

Secția Cultură și Turism Soroca
Biblioteca Publică Raională
„Mihail Sadoveanu”, Soroca

„Soroceni de dincolo de Soroca”
Referințe biografice

Soroca 2011

Director: Eugenia Railean

Alcătuitor, culegere computerizată: Viorica Gaja

*Colegiul de redacție: Bucataru Grigore, Railean Eugenia,
Țirdea Elena*

Prefață: Eugenia Railean

Procesare computerizată: Viorica Gaja

Copertă: Gaja Maxim

„...Orașul Soroca poate fi asemănat cu Sinaia sau cu Piatra—Neamț ce se bucură de o minunată poziție geografică. O parte din oraș este așezată pe munte, pe uriașele stânci de piatră; vatra orașului este pe vale, pe malul Nistrului, care la răsărit, la podul „Bechirului”, face pe sub pădure un fermecător cot, ocolind stâncile împădurite până la Trifăuți.

Minunatul scoborâș pe la Bechir înfățișează o priveliște ce nu se poate uita. În dreapta vii, în stânga, deasupra stâncilor, dintre livezi și podgorii, răsar casele satului Zastînca, mahala de gospodari orășeni. Într-un uriaș perete de piatră se vede ușa unei chilii, unde a viețuit până la război un schivnic. Chilia este la o înălțime mare de la pământ și pusnicul urca și cobora pe o frânghie. De sus Soroca se vede ca în palmă cu Cetatea lui Ștefan Voievod, cu Nistrul care-l încinge ca un brâu de argint.

Soroca este orașul cel mai vechi din Basarabia. Ar fi existat de prin secolul al V-lea înainte de Hristos sub așezare de colonie grecească denumită „Olhionia”. După vreo patru veacuri, în locul acestei colonii se-nfiripă orașelul „Serghidara”, stăpânit pe acele vremuri de Daci și botezat când „Sargus”, când „Crachicata”. În veacul al III-lea după Hristos, orașelul ia numele de Soroca.

În istoria neamului, orașul Soroca e legat de un șir de Evenimente și Nume: în 1692, Dimitrie Cantemir sub conducerea tatălui său, Constantin Cantemir, a luat parte la asediul orașului Soroca. Aici a fost băgat la închiisoare Ducă Vodă Arnăutul, Ștefan Voievod mult a ostenit pe meleagurile acestea punând baza Cetății Soroca, Petru Rareș - ridicând-o din cenușă. Petru I, împăratul Rusiei, cu suita sa a trecut pe aceste meleaguri, și încă multe alte nume.”

Dumitru Iov

Introducere.

Ca semn al vechimii și gloriei, la hotarele de răsărit al Țării fascinează cu frumusețea sa orașul Soroca. Conferă importanță istorică localității cetatea zidită în inima orașului, înălțimile granitice cu chilii și, bisericuțe săpate în vechime de sihaștri și călugări. Pitorescul localității îl subliniază împrejurimile colinare acoperite cu pălcuri împădurite, iar atractivitatea – evenimentele. „Văzând aceste locuri fermecătoare, încadrate de istorie și frumusețe, am înțeles de ce celebrul film „Lăutarii” a fost turnat aici, ... de ce poeții, pictorii, artiștii, operatorii de cinema, fotoreporterii sunt atât de atrași de aceste locuri și de ce vorbesc atât de des despre ele”, scrie vechiul prieten al bibliotecilor Mihai Salcuțan.

Dar cea mai mare bogăție a acestui meleag sunt oamenii lui: oamenii care i-au făurit istoria, i-au făcut cultura, i-au făcut glorie, l-au cântat – astfel exprimându-și venerația. Anume pentru a respecta jertfa acestor Oameni, pentru a cinsti izbânzile și valorile plămădite de înaintași și contemporani, Biblioteca Publică „M. Sadoveanu” a inițiat un ciclu de acțiuni cu genericul „Soroceni de dincolo de Soroca”. Obiectivul major al acestui program este de a demonstra susținere și a promova faptele **personalităților, care s-au născut la Soroca, dar locuiesc și activează sau au activat dincolo de hotarele Sorociei**. Alt obiectiv, nu mai prejos, este menținerea legăturii între contemporani și înaintași: transmiterea faptelor demne de urmat a înaintașilor generației tinere. Întru realizarea acestor obiective biblioteca organizează întâlniri cu oamenii de valoare, se întocmesc indici bibliografici cu referiri la Mari Nume, se colectează materiale, se fac publicații în presă. Serviciul Multimedia a Bibliotecii Publice „M. Sadoveanu”, în persoana doamnei Viorica Gaja a contribuit cu o publicație de dimensiuni, astfel demonstrându-și atașamentul pentru profesie și susținerea celor, care mențin viabilitatea spirituală a ținutului și onorează demnitatea de sorocean.

Se presupune, că publicația e în prima ediție. Pe măsura colectării de informații se va face și o a doua ediție. Atât autorul cât și biblioteca mizează pe dragostea pentru Patria – Baștină a sorocenilor și la ajutorul lor întru realizarea următoarei ediții.

Consider o datorie morală și colegială să exprim sincere mulțumiri pentru eforturi doamnei Viorica Gaja în restabilirea și promovarea înaltelor aspirații ale pământenilor noștri.

Un început bun și continuitate.

Eugenia Railean, director Biblioteca Publică „M. Sadoveanu”

Nota autorului.

Evenimentele mă fac să mă simt mândră că m-am născut aici, la Soroca, pe pământul care poartă pe sine pașii acestor personalități ce ne-au dus faima dincolo de ținutul nostru. A fi sorocean, e o onoare, o mândrie. A te trudi în favoarea Marilor Soroceni – e o cinste. Am făcut o încercare de a-i menține în veșnica actualitate pentru urmași. Pe cât e posibil am adunat grămăjoară aceste Nume într-o publicație. Am inclus Numele oamenilor de valoare, care au trăit și au activat de la finele secolului XIX până în prezent. O publicație accesibilă tuturor și sper că utilă, cu efect educativ.

Ideea de a culege aceste materiale mi-a venit după o adresare telefonică, cu referire la Kira Muratova (regizor – scenarist rus). Am accesat informațiile din Internet și am rămas plăcut uimită, că într-adevăr Kira Muratova s-a născut în Bujărauca, la marginea Sorociei. Atunci și m-am hotărât să întocmesc așa un indice.

Am adunat 231 de nume (aranjate în ordine alfabetică), care se merită cunoscute și respectate. Conștientizez că lista e incompletă și că mulți dintre cei care merită să le urmărim exemplul nu au fost incluși pur și simplu din lipsă de informație. Mă adresez la toți cei, care dispun de informații cu referire la personalități sorocene - comunicați-ne pe adresa: Biblioteca Publică „Mihail Sadoveanu”, str. Alexandru cel Bun, 25, or. Soroca, Republica Moldova / tel.: 230 2 23 15 / e-mail: m.sadoveanu@mail.ru.

Textele notițelor incluse au fost preluate din diferite surse informaționale și nu au suferit schimbări de la original în detrimentul unui model strict.

Vă mulțumim anticipat, mizăm pe receptivitatea Dumneavoastră.

Cuprins:

Introducere. 4

Nota autorului. 5

Afanas Dorin 14

Agachi Alexei 14

Alexandrov Eugeniu 15

Ambros Tudor 15

Andrievschi Alexei 16

Andrievschi Sergiu 17

Apostol Veniamin 18

Bădărău Dionisie 19

Bârlădeanu Lucreția 20

Baștovoii Andrei 20

Berghia Ion 21

Bierman Samuel 23

Bogdanovici Alexandru (Șura) 24

Bold Emilian 25

Borziac Ilie 26

Braniște Tudor 29

Braniște Vasile 30

Brichiuș Atanasie 31

Bucataru Sergiu 31

Bulhac Ion 32

Buracovschi Nicolae 33

Bușan Mihai 35

Buzurniuc Igor 36

Buzurniuc Igor 37

Buzurniuc Ștefan N. 38

Căldare Raisa 38

Capbătut Boris 39

Carauș Ștefan Iacov 40

Ceban Amos Gheorghe 41

Cebotari Serghei 41

Cemortan-Voloșin Elvira 42

Ciobanu Angela 44

Ciobanu Lazăr 45

Ciobanu Tudor 46

Ciobanu Valentina 46

Ciocanu Mihail 47

Ciolac Mihail 49

Ciumac Angela 49

Cobâlaș Vadim 50

Coca Eugen 50

Cociurca Olga 51

Cojocaru Mircea 53

Cojocaru-Toma Maria 54

Corobcean Larisa 54

Corobceanu Anatol 55

Cosciud, Sergiu 56

Coșciug Anatol 57

Coșciug Constantin 57

Cosciug Gurie 58

Coșciug Roman 59

Coșciug Vasile, 59

Costachi Gheorghe 60

Costin Ludmila 63

Coțaga Emilian 64

Cramarciuc Constantin 64

Cruceanu Mihail Theodor 65

Cușmir Marcel 66

Donos Arcadie 66

Drachenberg Constantin 67

Dragalin Ion 68

Dragnev Demir 69

Druță Ioan 70

Druță Gheorghe 71

Druță Gheorghe 73

Dubneac Felix Arhimandrit 74

Elaș Leonid 75

Eršov Larisa 76

Fotescu Maria 77

Ganea Ion 79

Garaz Oleg 80

Godonoaga Anatol 80

Golovin Boris 81

Golubtov Lilia 82

Gorceag Lidia 82

Gornea Filip 83

Gramă Octavian 84

Grigor Raisa. 85

Grigurcu Gheorghe 85

Grossu Silvia 87

Gudima Mihail 89

Gudumac Eva 90

Guțu Aurel 91

Guțu Gherontie (1887-1937) 92

Gutu Ilie 92

Guțu Ion T. 94

Guzun Mihail 94

Ilievici (Tonofa) Maria 94

Imber Sofia. 96
Indricianu Victor 97
Ionescu Timotei 97
Josan Valeriu Ion 99
Lența Anatol 100
Levizor Inochentie de la Balta 101
Lozan Aurel 103
Lozan Raisa 104
Lozan – Ceaicovschi Valentina 104
Lozanu Mina 104
Luchian Teodor 106
Lupu Vitalie D. 107
Malcoci Iulia 108
Manea-Cernei Eugenia 110
Melnic Timotei 112
Melnic Vasile 114
Mihăluță Victor Ion 115
Mocanu Ion 116
Moldovan Gheorghe 116
Morari Vladimir 117
Moraru Gheorghe 118
Munteanu Gheorghe 119
Mutoi Grigore Luca 120
Mutruc Valeriu 120
Nagacevschi Viorica. 121
Nartea Nicolae 122
Năstase Gheorghe I. 122
Neamțu Leonida 124
Nedelciuc Vasile 125
Negru Andrei 125

Ojog Mihaela 127

Oprea Vasile 128

Ostianu Natalia 128

Pally Zenaida 129

Panas Mihail 129

Panfil Emilia 130

Panina, Varvara Vasilieva. 131

Pânzaru Anatol 131

Pârlea Gheorghe 133

Pâslariuc Virgil 133

Petrache Vasile 134

Petrovici Sergiu 134

Pilipetchi Serghei 136

Pînzaru Angela 136

Pirtachi Ion 137

Plopii Angela 138

Popa Vladimir 139

Popov Mihail 140

Popușoi Eugen 141

Popușoi Gheorghe 143

Popușoi Timofei 143

Porucic Teodor 143

Prodan Hariton 145

Prodan Vasile 146

Purice Lucia 146

Purice Mihail 147

Racevschi Efim 148

Radu Daria 148

Raevschi Nicolae 149

Raevschi Simion 150

Raevschi Ștefan Dumitru 151

Raievschi Mihail 151

Răilean Gheorghe 152

Răilean Silvia 153

Raileanu Vitalie 154

Ranga Alexandru 155

Revenco Alexei 157

Revenco Mihail, 157

Revenco Mircea 158

Revenco Valeriu 160

Romanescu Constantin 161

Savca Victor 161

Secară Nicolae 162

Secară Vasile 163

Sîtnic Eleonora 164

Slutu Grama Claudia 165

Slutu Nina 166

Sochircă Andrei 166

Soltuz Nicolae 167

Spinei, Vasile 167

Știrbu Larisa 168

Strechii Maria 169

Țap Iurie 169

Țapu Pavel 170

Țarălungă Antip 171

Tașnic Măria 174

Tetelea Margareta 175

Tighinean Victor 176

Tinică Grigore 176

Țirdea Teodor 177

Tismăneanu Leonte 178

Tkaciuk Mark 179

Toma Marcel 180

Topor Valeriu 180

Topor Ulian 181

Trofăilă Vasile 183

Tudor (Melnic), Ștefan 183

Umaneț Valeriu 184

Ursu Gheorghe 185

Valica Vladimir 187

Vartosu Valentin 188

Vataman, Paul 189

Velișco Nadejda 190

Volnițchi Igor 190

Vrabie Diana 190

Vrabie Emil 191

Zabulica Grigore Matei 192

Zgardan Eugen 193

Zgardan Vasile 194

Zolotariov Elena 194

Биленький Исаак 196

Бронфман, Сэмюэл 196

Гендлер, Аркадий Хунович 198

Гольдельман, Соломон Израилевич 199

Григель Георгий 201

Жуковская Юлия 201

Камков, Борис Давидович 202

Катловкер, Бенедикт Авраамович 203

Керсновский, Антон Антонович 204

Клобуцкий Валентин Станиславович 206

Колкер, Аркадий Михайлович 207

Кройтор, Люда 208

Лебедев Юрий 209

Лейзерман Лев 209

Мильштейн, Олег Сергеевич 210

Муратова Кира Георгиевна 211

Рачевский Ефим Лазаревич 213

Ройтберг Григорий Ефимович 214

Сельцер, Довид 215

Тальников, Давид Лазаревич 216

Узуньян Рафаэль 217

Флексор, Давид Самсонович 217

Флексор, Самсон 219

Хайлис Лиля 221

Чайковский Израиль 221

Штейнберг, Генрих Владимирович 221

Эдуард Шум, 222

Bibliografie: 223

Afanas Dorin

Născut în 1973 satul Hristici, raionul Soroca.

Studii: școala medie, Hristici - 1990; Universitatea de Stat din Tiraspol, Chișinău - 1995.

Experiență profesională: lector stagiar (1995-1996), lector asistent (1996-2000), lector superior (2000-2002), conferențiar universitar (2002), Universitatea de Stat din Tiraspol, prodecan Facultatea Fizico-Matematică (2001).

Doctorat (2001): „Echivalența funcțională a spațiilor topologice”, Academia de Știință Republica Moldova, conducător științific Mitrofan Ciobanu.

Premiul pentru Tineret în domeniile Artei, Științei și Tehnicii.

Masterat: ROMAI, SMM.

Domenii de cercetare: topologie, analiză funcțională.

Opere profesionale: „Topologies on functional spaces”, Chișinău (2001).

Articole științifice: 60: „Topological properties of function spaces”, Buletinul AȘM, Seria Matematica, 3 (2000), 28-52.

Agachi Alexei

Născut la 6 noiembrie 1941, satul Hristici, raionul Soroca.

Absolvent al Facultății de Istorie a USM. Cercetător științific la Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Republicii Moldova din 1971. Doctor în istorie din 1975. În 1994 este laureat al Premiului Prezidiului Academiei de Științe a Republicii Moldova. Din 1994 până în 2004 este secretar de redacție al revistei „Destin românesc”. Doctor habilitat din 2003.

Pentru merite deosebite în dezvoltarea științei este decorat cu Diploma de Onoare a Prezidiului AȘM. Autor al unui șir de monografii, colecții de documente, studii și articole științifice în domeniul Istoriei Românilor, participant la primele 12 ediții ale Festivalului - Concurs de romane „Crizantema de argint”, secțiunea „Creație”, în cadrul cărora au fost decernate 11 premii prestigioase. Autor al Albumului de romane „Te duci tinerețe, te duci”.

Publicații: Agachi Alexei. Istoria Mănăstirii Hâncu (1677-2010). – Ch.: Pontos, 2010.

– 246 p.

Agachi Alexei. Țara Moldovei și Țara Românească sub ocupația militară rusă (1806-1812). - Iași: Demiurg, 2008.

Agachi Alexei. Dictionar de istoria românilor. - Ch.: Civitas, 2005.

Agachi Alexei. Dicționar de istorie. - Ch.: Civitas, 2007.

Alexandrov Eugeniu

Grad științific, conferențiar cercetător, profesor la Universitatea Academiei de Știință a Republicii Moldova, catedra Biologie.

Născut în satul Vasilcău, raionul Soroca.

2003 - doctor în biologie, specialitatea 03.00.05 - botanică, Caracteristica biomorfologică și citocariologică a hibridilor distanți de viță de vie *Vitis vinifera L. x Vitis rotundifolia Michx* de generația a IV, Grădina Botanică (Institut), AȘM.

Direcții de cercetare: hibridare distantă la viță de vie, cito - genetica viței de vie, amenajarea spațiilor verzi.

Publicații: Alexandrov E. Ameliorarea viței de vie prin metoda hibridării distante. Buletinul AȘM: Științe biologice, chimice și agricole. - Chișinău, 2004. - nr. 1 (292). - p. 154 - 156.

Alexandrov E. Sinteza hibridilor distanți de viță de vie *Vitis vinifera L. x Vitis rotundifolia Michx*. Conferința națională cu participare internațională, Probleme actuale ale geneticii, fiziologiei și ameliorării plantelor. - Chișinău. - 9-10 octombrie 2008. - p. 488 - 493.

Alexandrov E. Caractererele agrobiologice și însușirile tehnologice ale hibridilor distanți de viță de vie *Vitis vinifera L. x Vitis rotundifolia Michx*. de F4. Simpozionul Național Agrobiodiversitatea vegetală în Republica Moldova: evaluarea, conservarea și utilizarea. - Chișinău. - 26-27 iunie 2008. - p. 94 - 98.

Componența floristică și fitocenotică din rezervația peisagistică Căbăești-Pârjolteni / Ștefan Lazu, Alexandru Teleuță, Eugen Alexandrov, Ludmila Talmaci // Mediul Ambiant. - 2009. - Nr 1 (43). - P. 23-29. - Bibliogr. : 10 tit.

Ambros Tudor

Născut la 26 iulie 1938, Cosăuți, județul Soroca; absolvent al Institutului Politehnic din Chișinău (1967), specialitatea electromecanică; susține teza de doctor în științe tehnice "Generator asincron cu jugul magnetic premagnetizat" în cadrul Catedrei de mașini electrice a Institutului Energetic (Universitatea Tehnică) din Moscova.

În anul 1976 ocupă postul de asistent la catedra de Mașini Electrice

și prodecan la Facultatea de Inginerie Electrică din Institutul Politehnic.

În anul 1979 este ales ca docent la aceeași catedră, iar în anul 1996 ca șef al Catedrei de electromecanică a Universității Tehnice a Moldovei (UTM); din 1998 profesor universitar în cadrul catedrei.

Este unul din inițiatorii și organizatorii Conferințelor Internaționale în Sisteme Electromecanice, desfășurate la Chișinău în anii 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2007. A scris și a publicat peste 80 lucrări științifice.

Este membru al redacțiilor revistelor „Meridian Ingineresc” (UTM) și „Realizări în ingineria electrică și calculatoare” (Univ. „Stefan cel Mare”, Suceava); Președinte de Onoare al Societății Culturale Cetatea Soroca.

Membru de Onoare al Academiei de Științe Tehnice din România.

Andrievschi Alexei

S-a născut în satul Cosăuți, raionul Soroca, la 15 ianuarie 1950.

După terminarea școlii medii incomplete din sat, învață la Școala de Iluminare Culturală din Soroca. Această opțiune i-o datorează învățătorului de muzică Simion Palanciuc, care i-a trezit în suflet dragostea pentru muzica corală. Școala din Soroca a absolvit-o cu mențiune în 1968. În același an susține examenele la Institutul de Stat de Cultură din Moscova, pe care l-a absolvit în 1972, revenind apoi în Moldova

După serviciul în armată activează în organele de conducere comsomoliste, structuri sovietice și de partid. În anul 1982 pleacă la studii la Școala Superioară de Partid din Leningrad (Sankt-Petersburg), după absolvirea căreia activează în cadrul Comitetului Central al P.C.M., apoi în posturi de director al Operei Naționale, prim-vice ministru al Culturii al R.S.S.M.

Începând cu anul 1991, trece la lucrul diplomatic, fiind numit în funcția de ministru-consilier la Reprezentanța Moldovei de pe lângă Guvernul Federației Ruse, iar din 1993 - ministru-consilier la Ambasada Republicii Moldova în Ucraina.

Din februarie 1995, prin Decretul Președintelui R. Moldova Mircea Snegur, este numit Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Ungaria. Apoi din 26 mai 1999, conform Decretului

Președintele R.M. Petru Lucinschi, este numit Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Ucraina și, prin cumul, în funcția de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Georgia, cu reședința la Kiev.

Andrievschi Sergiu

S-a născut la 17 februarie 1941 în satul Cosăuți, județul Soroca.

După absolvirea școlii medii își continuă studiile la Institutul Agricol din Chișinău, specialitatea inginer mecanic (1957-1962), apoi la Institutul de Construcții și Drumuri din or. Usti-Camenogorsk (1964-1966).

Din 1967 până în prezent – Institutul Politehnic Chișinău, actualmente Universitatea Tehnică a Moldovei, parcurgând funcțiile de la lector asistent până la conferențiar universitar.

Pe parcursul a peste 40 ani, a ocupat funcțiile de prodecan al Facultății de Urbanism și Arhitectură (1982-1983), Șef Catedra „Mașini și mecanisme de construcție” (1991-1993) etc. demonstrând profesionalism, disciplină în muncă și creativitate. În toate funcțiile exercitate s-a manifestat ca un cadru didactic cu o calificare de cea mai înaltă probă, un remarcabil cercetător științific și inventator, participant activ la multiple manifestanții didactico-științifice din țară și de peste hotare.

După susținerea tezei de doctor în științe tehnice în anul 1985 la Institutul de Construcție a Drumurilor Auto or. Moscova, își aprofundează cercetările la tematica „Intensificarea procesului de amestecare în malaxoarele cu organe de lucru în formă de bare”. Este autorul monografiei la subiectul menționat (2008), pregătește teza de doctor habilitat în științe tehnice. A elaborat și publicat peste 150 de publicații științifice și comunicări la diferite simpozioane și conferințe naționale și internaționale, inclusiv cea mai mare parte din materialele didactice de la Catedra Căi Ferate, Drumuri și Poduri (îndrumări metodice pentru lucrările de proiectare, de laborator, practice, manuale, etc. mai multe de 15), a obținut peste 50 brevete de invenții etc.

În semn de apreciere a calităților sale didactice, științifice și de creativitate, a fost decorat cu 5 medalii de aur, argint și bronz, zeci pe diplome pentru participare la diverse expoziții naționale și internaționale cu brevetele sale, a fost menționat cu diplome ca cel mai bun cadru

didactic, cercetător și inventator de Senatul UTM etc.

Apostol Veniamin

Veniamin Apostol s-a născut la 15 august 1938 în satul Dubna în județul Soroca – decedat la 14 decembrie 2000.

A urmat actoria la Chișinău (1964 absolveste), apoi regia la Moscova, în clasa profesorului Anatolii Efros.

A susținut doctoratul la GHITIS în anul 1977.

A fost directorul Teatrului „Mihai Eminescu” (cu o altă denumire atunci), apoi, ca urmare a lipsei de loialitate a colectivului (1981), a fost eliberat, și a ajuns mai târziu la Teatrul rus „A. P. Cehov” (1985).

În anii 1990 a activat în cadrul Institutului de Arte din Chișinău, al cărui rector a fost până în anul 1998, când a fost îndepărtat din funcție.

Criticul Pavel Pelin îl evocă astfel - „Alături de Valeriu Cupcea, Emil Loteanu, Mihail Grecu, Eugen Doga și Ion Druță – Veniamin Apostol pare să încheie lista clasicilor culturii moderne. În orice post, întotdeauna s-a bucurat de simpatia oamenilor – a spectatorilor, studenților, clasei politice, oamenilor de cultură și artă din diferite țări, funcționarii publici, învățătorilor, chiar și a țăranilor”.

Maria Mătu îl aprecia într-unul din studiile sale - „s-a aflat mereu în vârtoarea creației, care ba îl ridica pe culmile sublimului, ba îl arunca în abisul disperării, al tristeții și al singurătății totale. Dar nici cea mai neagră tăcere nu i-a putut nicicând atinge sufletul neîntinat, n-a reușit să-i devoreze credința neclintită, în muncă, frenezia debordantă, optimismul încântător, generozitatea curată în fața momentului de creație...”.

Printre piesele care l-au impresionat în mod deosebit a fost „Cervus divinus”. V. Apostol scria într-un articol despre acesta - „Stând în fața textului druzian, îmi amintesc de nopțile de iarnă, pe când eram student la actorie și veneam în vacanță acasă. Mama aprindea lampa de gaz, deși aveam și lumină electrică, ca să nu bată prea tare la ochi: astfel îi părea mamei mele că putem sta mai liniștit de vorbă. O întrebam despre preoți, despre mănăstiri, despre religie și biserică (era credincioasă maică-mea), despre toate evenimentele satului, despre oamenii pe care pe atunci îi mai cunoșteam. Îmi răspundea în glumă maică-mea prin

„childuri”, cu un umor ușor, cu durere, mă amuzau răspunsurile ei și mă făceau să lăcresc.”

A debutat în anul 1969 cu spectacolul „Noaptea privighetorilor”, B. Ejev. Pe lângă mulți autori străini, i-a montat și pe ai noștri. Printre piesele autohtone se numără – „Unde ești, Campanela?”, „Curajul bărbaților” (A. Marinat), „Tache, Ianche și Cadîr” (V. Ion Popa), „Toate trei anotimpurile” (A. Busuioc), „Președintele”, „Pomul vieții”, „Abecedarul”, „Destinul”, „Sperietoarea” (D. Matcovschi), „Mârtoaga cu clopoței”, „Casa mare” (I. Druță), „Cârlanii” (C. Negruzzi), „Kir Ianulidi” (V. Alecsandri).

Bădărău Dionisie

S-a născut la 18 octombrie 1897, în satul Cremenea, comuna Stoicani, județul Soroca, în familia lui Ifim și Pelaghia Bădărău. Încă până la Unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918), la 9 februarie 1918, a fost primit în cadrele Armatei române, cu recunoașterea gradului de sublocotenent, avut în Armata țaristă. S-a dedicat activităților informative, avansând până la funcția de șef al Centrului de Informații „A” de la Cernăuți, al Serviciului Secret de Informații al Armatei române (S.S.I.A.R.), condus de remarcabilul Mihail Moruzov. A fost un ofițer de informații extrem de indicat pe granița româno-sovietopoloneză, căci cunoștea specificul rusesc, fiind născut în granițele Imperiului Țarist și făcând și armata la ruși. Cunoștea limbile rusă și ucraineană. În iunie 1940, în urma anexării Basarabiei și a nordului Bucovinei la U.R.S.S., cele două centre informative ale armatei române de pe granița de est – „A” de la Cernăuți și „B” de la Chișinău – s-au evacuat în dreapta Prutului.

În cadrul Centrului „H”, D. Bădărău a impus o atmosferă camara-derească, însă domnea o ordine strictă, orice abatere fiind pedepsită.

În teritoriul sovietic cucerit, Centrul „H” a reușit să recruteze mai mulți agenți-informatori și să creeze o bună rețea informativă. Ei întocmeau rapoartele sale în limba rusă. Tot rusește semnau și în bonurile de primire a salariului. Erau remunerați în mărci germane de ocupație, dar în afară de aceasta, primeau alimente și erau scutiți de muncile obligatorii impuse de autoritățile germane.

Bârlădeanu Lucreția

Născută la 30 mai 1956, satul Tătărăuca Veche, Soroca.

Poetă și eseistă. A absolvit Facultatea de Filologie a Institutului Pedagogic „Ion Creangă” din Chișinău (1978).

Profesoară la școala medie din satul de baștină (1979-1982); lector asistent la Catedra de limba și literatura română a Institutului Pedagogic „Ion Creangă” (1982-1988); lector superior și conferențiar universitar la Catedra de Teatologie și Literatura Universală a Universității de Arte (1988-1998). Bursă de studii în Franța. A debutat în culegerea colectivă „Dintre sute de catarge” (1977). Publică volumele de versuri: „Roua de cuvinte” (1988), „Clipe cu păsări” (1996), „Capitalul din Para Sângelui” (1998). În 1996 își ia doctoratul în filologie cu teza „Sentimentul naturii în poezia lui Eminescu”. Este autoarea unor studii despre poezia lui Bacovia, Coșbuc, Blaga, L. Damian, Gr. Vieru ș.a.

Cultivă o lirică de confesiune erotică, îmbibată cu nostalgii de romanță și având atribute proprii acestei specii: cadru, atmosferă, vocabular, simbolistică, tonalitate. (Mihai Dolgan)

Opera: Bârlădeanu Lucreția. Roua de cuvinte. - Ch., 1988;

Bârlădeanu Lucreția. Clipe cu păsări. Versuri. - Ch., 1996;

Bârlădeanu Lucreția. Sentimentul naturii în poezia lui Eminescu: Eseu. - Ch., 1996;

Bârlădeanu Lucreția. Capitalul din Para Sângelui. - Iași, 1998;

Bârlădeanu Lucreția. Dialoguri pariziene.... - Ch., 2005;

Bârlădeanu Lucreția. Secolul nomazilor. - Ch., 2006.

Baștovoii Andrei

Născut la 20 august 1959 în satul Bujărăuca, raionul Soroca.

1966-1976 - Școala Nr.5 Bujărăuca, școala nr. 1 Soroca.

1976 - 1977 - Uzina Utilaj Tehnologic, Soroca, strungar.

1976 - 1982 - Institutul Politehnic „S. Lazo” Facultatea Electrofizica (proiectare și producere calculatoare).

1982-1984 - Serviciu militar în Armata Sovietică.

1984-1989 — Uzina Utilaj Tehnologic; Soroca, șef-adjunct al secției Sisteme de dirijare automatizată a producerii.

1984-1985 - Vilnius, Lituania, cursuri PDP (calculatoare).

1989 - 1990 - Profesor de informatică, școala nr. 1.

1989 - 1994 - Deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

2001-2003 - Studii la Academia Serviciul de Stat al Economiei Naționale pe lângă Guvernul Federației Ruse (secția f/f).

Din 1994 - Grupul Industrial Financiar „ASCOM” SA (succesiv: director al Departamentului Informatică și Telecomunicații; vicepreședinte responsabil de activitatea Companiei în America Latină și Kazahstan, relații internaționale; în prezent - vicepreședinte executiv, coordonator general al proiectelor din Africa (Sudan și Chenia)

Berghia Ion

Ion Berghia s-a născut la 17 iunie 1948 în comuna Hristici, județul Soroca. Face gimnaziul în localitatea natală, școala de 11 clase la Soroca, iar Facultatea de Litere - la Bălți. Cercetător (5 ani), profesor școlar la țară (3 ani), cadru didactic universitar la Bălți, Chișinău (31 de ani) și din 2000 - la Iași. Pasiunea pentru literatură o datorează, întâi de toate, bibliotecii din Hristici. Este școlit la Cenaclul literar al elevilor de la celebra pe timpuri Școală nr.1 din Soroca, la olimpiadele raionale și republicane de limbă maternă, apoi la Cenaclul studenților bălțeni etc.

Activitatea didactico-științifică în învățământul superior:

2000-2005 – profesor asociat la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași;

2002 – 2009 – angajat la Universitatea „Petre Andrei” din Iași;

1997-2000 – profesor la Academia Teologică din Chișinău;

1990-1999 – lector, lector superior, conferențiar la Catedra de limbă română, decan al Facultății de Perfecționare și Reciclare a Cadrelor Didactice – Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău;

1977-1984 – asistent la Catedra de limba și literatura română a Universității Pedagogice „A. Russo” din Bălți.

Activitatea de cercetare:

1991-1994 – doctorand al Facultății de Litere din București;

1985-1989 – cercetător, șef de sector la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Pedagogiei al Ministerului Învățământului din Republica Moldova, Chișinău.

Responsabilități:

Elaborează și predă cursurile "Cultura exprimării", „Fonetică”, „Lexicologie”, „Gramatică” studenților de la Facultatea de Pedagogie; „Lingvistica generală”, „Metodica predării limbii române” - studenților de la Facultatea de Litere a Universității Pedagogice „Ion Creangă” din Chișinău; cursuri de ortografie și ortoepie a limbii române la diferite facultăți, în diverse instituții de cercetare din Chișinău, profesorilor de specialitate ai școlilor și liceelor de cultură generală, pedagogice, de artă, tehnice, de medicină din Republica Moldova (anul universitar 1989-1990); cursului "Limba romană contemporană" - studenților Colegiului de Institutori, ai Colegiului de Birotică și ai Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor de la Universitatea „Al. I. Cuza”; „Literatură pentru copii” - studenților Colegiului de Institutori ai Universității „Petre Andrei”; „Introducere în relațiile publice”, „Managementul PR”, „Campaniile de relații publice” și „Introducere în publicitate” - studenților Facultății de Științe ale Comunicării (UPA); „Filosofia educației”, „Metodologia cercetării în științele educației”, „Consiliere și orientare”, „Didactica specialității” - studenților de la Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic (UPA).

E preocupat în mod special de problema competenței comunicative, participă activ la conferințe pedagogice, metodice, la simpozioane și congrese lingvistice organizate în Republica Moldova, România, Estonia, Rusia.

Primele-i încercări literar-publicistice apar în Pedagogul periodic editat de Universitatea „Alec Russo” din Bălți (1967 - 1970). Publică în „Chipăruș”, „Tinerimea Moldovei”, „Învățământul public” (actualmente „Făclia”), „Literatura și Arta”, „Revista de Lingvistică” și „Știință Literară”, „Mesagerul”, „Luceaful”, „Moldova Suverană” ș. a. (Chișinău), „Gazeta de Transilvania” (Brașov), „Graiul Maramureșului” (Baia Mare), „Adevărul de Cluj”, „Lumea Ieșeanului”, „Dacia Literară”, „24 ore” (Iași), „Viața Buzăului” etc.

Volume: Berghia Ion. Revenind la grafia latină. - Ch.: Știința, 1989 - prima carte cu alfabet latin apărută în Republica Moldova;

Berghia Ion. Fabula moralei. Ediția I. - Brașov: Corona, 1991,

Berghia Ion. Fabula moralei. Ediția a II-a - Ch.: Museum, 1998;

Berghia Ion. Etern cuvântul matern. - Ch.: Știința, 1995;

Berghia Ion. Teste la limba română. - Ch.: Editura Museum, 1998;

Berghia Ion. Un cuvânt, un gând frumos fac tot omul mai mintios (carte publicată în cadrul proiectului internațional „Lectură și Scriere pentru Dezvoltarea Gândirii Critice”. - Ch.: Fundația Soros-Moldova, , 1999;

Berghia Ion. Limba noastră românească. - Chișinău, 2002;

Berghia Ion. *Limbajul elevului: probleme, interpretări, sugestii.* – Timișoara: Tipografia Universității de Vest. - Iași: Panfilius, 1997;

Berghia Ion. *Basarabie Ștefană.* - Iași: Panfilius S, 2003;

Berghia Ion. *Metamorfoză cu bucluc / fabule.* - Iași: Panfilius, 2004;

Berghia Ion. *Floare a românității.* - Iași: Panfilius, 2004;

Berghia Ion. *Elogiu limbii române.* - Iași: Panfilius, 2004;

Berghia Ion. *E cu ghionturi, dar frumoasă viața de român / epigrame.* - Iași: Panfilius, 2006;

Berghia Ion. *Soroca... dragostea mea.* - Iași: Panfilius, 2008;

Berghia Ion. *Bătând în poarta deșteptării...* - Iași: Panfilius, 2010. – etc.

Doctor în filologie al Universității din București (1994), membru al Uniunii Epigramiștilor din România (1992), premiant a mai multor festivaluri și concursuri de satiră și umor din cele două țări românești, deținător al Diplomei de Merit conferită de conducerea UER, Cetățean de Onoare al comunei Erbiceni (județul Iași), membru al Societății Culturale „Junimea'90”, al Fundației Culturale „Ion Creangă” (Târgu Neamț), al Consiliului Asociației Culturale „Cetatea Soroca”.

Fondator și coordonator al periodicului „Dor de Basarabia”, care apare la Iași din martie 2006. Președinte al Asociației Culturale Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „Constantin Stere” din capitala spirituală a României, vicepreședinte al ACPBB din România.

Bierman Samuel

Samuel Bierman s-a născut în Soroca, Moldova, la 2 decembrie 1890. Împreună cu familia a emigrat la 26 mai 1906 în SUA. S-a stins din viață pe 16 mai 1965.

În familie se povestește că imediat ce Sam a coborât de pe vas în New-York, a început a învăța inconsistent engleza, a lucrat foarte mult și a devenit un cetățean naturalizat, cu drepturi depline, deja în 1910. Pentru Samuel, în noua lui țară, prioritate a devenit chiar țara aceasta nouă și faptul că era american. În timpul Primului Război Mondial, Samuel Robert Bierman a luptat în HEADQUARTERS COMPANY (trupe de artilerie). A locuit la Brooklyn, a făcut studii la Universitatea din New-York, inginerie, după care a pus pe picioare propria afacere. Și-a vândut compania când s-a pensionat. Sam a fost căsătorit cu Irene și ei au avut 3 copii. După pensionare a fost ales colector de taxe, a avut o poziție de frunte în „Legiunea Americană.”

Până a emigra, familia Bierman era foarte cunoscută în Moldova.

Arborele genealogic al familiei coboară până în anul 1770 la Ihił Birman (așa se ortografa pe atunci numele). Ocupația lor era comerțul în regiunea or. Soroca. "Harry Bierman – fratele bunicului meu – a ajuns în Statele Unite primul, în 1901. Presupun că a venit înaintea celorlalți ca să vadă cum e viața acolo și a pregătit un loc pentru întreaga familie. Știm că au ajuns în noua lor patrie cu un vas maritim numit "Barbarossa".

Brock Bierman, nepotul lui Samuel Bierman, este directorul Departamentului Europa și Eurasia al Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID). De mai mulți ani înlesnește cooperarea țării noastre cu această prestigioasă organizație internațională.

Pentru activitate intensă de susținere a reformelor democratice și sprijinul acordat acțiunilor social-economice în Republica Moldova, Brock Bierman a fost decorat cu medalia "Meritul Civic".

Bogdanovici Alexandru (Șura)

Poet român dispărut

Născut la 8 iunie 1924, la Soroca, Basarabia, Alexandru (Șura) Bogdanovici urmează în aceeași localitate cursurile școlii primare și ale primelor clase de liceu, întrerupte de întâia sa arestare, iar clasele a VI-a și a VII-a (1938-1939) le frecventează la Liceul Internat din Iași.

Din martie și până la 23 august 1944 se află, împreună cu familia, în refugiu, la Râmnicu-Vâlcea, unde au locuit în strada Știrbei Vodă nr. 29. Din pricina altor privări de libertate, n-a izbutit să-și susțină bacalaureatul decât în anul 1947. A fost clasificat al 14-lea, din 104 candidați; șef al acelei promoții a fost viitorul profesor universitar, critic și istoric literar Liviu Leonte, care a suferit nemeritat, din pricina noii și ultimei arestări a colegului Bogdanovici, în 1948. Tot în 1947, Alexandru Bogdanovici se înscrie la Facultatea de Filosofie din capitala Moldovei.

În anii 1939-1940, a frecventat și absolvit cursul de limba italiană la L'Istituto di Cultura Italiana în România, din Iași, iar în 1947-48 a urmat cursul de actorie al Conservatorului de Muzică și Artă Dramatică din același oraș, înscriindu-se și student la Universitatea ieșeană. La 5 aprilie 1948, susține un discurs cu prilejul încheierii unui curs de planorism.

Cu prilejul ultimei condamnări, Alexandru (Șura) Bogdanovici a

propus Ministerului de Interne să inițieze o acțiune de „reeducare” a colegilor săi aruncați în pușcării. Intenția lui Alexandru Bogdanovici – basarabean care cunoștea foarte bine hotărârea bolșevicilor de a stârpi o generație de anticomuniști, aceea a tinerilor decizi să lupte cu orice risc împotriva aservirii nației – era, pare-se, de a provoca, după încheierea „reeducărilor” propuse de el, eliberarea tineretului din închisori, încheierea vărsărilor de sânge, un pact social cu dictatura. Cel puțin, așa arătau lucrurile conform acuzațiilor ce i-au fost aduse de către unii prieteni și de către Eugen Țurcanu, acela care i-a luat locul în conducerea „reeducărilor”.

Anume că Alexandru Bogdanovici s-a angajat în transformarea intelectuală a camarazilor săi, pentru a păcăli administrația temniței și conducerea M.A.I. ce supraveghea procesul de comunizare dirijat de el. Participanții urmau să se dea drept „oameni noi”, pentru a-și putea relua cu mai multă vigoare lupta anticomunistă, odată puși în libertate. Eugen Țurcanu a declarat: „Scopul urmărit (...) era acela de a se prezenta în fața organelor de stat ca “reeducați” și de a se elibera din închisoare înainte de ispășirea condamnării, atât el cât și cei ce-l urmau în acea acțiune”. A fost condamnat la moarte și răposat în închisoarea Pitești, la 15 aprilie 1950, ca victimă a „reeducărilor” studențimii arestate, acțiune inițiată de el însuși.

Personalitatea lui Alexandru (Șura) Bogdanovici este una dintre cele mai controversate în lumea foștilor deținuți politici.

Emilian Bold

S-a născut la 20 noiembrie 1925, în satul Bădiceni, din județul Soroca, în vechea Basarabie. Când acest ținut a fost ocupat în 1940 de către ruși, familia se retrage în localitatea Lunca-vița. Aici urmează clasele primare și gimnaziale, având învățători și profesori foarte buni, precum Simion Leonescu, Gheorghe și Petru Bulgaru și mulți, mulți alții, cărora le-a păstrat sentimentul de profundă recunoștință.

În condițiile grele din perioada celui de-al doilea război mondial Emilian Bold își continuă studiile în cadrul Seminarului Teologic „Sf. Andrei” din Galați, iar în anul 1948 își va da diferențele și va susține examenul de bacalaureat la Liceul „Vasile Alecsandri”, Galați.

Confruntându-se cu greutăți materiale s-a angajat ca pedagog la un liceu, iar în anul 1950 începe studiile universitare la Facultatea de Istorie a Universității Alexandru „Ioan Cuza” din Iași, pe care a absolvit-o în anul 1954.

În 1954 este angajat ca preparator la Catedra de Istorie a României, în anul 1956 devine asistent universitar, în 1961 - lector, în 1971 - conferențiar, iar în 1975 devine profesor universitar.

În 1969 își susține doctoratul cu o teză de mare valoare, publicată în 1976 la editura Junimea sub titlul „De la Versailles la Lausanne”.

A publicat peste 100 de lucrări, a condus numeroși doctoranzi, a făcut parte din numeroase comisii la Universitatea „Al I. Cuza” și la alte instituții universitare și academice din țara.

Alte cărți: „Diplomația de conferințe. Din istoria relațiilor internaționale între anii 1919-1933 și poziția României”, „Ascensiunea nazismului 1919-1936. Cum a fost posibil?”, „Europa în deriva”, „Pactul Ribbentrop-Molotov” etc.

Borziac Ilie

Ilie Borziac s-a născut la 22 iulie 1948, în comuna Bulboci, județul Soroca, Republica Moldova.

Între anii 1967-1972 și-a făcut studiile de specialitate la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Chișinău, unde audiază cursurile profesorului Ion Niculiță și se consacră toată viața arheologiei.

Începând cu anul 1968, fiind încă student, Ilie Borziac participă activ în cadrul marilor expediții arheologice organizate de către Nicolae Chetraru la diverse stațiuni paleolitice de pe teritoriul Moldovei, în cadrul cărora a lucrat în echipă cu cei mai de seamă cercetători ai paleoliticului din U.R.S.S., precum P. Boriskovskii, V. Liubin, A. Rogacev, N. Anisiutkin, G. Grigorieva, N. Anikovici etc.

În același timp a participat la expedițiile arheologice organizate de V. Marcheș în diverse așezări din perioada neoliticului. După absolvirea facultății, în anul 1972, sub îndrumarea lui Nicolae Chetraru, Ilie Borziac a fost angajat la serviciu în cadrul Sectorului de Arheologie al Institutului de Istorie al Academiei de Științe a R.S.S.M.

Între anii 1973-1976 Ilie Borziac și-a făcut studii de doctorat la Institutul de Arheologie al Academiei de Științe din U.R.S.S., filiala din Le-

ningrad (Sankt-Petersburg), iar în anul 1978 a susținut cu succes teza de doctorat cu tema: „Paleoliticul superior din Nord-vestul Republicii Moldova”, având drept conducător științific pe reputatul arheolog, Laureat al Premiului de Stat al U.R.S.S., prof. univ. dr. P. I. Boriskovskii.

În anul 1976 Ilie Borziac a revenit în cadrul Academiei de Științe a R.S.S.M. (devenită din anul 1990 Academia de Științe a Moldovei), unde a activat circa 25 de ani, până în anul 1999, ocupând succesiv diverse posturi de cercetare sau funcții administrativ-științifice, inclusiv: în cadrul Sectorului de Arheologie al Institutului de Istorie—cercetător științific inferior (1976-1977); în cadrul Sectorului de Arheologie al Secției de Etnografie și Studiul Artelor - cercetător științific inferior (1978-1979), cercetător științific superior (1979-1982), șef al Secției Preistorie și Salvare a Monumentelor Arheologice (1983-1990); în cadrul Institutului de Arheologie și Istorie Veche - șef al Secției Preistorie și Tracologie (1991- 1999).

Începând cu anul 1999 Ilie Borziac activează în cadrul Universității Libere Internaționale din Moldova, unde a ocupat timp de 6 ani funcția de șef al Departamentului Știință și Studii Postuniversitare (1999 - 2005), iar din anul 2005 este cercetător științific principal și secretar științific al Institutului de Istorie și Științe Politice de pe lângă Facultatea Istorie și Relații Internaționale.

Pe parcursul activității, Ilie Borziac a cumulat și diverse posturi didactice la instituții superioare de învățământ din Chișinău, unde a ținut mai multe cursuri pentru studenți: Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”, Facultatea Istorie și Pedagogie, lector superior (1984-1987) - cursul „Istoria medievală universală” și conferențiar universitar (1992-1996) - cursul „Istoria Antică: Grecia și Roma”; Academia de Muzică, Teatru, Arte dramatice și Plastice - conferențiar universitar (1998-2007) - cursul „Antropologia Culturii”; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Biologie și Pedologie, conferențiar universitar (2005-2006 - cursul „Litologia și Stratigrafia rocilor sedimentare”; Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Facultatea Istorie și Relații Internaționale, Catedra istorie, conferențiar universitar (din 2007) - cursul „Forme de conducere, politici și relații internaționale în anticitate”.

Ilie Borziac a coordonat și a redactat editarea unor lucrări științifice importante, inclusiv a serialului „Археологические исследования в Молдавию” (anii 1979-1987), „Revista Arheologică” (1997) etc.

Este membru al colegiilor de redacție a unor reviste de specialitate de

prestigiu: „Stratum-Plius” (Chișinău); „Revista Arheologică” (Chișinău); „Annalles d’Universite „Valahia” (Târgoviște, România) etc. Este membrul al Comisiei a VIII-a și al Comitetului Executiv al Uniunii Internaționale de Științe Preistorice și Protoistorice (UISPP), cu sediul la Bruges, Belgia; este membru al Comisiei Arheologice a Ministerului Culturii al Republicii Moldova; membru al Secției din Moldova al Uniunii Internaționale de Studiu a Perioadei Cuaternare (INQVA), cu sediul la Londra. Interesele științifice ale dlui Ilie Borziac țin de preistoria spațiului Pruto-nistean și a regiunilor limitrofe, în special de perioada paleoliticului și a mezoliticului, inclusiv de geologia cuaternarului, paleogeografie, arhizoologie, paleobotanică, paleoeconomie, paleoetnografie, arta preistorică. Într-o anumită măsură a fost preocupat și de problemele neoliticului și epocii bronzului.

Pe parcursul carierei sale Ilie Borziac a participat sau a condus multiple șantiere arheologice naționale și internaționale. În anii 1973- 1976 a participat la șantierele arheologice paleolitice Rașcov VII, VIII, Corpaci, Gordinești, Cuconeștii Vechi, Duruitoarea Veche, Ciuntu, Corpaci; 2000 - Orheiul Vechi, Trinca.

A activat în cadrul unor echipe arheologice internaționale: 1975- Cudaro (Georgia); 1994 - Liege (Belgia); 1994 - Mitoc (România); 1997-1999 - Moldova, Corolevo (Ucraina); 2000 - Megigirfi, Moldova, Corolevo (Ucraina).

A fost conducătorul șantiierelor arheologice de la Corpaci și Gordinești (1975-1976); Iablona I (1977-1978); Trinca I-III (1979- 1983), Etulia (1979), Mălăiești, Corjevo (1980-1982); Ciuntu, Brînzeni, Podgorii, Coșăuți (1981-1999), Buzdugeni, a cercetat 16 tumuli din epoca bronzului (1979-1999); Bulboaca, raionul Briceni (1985); Caracușenii Vechi, raionul Briceni și Rublenița, raionul Soroca (1986).

A participat foarte activ la realizarea unor proiecte internaționale în domeniul studierii paleoliticului: „Cercetări interdisciplinare în paleoliticul superior și Cuaternarul tardiv din Moldova”, proiect INTAS 1994-1996 și 1996-1998 (Coordonatori: P. Haesaerts și M. Otte, Belgia); „Cercetări interdisciplinare ale mediului ambiant și stratigrafiei paleoliticului din Moldova și Ucraina”, proiect INTAS 1998-2000 și 2001-2002 (Coordonator: P. Haesaerts, Belgia); „Stratigrafia și cultura paleoliticului spre Est de Carpați”, 1998-2002 (Coordonator: J-M. Geneste, Franța).

Ilie Borziac a publicat în jur de 240 de lucrări științifice, inclusiv 9 monografii, o broșură, peste 200 de articole. Majoritatea absolută a

lucrărilor științifice ale d-lui Ilie Borziac, inclusiv 5 monografii, sunt publicate în limbi străine peste hotarele Republicii Moldova, inclusiv în România, Belgia, Rusia, Ucraina, Italia, Franța, Germania, Marea Britanie, Polonia, Olanda, Cehia și Canada. Dintre lucrările monografice, în mod special se evidențiază lucrările dlui Ilie Borziac publicate în colaborare cu dr. Vasile Chirică și alți colegi de breaslă în cadrul Institutului de Arheologie al Academiei Române - filiala Iași: „Gisements du Paléolithique supérieur ancien entre le Dniestr et la Tissa”, Iași, 1996, 335 p. (coautori: V. Chirica și N. Chetradu); „Gisements du Paleolithique inferieur et moyen entre le Dniestr et la Tissa”, Iași, 2005, 385 p. (coautori: V. Chirica); „Culture et societes pendant le Paleolithique superieur a travers l'espace Carpato-Dniestreen”, Iași, 2006, 440 p. (coautori: V. Chirica și M. C. Văleanu; “L'aurignacien moyen et tardif de l'espace Carpatique-Dniestreen. Le gisement Climăuți II”, Iași, 2007, 225 p. (coautori: V. Chirica și A. David); „Epipaleoliticul și mezoliticul din spațiul cuprins între Nistru și Tisa”, Iași, 2008, 350 p. (coautori: V. Chirica și V. Burlacu).

În calitate de cercetător Ilie Borziac s-a manifestat drept un renumit arheolog de teren. A descoperit peste 200 de situri Moldova, Corolevo (Ucraina).

Braniște Tudor

Braniște Tudor, născut la 25 februarie 1958 în Racovăț, raionul Soroca. După absolvirea studiilor liceale a devenit student la Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițeanu” din Chișinău, pe care a absolvit-o în 1984.

După un an de stagiu a activat ca medic cardiolog la spitalul clinic №3 din Chișinău până în anul 1988.

În 1988 se înscrie prin concurs la doctorat la Institutul de Cardiologie al Academiei de Științe Medicale din URSS, or. Moscova. În 1991 devine doctor în medicină, specialitatea cardiologie.

Din 1991 până în 1993 a lucrat ca cercetător științific la Institutul de Cardiologie din Chișinău.

În 1993 este numit, pe termen de șase ani, profesor universitar la Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași. În această perioadă devine doctor în medicină și medic primar cardiolog în România.

Din 2000 urmează studiile în postdoctorantură la Institutul de Cardiologie al Academiei de Științe Medicale din Rusia, or. Moscova.

În 2003 obține titlul de doctor habilitat în medicină, specialitatea cardiologie.

A elaborat și publicat peste 70 de lucrări științifice publicate în revistele din țară și din străinătate (SUA, Canada, Franța, Belgia, Olanda, Austria, Israel, Cehia, România, Rusia, Georgia, Ucraina, R. Moldova). Activitatea științifică prodigioasă este menționată cu diploma de Membru al Academiei de Științe din New York (SUA).

În prezent este profesor universitar la Universitatea de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițeanu" din Chișinău, Director la Clinica de Cardio-Pulmonologie Spitalul Clinic Militar Central din Chișinău, Cercetător științific coordonator la Institutul de Sanocreatologie al Academiei de Științe din R. Moldova.

Braniște Vasile

Vasile Braniște s-a născut în Racovăț, raionul Soroca, la 23 mai 1942, în familia lui Vasile și a Naudei Braniște.

Primele 7 clase le-a absolvit în școala din satul natal, în anul 1956 se înscrie la școala de mecanizare din localitatea Vertiujeni, pe care a absolvit-o, fiind licențiat ca mecanizator de larg profil. Între anii 1957-60 a absolvit școala medie din ținutul Caraganda RSS Cazacă. În același an deveni student al Institutului Politehnic de Stat din orașul Caraganda, care în 1966 cu succes l-a absolvit, primind specialitatea de inginer de extragere a zăcămintelor subterane de cărbune.

În anii 1966-80 a lucrat ca maistru-inginer la minele de cărbune din Kazahstan.

În anii 1980-86 lucrează ca inginer la dobândirea pietrelor subterane de la minele din Cricova.

În anii 1986 - 2004 devine om de afaceri.

În 1994 a absolvit cu mențiune Centrul Academic din Moldova „Dirijarea afacerilor și dreptul” al Academiei Internaționale de Știință San-Marino, specialitatea economist-contabil, susținând titlul științific de bacalaur în economie.

Pentru merite deosebite în ecologie în 2004 a fost ales Academician al Academiei Internaționale de Ecologie, numit în funcție de vicepreșe-

dinte al Academiei Internaționale de Ecologie și președinte al secției moldo-române al AIE.

Brichiuș Atanasie

Profesorul Atanasie I. Brichiuș s-a născut la 5 iulie 1926, în comuna Iarova, localitate situată pe un mal al Nistrului, în județul Soroca, din Basarabia.

S-a stins din viață la 20 martie 2008, în Pitești - orașul în care i-a fost hărăzit să trăiască și să-și scrie istoria propriului destin.

Atanasie Brichiuș a fost militar de carieră și specialist în geografie.

Publicații: Brichiuș Atanasie. *Dezrădăcinații*. - București: Editura Proxima, 2010. Un memorial în care reconfigurânce adevărul privind anii 1920-1940, în care România a contribuit la transformarea pământului dintre Prut și Nistru, care îi aparține de drept, într-o oază de destin european. Dacă faptele ar fi rămas istoricește astfel, însăși soarta României, ca și a Basarabiei, ar fi fost astăzi alta.

Bucataru Sergiu

Avocat. Născut la 10 martie 1983 în orașul Soroca.

Educație:

1989 – 2001 Liceul Teoretic „Petru Rareș”, Soroca.

2001 – 2005 Universitatea de Stat din Moldova, Licențiat în Drept.

2006 - 2007 Academia „Ștefan cel Mare”, Magistru în Drept.

Experiența profesională:

2010 – 2011, Avocat în cadrul Cabinetului Avocatului „Serghei Bucataru”

2009 – 2010, Avocat, Biroul de Avocați „LEXTAL”

2008 – în prezent; Avocat al Întreprinderii cu Capital Străin „ADAF” S.R.L.

2007 – în prezent, Avocat, Compania „New Media Group” S.R.L.

2007 – 2009; Avocat Compania de Asigurări „DELTA” S.R.L.

2006 - 2009, Avocat, Biroul Asociat de Avocați „JUST”

2006 – 2007, Moderator al Emisiunii „Noi și Legea”, Radio „Sănătatea” (temele abordate: drepturile și obligațiile pacienților, dreptul familie, dreptul muncii, etc.)

2006 – 2007, Jurist al ziarului „Asta da”, responsabil de rubrica Juristului.

2005 - 2006, Avocat Stagiar, Biroul Asociat de Avocați „JUST”

2004 – 2006, Reprezentant al persoanelor fizice și Juridice în Instanțele

Judiciare ale Republicii Moldova.

Specializare în Instanțele Judiciare:

Cauze Civile.

Contencios Administrativ.

Drept Penal.

Limbi: Româna, Rusă, Engleză

Bulhac Ion

Bulhac Ion, doctor habilitat în chimie, cercetător științific principal la Institutul de Chimie al Academiei de Științe a Moldovei, specialist în domeniul Chimiei compușilor coordinativi, s-a **născut la 11 mai 1946 în satul Racovăț, raionul Soroca**, fiind al cincilea și ultimul copil în familia țăranilor Irina și Ilie Bulhac. Școala medie de cultură generală, a făcut-o în satul natal (1952-1963), pe parcursul căreia a manifestat interes deosebit față de științele naturale. În 1963 a fost înmatriculat la Facultatea Științe Naturale și Geografie, specialitatea - biologie și chimie a Institutului Pedagogic de Stat din orașul Tiraspol, pe care a absolvit-o cu succes în 1968 și a fost recomandat pentru continuarea studiilor în doctorantura la Institutul de Chimie al Academiei de Științe a Moldovei (A.Ș.M.). În urma susținerii cu succes a examenelor, în 1968, a fost înmatriculat în doctorantura la specialitatea „Chimie anorganică”, sub conducerea profesorului Dumitru Batâr.

În 1975 a susținut teza de doctor (candidat) în științe chimice la Universitatea de Stat din orașul Dnepropetrovsk (Ucraina), iar după postdoctorantură (1998-2000) a susținut teza de doctor habilitat în chimie la Consiliul specializat de pe lângă Universitatea de Stat din Moldova.

În 1996 câștigă concursul pentru o bursă de stagiere în Institutul de Chimie Anorganică și Analitică al Universității „Johannes Guttenberg” din or. Mainz, Germania, în laboratorul renumitului specialist în domeniul spectroscopiei Mossbauer - prof. dr. P. Gütlich, unde efectuează cercetări importante în domeniul compușilor coordinativi ai fierului. A elaborat metode de sinteză a unor substanțe, posibilitatea existenței cărora până la el era discutabilă; a obținut catalizatori eficienți în reacția de formare a rășinilor poliurelanice; a propus preparate biologic active noi în calitate de regulatori de creștere și dezvoltare a unor plan-

te agricole.

Pe parcursul activității sale a publicat circa 150 lucrări științifice și 18 brevete de invenție. Pentru ciclul de lucrări „Dioximații cobaltului și al fierului” în 1995 s-a învrednicit de Premiul Prezidiului A.Ș.M.

În câmpul muncii a pășit în 1968, fiind încă student, activând în calitate de profesor de chimie și biologie în școala medie din s. Cosăuți, r-nul Soroca. După doctorantură a fost angajat la Institutul de Chimie al A.Ș.M., unde activează și în prezent, trecând toate etapele ierarhice dintr-o instituție de cercetări științifice: laborant superior (1971-1975), cercetător științific inferior (1975-980), cercetător științific superior (1980-1993), cercetător științific coordonator 1993-1998) și cercetător științific principal (2000 - prezent).

Concomitent cu cercetarea științifică I. Bulhac activează în organizarea procesului de învățământ superior în Republica Moldova: prorector (2000-2003) și lector (2003-2004) al Universității de Ecologie și Științe Socio - Umane, prorector de instruire al Universității de Studii Moderne Aplicative FORM (2004-2005), apoi al Universității de Studii Aplicate din Moldova (2005 - prezent).

Buracovschi Nicolae

Născut la 19 mai 1960 în satul Băxani, raionul Soroca.

Medic ORL, Spitalul Clinic Republican, Chișinău

Pregătire profesională:

➤ Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (1977 - 1983)

➤ Internatura, specialitatea Otorinolaringologie, Spitalul Clinic Republican (1983 - 1984)

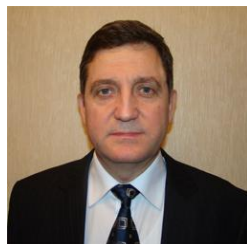
➤ Medic specialist ORL - Spitalul Clinic Republican (1984 - 1997), categorie superioară de calificare profesională

➤ Șef de Secție ORL - Spitalul Clinic Republican 1997 - 2006

➤ Medic ORL - Spitalul Clinic Republican, din 2006 până în prezent

➤ Susținerea tezei de doctor în medicină - Universitatea „Carol Davila”, București, 1999

➤ Categorie de calificare superioară - medic specialist în Management sanitar, 2005

Specializare – perfecționare:

- Al 2-lea curs de perfecționare Microchirurgie Otologică în clinica CMFACF – ORL București, 1995
- Curs de perfecționare Microchirurgie Otologică , 1996
- Al 3-lea curs de perfecționare Microchirurgie Otologică în clinica CMFACF – ORL București, 1997
- Curs de perfecționare Chirurgia Osului Temporal și al Otospongiozei în clinica CMFACF – ORL București, 1999
- Curs de perfecționare Audiologie în clinica „Mayo”, Minnesota. SUA, 2000
- Curs internațional de Chirurgie a Osului Temporal, Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr.T.Popa” Iași, 2001
- Curs internațional de Chirurgie a Osului Temporal, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, 2002
- Sănătate Publică și Management Sanitar, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, 2005
- Curs de Microchirurgie a Urechii și Otoneurochirurgie, Institutul ORL „А.И.Коломийченко”, Kiev, 2009

Activitate profesională

- Peste 5000 intervenții chirurgicale
- Peste 40 lucrări publicate în țară și peste hotare
- Brevet de invenție nr. 1520 „Transplant și metodă de plastie a septului nazal”
- Brevet de invenție nr. 1251 „Proteză a scăriței”

Studii post – universitare

Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, specialitatea „Relații Internaționale” (2001 – 2003)

Titluri

- Doctor în științe medicale, 1999
- Membru al Societății ORL din România
- Nominalizat la Ministerul Sănătății și Protecției Sociale ca expert în Comisia națională de evaluare și acreditare
- Magistru în Relații Internaționale – Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, 2009.

Busan Mihai

S-a născut la 29 iunie 1933 în satul Holoșnița, raionul Soroca, într-o familie de țărani. A învățat la

școala primară din sat. Apoi la școala serală din Cureșnița. A terminat 7 clase serale și continua să lucreze cu părinții, până nu hotărî cert să plece la Soroca să-și continue studiile la Școala Pedagogică, însă a ajuns la Școala de Medicină, pe care o termină ca felcer – acuser și este îndreptat la lucru în satul Pistruieni, raionul Nisporeni.

În 1954 pleacă la Haricov, la Institutul de Medicină, pe care îl absolvește în 1959 și se întoarce la Chișinău împreună cu soția sa Lidia Alexei. Peste jumate de an sunt repartizați la Bălți ca tehnic dentist. Evidențiindu-se ca un specialist bun este trimis să studieze la Secundatorul Clinic de pe lângă Institutul de Stomatologie din Kiev. Întemeiază prima clinică de dentiști din cadrul Școlii de medicină din Bălți.

Între anii 1961 – 1970 lucrează asistent la Catedra de „Ortopedie Stomatologică” a Institutului de Medicină din Chișinău.

În 1966 fondează prima Policlinică Stomatologică din republică cu staționar de 30 paturi, care servește bază didactică a două Catedre a Institutului de Medicină - Terapie și Chirurgie stomatologică. Concomitent între anii 1966 – 1974 este organizator și medic șef al Policlinicii Republicane din Chișinău.

Din 1974 fondează primul curs de perfecționare a medicilor stomatologi ortopezi. Este și șef al cursului de stomatologie la facultatea de perfecționare a cadrelor medicale a Institutului „N. Testimițeanu” din Chișinău.

Din instituțiile fondate de domnul Bușan fac parte: 6 clinici, 19 secții și 18 cabinete stomatologice din diferite localități ale țării.

M. Bușan a introdus în raioanele republicii confecționarea protezelor de aur. A acordat o deosebită atenție introducerii și dezvoltării metodelor moderne de tratament stomatologic, printre care folosirea pe scară largă a protezelor arcate atipice, conpace imediate, ceramice și metalo-ceramice.

La vârsta de 31 ani își susține teza de candidat, iar la 39 de ani își susține teza de savant, doctor habilitat în medicină.

Profesorul M. Bușan este autorul a 219 lucrări științifice, inclusiv 16 monografii, majoritatea cărora sânt înalt apreciate în lumea stomatologiei mondiale.

Monografii: „Obrazițiunea patologică a dinților”, „Ocluzia redusă”, „Îndrumător pentru ortopezi”, „Îndrumător pentru ortodonții”, „Afecțiunile țesuturilor dure ale dinților”, „Ghid în stomatologia ortopedică”, „Manual pentru stomatologi-ortopezi”.

Lucrarea „Erorile și complicațiile din protecția dentară și profilaxia lor” este folosită de studenții a 137 de țări. Mihai Bușan a contribuit la dezvoltarea științifică pe plan internațional, având 14 brevete de invenții și 32 propuneri de raționalizare. A contribuit la perfecționarea a 225 de stomatologi.

Mențiuni: Titlul „Om Emerit al ocrotirii sănătății”.

În 1999 Medic Emerit din Republica Moldova.

Unicul savant din Republica Moldova, în cartea „Moștenirea științifică a savanților sovietici din domeniul stomatologiei”.

În 1996 este inclus în cartea „Кмо есмь кмо” alături de cei mai mari savanți europeni.

La 26 aprilie 2002 s-a stins din viață în urma unui atac cardiac.

Buzurniuc Igor

Buzurniuc Igor Iacob născut în Racovăț, Soroca, în 1956 pe 29 ianuarie într-o familie de profesori. Tatăl - Iacob al lui Dumitru - învățător de limbă și literatură și mama - Eugenia a lui Gheorghe Țapu - învățătoare de geografie. După ce a absolvit 8 clase, a mai absolvit și Școala de Muzică la specialitatea vioară din or. Soroca. A fost primit la Colegiul de Muzică „Ștefan Neaga” din Chișinău, care l-a absolvit în 1975. A urmat serviciul militar în Armata Sovietică, pînă în anul 1977.

În 1978 a devenit student la Institutul de Arte „Gavriil Muzicescu”.

În 1979, după sesiunea primului an de studii, a fost invitat de Maestrul Nicolae Botgros în orchestra de muzică populară "Lăutarii", proaspăt atunci formată, în care activează pînă-n prezent.

A cântat la vioară. Din 1985 pînă-n prezent cântă la chitară. Cu această prestigioasă orchestră a efectuat multe turnee prin țară, fosta Uniunea Sovietică de la Brest pînă la Camceatca, cât și peste hotare: în Grecia, Belgia, Elveția, Germania, Danemarca, Australia, Italia, Cehia, Norvegia, Mongolia.

În 1988-89 a avut un mare turneu în România (50 spectacole) cu marea cântăreață Sofia Vicoveanca, care a evoluat cu mult succes. În spectacole au cântat soliștii N. Ciubotaru, L. Bejenaru și răposatul N. Sulac.

Are doi copii: Igoraș și Valentin. (Igoraș Buzurniuc studiază muzica, la Academia de Muzică din Chișinău. A cântat în formația „Milleni-

um". A colaborat cu „Zdob și Zdup”, cu care a participat la „Eurovision” la Kiev. Acum activează cu Dan Bălan. Valentin e dansator în Ansamblul Academic de dansuri "Joc".)

Titlul onorific „Om Emerit”.

Buzurniuc Igor

Igor Buzurniuc s-a născut în Sorooca, Republica Moldova la 23 iunie 1981.

Igor a studiat vioara la Academia de Muzică, Teatru și Arte din Chișinău. A terminat cursul său cu rezultate deosebite și în iunie 2008 a trecut gradul cu distincție.

La vârsta de 16 ani devine membru al grupului „Millennium”, în cadrul căruia a cântat la chitară și vioară și a scris cântece. Cu „Millennium” a lansat două albume – „Creștini, Crăciunul a Sosit” (2002/2003) și „Fata Sihastra” (2003). În 2003, trupa s-a destrămat. În același an, Igor a început colaborarea sa cu Dan Balan, lucrează împreună asupra Discului „O - Zone”.

Înainte de colaborarea cu Dan Balan, Igor a conlucrat cu celebrul grup hardrock moldovenesc „Zdob și Zdup” cu care a luat parte la concertul de la „Eurovision” în 2005 și au deținut locul onorabil – 6, cu piesa „Bunica bate doba”.

În iunie 2005 merge cu Dan Balan la Los Angeles. În aprilie / iunie 2006 se înregistrează ca rock chitarist în albumul lui Balan produs de Jack Joseph Puig (John Mayer, Black Crowes, Green Day, U2, etc) la renumita „Ocean Way Studios” din Los Angeles. În august se întoarce în Moldova contribuind la albumul lui Dan „The Power of Shower” (CrazyLoop).

Revine la „Zdob și Zdup” în martie 2008. În aprilie au plecat în turneu în România, Ungaria, Austria, Germania, Danemarca și Republica Moldova pentru a promova noul album „Ethnomecanica”. Au fost prezenți la festivaluri din toată Europa, printre care: Festivalul Mondial de la Tilburg, în Belgia „Esperanzah” în Ciney, în Elveția „Open Air Gampel în Gampel”. În 2009 părăsește grupa și începe să lucreze asupra propriului său proiect cu un prieten din Moldova, care lucrează în Franța, și unul dintre cântăreții de fundal al Zdupilor.

2010 este chitarist la „Snails”.

Stilul lui Igor la chitară este foarte carismatic, mulți experți muzicali declară că este cel mai bun chitarist. Nu se limitează la un singur gen, îi place să dezvolte muzica sa în diferite moduri, mereu interesat în a experimenta și a descoperi lucruri noi.

Buzurniuc Ștefan N.

Născut în 1945, orașul Soroca.

Studii: Școala Medie nr. 1, Soroca (1963); Facultatea Matematică - Fizică, Universitatea de Stat din Republica Moldova (1971).

Funcții: colaborator inferior științific, Institutul de Matematică a Academiei de știință a Republicii Moldova, Institutul De Cercetări în Domeniul Tehnicii de Calcul; colaborator superior științific, conferențiar (2000), Academia de Studii Economice din Republica Moldova, Universitatea Tehnică din Republica Moldova.

Doctor în științe tehnice (1984), Institutul de Matematică a Academiei de Știință Republica Moldova.

Domenii de cercetare: modelarea matematică a proceselor de transfer de căldură și masă; dirijarea optimală în procese tehnologice.

Opera principală: Buzurniuc Ștefan. Rascet optimalinyh po bystrodeistviu regimov sușchi. – Moscova, 1987;

Metode numerice / Buzurniuc Ștefa, Moraru V. - Chișinău, 2000.

Statistică matematică / Buzurniuc Ștefan, Zambîțchi D. - Chișinău, 2002.

Zambîțchi, Dumitru. Buzurniuc, Ștefan. Introducere in teoria probabilitatilor (160 de probleme). - Academia Internațională de Informatizare, 1996

Zambîțchi Dumitru, Buzurniuc Ștefan. Elemente de teoria probabilitatilor și statistică matematică. - Chisinau: Ed. Evrica., 2001. - 12,5 c.a.

Buzurniuc Ștefan. Inițiere în limbajul C. – Ch.: Evrica, 2004.

Căldare Raisa

Biblioteconomist, manager.

Născută la 8 septembrie 1948, în satul Țepilova, raionul Soroca, într-o familie de pedagogi distinși: Alexandru și Nina Levandovschi. În sânul familiei Raisa a primit o educație aleasă, părinții cultivându-i zi de zi, cu adevărat, „cei șapte ani de acasă”. Fiind o fire sensibilă și inteligentă, Raisa sorbea cu nesaț înțelepciunea cărților, citind mult din literatura romană și cea universală.

Anume acest fapt a determinat-o să devină studentă la Facultatea de Litere a Universității de Stat din Moldova.

In 1971 a absolvit cu Diplomă de Merit USM, specialitățile limba și literatura moldovenească, biblioteconomie și bibliografie.

Activitatea sa profesională a început-o la Biblioteca Tehnico-Științifică Republicană în calitate de bibliograf. Din anul 1974, pe parcursul a 20 de ani, a lucrat cu dăruire și competență la Biblioteca Republicană de Stat (astăzi Biblioteca Națională) ca bibliograf, apoi bibliotecar superior, șef serviciu, director al departamentului „Fonduri uzuale”, bibliotecar principal serviciul „Depozit uzual”. A participat la elaborarea bibliografiei curente „Cultură. Artă” (1976- 1979), precum și a cercetării bibliografice „Biblioteca de Stat a RSSM”, către 150 de ani de la fondare.

Din septembrie 1995 a fost numită în funcția de director al Bibliotecii Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Pe parcursul celor 11 ani de activitate, Raisa Căldare, a contribuit mult la schimbarea, restructurarea, reorganizarea activității Bibliotecii Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, crearea în spațiile bibliotecii a unor condiții optime de lectură, extinderea și dotarea cu echipament tehnic, necesar pentru prestarea serviciilor informaționale de performanță. A fost perfecționată structura bibliotecii și deschise noi servicii.

Ca membru al Consiliului Director Raisa Căldare a depus eforturi pentru elaborarea Programului de activitate al bibliotecilor din sistemul de învățământ preuniversitar, precum și a Regulamentului de atestare a cadrelor bibliotecare.

La 11 aprilie 2007, după o boală grea, Raisa Căldare a plecat în lumea celor dreپți.

Capbătut Boris

Născut în Basarabia, la Soroca, 23 octombrie 1919.

A studiat doi ani la Institutul Politehnic din București și Iași.

După ce a absolvit Școala de Aviație din București, secția de navigare, el a mers la școală de la Zilistea.

Boris Capbătut a fost demis din armată după un pas foarte curajos împotriva comuniștilor: a fost rugat să semneze o declarație despre "dăruire și devotament pentru frăția

mare între Uniunea Sovietică și România", la care a refuzat, deoarece tatăl său a fost deportat în Siberia în 1940 și nu a fost văzut de atunci.

Fără slujbă în armată a trebuit să lucreze la diferite locuri de muncă pentru a se întreține.

Carauș Ștefan Iacov

S-a născut la 1 aprilie 1952 în satul Cosăuți, raionul Soroca. Absolvește școala medie din sat în 1969, iar în 1974 - Facultatea de Matematică și Cibernetică a Universității de Stat din Moldova. Ulterior mai absolvește Școala Superioară a Ministerului Afacerilor Interne din Kiev (1980), Institutul de Matematică Aplicată din Minsk (1982) și Academia Ministerului Afacerilor Interne din or. Moscova a. (1991).

Activitatea practică o începe cu funcția de inginer, apoi inginer superior în cadrul Ministerului de Autotransport al Republicii Moldova (1974-1977). Din 1977 activează la Ministerul Afacerilor Interne în diferite posturi: inginer, inginer superior, șef de secție, șef de serviciu, șef-adjunct de direcție, șef de direcție, iar din 1991 - șef al Direcției Informații.

În anii 1991-1993 realizează proiectul sistemului unic informațional al organelor de drept „Dreptul”, ce a unit practic într-un ciclu activitatea privind baza normativă, tehnologică, informațională, analiză și estimare, în lupta cu criminalitatea, a colaboratorilor organelor de interne și, ai procuraturii (civile și militare), a judecătorilor, a securității naționale și a altor organe. A fost creată Banca Integrală de Date, acest sistem funcționând în baza celor peste 2000 de locuri automatizate, instalate în ministerele și subdiviziunile indicate și în raioanele republicii, care astăzi contribuie la descoperirea crimelor grave și identificarea criminalilor.

Prin munca sa de inițiativă, analiză multilaterală a științei și practicii mondiale, colonelul de poliție Ștefan Cărauș creează și implementează, în anii 1989-1996, Registrul de Stat al populației Republicii Moldova. A fost pregătit și aprobat de către conducerea R. M. un șir de acte legislative și normative. Au fost create și date în exploatare Centrul de evidență documentară a populației, Departamentul de informare și documentare a populației, 86 oficii de primire a cetățenilor și de perfectare a actelor, ceea ce a permis ca acest sistem să elibereze actu-

almente deja mai bine de 650000 pașapoarte de plecare peste hotare, vize de reședință, permise de conducere, certificate de înmatriculare și buletine de identitate.

Este șeful-adjunct al Comisiei Republicane de Reabilitare a Jertfelor Politice, membru al Comisiei Guvernamentale pentru crearea Sistemului Informațional Național al Republicii Moldova.

Ceban Amos Gheorghe

Născut la 6 iulie 1931, în comuna Racovăț, raionul Soroca, Republica Moldova; fizician și energetician.

Doctor în științe tehnice din 1969. Profesor universitar din 1974.

Între anii 1959 și 1964 - lector superior la Universitatea de Stat din Chișinău.

Din 1964 conduce filiala moldovenească a Institutului Unional de Cercetări Științifice în domeniul proiectării, construirea și tehnologia surselor de curent.

A scris lucrări în domeniul fizicii corpului solid, metodelor de transformare directă a diferitelor forme de energie în curent electric etc.

A studiat teoria termoionizării și a autoionizării centrelor și a impurităților din cristalele ionice și atomice cu efectele anormale, fotovoltaiice, fotomagnetice, sursele termoelectrice de curent, răcirea termoelectrică, elementele fotoelectrice solare etc. Îi aparțin 160 lucrări științifice și certificate de invenții.

Cebotari Serghei

Anul nașterii - 4 august 1964, satul Racovăț, raionul Soroca.

1982-1984 - serviciul militar în termen, trupele de grăniceri.

1985-1990 - Facultatea de Economie a Universității Agrare.

1990-1995 - contabil-șef la o întreprindere agroindustrială, s. Sărata-Galbenă, r. Hîncești.

1995-1997 - vicedirector de filială - șef al secției de credite la BC Moldova-Agroindbank S.A. din or. Hîncești.

1997-2002 - șef al Departamentului Investiții Corporative al BC Mol-

dova-Agroindbank S.A.

2002 - vicepreședinte al BC Moldova-Agroindbank S.A., responsabil de activitatea corporativă și cea de investiții a băncii.

Cemortan-Voloșin Elvira

Născută în orașul Soroca, la 20 aprilie, 1969.

Formarea

1981-1984 - Liceul de Arte Plastice Igor Vieru, Chișinău, R. Moldova

1984-1988 - Colegiul Republican de Arte Plastice Alexandru Plămădeală, Chișinău, R. Moldova

1989-1995 - Academia de Muzică, Teatru și Arte, Facultatea de Arte Plastice, Specialitatea Tapiserie, Chișinău, R. Moldova

Consacrarea

1994-1988 - Ilustrații de carte pentru copii

1996 - lector universitar la Academia de Muzică, Teatru și Arte, Catedra Artă Decorativă, secția Tapiserie

2001-2003 - Membru al Asociației de Arte Textile și Design Vestimentar ATEX

2003 - Titularizată ca Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova

2004 - Art Director, proiectului Internațional A.O Muzeul Meșteșugurilor și Meseriilor, ArtTextil,

2004-2009 - Director Proiectului Internațional ArtTextil, Tabere și Simpozioane

2004 - Director Editurii pentru copii Stelpart

2004 - Ministerul de Științe ale Educației, Chișinău, R.M

2007- Membru al Asociației AIAP/ UNESCO

2007-2008 - Director Relații cu Publicul, UAP, Centrul Expozițional Constantin Brâncuși, RM

2008 - Membru al grupului artistic ATC Alfa Club, Iași-Bacău-Chișinău

2007 - Membru juriului la Festivalul Internațional de Artă Plai Natal, dedicat creației lui Eugen Doga, decembrie, or. Chișinău, R.M

2008 - Membru juriului Tabăra de Pictură Tescani, România

2009 - Coorganizatorul Expoziției Internaționale Arta fără frontieră, București, România

2009 - Director Centrul Cultural ArtSadova

2009 - Director Proiectului Internațional Gold Helios, Heviz, Ungaria

2009 - Președintele A.O.Centrului Cultural ARTELIT

Expoziții personale

2002 - Geneze, Biblioteca Română Maramureș, Chișinău, RM

2003 - Metamorfoze, Biblioteca Ovidius, Chișinău, RM

2005 - art Kosovo, Ucraina

2006 - art Kosovo, Ucraina

2007 - art Kosovo, Ucraina

2008 - Ungaria, Xeviz

2009 - Ungaria, Xeviz

2011 - Destino Fluorescente'11, Filarmonica Națională Serghei Lunchevici, Chișinău, RM.

Expoziții internaționale

2008 - Rodina, Muzeul Național A. Șeptițkii, Lvov, Ucraina

2009 - Arta fără frontieră, București, România

2009 - Zilele Nichita Stănescu, ediția III-a, 31 martie, Urziceni-Ialomița, România, 17-27 martie

2009 - Femeia în artă, Polonia, Varșovia, Chișinău, RM

2008 - Tabăra Internațională de Creație, Poiectul Rotary Club Tescani George Enescu, România, Olanda

2009 - Tabăra Internațională de Creație, Poiectul Rotary Club Tescani George Enescu, România, Olanda

2009 - Gold Helios, Heviz, Ungaria

2010 - Tabăra Internațională de Creație, Poiectul Rotary Club Tescani George Enescu, România, Olanda

2010 - Expoziție dedicată Zilei Constituției Ucrainei, Centrul Cultural al Ambasadei Ucrainei, Chișinău

2010 - Unitatea culturii românești, Uniunea Scriitorilor, RM

2010 - Gold Helios, Heviz, Ungaria.

Concursuri naționale / internaționale

2007-2009 - Tapiserie pentru Președinție

Premii / distincții / titluri onorifice

1999 - Medalie la Prima Trienală Internațională de Broderie, Cluj, România

2000-2001- Diplomă de onoare Stilismul transilvănean, Colocviu Internațional de Design Vestimentar, ediția a V-a, VI-a, Cluj-Napoca, România,

2004 - Diplomă de Excelență, ediția a VIII-a, Poiana Sărată, Bacău,

România, 15-25 iunie

- 2004 - TESTIMONIUM LABORIS, Tabăra Internațională de Artă George Apostu, ediția a VIII-a, Poiana Sărată, Bacău
- 2007 - Premiu Muzeului Național George Enescu, București, România
- 2007 - Membrul juriului la Festivalul Internațional de Artă Plai Natal, dedicat creației lui Eugen Doga, decembrie, or. Chișinău, R.M
- 2009 - Diplomă de Excelență, INNERWHEEL, Bacău, România
- 2009 - Diplomă de Excelență în Cultură, Urziceni-Ialomița, România
- 2009 - Diplomă EMLEKLAP, Pentru organizarea la nivel înalt a manifestării culturale în orașul Heviz, Ungaria,
- 2010 - Diplomă EMLEKLAP, de la Primarul Orașului.

Ciobanu Angela

Data, locul nașterii: **17 octombrie 1969, Soroca.**

Studii: Școala-Studio "V. Nemirovici-Dancenko" pe lângă teatrul "MHAT – A. P. Cehov" din Moscova (1992), specialitatea actor de teatru și film.

Performanță în carieră:

- ✓ Premiul pentru cel mai bun duet, împreună cu Ion Mocanu în spectacolul „Conu’ Leonida față în față cu reacțiunea”,
- ✓ Premiul UNITEM, cea mai bună actriță în rol principal, Domnișoara Cucu, spectacolul „Steaua fără nume”,
- ✓ Premiul UNITEM 1995, cea mai bună actriță pentru un rol principal, Doamna Boza, spectacolul „Polul Sud”,
- ✓ Premiul UNITEM, 2003,
- ✓ Premiul Iurie Matei în Teatru, ediția a VI-a, 2004

Organică, dinamică este astăzi, fără îndoială, una dintre cele mai valoroase actrițe de teatru de la noi. Își face meseria cu dăruire, iar orice rol pe care îl realizează, e de parcă ar fi singurul și cel mai decisiv din viața ei. Este genul de om despre care obișnuim să spunem că unde pune el mâna, pune și Dumnezeu mila.

Actriță de caracter, Angela Ciobanu și-a dorit la început să fie cântăreață, iar muzicalitatea vocii este încă una dintre calitățile ei distinctivă. „Dacă ar fi să mă gândesc acum ce mi-a marcat viața, voi spune că există câteva etape când am simțit „marea schimbare”. Studiile pe care le-am făcut la Moscova, avându-l ca profesor pe Oleg Tabakov, evident mi-au marcat viața în domeniul carierei. Ulterior, un rol important în

viața mea l-a avut regizorul italian Andreea Battistini, prin intermediul căruia am cunoscut teatrul italian”.

Încă una dintre calitățile care îi sunt proprii este sinceritatea. De asemenea, Angela Ciobanu este omul care nu-și afișează niciodată gri-jile și tristețile: „Eu nu pun pe umerii altora necazurile și tristețile mele. Știu foarte bine că orice om își dorește să fie ascultat, iar eu sunt un bun ascultător, poate prin asta se și explică faptul că lumea se adună în jurul meu”, mărturisește actrița.

Ciobanu Lazăr

Născut la 17 noiembrie 1932, satul Vasilcău, raionul Soroca.

Istoric literar. Studiază la Facultatea de Istorie și Filologie, secția limba și literatura română a Universității de Stat din Moldova, pe care o absolveste în 1956. Cercetător științific la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe din Moldova (azi Institutul de Literatură și Folclor)

Publică primele articole în 1957. Este pasionat de trecutul cultural și istoric. Semnează numeroase studii și articole privind valorificarea literaturii clasice în seriarele: „Nistru”, „Limba și literatura moldovenească”, „Cultura”, „Tinerimea Moldovei”, „Învățământul public” ș.a. îngrijește și prefațează primele două volume (din cele 4) de Opere ale lui Eminescu (1971, reeditate în 1981). Prefațează și comentează ediția de proza „Sărmanul Dionis” (1985); îngrijește „Opere” de I. Creangă (1972 și 1978); „Opere” de Al. Donici (1975 și 1979); „Istoria ieroglifică” de D. Cantemir (1987); „Scrieri alese” în două volume de B.P. Hașdeu (în colab., 1988); „Cărțile populare în Moldova. Veacurile XVII-XVIII” (Ch., 1989) ș.a. În 1981 publică studiul „Creația lui Al. Donici în școală”, colaborează la colecția „Omagii” consacrate lui Eminescu, Creangă, Alexandri, Cantemir ș.a.

Despre o nouă calitate editorială se poate vorbi începând cu anul 1971, odată cu apariția celor 4 volume de „Opere alese”, îngrijite de Lazăr Ciobanu și Constantin Popovici. Alcătuite conform unor principii științifice de editare, aceste volume pot satisface mai toate exigențele.

Ciobanu Tudor

Născut în 1975, comuna Vasilcău, raionul Soroca.

Este cercetător științific la Institutul de Istorie al Academiei de Știință din R.Moldova.

Direcția de cercetare principală este politica internă a Basarabiei de la sfârșitul secolului al XVIII-lea – mijlocul secolului al XIX-lea. Activitatea de Cercetare este axată pe studierea evoluției structurilor demo-sociale a ținuturilor Soroca, Orhei, Lăpușna din perspectiva analizei documentelor de arhivă (cărți metrice, recensăminte).

Ciobanu Tudor a efectuat lucrări de depistare și sistematizare a materialului documentar în arhive și biblioteci și a elaborat studiile: Evoluția demografică în Ținutul Orhei – Lăpușna la începutul sec. al XIX-lea; Cauzele și dinamica mortalității în Ținutul Orhei – Lăpușna la începutul sec. al XIX-lea.

Rezultatele investigațiilor sunt publicate în 4 lucrări științifice publicate în culegeri tematice și 25 articole referitoare la istoria parohiilor din Basarabia.

Publicații: Situația demo-socială în ținuturile Soroca și Orhei-Lăpușna în sec. al XIX-lea (1,5 c.a.), executor T. Ciobanu, cerc. științific.

Ciobanu Tudor. Locașuri sfinte ale Basarabiei. – Ch.: Alfa și Omega, 2001.

T. Ciobanu. Biserica Sfânta Paraschiva din Basarabia // Sfânta Paraschiva călăuza pelerinilor. // Trinitars, Iași, 2000, 64 p. (0,4 c. a.)

T. Ciobanu. Aspecte ale structurii sociale a Țării Moldovei în perioada 1774-1817 în baza țin. Soroca. // Aspecte privind societatea, economia și cultura Moldovei, sec. XV-XX. Culegere de art. ale tinerilor cercetători. Chișinău, ed. Civitas, 2001, p. 20-25 (0,7 c. a.)

Tudor Ciobanu. Colonizarea Basarabiei în primele decenii după anexare. // Caiete de Istorie, Nr. 3, 2002, p. 26-31 (1 c. a.)

Tudor Ciobanu, Incartiruirea - o grea povară pentru basarabeni. Studiu de caz: localitatea Nișcani, ianuarie 1824

Ciobanu, T., Ciobanu, Gr., Vasilcău, Chișinău, Ed. „Cu drag”, 2009, 580 p.

Ciobanu Tudor. Evoluția păturilor rupte de vistierie și rupea de cămară la începutul secolului al XIX-lea. / În culegerea „Satul românesc în context european”. - Onești: Editura Magic Print, 2007. - p.136-139.

Ciobanu Valentina

S-a născut în anul 1959, în satul Cosăuți, raionul Soroca. După absolvirea Școlii medii din sat, învață la Școala pedagogică din Soroca, apoi își continuă studiile la

Universitatea Pedagogică „Ion Creangă” din Chișinău Facultatea de Litere.

După absolvirea facultății, activează în calitate de lector superior la Catedra de limbă română a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”.

În anul 1992 pleacă să-și facă doctoratul la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași.

Actualmente ocupă postul de conferențiar universitar la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” și este prodecan la Facultatea Pedagogie.

A publicat zeci de articole în probleme de specialitate. În anul 2000 a obținut o bursă DAD în Germania, la Universitatea de la Jena.

Ciocanu Mihail

Director Centrul Național de Management în Sănătate al Ministerului Sănătății din Republica Moldova, doctor habilitat în medicină, conferențiar universitar, master în managementul sănătății publice Mihai Ciocanu, s-a născut la 22 octombrie 1958 în satul Slobozia-Cremene, raionul Soroca, într-o familie de țărani. Părinții Ștefan și Ana, din cea mai fragedă copilărie, l-au învățat să pună preț pe muncă. Mihai a urmat școala primară în satul natal, apoi școala medie din satul Stoicani, raionul Soroca.

În anul 1981 a absolvit cu succes Facultatea de Igienă și Epidemiologie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, fiind repartizat la Catedra de medicină socială și organizare a ocrotirii sănătății a Facultății de Perfecționare a Medicilor. Treptele afirmării sale cuprind un diapazon larg de activitate: cercetător științific, laborant superior, asistent și conferențiar universitar – trepte trecute sub conducerea iluștrilor savanți, doctori habilitați în medicină, profesori universitari Vladimir Kant și Ion Prisăcari, care au contribuit în mare măsură la formarea lui ca profesionist de talie înaltă, savant talentat, minunat pedagog și iscusit orator.

În anul 1988, a susținut teza de doctor în medicină la Institutul Uni-onal de Cercetări Științifice în domeniul Informaticii Medicale din Moscova, și doar peste un an a fost ales prin concurs în funcția de conferențiar universitar la Catedra sănătate publică și management a Facultății de Perfecționare a Medicilor.

În luna iunie 2002, este transferat, prin Ordinul Ministrului Sănătății, la Centrul Național de Management în Sănătate în funcția de vicedirector, iar în septembrie al aceluiași an, a fost numit în calitate de director general al acestei instituții, unde activează până în prezent. Concomitent, este și conferențiar universitar prin cumul la Catedra sănătate publică și management a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițeanu”.

În anul 2008 a susținut teza de doctor habilitat în medicină la tema: „Argumentarea științifică a strategiei de dezvoltare a asigurărilor obligatorii de asistență medicală în Republica Moldova”. Aceste cercetări au fundamentat concepția științifică de implementare a asigurărilor obligatorii de asistență medicală în țară. Grație capacităților extraordinare cu care este înzestrat Mihai Ciocanu, el a reușit să activeze intens pe același meridian al instruirii și cercetării. Drept argument servesc lucrările publicate, care respiră actualitatea cotidiană a sistemului de sănătate.

În perioada de activitate a publicat peste 110 lucrări științifice, inclusiv 5 monografii, 3 manuale, numeroase ghiduri practice și recomandări metodice. A participat activ la prestigioase congrese și conferințe naționale și internaționale, inclusiv în orașele Moscova, București, Iași, Los Angeles, Stockholm, Krakow, Luxemburg, Copenhaga.

Pe parcursul anilor 1986-1992, a îndeplinit funcția de vicedecan al Facultății de Perfecționare a Medicilor. În perioada anilor 2003-2005, a fost membru al Colegiului Ministerului Sănătății, fiind responsabil de monitorizarea implementării asigurărilor obligatorii de asistență medicală. Este vicepreședinte al Asociației Specialiștilor din domeniul Sănătății Publice și Managementului, membru al Colegiului de redacție al revistelor științifice „Sănătate Publică”, „Economie și Management în Medicină” și al Buletinului Academiei de Științe a Moldovei „Științe Medicale”. În ultimii 5 ani, a fost Coordonator Național al mai multor proiecte de consolidare a sistemului de sănătate, implementate în țara noastră de Comisia Europeană și Banca Mondială. Este partener național al Biroului Regional pentru Europa al Organizației Mondiale a Sănătății în domeniul organizării serviciilor de sănătate.

Pentru meritele sale în anul 2006, este decorat cu Diploma de Gradul doi a Guvernului Republicii Moldova.

Ciolac Mihail

S-a născut la 27 iulie 1929 în comuna Slobozia-Vărăncău, județul Soroca.

După absolvirea cu mențiune în 1949 a Tehnicumului Cooperatist din or. Soroca, Uniunea Republicana de Consum (Moldav-potrebsoiuz) l-a trimis să-și continue studiile la Institutul Economiei Naționale „Plehanov” din or. Moscova. Cu diploma cu mențiune a acestui prestigios institut, tânărul M. Ciolac se întoarce la Alma Mater în or. Soroca, unde și-a început activitatea în calitate de lector la Tehnicumul Cooperatist, mai apoi devenind director al Școlii Cooperatiste de Comerț (or. Soroca), iar mai târziu director al Tehnicumului Cooperatist din Chișinău.

Anume la Tehnicumul Cooperatist din Chișinău Mihail Ciolac își descoperă vocația de pedagog în domeniul contabilității. Printre discipolii domniei sale sânt V. Bobutac, V. Viscu, P. Dubalari, T. Prodan, T. Cataraga s.a.

A fost ministru al Comerțului RM, unde a activat o perioadă îndelungată, între 1973 și 1985. În această perioadă au fost construite și date în exploatare zeci de unități comerciale (magazine, depozite, cantine s.a.), au fost implementate multe idei progresiste, pentru prima dată în republică a fost aplicată metoda de autodeservire a populației cu mărfuri. La inițiativa sa au fost create Asociațiile mixte angro și cu amănuntul, experiență ce a fost preluată și de alte republici unionale.

Începând cu anul 1998 M. Ciolac participă activ în activitatea obștească. A devenit fondator și președinte al Asociației ex-membrilor de Guvern al RM, colaborează activ cu organele responsabile pentru satisfacerea cerințelor populației cu bunuri și servicii, fiind un promotor de idei noi spre binele societății.

Ciumac Angela

S-a născut, în 1949 satul Cosăuți, raionul Soroca – cântăreața de muzica ușoară;

Absolvește școala din sat, apoi urmează studiile la Școala de Muzică „Ș. Neaga” din Chișinău, apoi Institutul de Artă „G. Musicescu” (1972-1978).

Activează în calitate de solistă în Orchestra de estradă a Radiodifuziunii (1978-1981), în Orchestra de estradă „Bucuria” a

Filarmonicii (1981-1984) și în Ansamblul vocal-instrumental „Ecou” al Centrului tineretului din Chișinău.

A evoluat cu turnee în China, Coreea, Thailanda, India, Turcia, Rusia.

A înregistrat la Radio piesele de muzică ușoară: „Astă vară la Soroca”, „Morărița”, „Inimă, of” etc.

Discografie: „La Cahul”, „Muzica e taina mea”, „Rămân nemuritoare” ș.a.

Filmografie: „Cântă Angela Ciumac” (Telefilm-Chișinău, 1988)

A colaborat cu mulți compozitori, poeți și interpreți din Moldova și de peste hotare.

Cobâlaș Vadim

Cel mai bun jucător moldovean de rugby al anilor 2009 și 2010.

Internaționalul Vadim Cobâlaș, **originar din Soroca**, este primul rugbist din Republica Moldova care în 2011 a evoluat în Premier-League din Anglia.

Este campion al Moldovei cu echipa USEFS-Bleumarine, campion al României cu Dinamo București, și de cinci ori campion al Rusiei cu gruparea „VVA-Podmoskovje Monino”. În 2010 a fost selectat în reprezentativa simbolică a campionatului rusesc, fiind desemnat cel mai bun pilier dreapta al turneului.

Coca Eugen

S-a născut la 15 aprilie 1893, satul Cureșnița, raionul Soroca – decedat la 9 ianuarie 1954, Chișinău, compozitor, violonist, dirijor.

Învăță să cânte la vioară de la taică-său, vestit lăutar de prin părțile Sorociei. La 12 ani este membru al Orchestrei Populare a lui A. Poleakov. Apoi studiază vioara la Școala de Muzică din Chișinău (1908-1909). Până în anul 1915 este angajat în orchestrele simfonice și de operă din Eupatoria, Kostroma, Moscova, Rostov, tot de atunci datând și primele sale lucrări muzicale: poemul simfonic „Noptile în Crimeea” și valsul „Dragostea de viață”.

În 1917, revenind la Chișinău, cântă în diferite orchestre.

În 1926 absolveste Conservatorul, clasa compoziție, în această perioadă compunând un „Concerto grosso”, două suite moldovenești, opera

„Pasărea măiastră” sau „Prințul Ionel și lupul năzdrăvan”, tabloul simfonic „Balalaica”, „Cuartetul de coarde nr.1”. Până la 1940 lucrează în calitate de pedagog, violonist și dirijor la Chișinău, Ackerman, în alte orașe din România, compune „Simfoniile nr.1 și nr.2”, baletul „Florile micuței Ida”, comediile muzicale „Semnalele de pe planeta Marte” și „În țara canibalilor”.

În anii postbelici creează lucrări de vădită inspirație folclorică: suita corala „Doina” (1949), „Simfonia de primăvară” (pentru vioară și orchestră, 1949), poemul simfonic „Codrul” (1950), „Cuartetul de coarde nr.2”, romanțe, coruri, libreturi, piese pentru pian, pentru vioară și pian, muzică pentru spectacole și film. Creației lui Coca i-a fost consacrată monografia „Eugen Coca” de M. Manuilov (Chișinău, 1959). Numele compozitorului îl poartă una din cele mai prestigioase școli de muzică din oraș și o frumoasă stradă din Buiucani.

Distincții: Maestru Emerit al Artelor din R.S.S.M. (1946).

Cociurca Olga

Membră a Ansamblului Artistic Emerit de acordeoniști „Concertino” din Republica Moldova.

S-a născut în orașul Soroca la 9 februarie 1982. De mic copil a fost pasionată de muzica instrumentală și de la 6 ani, paralel cu studiile generale, face studii muzicale la Școala de Arte „E. Coca”.

După absolvirea Liceului Teoretic „C. Stere” în anul 1997 își continuă studiile la Colegiul de Arte Soroca, fiind unicul student al colegiului care face programa de 4 ani în 3 ani.

În anii 2000 – 2005 este studentă la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Republica Moldova.

Paralel cu studiile universitare, la 18 octombrie 2003, Olga împreună cu 9 colegi ai săi au organizat Ansamblul „Concertino”. Colectivul și-a fixat drept scop renașterea acordeonului clasic în Republica Moldova.

Pe parcursul a trei ani, „Concertino”, a reușit să iasă în evidență, grație numeroaselor concerte solo susținute atât în cele mai prestigioase săli ale capitalei, precum: Sala cu Orgă, Filarmonica Națională „S. Luncheivici”, Teatrul Național de Operă și Balet, Palatul Național, cât

și în alte localități ale republicii.

Din 2006, ansamblul participă la diverse concursuri internaționale. Până în prezent, „Concertino” a obținut trofee la 12 concursuri pentru acordeon din întreaga Europă, confirmând astfel spusele marelui maestru acordeonist Richard Galliano, care, la un concert, a „botezat” ansamblul drept „**Cel mai bun colectiv din Europa**”.

În anul 2007, „Concertino” a fost luat sub aripa uneia dintre cele mai prestigioase instituții concertistice din Moldova – Sala cu Orgă.

Au avut turnee în Italia, Danemarca, Germania, Franța, Austria, Luxembourg, China, Belgia, Azerbaidjan, Federația Rusă etc. „Concertino” a încântat publicul, fascinandu-l cu măiestria și temperamentul său. În unul din aceste turnee, colectivul a stabilit o relație strânsă de prietenie cu mari acordeoniști, precum Richard Galliano (Franța), cu care mai târziu a susținut un concert în Moldova și Franța, Frank Marocco (USA), care a rămas nespuse de impresionat de muzica și măiestria interpretării a colectivului, și COBA (Japonia).

Pe data de 7 iunie, „Concertino” câștigă cea de-a 7-a victorie, „Grand Prix”, la Concursul Internațional de Acordeoniști „Ascultate 2009” din Lituania. Locul I la Concursul Internațional „Libertango” din Italia, or. Lanciano la 9 octombrie 2009.

Pe data de 16 mai 2010, au deținut cea de-a 9-a victorie – „GRAND PRIX”-ul din Innsbruck, Austria, de la festivalul internațional „WORLD MUSIC”.

Cojocaru Emil

Născut în satul Bulboci, raionul Soroca, la 19 februarie 1962.

Formarea

✍ 1973-1980 Școala Republicană de Arte Plastice, Chișinău. (actualul Liceu „Igor Vieru”).

✍ 1980-1986 Institutul de Arte Plastice, Facultatea de Grafică, or. Kiev, Ucraina.

Experiență profesională:

✍ 1985 expoziția de tineret, Chișinău

✍ 1988-1992 pictor scenograf studioul „Animafilm”.

✍ 1992-1994 lector superior, Facultatea Urbanism și Arhitectură, Universitatea Tehnică din Moldova.

✍ Din 1993 profesor la Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Chișinău.

- ✍ Membru UAP din 1995.
- ✍ Membru AIAP UNESCO din 2000.

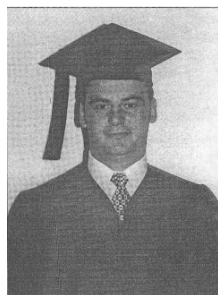
Expoziții

- ✍ 1997 biblioteca „O. Ghibu”, Chișinău, pictură și grafică.
- ✍ 1998 biblioteca „Transilvania”, Chișinău.
- ✍ 2000 Brăila, România
- ✍ 2001 Brăila, galeria UAP, București, sala „Apollo”.
- ✍ 2001 Ștefănești, Botoșani, muzeul „Ștefan Luchian”, România.
- ✍ 2007 Bârlad, România.
- ✍ Începând din 1988 participă la majoritatea expozițiilor UAP din Moldova și Saloanele Moldovei.

Cojocaru Mircea

Născut la 4 iunie 1974 în satul Cosăuți, raionul Soroca.

Absolvește școala primară din Cosăuți (1984), își continue studiile la școala medie din Edineț, apoi la Liceul Academic din Dondușeni (1989-1991). Termină Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Biologie și Pedologie (1991-1997). În anii 2000 - 2001 face studii la Universitatea Centrală Europeană (Budapesta), Universitatea din Manchester (Marea Britanie). Magistru în științe de mediu și politică de mediu.

Experiență profesională:

- specialist hidrobiolog, Institutul de Biologie al A.Ș.M. (1995 -1997)
- inginer ecolog, Compania petrolieră americană REDECO-Moldova (1994-1999);
- coordonator de proiect (Dezvoltarea rurală), Centrul de Asistență și Informare din Moldova CONTACT(1999-2000);
- coordonator program granturi pentru ONG de mediu, Centrul Regional de Mediu REC-Moldova (2000);
- coordonator de proiect (Asistența în implementarea planurilor naționale de acțiuni în domeniul protecției mediului și a politicilor de mediu), Programul TACIS (Ministerul Ecologiei al R. M.) (2001-2002);
- asistent de program, programul Națiunilor Unite de Dezvoltare PNUD - Moldova (2002-2003);

- șef de secție protecția mediului, Banca Mării Negre de Comerț și Dezvoltare, Solonic, Republica Elenă (2003-2005).

Cojocaru-Toma Maria

Doctor în științe farmaceutice, colaborator științific la Institutul Național.

Născută la 15 octombrie 1963, satul Bulbocii-Noi, raionul Soroca.

Maria Cojocaru-Toma a absolvit Colegiul de Medicină din Bălți, ulterior își continuă studiile la Facultatea de Farmacie a Institutului de Stat de Medicină și Farmacie din Chișinău.

După absolvirea instituției este angajată în calitate de colaborator științific la Centrul Farmaceutic Științific și de Producție, actualmente Institutul Național de Farmacie (INF).

Cercetările efectuate asupra speciei *Symphytum officinale* L. (1991-2000) au fost fixate și în teza de doctor în științe farmaceutice („Contribuții la studiul farmacognostic și farmacodinamic al speciei *Symphytum officinale* L.”). Rezultatele obținute au fost publicate în 22 lucrări științifice, cuprinzând cercetări fitochimice și farmacodinamice, în scopul confirmării efectului hepatoprotector al speciei *Symphytum officinale* L.

A elaborat și implementat 2 invenții: “Remediu pentru tratamentul hepatitelor” (coautori C. Matcovschi, S. Velcu, Z. Calistru) și “Principiu activ în tratamentul hepatitelor” (coautor C. Matcovschi).

2011 - Director general al Agenției Medicamentului din Republica Moldova.

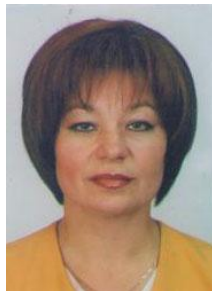
Corobcean Larisa

Data nașterii: 18 mai 1969, născută în Republica Moldova, județul Soroca, satul Vădeni.

A absolvit Facultatea de Medicină și Farmacie Chișinău, medic de profesie.

Medic - doctorand (bursieră a Statului Român), specialitatea Cardiologie la spitalul „Fundeni”, București, Institutul de Boli Cardiovasculare, prof. Dr. C. C. Iliescu.

Activitatea artistica:

- ♫ a cântat de mică, începând cu corul bisericii din localitate.
- ♫ în timpul scolii a activat ca solistă în cadrul corului și ansamblului „Miorița” din liceu. A participat la diverse festivaluri și activități artistice muzicale județene și naționale.
- ♫ în timpul Facultății a activat în ansamblul etno-folcloric „Datina” al Facultății de Medicină. A participat la Festivalul de Colinde din România, orașele Iași, Onești, Sf. Gheorghe.
- ♫ tot în perioada Facultății a cântat în cadrul corului de biserică „Sf. Panteleimon”, Chișinău.
- ♫ a participat la Concursul de muzică populară „Tamara Ciobanu”, primind premiul II.
- ♫ după absolvirea Facultății a activat în cadrul ansamblului „Ciocârlia”, Dondușeni. A reușit să facă imprimări la radio Chișinău.
- ♫ Studiază la Școala Populara de Arta, București. Activează în cadrul Cercului de romanțe și muzică populară a Ministerului de Interne, București. A realizat imprimări de muzică populară în studioul „Electrecord”, București.

În perioada 28-30 mai 2003 a participat la Festivalul de Romanțe „Flori de tei”, județul Ilfov – a fost onorată cu locul III. Colaborează cu Ansamblul „Rapsodia Româna” București.

În 2004, octombrie – „Crizantema de Aur”, la compartimentul „Creație” a luat mențiune. În 2004, februarie – „Două inimi gemene”, Festivalul de Muzică Ușoară – cu mențiune. În 2004, mai – Festivalul de Romanțe și Cântece de Petrecere „Floare de tei” – locul I.

Corobceanu Anatol

Născut la 10 ianuarie 1922, Soroca – decedat 16 noiembrie 1976, Chișinău, om de cultură și activist politic.

Originar dintr-o familie de intelectuali. A învățat la liceele din Soroca și Tighina, fiind cap de promoție.

În 1940 se înscrie la Facultatea de Fizică și Matematică a Institutului Pedagogic din Chișinău.

A participat la războiul antihitlerist ca cercetaș-radist în spatele frontului german în componența unor unități de partizani prin Bielorusia, Ucraina și Carpați.

Din 1945 e colaborator al ziarului „Tinerimea Moldovei”, apoi redactor și șef al Sectorului traduceri al Institutului de Istorie al P.C.M. Paralel își face studiile în drept.

Între 1953-1960 e viceministru al culturii din R.S.S.M. Intelectual veritabil, sprijină dezvoltarea artei și culturii naționale, care în anii dezechetului post-stalinist cunoaște un impresionant avânt.

În 1960-1963 - la muncă de partid: secretarul doi al Comitetului orașenesc al P.C.M. din Chișinău, șeful Secției administrative a C.C. al P.C.M., vicepreședinte al Comitetului Republican de Control de Partid și de Stat.

Între 1963-1970 vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.S.S.M., ocupându-se cu problemele dezvoltării culturii, învățământului, științei, medicinei, ocrotirii sociale. Fiind un lider nonconformist al intelectualității basarabene, este învinuit de pasivitate în lupta cu manifestările naționaliste și eliberat (1970) din funcție, fiind trimis la muncă după specialitate - ca locuitor al ministrului justiției din R.S.S.M.

A jucat un mare rol la deschiderea Institutului Politehnic din Chișinău.

Cosciud, Sergiu

Născut la 20 martie 1928, în satul Stoicani, raionul Soroca. A suferit ocupația puterii sovietice în perioada 1939-1940. Până în 1944 a urmat la Liceul „A.D. Xenopol” din Soroca, apoi în martie 1944 s-a refugiat în vechiul regat, repartizat de puterea locală în județul Gorj.

Studiile liceale le face la Iași și Târgu Jiu, în 1944. A suferit persecuții din partea regimului comunist, fiind exmatriculat din liceu fiindcă a recitat poezia „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”, iar piesa istorică „Decebal” (premiera la 13 iul.1972), jucată de elevii Liceului „Tudor Vladimirescu” din Târgu Jiu, i-a fost interzisă. A fost angajat civil în armată (1950-1957), diriginte de investiții al Ministerului Turismului în județele Gorj și Mehedinți, apoi angajat al Hidroconstrucția (1978-1989), în prezent fiind pensionar. A fost premiat la concursul de poezie „Traian Demetrescu”, Craiova, 1975. Este membru al cenaclurilor literare „Columna” și „Hyperion”.

Poet, prozator, dramaturg în literatură, actor amator, fotoreporter și chiar artist fotograf – iată în câte direcții de expresie artistică a acti-

vat acest om de cultură. A debutat, la începutul anilor '70, cu volumul „Sfinxul dacic”, o proză poetică, retipărit în anul 2008; „Crucea Delniței – Xana”, o carte de sertar, din care răzbate sentimentul acut al dezrădăcinatului, mistuit de dorul meleagurilor natale, al fiului de răzeși din Stoicani Basarabiei, obligat de ocupație să plece în lume; „Neastâmpăr de veac” (teatru), 2007.

Colaborări: „Steagul nostru”, „Gazeta Gorjului”, „Coloana”, „Gorjeanul”, „Viața studențească”, „Tribuna”, „Gorjul literar”, „Cântare patriei”, „Caietele Columna”, „Înainte”, „Magazin”; Este inclus în: „Gorjul literar” (culegere din creațiile cercurilor și cenaclurilor literare), Ed. „CCES/CÎCPMAM”, Târgu Jiu, IV-1975, V-1977, VI-1978.

Opera: Cosciud Sergiu. Sfinxul dacic. - București: Ed. Litera, 1972;

Cosciud Sergiu. Neastâmpăr sub stele: versuri. - Târgu Jiu: Ed. Punct, 1999;

Cosciud Sergiu. Crucea delniței (Xana): proză. - Târgu Jiu: Ed. Punct, 1999;

Cosciud Sergiu. În prag de veac: drama istorică „Decebal”. - Târgu Jiu: Ed. Punct, 2000.

Coșciug Anatol

S-a născut la 15 septembrie 1941 în satul Stoicani, județul Soroca.

După terminarea școlii de 7 ani din sat (1956) a învățat la școala medie Nr.1 din or. Soroca. După terminarea ei în 1959 a intrat la Universitatea de Stat, Facultatea de Filologie și Literatură Română.

Din anul 1965 activează ca pedagog în școala de 8 ani din satul Malcoci, raionul Strășeni.

Din 1966 și până în 1978 a activat la școala - internat Nr.1 or. Chișinău ca profesor, apoi și director adjunct (1974), director al școlii medii Nr. 20 (1978-1986), director adjunct pentru instruire și educație în școala Nr. 27 nou - deschisă (1987-1990), apoi și director al acestei școli.

Coșciug Constantin

Născut la 15 noiembrie 1950 în satul Stoicani, județul Soroca.

În 1968 absolvește școala medie din sat cu medalie de argint, iar în anul 1973 - Institutul Politehnic din Chișinău, specialitatea „Tehnologie în Industria de Conservare”.

După terminarea Institutului lucrează inginer-

tehnolog la Fabrica de Conserve din Chișinău, apoi colaborator, doctorand, asistent și lector superior la Institutul Politehnic din Chișinău.

Din 1991 și până 1992 este colaborator științific superior la Institutul Național a Viei și Vinului, activitate antreprenorială și managerială în economia de piață (1993-2000), apoi specialist principal al Departamentului Industria Alimentară al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (2001-2003).

Coștiug Gurie

Medic personalitate marcanta în oncochirurgia gastrică

Gurie Coștiug s-a **născut în octombrie 1924** într-o familie de preot, **în satul Stoicani, județul Soroca**. În familie au fost 4 frați: Mihail - oculist în raionul Rezina, a fost printre primii oculiști din republică, care au practicat operațiile la ochi pe motive de cataractă în condițiile spitalului raional; Eugen - doctor în medicină, chirurg-ftiziatru, a organizat asistența chirurgicală la bolnavii de tuberculoză osoasă în Institutul de Ftiziatrică din Chișinău și în filiala sanatorială din Sergheevka; Simion - doctor habilitat în medicină, profesor universitar, chirurg; a fost printre organizatorii serviciului chirurgical în oncoproctologie, conducând secția respectivă a Institutului Oncologic din Moldova timp de peste 30 de ani.

Gurie Coștiug a absolvit liceul "Ștefan cel Mare" din Soroca. În 1946 este înscris la Facultatea Curativă a Institutului de Medicină din Chișinău, pe care îl absolveste în 1951.

Este repartizat la Dângeni, raionul Ocnița, în calitate de chirurg, unde lucrează șef de secție, ulterior medic-șef al Spitalului Raional al aceluiași raion.

În 1959 este transferat în Secția Chirurgie a Spitalului Clinic Republican, unde activează până în 1967, făcând parte din cohorta chirurgilor P. Bâtcă, E. Maloman, conduși de renumiții profesori R Râjov și N. Anestiadi.

G. Coștiug, în 1966, susține teza de doctor în medicină în care tratează problema cirozei hepatice. În 1967 este transferat la Institutul Oncologic, unde activează până în prezent, la început în calitate de colaborator științific superior, conducător științific al Secției Gastropulmonologie, vice-director în probleme științifice. La ora actua-

lă G. Coșciug este consultant științific la Laboratorul Gastropulmonologie.

În 1970 susține teza de doctor habilitat în medicină la tema: *Ciroza hepatică și cancerul hepatic primar*. În 1991, i s-a conferit titlul științific de profesor universitar. O perioadă îndelungată (15 ani) a deținut funcția de specialist principal în oncologie al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, președinte al Societății Oncologilor.

Alături de alți iluștri savanți autohtoni - P. Bâtcă, E. Maloman, A. Spânu, C. Țibîrnă etc. - aparține pleiadei celor care au fondat Școala Basarabeană de Chirurgi. Pentru activitatea sa productivă în decurs de peste 50 de ani profesorul G. Coșciug a fost distins cu ordinul Gloria Muncii.

Coșciug Roman

Născut la 16 octombrie 1924 în satul Stoicani, județul Soroca, într-o familie de răzeși, Efimia și Carp Coșciug. După terminarea școlii de 4 clase din satul natal, a susținut examenul de intrare la Liceul Mecanic Agricol și al Școlii de Meserii din or. Soroca.

Neterminând liceul, este mobilizat în armata roșie. A participat la război fiind rănit. Apoi a lucrat învățător în s. Ceripcău, jud. Soroca.

Din 1947 este student la Institutul de Medicină și Farmacie a Republicii Moldova. După terminarea institutului (1952), devine ordinator clinic la catedra de terapie clinică a aceluiași institut. Susținând în 1957 teza de doctor în științe medicale, din 1959 lucrează în calitate de conferențiar universitar.

Timp de 32 ani a lucrat șef de Catedră terapeutică a Universității de Medicină și Farmacie „N. Testemițianu”. În același timp ocupă postul de terapeut principal al Ministerului Ocrotirii Sănătății al Republicii Moldova și e Șeful Comisiei Republicane de atestare a cadrelor medicale pe lângă Ministerul Ocrotirii Sănătății a Republicii Moldova.

A făcut mult pentru pregătirea cadrelor medicale de înaltă calificare în Republica Moldova. A decedat la 25 februarie 1999 în vârstă de 75 ani.

Coșciug Vasile.

S-a născut la 13 martie 1930 în comuna Stoicani, raionul Soroca.

După absolvirea Institutului Învățătoresc din Soroca (așa se numea pe atunci), un timp îndelungat a activat în sistemul învățământului public, exercitând funcțiile de: profesor de istorie, șef de studii, director de școală medie, inspector la Secția Raională de Învățământ. Concomitent, studiază la secția fără frecvență și absolvește Institutul Pedagogic din Tiraspol. Paralel cu activitatea pedagogică, Vasile Coșciug ia parte activă la viața publică, se încadrează în diferite organizații de tineret. În anul 1962 este recomandat la învățătură în domeniul științelor sociale. Este îndreptat la Academia de profil din Moscova, pe care o termina în 1971, susținând cu succes teza de doctor în istorie. În perioada învățaturii la această instituție de prestigiu s-a dovedit a fi un student capabil și sârguincios. La începutul anilor '70 a fost numit în postul de șef al sectorului pentru presa scrisă, televiziune și radio de pe lângă guvernul republicii.

Relațiile sale cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” încep în 1974, când i se încredințează postul de șef de catedră. În mod insistent a militat pentru faptul că tinerii în afară de însușirea profesiei îndrăgite să aibă un orizont larg de dezvoltare generală. Pe parcurs, Vasile Coșciug s-a încadrat plenar în viața publică a catedrei, institutului și a unor organizații din Chișinău și republică. Numele dumnealui îl întâlnim în rândurile activiștilor, lectorilor, unor organizații de tineret.

Pentru activitate îndelungată și rodnică, Vasile Coșciug a fost distins cu medalii și diplome guvernamentale.

Costachi Gheorghe

Data nașterii: 3 mai 1941, satul Rublenița, raionul Soroca, Republica Moldova

Studii:

1956 – Școala din Rublenița, r-nul Soroca

1966 – Școala de Partid din Odesa

1971 – Institutul Juridic din Harkov

1980 – Cursuri de recalificare pe lângă Institutul de Recalificare al MAI al URSS

Titluri științifice și onorifice :

1981 – **doctor in drept**, specialitatea 12.00.02 – drept constituțional, Academia de Științe Sociale de pe lângă CC al PCUS (or. Mosco-

va)

- 1991** – **doctor habilitat in drept**, specialitatea 12.00.02 – drept constituțional, Institutul de Stat și Drept al Academiei Naționale de Științe a Ucrainei (or. Kiev)
- 1992** – Decorat cu **Medalia „Veteran al Muncii”**
- 1998** – Membru titular (**academician**) al Academiei Internaționale de Cadre de pe lângă UNESCO și Consiliul Europei
- 1999** – **profesor universitar**
- 2000** – **Doctor Honoris Causa** al Institutului Nistrean de Economie și Drept
- 2001** – **Membru titular (academician)** al Academiei de Științe ale Naturii din Federația Rusă
- 2004** – **Doctor Honoris Causa** în științe umanistice al Academiei Internaționale de Științe Politice și Cultură pe lângă UNESCO (Paris)
- 2005** – **Doctor de Onoare** al Academiei de Științe din Balcani „Denis Jersov” (Sofia, Bulgaria)
- 2006** – **Membru de Onoare** al Academiei de Științe a Ucrainei
- 2006** – **Doctor Honoris Causa** a Universității Ecologice „Dimitrie Cantemir” (Iași, Romania)

Activitate managerială:

- 1971-1977** – **Procuror** al Secției Procuraturii RSSM pentru supravegherea examinării cauzelor civile și economice în judecătoriile sistemului judecătoresc din republică
- 197-1987** – **Șef adjunct** al Direcției Penitenciarelor a MAI RSSM
- 1987-1989** – **Șef** al Direcției Generale Paza Ordinii Publice a MAI RSSM
- 1989-1992** – **Comandant** al Școlii de Miliție a MAI URSS cu sediul în Chișinău
- 1997-2001** – **Prorector** pentru activitatea științifică la ULIM
- 1997-2001** – **Președinte** al Consiliului Științific Specializat de pe lângă ULIM la specialitatea 12.00.02 – drept public
- 2001-2006** – **Șef** al Secției Stat și Drept al Institutului de Filosofie, Sociologie și Drept al Academiei de Științe a Moldovei
- 2001-2006** – **Președinte** al Consiliului Științific Specializat de pe lângă Institutul de Filosofie, Sociologie și Drept al Academiei de Științe a Moldovei la specialitatea 12.00.02 – drept public
- 2006-2011** – **Cercetător științific principal** al Institutului de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Moldovei

2006-2011 – Președinte al Consiliului Științific Specializat de pe lângă Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Moldovei la specialitatea 12.00.02 – drept public

Publicații științifice :

22 de monografii (ca autor și coautor), **2** manuale și materiale didactice, peste **150** de articole științifice, **55** de rapoarte și comunicări la diverse conferințe naționale și internaționale.

Informație suplimentară :

2001 – Diploma de Onoare a Comisiei Superioare de Atestare a Republicii Moldova

2001 – Decorat cu Ordinul „Cavaler al Științei și Artelor” de către Academia de Științe Naturale din Federația Rusă

2001 – Decorat cu Medalia Jubiliară de Argint de către Academia de Științe Naturale din Federația Rusă

2004 – Diploma de Merit a Academiei de Științe a Moldovei

2004 – Diploma de Recunoștință a Academiei de Științe a Moldovei

2005 – Diploma de Merit a Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică

2005 – Diploma de Recunoștință a Academiei Mondiale a Păcii pentru susținerea idealurilor păcii, Statele Unite ale Americii

2005 – Diploma de Excelență a Academiei Ecologice (Iași, România)

2006 – Medalia „Dimitrie Cantemir” a Academiei de Științe a Moldovei

2006 – Diploma de Merit a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare al Republicii Moldova

2006 – Diploma de Onoare a Institutului Afacerilor Internaționale (Paris, Franța)

2006 – Diploma de Merit a Universității Maritime din Odesa

2006 – Diploma de Merit a Institutului de Transport Maritim din Izmail, Ucraina

2006 – Diploma de Merit a Institutului Nistean de Economie și Drept

2006 – Diploma de Onoare a Universității de Stat din Moldova

2006 – Crucea „Pentru Merit” de clasa a II-a a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova

2007 – Medalia de Aur pentru Moldova pentru anul 2007 a Institutului Biografic American

2008 – Medalia de Onoare „Milenium 2000” a Institutului Biografic

American

2008 – Crucea „Pentru Merit” de clasa I a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova

2009 – Diploma „Meritul Academic” a Academiei de Științe a Moldovei

2011 – Ordinul „Crucea de Argint” a Institutului Biografic American.

Costin Ludmila

Specialist în domeniul biblioteconomiei și științei informării, manager.

Născută la 17 iunie 1958 în satul Slobozia-Cremene, raionul Soroca.

După terminarea școlii medii din satul natal, continuă studiile la Facultatea Biblioteconomie și Bibliografie a Universității de Stat din Moldova. În 1980 își începe activitatea profesională la Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM, urmând o carieră în ascensiune: de la bibliotecar al serviciului relații cu publicul până la funcția de director al aceleiași instituții.

În funcția de director a stabilit relații de colaborare cu organizații internaționale în domeniul informării și documentării agricole. Datorită acestor conlucrări în cadrul Bibliotecii au fost deschise Centrul de Informare și Documentare FAO, Centrul Național AGRIS-MOLDOVA, biblioteca a devenit membru al Rețelei Internaționale de Biblioteci Agricole AGLINET, membru al Rețelei Internaționale Agro Web a țărilor Europei de Est și Centrale.

În 1998 L. Costin a elaborat Conceptul de Automatizare a resurselor informaționale agrare din republică, a participat la elaborarea Proiectului „Dezvoltarea Infrastructurii Informaționale la Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Biblioteca Republicană Agricolă” devenind fruntașă atât la noi, cât și peste hotare.

În 2004 a fost aleasă de către comunitatea biblioteconomică ca președinte al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova și a creat o platformă eficientă de comunicare și instruire profesională în asociație, a lansat ideea și organizează anual conferințe ale ABRM, este responsabilă de editarea Buletinului informativ al ABRM cu apariție semestrială din 2002, gestionează Pagina Web a Asociației.

Este membru al Consiliului Biblioteconomic Național, membru al Senatului UASM, membru al Consiliului Director al bibliotecilor din

învățăământ, membru al Asociației Internaționale a Specialiștilor de Informare în domeniul agriculturii (IAALD). A fondat a treia revistă de specialitate în republică privind biblioteconomia și știința informării, referitor la științele agricole – *Info Agrarius* (din 2003), revistă cu ecou peste hotarele republicii.

A efectuat stagii în străinătate: Italia (1999), Slovacia (2001), Ungaria (2005). Fiind membru al IAALD, a participat la diverse reuniuni profesionale internaționale, organizate de această organizație, ce țin de gestionarea informației agrare, implementarea noilor tehnologii informaționale în activitatea bibliotecilor, schimbul de informații, instruire, colaborare și comunicare: Germania (1998) Washington (1998), Moscova (1999) etc.

Implicațiile sale profesionale au fost menționate pe parcursul anilor cu: Diploma Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova (1997), diplomele Ministerului Agriculturii al Republicii Moldova (1998, 1999), Diploma Universității Agrare de Stat din Moldova (2005), Diploma Universității de Stat din Moldova (2006).

Cotaș Emilian

Născut în Alexandru cel Bun, comuna Vasilcău, raionul Soroca la 10 august 1937. A absolvit Institutul de Medicină din Chișinău, a muncit ca medic la Gura Bîcului, Anenii Noi.

În 1962 – 1963 e aspirant la Institutul de Pediatrie din Leningrad.

Din 1963 medic-șef al Spitalului Republican pentru Copii, instituție care îi poartă azi numele. Decedat la 13 decembrie 1995.

Cramarciuc Constantin

S-a născut la 15 mai 1930, în satul Băxani, plasa Bădiceni, județul Soroca.

Studii la Conservatorul din Chișinău, actualmente Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice (1949-1954) cu Vasili Dolev (canto), Simion Atanasiu-Zlatov (solfegiu), Alexandra Beilina (ist. muzicii).

Solist al Capelei corale Doina a Filarmonicii din Chișinău (1952-1955); solist al Operei Naționale din Chișinău (1955-1982).

A interpretat rolurile: Sacristanul (Tosca de G. Puccini), Bartolo (Bărbierul din Sevilla de G. Rossini), Gremin, Zarețki (Evgheni Oneghin de P. I. Ceaikovski), Maliuta Skuratov (Logodnica țarului de N. A.

Rimski-Korsakov), Surin (*Dama de pică*) și Potar (*Vrăjitoarea de P. I. Ceaikovski*), Cerevik (*Iarmarocul din Sorocinsk de M. P. Musorgski*), Ivan Karas (*Zaporojanul de peste Dunăre de S. S. Gulak-Artemovski*), Szupan (*Voievodul țiganilor de J. Strauss*), Frol Baev (*În furtună de T. Hrennikov*), Skula (*Cneazul Igor de A. P. Borodin*), Cerpano (*Rigoletto*), Grenville (*Tra-viata*) și Lodovico (*Otello, de G. Verdi*), Țăranul (*Grozovan de D. Gherșfeld*), Ofițerul (*Eroica baladă de A. Stârcea*), Ursul (*Capra cu trei iezi de Z. Tcaci*) etc.

A înregistrat la Radio Chișinău: melodii populare, *Elegie de J. Massenet*, *Ce te legeni, codrule de G. Scheletti* ș.a.

A colaborat cu: P. I. Bacinin, D. Blajinu, B. Raisov, A. Fomenko, L. Boxan, V. Savițchi, M. Munteanu, I. Gheil, L. Hudolei, I. Alterman, D. Goia, A. Mocealov, M. Caftanat, D. Gherșfeld, B. Miliutin ș. a.

Cruceanu Mihail Theodor

S-a născut la 6 februarie 1916, în Soroca.

În perioada 10 noiembrie 1938 – 15 iunie 1940, a fost militar în termen la Regimentul 11 Roșiori. A urmat între 15 iunie – 1 septembrie 1940, cursul redus de ofițeri de rezervă de cavalerie la Centrul de Instrucție al Cavaleriei. A fost mobilizat pe frontul antisovietic la 30 iunie 1941, în cavalerie. În perioada 2 iulie – 10 noiembrie 1941, sub gradul de plutonier, a ajuns cu Regimentul 11 Roșiori Purtat până la Odessa. La 15 iulie și până la 1 septembrie 1941, a urmat cursurile școlii de poliție specială de campanie și a fost detașat la 15 iulie 1942 la M.St.Major, în echipa Poliției Speciale de Campanie (E.P.S.C.) (ca organ de mobilizare era Regimentul Jandarmi Pedestri București); la 7 ianuarie 1943 este trecut la Centrul „B” în E.P.S.C., iar din aprilie 1943 și până la mijlocul lunii august 1944, se află la Centrul „H”, în calitate de șef al E.P.S.C. a Centrului, cu misiuni contrainformative în sânul populației civile și a trupelor române de pe front. După o îndelungată activitate pe front, la mijlocul lunii august 1944 a fost transferat la Chestura Poliției Ploiești, în calitate de comisar-ajutor cu două gradații.

Cunoștea limba rusă și mai puțin limba germană. În 1942, a fost avansat la gradul de sublocotenent (r.), cu vechime de la 30 iunie 1941. Părinții – Teodor și Antonina – în anul 1920 au emigrat în America. Fiind celibatar și neavând pe nimeni apropiat, își avea adresa de domiciliu în 1944 la sediul Centrului „H”.

În noiembrie 1943, a fost decorat cu medalia germană *Bătălia de Iar-*

nă 1941/1942, iar în mai 1944, cu ordinul Vulturul German etc.

Cușmir Marcel

– doctor habilitat în drept, conferențiar universitar.

Născut la 22 mai 1969, orașul Soroca. Activează în cadrul Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova din 2008.

Studii: Universitatea de Management și Comerț din or. Moscova (1997), Facultatea de drept; doctor în drept (2001);

Domeniul de cercetare: Drept administrativ și constituțional.

Publicații: peste 40 de articole științifice/comunicări, monografii, materiale didactice.

Cușmir Marcel. *Sisteme constituționale Europene* / M. Cușmir ; red.: Z. Șveț. - Ch. : Adriga-Vis, 2008. - 262 p. - ISBN 978-9975-9798-4-9

O lucrare fundamentală de referință care prezintă o investigație științifică de valoare în materia dreptului constituțional. În lucrare sînt analizate specificul sistemelor constituționale ale statelor baltice și ale statelor ex-sovietice europene. Prezintă un interes aparte cercetarea criteriilor definitorii ale sistemelor constituționale prezidențiale, parlamentare, probleme actuale în evoluția sistemelor constituționale contemporane.

Donos Arcadie

Născut la 1 martie 1923, satul Rughi, județul Soroca – decedat la 23 decembrie 2002, București).

Poet, prozator, dramaturg, actor de teatru și cinema. Studiază la Liceul Comercial din Bălți.

La 28 iunie 1940 este transferat prin ordonanță de urgență la Școala Pedagogică, cursul scurt.

În 1942 se stabilește la București. Face studii de canto la Academia Regală de Muzică și Artă Dramatică din București (1945-1948); studii de canto și artă dramatică la Conservatorul „Lira”. Absolvent al Cursului de Actorie de Film la Institutul de Artă Cinematografică din București (1951).

Actor la Teatrul „Alhambra” din București (1945); solist la Teatrul Muzical (1946-1950), actor la Teatrul Mic (1950-1975), unde a jucat sute de roluri; unul dintre interpreții originali ai Coanei Chirița. Debutează cu versuri în revista „Crenguța”, editată de Eugen Coșeriu la Liceul Teoretic „Ion Creangă” din Bălți.

OPERA: Donos Arcadie. *Sunete arse.* - Buc., 1972;

Donos Arcadie. *Cântarea verbului - A fi.* - Buc., 1975;
 Donos Arcadie. *Zbor paralel, teatru radiofonic.* - Buc., 1982;
 Donos Arcadie. *Cetățile de rouă.* - Buc., 1985;
 Donos Arcadie. *Misiune în prima zi de pace, teatru.* - Buc., 1989;
 Donos Arcadie. *Să vii acasă pe un nor... (schite și nuvele).* - Buc., 1989;
 Donos Arcadie. *... și punctum (poeme).* - Buc., 1989;
 Donos Arcadie. *Rugi basarabene (poeme).* - Buc., 1994;
 Donos Arcadie. *Aduceri-aminte: De pe Nistru și Dâmbovița.* - Buc., 1996;
 Donos Arcadie. *Carre de ași. Poezii (în colab.).* - Buc., 1996;
 Donos Arcadie. *Tablete anti-stres.* - Buc., 1998;
 Donos Arcadie. *Noaptea vesel, ziua trist. De pe Nistru și Dâmbovița.* - Buc., 1998;
 Donos Arcadie. *În voia valurilor, simple aduceri-aminte.* - Buc., 2000.

Drachenberg Constantin

Istoric-cercetător și profesor universitar.

S-a născut la 14 septembrie 1927, în orașul Soroca, în familia numeroasă a lui Mihail Drachenberg și a Mariei Atamanencu.

La vârsta de șase ani a pășit pragul școlii primare din Soroca, legându-și pentru totdeauna destinul său de carte, școală, știință. În 1939 absolvște cu succes 5 clase ale școlii primare și în același an se înscrie la liceul „A. D. Xenopol” din Soroca. Aici a învățat doar un singur an.

După anexarea Basarabiei la URSS învață în clasa a V-a a școlii medii din orașul natal, iar în anii războiului își continuă studiile ca elev al gimnaziului din oraș. În sept. 1945 devine elev al Școlii Pedagogice din Soroca, pe care o absolvă cu mențiune în 1948. Își continuă studiile la Institutul Pedagogic „Ion Creangă” din Chișinău, Facultatea de Istorie (1948-1952). Este repartizat la Catedra de istorie universală a acestei instituții în calitate de lector superior.

Începe perioada de profesor al studenților istorici, care numără astăzi 55 de ani. În urma fuziunii Institutului Pedagogic din Chișinău cu Universitatea de Stat din Moldova (1960), Constantin Drachenberg este repartizat ca lector superior la Catedra de istorie universală în cadrul căreia activează eficient și cu multă dăruire de sine până în prezent.

În 1969 susține teza de doctor în istorie, iar în 1974 i se conferă titlul didactic de conferențiar universitar. Investigațiile științifice ale lui Constantin Drachenberg sunt variate. A cercetat presa basarabeană din anii interbelici, publicând câteva studii și cercetări de valoare. Cercetările lui C. Drachenberg sunt orientate spre perioada modernă a neamu-

lui, îndeosebi „Istoriografia Revoluției din 1821”, legată nemijlocit de personalitatea viteazului conducător de oști Tudor Vladimirescu – erou național al românilor. Patriot și fiu devotat al neamului, a participat la reconstituirea istoriei vechiului centru administrativ și cultural al Moldovei – orașul Soroca.

Constantin Drachenberg este autorul sau coautorul a două manuale de istorie modernă universală pentru facultățile de istorie, realizate în colaborare cu savanți de profil de la Universitatea Pedagogică „Ion Creangă” din Chișinău și Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, editate în 1995, 2002 și 2006.

A contribuit substanțial și la editarea unor manuale de istorie universală modernă pentru licee, fiind coordonatorul și autorul principal al manualelor pentru clasele a VII-a și a VIII-a.

Pentru munca îndelungată și rodnică în domeniul învățământului universitar, pentru activitate științifico-pedagogică prodigioasă și contribuție substanțială la pregătirea specialiștilor de înaltă calificare, i-a fost conferită medalia „Meritul Civic” (1998).

Dragalin Ion

Specialist în domeniul chimiei analitice, inventator și profesor universitar.

S-a născut la 20 ianuarie 1947, în familia gospodarilor-răzeși din comuna Băxani, raionul Soroca. Face studii la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Chimie, specialitatea „Chimie Analitică” (1964- 1969).

Obține doctoratul la Universitatea de Stat din Odessa, susținând teza „Structura glicozidelor steroidice ale *Yucca filamentosa*” L. (1976). După absolvirea universității activează la Institutul de Chimie al Academiei de Științe din Moldova, inițial ca laborant, iar ulterior - cercetător științific superior (1983 – prezent).

Din 1990 deține titlul de conferențiar universitar în chimie organică.

Direcțiile principale ale activității sale științifice sunt: analiza și sinteza compușilor organici de origine vegetală și microbiană; separarea și determinarea structurii glicozidelor steroidice din seria spirostanului și furostanului analiza cromatografică și elaborarea tehnologiilor de obținere a uleiurilor eterice, aromatizatorilor, compozițiilor odorifere și esterilor acizilor grași etc. A contribuit la pregătirea specialiștilor în

domeniul său de cercetare, cu aplicarea metodelor de analiză și sinteza organică, înlesnind perfectarea tezelor de curs, licență și doctorat.

Colaborează în proiecte internaționale de cercetare cu specialiști din Moldova și Universitatea Blaise Pascal, Franța: proiect NATO EST CLG 979245 (2002-2004), *Complementarity of the Photoand Biodegradation Processes for Pollutants Removal from Aquatic Compartments*, un grant CNRS-2005 al ambasadei prin Alianța Franceză, un proiect INTAS-Moldova nr. 05-104-7596 (2006-2008) *Development of Combined Technologies*

Dragnev Demir

Istoric, specialist în istoria medie și modernă a românilor, paleografia slavo-română, profesor universitar, editor de cărți de specialitate.

S-a născut la 27 iulie 1936, în satul Cureșnița, județul Soroca.

A absolvit Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova (1957); a făcut doctoratul la Institutul de Istorie al Academiei de Științe din Moldova (1962-1965), iar în 1975 susține teza de doctor în istorie.

A exercitat funcțiile: colaborator științific superior (1975); director adjunct (1978-1991); șef al Direcției Istoria Medie (1991-1994); director al Institutului de Istorie (din 1996 – până în prezent); coordonator-adjunct al Secției de științe socio-umane a Academiei de Științe a Republicii Moldova. A activat ca lector, lector superior, profesor universitar la Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Din anul 1998 ține cursul special pentru studii la masterat – Forme tranzitorii de la medieval la modern în Europa de Sud-Est – în cadrul Catedrei UNESCO de studii sud-est-europene a Universității de Stat din Moldova.

Obiectele de studiu, preocupările științifice ale profesorului Dragnev sunt: istoria românilor în epoca medievală; istoria economică, socială și politică internă a Principatului Moldovei în epoca medievală și în perioada de trecere la cea modernă; relațiile slavo-române.

Toate cele studiate și prelucrate le-a publicat în monografii și lucrări de sinteză. Între 1958-1999 a publicat independent sau în colaborare 147 de lucrări, inclusiv 6 monografii, 3 lucrări de sinteză, 7 manuale, 7 culegeri de documente medievale, peste 120 de articole științifice. Printre

cele mai importante menționăm: „Țara Moldovei în Epoca Luminilor” (monografie); „Moldova în epoca feudalismului” (vol. 8, Documente moldovenești din sec. XVIII, la care este coordonator și colaborator); „Istoria modernă a Europei și Americii”, vol. I. (1995, manual universitar, în colaborare); este coautor al manualelor: „Istoria românilor. Epoca modernă” (Chișinău, 2000); „Istoria medievală, universală a românilor” (Chișinău, 2001); „Istoria Moldovei din cele mai vechi timpuri până în epoca modernă” (Chișinău, 1992).

Redactor-șef al „Revistei de Istorie a Moldovei” (din 1994).

Lucrări: Dragnev Demir. *Paleografia slavo-română și româno-chirilică*. - Chișinău, 2003;

Dragnev Demir. *Istoria românilor: Epoca antică și medievală*. - Chișinău, 2003;

Dragnev Demir. *Ștefan cel Mare și Sfânt în contextul epocii sale și al posteriorității*. - Chișinău, 2004. etc.

În pedagogie s-a distins prin conducerea și consultația științifică a 11 teze de doctorat (4 de doctor habilitat și 7 de doctor în științe istorice); a fondat un grup științific de studiere a mentalităților, sensibilităților și cotidianului în Moldova din perioada evului mediu (Institutul de Istorie al Academiei de Științe din Moldova). Colaborează cu Universitatea „Al. I. Cuza” și Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” din Iași, cu Institutul „N. Iorga” din București, în scopul pregătirii cadrelor și a organizării conferințelor științifice comune; cu Georg-Eckert Institut (Germania) în domeniul perfecționării manualelor școlare; contribuie la intensificarea relațiilor cu Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Ucrainei și cu cel al Academiei de Științe a Rusiei în vederea activității comisiilor mixte ale istoricilor.

Titluri științifice: doctor habilitat în istorie (1992), profesor universitar (1995), membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (1995).

Este membru al Prezidiului Comisiei Superioare de Atestare a Republicii Moldova, vicepreședinte al Consiliului Științific Specializat pe lângă Institutul de Istorie al Academiei de Științe pentru conferirea titlurilor științifice de doctor și doctor habilitat în științe istorice.

Distins cu cinci premii ale Prezidiului Academiei de Științe (1981, 1983, 1988, 1993, 1996) și cu ordinul „Meritul Civic” (1996).

Druță Ioan

S-a născut la 25 noiembrie 1933 în satul Stoicani, județul Soro-ca într-o familie de intelectuali. Terminând școala de 4 clase din sat în

1947 intră în liceul „Dragoș Vodă” din Sighet, jud. Maramureș, pe care l-a absolvit în 1952. Apoi intră la Facultatea de Chimie a Universității „Alexandru I. Cuza” din Iași pe care a absolvit-o în 1957.

În 1971 Druță a obținut gradul de doctor în chimie susținând teza „Sinteza componentelor anticancerogene”. Profesorul Druță și-a început cariera academică în 1957 la Facultatea de Chimie, Departamentul Chimie Organică în cadrul Universității „Alexandru I. Cuza” din Iași, obținând prin concurs toate pozițiile universitare: asistent de profesor, lector, profesor-asociat și începând cu 1990 - profesor.

În perioada 1991-1999 profesorul Druță a deținut funcția de Șef al Departamentului Chimie Organică, membru în Consiliul Academic al Facultății de Chimie și membru al Senatului Universității „Alexandru I. Cuza”.

În perioada 1973-1974, timp de 16 luni dânsul a fost invitat la Institutul de Chimie Macromoleculară din Trieburg (Germania).

Activitatea științifică a profesorului Ioan Druță este marcată prin 113 lucrări științifice, 8 brevete de inventator, 4 cărți pe care le-a editat sau le-a co-autorat, participarea la numeroase conferințe și congrese internaționale. Dânsul a publicat 85 de lucrări în cele mai renumite reviste de specialitate românești și 28 de lucrări în reviste străine. Profesorul Druță a condus 14 proiecte de cercetare, iar în alte 22 a activat în calitate de partener. Ca profesor a pregătit o pleiadă de specialiști tineri în chimie de înaltă calificare printre care și foarte mulți basarabeni.

Druță Gheorghe

Publicist și învățător, membru în Sfatul Țării.

Născut la 22 mai 1881, în satul Tătărăușii Vechi (Tătărăuca Veche), județul Soroca, în familia unui țaran înstărit. Dispărut fără urmă în GULAG, în lagărele sovietice din reg. Arhanghelsk. A urmat cursurile pedagogice ale Școlii Normale din Cetatea Albă; două cursuri la Universitatea lui Boguslavski din Chișinău. A studiat timp de doi ani la Facultatea de Teologie din Chișinău. Tot în timpul țarismului a făcut și studii militare la o școală din Vilnius, Lituania.

În anii 1902-1918 a fost învățător și director de școală, afirmându-se ca un luptător ardent pentru Școala Națională Română sub ruși. Corespondent la prima gazetă românească „Basarabia” (1906-1907); artist și conducător de cor românesc și de teatru, la Băcioi și Ialoveni, jud. Lăpușna.

În Primul Război Mondial a fost sublocotenent, satisfăcându-și serviciul militar în cadrul armatei ruse, în 1915-1918 (frontul românesc, în Dobrogea și pe Siret, în cadrul Armatei 47 ruse). A fost delegat la Congresul Militarilor Moldoveni ce și-a ținut lucrările la Chișinău în octombrie 1917 și ales membru în Sfatul Țării, unde s-a ocupat de problemele naționalizării școlilor basarabene.

La 27 martie 1918 a votat Unirea Basarabiei cu România. După Unire, a deținut diverse funcții: revizor școlar în jud. Orhei, apoi în jud. Lăpușna; director la școala primară de stat nr. 1 din Chișinău. Militant pe tărâm social, a fost membru al comitetului de conducere al „Astreii basarabene”, vicepreședinte al Societății foștilor ofițeri din armata moldovenească; director al Casei Învățătorului din Chișinău; membru în consiliile parohiale etc.

Publicist format încă în perioada editării ziarului „Basarabia” (1906-1907), a colaborat și la revistele „Școala basarabească”, „Viața Basarabiei” ș.a. cu materiale și articole ce vizează dezvoltarea învățământului și a culturii în Basarabia.

La 6 noiembrie 1940, anchetatorii de la NKVD-ul din Moldova i-au deschis dosar, motivul fiind calitatea de membru în Sfatul Țării, activitatea în Uniunea Ofițerilor în Rezervă și că ar fi avut atitudini antisovietice. Din acest moment nimerește în infernul pușcăriei de la Chișinău. La 23 noiembrie 1940 este transferat urgent la penitenciarul din Tiraspol. La 7 martie 1941 i se prezintă verdictul: Gheorghe Druță este element social periculos și este condamnat la opt ani de lagăr siberian. A fost declarat apt să meargă în convoi, deși era bătrân, bolnav de plămâni, având și miocardită. Însă n-a ajuns în Siberia, dispărând fără urmă, pe drum, în nordul Rusiei.

Distincții: medalia „Răsplată Muncii”, acordată de conducerea României întregite.

Druță Gheorghe

Filolog. Domeniul științific: lexicologia, lexicografia, semasiologia, cultivarea limbii. Doctor în Filologie (1997).

Gheorghe Druță s-a născut la 5 martie 1935, într-o familie de țărani din comuna Tătărăuca Veche, județul Soroca. În familie, a fost al șaselea copil, mezinul. Pe la începutul verii anului 1945, în curs de o săptămână, s-au stins din viață ambii părinți, lăsând orfani cei șase copii. Copilăria lui Gheorghe Druță a fost atinsă de focul războiului, iar adolescența marcată de foamete și luptă pentru existență.

În anul 1949 absolvște șapte clase la școala din satul natal. În toamna anului 1952 este trimis de către „administrația sovietică” locală la o școală de meserii din orașul Șahtî, regiunea Rostov - pe - Don, Rusia. După șase luni de studii, este repartizat la muncă în orașelul Hucovo, din aceeași regiune. Lucrând dulgher la un strung electric, a suferit un accident, rămânând fără patru degete de la mâna stângă. Aici începe pentru Gheorghe Druță școala vieții, care-i formează caracterul, îi consolidează simțul răspunderii, îi educă tăria de caracter și deprinderea de a învinge greutățile vieții. În 1953 revine în satul de baștină. În 1954, susținând examenele, devine student la Școala Pedagogică din or. Soroca, după a cărei absolvire este învățător la clasele primare în satul Condirița, raionul Strășeni.

În vara anului 1959, se înscrie la Universitatea de Stat din Chișinău, Facultatea de Filologie. În anii de studii 1961-1962, este nevoit să-și ia un concediu academic și să lucreze în calitate de profesor de limba și literatura română la școala din satul Valea Norocului, raionul Florești.

După facultate, în 1965, este angajat la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Republicii Moldova, sectorul de lexicologie și lexicografie, parcurgând mai multe trepte ale ierarhiei științifice: laborant (1965), laborant superior (1970), cercetător științific inferior (1974), cercetător științific (1988), cercetător științific superior (1996 – prezent).

În toamna anului 1997 susține teza de doctor în filologie cu tema „Particularități semantice ale unor subsisteme de unități lexicale în limba română”, sub conducerea regretatului academician Silviu Berejan.

45 de ani, Gheorghe Druță activează la sectorul de lexicologie și lexicografie. În cadrul sectorului a contribuit la elaborarea unor importante lucrări lexicografice: *Dicționar explicativ al limbii moldovenești*, în două volume; *Dicționar rus-moldovenesc*, în trei volume; *Dicționar de antonime al limbii moldovenești* (1988). În anul 2002, editura Litera (în colecția "Biblioteca școlarului") a lansat *Dicționarul de antonime*, reeditat cu unele rectificări și completări, în 2004, autor Gheorghe Druță.

În anul 2005, a văzut lumina tiparului monografia „Din frământul cuvintelor” - Chișinău, Editura Labirint: „Cuvântul, ca și omul, are un anumit destin. Se naște în și din sufletul unei persoane, viețuiește o perioadă mai îndelungată sau mai puțin îndelungată, se înobilează sau degradează și moare sau își continuă existența în „depozitele arhivelor” neamului pe care l-a servit. Cuvântul este o rază de lumină ce vine de la Domnul la Om, să-i lumineze sufletul și cugetul cu Adevărul despre cele văzute și nevăzute, despre cele făptuite și ne făptuite, dar intenționând a le făptui...” Este un citat din prefața cărții lui Gheorghe Druță „Din frământul cuvintelor”.

A publicat peste 150 de articole și studii științifice în ziare și reviste de specialitate, tratând probleme de semantică lexicală, de cultivare a limbii române literare și de stilistică, a participat cu comunicări la diverse conferințe științifice, simpozioane și congrese.

Dubneac Felix Arhimandrit

Părintelui Arhimandrit Felix Dubneac - SUA, care s-a născut la 29 iunie 1912, în comuna Voloave, județul Soroca, Basarabia în familia lui David și a Ștefaniei Dubneac, primind la botez numele de Petru, deoarece în aceasta zi erau sărbătoriți Sfinții Apostoli Petru și Pavel. A urmat școala primară în comuna natală. Între 1927 și 1931 studiază la Școala de Cântăreți bisericești de la mănăstirea Dobrușa din județul Soroca, iar între 1935 și 1943 - la Seminarul Teologic Monahal de la mănăstirea Cernica de lângă București.

Părintele Arhimandrit Felix Dubneac a trecut la Domnul în ziua de Crăciun, 25 decembrie 2008, într-un așezământ rezervat îngrijirii bătrânilor nu departe de Detroit, Michigan, SUA. Își doarme somnul de veci în Cimitirul „Sfânta Maria” de la Vatra Românească, Grass Lake, Michigan.

Elaș Leonid

Leonid Elaș s-a născut la 21 aprilie 1929, în comuna Visoca, județul Soroca, Basarabia.

În anii 1937-1942, învață la școala primară din comuna Visoca, județul Soroca,

Din 1942-1944, Școala Normală de Învățători "Mihai Viteazul" din Chișinău.

Apoi 1944-1950, Școala Pedagogică de băieți "Ștefan Velovan" din Craiova.

În 1950, a obținut în urma examenului de bacalaureat diploma de învățător.

1950-1956, își face studiile la Institutul de Arte Plastice "Ioan Andreescu" din Cluj-Napoca.

În 1955-1956, a obținut Bursa Republicană "Ioan Andreescu".

Iar în 1956, în urma Examenului de Stat, a devenit Diplomat în Arte, specialitatea textile.

Specializare: 1967-1968, Academia Di Belle Arti Di Roma și Universita Degli Studi Di Roma.

Locuri de muncă:

1956, Muzeograf la Muzeul de Artă din Cluj-Napoca

1958-1961, Muzeograf principal la Muzeul de Artă din Cluj-Napoca

1961-1963, Lector suplinitor la Institutul Pedagogic de trei ani din Cluj-Napoca, Facultatea de Desen, a predat disciplina „Istoria artei”

1963-1965, Lector suplinitor, șef de catedră, la Institutul Pedagogic de trei ani, din Cluj, Facultatea de Desen

1965-1967, Lector suplinitor, șef de catedră la Universitatea „Babeș - Bolyai” din Cluj, Institutul Pedagogic de trei ani, Facultatea de Desen

1967-1968, Specializare la Academia di Belle Arti di Roma

1967-1969, Lector suplinitor la Universitatea “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Institutul Pedagogic de trei ani, Facultatea de Desen

1969, Lector titular la Universitatea “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Institutul Pedagogic de trei ani, Facultatea de Desen

1970, Conferențiar titular la Universitatea “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Institutul Pedagogic de trei ani, Facultatea de Desen, a predat disciplina „Arte decorative”

1970, Conferențiar titular atestat la Institutul de Arte Plastice "Ioan Andreescu" din Cluj-Napoca, Facultatea de Arte Plastice și Arte Decorative, a predat disciplinele: desen, culoare, compoziție
1972-1975, Decan la Institutul de Artă "Ioan Andreescu" din Cluj, Facultatea de Desen

1980-1989, Secretar științific al Consiliului Profesoral la Institutul de Arte Plastice, Cluj

1985-1989, Șef de catedră la Institutul de Artă "Ioan Andreescu", Cluj-Napoca, Facultatea de Arte Plastice și Arte Decorative

1990, în dorința de a fi pensionat la cerere și la limită de vârstă, a solicitat trecerea la categoria de Artist Plastic

1997-2003, Conferențiar Universitar la Colegiul de Institutori de Psihopedagogie și Desen al Universității „Spiru Haret”, Fundația România de Mâine, Filiala Blaj.

Activitatea artistică de membru în Uniunea Artiștilor Plastici:

1956-1963, membru stagiar la secția de critică de artă

1958-1967, Director de studii la Universitatea Populară de Artă Plastică din Cluj-Napoca

1963, membru titular la secția de pictură

1962-1968, membru în Biroul de Conducere U.A.P., Filiala Cluj-Napoca

1962-1968, Secretar cu probleme de creație în cadrul Filialei U.A.P. din Cluj-Napoca, încadrat cu jumătate de normă.

Debutul artistic:

1956, Bienala de Arte Decorative, Sala "Dalles", București, cu lucrarea "Călin Nebunul" după Mihai Eminescu (tapiserie).

Eršov Larisa

S-a născut la 11 mai 1960 în satul Țepilova, județul Soroca.

În 1977 a absolvit școala nr. 1 (pe atunci - „Gr. I. Cotovschi”) din or. Chișinău. Si-a urmat studiile la Universitatea de Stat din Chișinău la Facultatea de filologie.

În 1982 obține diploma la specialitatea „Limba și literatura moldovenească”, atribuindu-se calificația de filolog, învățător.

Din 1983 până în 1993 a lucrat în calitate de redactor la editura „Lumina”, apoi, din 1995 - ca redactor literar la publicația „Curierul Ortodox”. Din 1999 colaborează cu Societatea cu Răspundere Limitata

„Bons Offices”, unde îndeplinește funcțiile de corector redactor, traducător.

Pier-manager la Asociația Obștească de binefacere „Filocalia”

Publicații: Erșov Larisa. Octavian Goga – tribun al ardealului. - Curierul Ortodox: Publicatie a Bisericii Ortodoxe din Republica Moldova. - Septembrie, 2008.

Fotescu Maria

Născută la 9 iulie 1946 în satul Soloneț, raionul Soroca, Republica Moldova

Studii: Facultatea Fizică și Matematică (IPSB, 1964-1968)

Funcții: bibliograf (Biblioteca IPSB, 1973-1985); bibliograf superior (1985-1995); bibliograf principal (1995-pînă în prezent)

Lucrări publicate: Методика чтения курсов «Основы информатики, библиотековедения и библиографии» как часть курса “Введение в специальность” и «Отраслевая библиография” // как часть курса «Основы научных исследований” // „Методические рекомендации по реализации комплексного плана по научно-исследовательской работе студентов в пединституте”. – K., 1984. – P. 31-33; „Biblioteca universitară și munca de cercetare științifică” // Biblioteca contemporană în proces de înnoire și modernizare. – Bălți, 2003. – P. 24-30; Imaginea Universității prin bibliografii create de bibliotecari // Magazin bibliologic. – 2005. – Nr.3-54. – P. 111-113.

Stagii, specializări/perfecționări: Resurse informaționale (Kiev, 1979); Descrierea bibliografică a documentelor : aliniere la standarde internaționale” (Chișinău, 2000); Internet în bibliotecă (Chișinău, 2002); Catalogarea și clasificarea colecțiilor: aspecte teoretice și aplicații practice în regim de bibliotecă (BȘU Bălți, 2003); Servicii moderne în bibliotecă (BȘU Bălți, 2003); Incluziunea socială și bibliotecile (BȘU Bălți, 2004)

Distincții: Mulțumiri din partea Rectoratului, din partea Direcției; Diplomă pentru profesionalism, receptivitate la nou, abnegație și corectitudine, simț de răspundere, perseverență, disciplină și fidelitate (2002); Diplomă de Onoare a Ministerului Educației (1979).

Furdui, Galina

Născută la 21 iunie 1946, în satul Vărăncău, județul Soroca. Poetă și publicistă.

Absolvește școala medie din Vertiujeni, Florești; Facultatea de Filologie a Universității de Stat din Moldova (1969). Din 1968 este redactor la Compania Teleradio-Moldova. Primele versuri îi apar în săptămânalul „Cultura Moldovei” (1963).

În 1987 tipărește prima carte: „Om către om”. În continuare, Galina Furdui evoluează spre o poezie reflexivă; îndrăgește rondelul ca formă de exprimare („Întoarcere în Marele Volum”, 1998, „In cercuri de Apel”, 2000, „Contactul cu Lumina”, 2001). Autoare a unui număr impunător de texte pentru cântece.

Titlul onorific „Doamna anului 2003” (Institutul de Cercetări Biografice ABI, SUA).

Poeziile sale scrise sub formă de rondeluri se vor niște iluminări ale unor momente de conștiință care înseamnă totodată EPIFANIE și LI-TANIE, adică și revelație a unei esențe, și mărturisire sufletească. (Mihai Cimpoi)

Premii: Festivalul anual „Crizantema de argint” (Chișinău); „Crizantema de Aur” (Târgoviște); Salonul de carte pentru copii, 1999 (volumul Ieri plus Mâine), 2001; Premiul Uniunii Scriitorilor pe anul 1999.

Opera: Furdui Galina. Omul către om. - Ch., 1987;

Furdui Galina. O umbră cântând. - Moscova, 1991;

Furdui Galina. Crucifix. - Ch., 1993;

Furdui Galina. Ne caută o Vestă. - Ch., 1995;

Furdui Galina. Plus o floare. - Ch., 1997;

Furdui Galina. Întoarcere în Marele Volum. - Buc., 1998;

Furdui Galina. Ieri plus Mâine. - Ch., 1999;

Furdui Galina. Vorbește Semnul. - Ch., 2000;

Furdui Galina. În cercuri de Apel. - Ch., 2000;

Furdui Galina. Contactul cu Lumina. - Ch., 2001;

Furdui Galina. Aud Preludiul. - Timișoara, 2001;

Furdui Galina. Ce faci, Inimă. - Ch., 2001;

Furdui Galina. Monolog pentru Maica Măria. - Ch., 2002;

Furdui Galina. Spre Țărnuț al șaptelea. - Târgoviște, 2003;

Furdui Galina. Mărgelușe calde. - Ch., 2003;

Furdui Galina. Alb zburător. - Ch., 2004;

Furdui Galina. Nihil sine Deo. - Ch., 2005.

Furdui, Galina. Tangențe policrome, Editura „Labirint”, 2008;

Furdui, Galina. Amprente în timp, Editura „Pontos”, 2010 etc.

Ganea Ion

Specialist în domeniul ornitologiei și paleozoologiei. Doctor habilitat în științe biologice (1971), profesor universitar (1977), academician al A.Ș.M. (1992). **Născut la 22 iulie 1926, în orașul Soroca.** S-a stins din viață la 4 aprilie 1993, la Chișinău.

După absolvirea Institutului Pedagogic din Chișinău în 1948, timp de 6 ani activează în calitate de conferențiar la institutele pedagogice din Bălți și Tiraspol. Din 1956 este angajat la Academia de Științe din Moldova: colaborator științific, apoi director adjunct pentru problemele științei al Institutului de Zoologie și Fiziologie (1972-1983), concomitent până la sfârșitul vieții, a exercitat funcția de șef al Laboratorului de ornitologie al Institutului de Zoologie al A.Ș.M.

Academicianul Ion Ganea a efectuat cercetări în domeniul paleornitologiei, sistematiei, ecologiei multor grupe de animale vertebrate, devenind un savant de talie mondială. Un merit deosebit îi aparține în evidențierea legităților formale ale ornitofoniei pe parcursul a cca 10 miln. ani. Pentru prima dată în știință a descris 5 genuri și 12 specii de păsări noi pentru Moldova. Prin cercetările sale fundamentale Ion Ganea este recunoscut ca unul dintre primii savanți care a pus temelia dirijării comportării păsărilor cu ajutorul repelenților bioacustici, precum și a evidențierii legităților migrației păsărilor cu ajutorul mijloacelor de radiolocație.

Este fondatorul unei noi direcții în știința zoologică - ornitologia agricolă. Sub conducerea acad. Ion Ganea a fost elaborată o serie de recomandări ce țin de ocrotirea animalelor, atragerea păsărilor în combaterea dăunătorilor în agricultură și silvicultură, de sporire a numărului păsărilor acvatice. A fost unul din inițiatorii organizării rezervațiilor în Moldova.

Pedagog de vocație, Ion Ganea a publicat peste 450 lucrări științifice, inclusiv 17 monografii, un dicționar și un manual. Printre acestea prezintă o mare valoare științifică „Păsările noastre” (1961), „Păsările Moldovei” (1970-1971), „File din Cartea Roșie” (1982), „Ornitologia rodară” (1991), „Din viața vertebratelor” (1992) etc. A fost redactorul a peste 30 de monografii, culegeri de studii. Președinte al Societății de Ornitologie din Moldova.

Om Emerit în știință din Republica Moldova 1979.

Laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii (1989).

Garaz Oleg

Oleg Garaz s-a născut la 5 ianuarie 1964 la Soroca, a absolvit școala Nr.1 în 1981 și Școala Muzicală de șapte ani din Soroca. 1979 - 1983 a făcut Liceul de Muzică „Ștefan Neaga”, din Chișinău.

În 1984, este încorporat pe doi ani în armata sovietică, la trupele aeriene, pentru ca în 1987 să intre la Conservatorul „Gavriil Musicescu”, din Chișinău.

În octombrie 1990 continuă studiile în România, la Academia de Muzică „Gheorghe Dima”, din Cluj, apoi studii doctorale la Universitatea Națională de Muzică din București - 2009. Publică în reviste literare transilvane, lucrează la televiziune, devine membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România în 1998 și Membru al Societății Române Mozart din 2000.

Oleg Garaz e eseist, prozator, muzicolog, asistent universitar, doctorand la Academia de Muzică „Gh. Dima” Cluj - Napoca.

Premii: Premiul Uniunii Scriitorilor (filiala Cluj) pentru debut în 2007, Premiul „Pavel Dan” al Uniunii Scriitorilor pentru proză (filiala Cluj) în 2008.

Studii, eseuri, interviuri, cronici publicate în „Tribuna”, „Steaua”, „Familia”, „Muzica”, „Transilvanian revue”, „Literatura și arta”, „Contrafort”.

Publicații: Garaz Oleg. *Territoria*. - Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2007. - 303 p.

Garaz Oleg. *Poetica muzicală în convorbiri*. - Cluj-Napoca: Tribuna, 2007.

Garaz Oleg. *Muziconautice*. - Editura Tribuna, 2006.

Garaz Oleg. *Contraideologii muzicale*. - Cluj-Napoca: Limes, 2003.

Garaz Oleg. *Substanța obiectului muzical*. - 2000.

Garaz Oleg. *Dare de seamă despre filosofie, muzică și orbi*. - Revista Agero.

Garaz Oleg. *Apologia naționalismului sau de ce ar fi trebuit să mă nasc evreu*. - Revista Agero.

Mențiuni: Premiul de debut al Uniunii Scriitorilor Filiala Cluj.

Godonoaga Anatol

Conferențiar universitar la Catedra cibernetică și informatică economică ASEM.

Studii:

În 1973 - absolvent școala medie nr.1 din or. **Soroca**

1973 - 1978, Universitatea de Stat, Facultatea Matematica și Cibernetica

În anii 1977 - 1978, practica de producție și cea de licență la Universitatea Națională din Kiev și Institutul de Cibernetica „Victor Gloskov”, orașul Kiev

1978 - 1982, aspirantura la Institutul de Cibernetica din or. Kiev

În anul 1988 - susține teza de doctor în științe fizico – matematice

Din 1982 până 1995, lector, conferențiar universitar la Catedra de cibernetică matematică, USM

Iar din 1995 conferențiar universitar la Catedra de cibernetica și informatica economica, ASEM, iar mai apoi prodecan la Facultatea Cibernetica, Statistica și Informatica Economica, ASEM

A publicat circa 65 - 70 de lucrări științifice și didactice.

Domeniile de activitate științifică fiind: cibernetica matematică, cibernetica economică, cercetări operaționale, modelarea economico-matematică, teoria și logica deciziei, control optimal, programarea matematică, optimizarea nediferențială și stocastică.

Golovin Boris

Boris Golovin, cetățean roman **născut în 1952 la Soroca**, în Republica Moldova. A fost, potrivit propriilor declarații, membru al forțelor speciale ale armatei în fosta Uniune Sovietică și anume colonel în trupele Spetnatz – GRU – serviciul de spionaj al armatei ruse.

Conform presei centrale, la începutul anilor '90, Golovin era detașat în compartimentul de logistică și arsenal al Armatei Sovietice, numele său fiind menționat în contextul războiului civil din Sierra Leone.

Reprezintă în România interesele lui Oleg Deripaska și Igor Ziuzin, doi oligarhi ruși, parteneri ai evazionistului mondial Mark Rich. Boris Golovin este reprezentantul firmei rusești ZIOMAR Engineering Company, firma care face parte dintr-un consorțiu numit EM Alliance-Atom. În acest consorțiu, statul rus, prin firma TVEL Atomoenergomash, deține 51% din acțiuni. EM Alliance-Atom este un gigant rusesc activ în domeniul energiei nucleare. Ziomar, o firmă din

orașul Podolsk, în apropierea Moscovei, a obținut în România, prin intermediul lui Golovin, contracte de modernizare a centralei termoelectrice de la Mintia, din județul Hunedoara. De asemenea, Boris Golovin, împreună cu mai mulți oameni de afaceri ruși, a capsat sistemul energetic național.

În 2003, Golovin a participat la fondarea Centrului de Afaceri Româno-Rus și la înființarea Nova Bank. Printre alte afaceri în care este implicat Golovin se mai numără producerea și vinderea de autobuze.

Golubtov Lilia

S-a născut la 10 mai 1968 satul Bădiceni, raionul Soroca;

Studii: Institutul Pedagogic „A. Russo” din orașul Bălți, Facultatea Filologie.

Funcții: Din august 2008 - sef-adjunct al Direcției Administrativ - Organizatorice, șef al secției de secretariat; Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor al RM.

2005 - 2008 - IS „Registru” a MDI, inspector superior;

2002 - 2005 - Departamentul Tehnologii Informaționale, coordonator de specialitate;

1991 - 1996 - profesor de limba română;

Gorceag Lidia

Lidia Gorceag s-a născut în orașul Soroca, în 1949.

Interesul în psihologie a apărut la o vârstă fragedă. A terminat școala medie nr. 1 din Soroca, unde pe acele vremuri predau profesori, cu studii făcute la Sorbona, București. Elevii erau mereu supuși unor testări psihologice, ce i-au influențat un interes mare și dorință de a studia psihologia la Universitatea de Stat din Chișinău. După absolvire revine la Soroca la Școala Pedagogică în calitate de psiholog. A lucrat ca cercetător la Institutul Pedagogic, psiholog școlar, apoi la Centrul de Asistență pentru Familie. A studiat mult despre traficul și violența femeilor în Statele Unite.

În prezent lucrează în Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) în Republica Moldova, care se ocupă de asistență psihologică a victimelor și potențialelor victime ale traficului de persoane.

Gornea Filip

Șef Catedră Traumatologie, Ortopedie și Chirurgie de campanie, Universitatea de Stat Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, profesor universitar, doctor habilitat în medicină. Om emerit.

Născut la 17 noiembrie 1941, comuna Bulboci, raionul Soroca.

După absolvirea școlii medii (1958), Filip Gornea a urmat Școala Medicală din Soroca (1959-1960), apoi serviciul militar în calitate de felcer. În 1963 devine student la

Facultatea de Medicină Generală a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, pe care o absolveste cu diplomă cu mențiune (1969).

F. Gornea face internatura timp de un an la chirurgia generală, apoi activează 2 ani la spitalul din Criuleni în calitate de medic ortoped și traumatolog.

În 1972 se înscrie în calitate de doctorand la Institutul Central Ortopedie și Traumatologie „N. Pirogov” (Moscova), prestigioasă instituție științifică de renume mondial, avându-i ca dascăli pe acad. M. Volkov, prof. I. Șepeliova, V. Semionov, A. Kaplan, Gh. Ter-Egiazarov, V. Melnikov, mari personalități în ramură. În 1975 susține cu succes teza de doctor în medicină, consacrată studierii posibilităților de osteosinteză adezivă cu ultrasunet în fracturile deschise ale locomotorului. Anume aici s-au cristalizat primele inovații, consacrate aprofundării metodelor de tratament.

Începând cu anul 1975, activează în cadrul Spitalului Republican de Ortopedie și Traumatologie, iar din 1978 – la catedra ortopedie, traumatologie și medicina calamităților în calitate de asistent, conferențiar (1988), profesor universitar (1994). În 1992 susține teza de doctor habilitat, consacrată tratamentului complex al leziunilor grave ale articulației cotului. Din 1998 este șef la catedra de ortopedie, traumatologie și chirurgie a USMF “N. Testemițanu”.

F. Gornea este autor a 156 de publicații științifice, 10 invenții, 86 inovații ș.a., care au contribuit esențial la aprofundarea procedeelor, metodelor de diagnosticare și tratamentului traumatismelor și maladiilor aparatului locomotor.

Publicații: F. Gornea, Ortopedie și traumatologie. Chișinău. Centrul Editorial-Poliigrafic. Medicina, 2006.

Gornea F., Chirilă V., Cernat D. Some aspects of surgical treatment of proximal humerus fractures. Arch. Balkan Medical Union. 2008, vol 63, p. 72-73.

Gornea F., Chirilă V. Osteosinteza stabilă cu 4 broșe și bandă metalică de tensiune a fracturilor deplasate a humerusului proximal. Anale științifice ale USMF „Nicolae Testemițanu”, 2008, vol. 4, p. 122-124.

Kusturov V., Gornea F., Darciuc M. Osteosinteza bazinului cu dispozitiv de fixare externă în tratament complex a pacienților cu politraumatism. Materialele Conferinței a XII-a a Asociației Traumatologilor și Ortopezilor din Moldova. Galați, 19-21 mai, 2005, 11-12 p.

Grama Octavian

Născut la 15 decembrie 1971 în orașul Soroca, Republica Moldova

1979-1989 – școala medie Nr. 1, or. Soroca.

1989-1997 - student la USMF „N. Testemițanu”, specialitatea medicină generală.

Din 1997 până 1998 își face internatura, la specialitatea medicină internă – USMF „N. Testemițanu”,

2002 ianuarie – februarie studiază „Management și Marketing în businessul farmaceutic”, or. Novo Mesto, Slovenia.

2004 septembrie – decembrie – „Managementul campaniei electorale”, Iași – Chișinău.

Specialitatea de bază - medic internist și MS Windows, MS Office, IE.

În anii 1997-1998 este medic de familie, Policlinica nr. 8, Chișinău.

1997-1999 – medic consultant (prin cumul), Compania farmaceutică „KRKA” din Slovenia, reprezentanța din R. Moldova.

1999-2001 – medic internist, secția boli interne MSN, direcția medico-militară, trupele de grăniceri.

2001-2004 în Compania farmaceutică „KRKA”, medic consultant.

Iar din 2004 până prezent – compania farmaceutică „Wörwag Pharma GmbH & Co.KG” din Germania, reprezentanța din R. Moldova, director.

Carierea politică și-o începe în anul 1998 ca președintele organizației teritoriale, s. Centru, mun. Chișinău, AMN; vicepreședinte, probleme organizatorice PNL; vicepreședinte, probleme sociale și ocrotirea sănătății PLDM; viceministru al sănătății RM.

2007 până prezent – consilier orășenesc, sect. Centru, mun. Chișinău, Comisia pentru probleme sociale și ocrotirea sănătății.

2009 – 2011 viceministrul sănătății al RM.

Grigor Raisa.

Născută în 1946, satul Dubna, raionul Soroca.

Studii: Școala Medie Generală nr. 1, Soroca (1963); Facultatea Fizică-Matematică, Universitatea de Stat din Republica Moldova (1968).

Funcții: laborant superior (1968-1971), cercetător științific inferior (1971-1980), cercetător științific superior (1980-1986), Institutul de Matematică a Academiei de Știință din Republica Moldova; conferențiar, Universitatea Tehnică din Republica Moldova (1987-2004), Universitatea de Stat din Republica Moldova (2004).

Doctor în fizica-matematică (1975): Institutul de Matematică a Academiei de Științe din Republica Moldova, conducător științific Vladimir A. Andrunakievici, Iurii M. Riabuhin.

Domenii de cercetare: teoria radicalilor inelelor asociative, teoria varietăților algebrelor asociative.

Opera principală: manuale de algebră și articole științifice: Torsiuni anulatoare, III, *Matematica* Iss. 10, 2 (1975) (în l. rusă); Radicali și clasificarea varietăților, *Izv. AN MSSR, Ser. Fiztehmat*, 2 (1984).

Ion Goian, Raisa Grigor, Vasile Marin. *Matematică : Algebră în exerciții și probleme pentru licee : Numere complexe. Transformări identice ale expresiilor trigonometrice/* Ion Goian, Raisa Grigor, Vasile Marin. - Ch.: USM, 2002. - 116 p.

Ion Goian, Raisa Grigor, Vasile Marin Titlu: *Algebra/* Ion Goian, Raisa Grigor, Vasile Marin. *Ecuatii și inecuatii*. - Ch.: Cartier, 2004

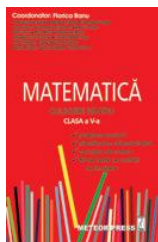
Grigor, Raisa, Spinei, Angela. *Repetăm matematica elementară : Material didactic. Partea 2. Polinoame, trigonometrie/* Universitatea Tehnică a Moldovei. *Catedra Matematica superioară nr.1*. - Ch.: U.T.M., 1997. - 122 p. ; 20,3 cm

Ana Costăș, Raisa Grigor, Evelina Valuță, Ion Valuță. *Practicum de statistică matematică : Suport de curs/* Ana Costăș, Raisa Grigor, Evelina Valuță, Ion Valuță. - Ch.: U.T.M., 2001. - 114 p. ș.a.

Grigor, Raisa, Parasca, Vasile. *Responsabilitate: Universitatea Tehnică a Moldovei. Catedra Matematica superioară nr.1 Titlu: Repetăm matematica elementară : Material didactic. Partea 1. Mulțimi numerice; funcții elementare/* Universitatea Tehnică a Moldovei. *Catedra Matematica superioară nr.1*. - Ch.: U.T.M., 1997. - 100 p.

Grigorc Gheorghe

Gheorghe Grigorc s-a născut la Soroca, Basarabia, 16 aprilie 1936. A cunoscut două refugii: în 1940 - din Ardealul de Nord și în 1944 - din Basarabia. Mar-

ginalizat de regimul comunist din pricina atitudinii sale neconvenabile acestuia, în perioada 1974-1989 n-a avut dreptul de a avea un serviciu și nici pe cel de a locui într-un centru cultural.

A absolvit Facultatea de Filologie a Universității din Cluj.

Doctor în științe filologice al Universității din București.

Membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Membru al PEN-Club. A fost redactor al revistelor „Familia” din Oradea, „Viața românească” și „Contemporanul” – „Ideea europeană” din București.

Directorul revistei „Columna” din Târgu Jiu.

Directorul onorific al revistei „E-Leonardo” pe Internet. A fost unul dintre ultimii, în ordine cronologică, studenți preferați ai poetului Lucian Blaga.

Unul din motivele pentru care a suferit persecuții politice a fost faptul că în studenție, la București, a avut curajul de a o vizita pe văduva marelui critic literar E. Lovinescu, mânat totodată de curiozitatea de a vedea locul unde se desfășurau ședințele, faimoase în istoria literaturii române, ale Cenaclului „Zburătorul”. Pentru acest „păcat” și pentru cel de a-l fi vizitat, de asemeni, pe Tudor Arghezi, Gheorghe Grigurcu devine victima unui proces stalinist, înscenat la Școala de Literatură „Mihai Eminescu” din București, în urma căruia e exmatriculat. Vine la Cluj, ca student, unde devine foarte apropiat cu Lucian Blaga.

Gheorghe Grigurcu **publică** volume de poezie și anume: „Un trandafir învață matematica” (1968), „Trei nori” (1969), „Râul incinerat” (1971), „Salută viața” (1972), „Înflorirea lucrurilor” (1973), „Apologii” (1975), „Rigoarea văzduhului” (1978), „Contemplații” (1984), „Cotidiene” (1986), „Oglinda și vidul” (1993), „Un izvor bolborosește înăuntrul termometrului” (1996), „Nimic n-ar trebui să cadă” (1997), „Amarul Târg” (1997), „Dealul purtat de scripeți” (1999), „Spațiul dintre corole” (2000), „Acul și steaua” (2001), „De unde pînă unde” (2003), „Natură moartă și vie” (2003), „Un trandafir învață matematica” (antologia operei poetice, în 2004), „Calendar” (2004) și volumul „Fiindcă” (2005). Pe linie de critică, istorie literară și publicistică, are următoarele titluri publicate: „Miron Pompiliu și Junimea” (1969), „Teritoriu liric” (1972), „Idei și forme critice” (1973), „Bacovia - un antisentimental” (1974), „Poeți români de azi” (1979), „Critici români de azi” (1981), „Între critici” (1983), „Existența poeziei” (1986), „De la Mihai Eminescu la Nicolae Labiș” (1989), „Peisaj critic I” (1993), „Peisaj critic II” (1997), „E. Lovinescu între conti-

nuatori și uzurpatori” (1997), „Cum am devenit stalinist” (1997), „A doua viață” (1997), „Imposibila neutralitate” (1997), „Dialoguri crude și insolite” (1999), „Amurgul idolilor” (1999), „Peisaj critic III” (1999), „Poezie română contemporană I-II” (2000), „Amintiri din epoca de platină” (2000), „În răspăr” (2001), „Repere critice” (2001), „În jurul libertății” (2002), „În pădurea de metafore” (2003), „Post-texte” (2003), „Jocurile literaturii și ale sorții” (2004), „Vorbind, dialog în trei cu Laszlo Alexandru și Ovidiu Pecican” (2004), „Din jurnalul lui Alceste” (2005), „De la un critic la altul” (2005), „La ce oră vine dentistul?” (2005).

A primit Premiul Asociației Scriitorilor din București, al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, Premiul revistelor „Familia”, „Convorbiri literare”, „Poesis” (de două ori), „Euphorion”, „Mozaic”, Premiul orașului Bistrița, Premiul Festivalului „Serile de la Brădiceni”, Premiul Festivalului Internațional de Poezie „Emia” de la Deva, Premiul pentru opera „Omnia” al Asociației Literare „Duiliu Zamfirescu” din Focșani, Premiul Național „Tudor Arghezi”, Premiul pentru opera „Omnia” al Uniunii Scriitorilor din România (în 2001).

Este unul dintre cei mai prolifici scriitori ai zilelor noastre.

Grossu Silvia

Jurnalistă, istoric al presei, conferențiar universitar, prodecan al Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM.

S-a născut la 5 iulie 1958, în satul Cureșnița Nouă, raionul Soroca. Învață la școala medie incompletă din satul natal, după care absolvește școala medie Nr. 1 (în prezent, Liceul Petru Rareș) din or. Soroca (1975). Licențiată a Facultății de Jurnalistică de la Universitatea de Stat din Moldova (1975-1980), unde face și studii de doctorat (1989-1994). În 2002, în cadrul USM, își ia doctoratul în istorie cu subiectul „Valențele presei clericale din Basarabia” (1918-1940). Susținerea tezei de doctor a fost anticipată de o muncă asiduă și migăloasă în arhive, biblioteci și muzee din Moscova, Cluj-Napoca, București, Iași.

Din anul 1982 este angajată la USM, la Catedra comunicare de la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării: mai întâi ca asistent, apoi lector, lector superior, conferențiar universitar (din 2003 până în prezent), prodecan al Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM, a beneficiat de mai multe stagii de competențe profesionale: cur-

suri de perfecționare în utilizarea computerului (1998); cursuri de măiestrie pedagogică (2002); formarea formatorilor în jurnalism, la Școala Superioară de Jurnalism din Lille, Franța (2003, 2004) și în Bosnia-Herțegovina (2003).

Stagii științifice la universități din Romania (Sibiu, 1994; Iași, 1999; Cluj, 2001), Italia (Roma, 1996, 1997), Spania (Madrid, 1998), Rusia (Școala de vară a Centrului Dreptul și Mass-Media, Moscova, 1997).

Publicații: studiul monografic „Presa din Basarabia în contextul socio-cultural al anilor 1906 - 1944” (2003), urmat de manualul „Retorica: Note de curs” (2006). În 2007 îngrijește și coordonează apariția cărții „Mitropolitul Gurie – misiunea de credință și cultură: Culegere de articole și studii despre Mitropolitul Gurie Grosu al Basarabiei (1877-1943)”, în care semnează două studii, alcătuiește tabelul cronologic, elaborează 16 planșe, selectează iconografia, se implică în designul cărții. Apariția acestui volum de excepție a fost pe larg și elogios mediat atât la Chișinău, cât și la București, Iași, Cluj-Napoca. Culegerea dată deschide un „triptic editorial” - 3 vol. dedicate personalității, vieții și operei distinsului arhiereu, cărturar și patriot, tipărituri ce apar sub auspiciile Bibliotecii Municipale „B. P. Hașdeu” din Chișinău.

Prezentă cu comunicări la conferințele științifice ale corpului didactic al USM (1989-2007), dar și la simpozioane, conferințe, sesiuni, colocvii – atât naționale, cât și internaționale: sesiunile științifice ale Universității „D. Cantemir” din Iași (2004); Simpozionul Național de Jurnalism cu participare internațională „Presa scrisă românească – trecut, prezent și perspective” (Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, 2005); Simpozionul Național „Presa scrie istoria”, dedicat aniversării de 100 de ani de la apariția primei publicații în română din Basarabia (Chișinău, 2006); simpozionul „Mitropolitul Gurie – operă zidită în destin”, consacrat aniversării a 130-a de la nașterea lui Gurie Grosu (Chișinău, 2007); conferința „Metode contemporane aplicate în procesul de pregătire a specialiștilor în relații cu publicul” (Tambov, Rusia, 2007) ș.a. Dr. Silvia Grossu se implică energic și eficient în Mișcarea Francofonă din Moldova: este director executiv al Secției Moldova a Uniunii Internaționale a Presei Francofone (UIPF); redactor-coordonator al buletinului „Courrier de Moldavie – organ de presă al acestei structuri” (din 1997). Scrie și publică, în limba franceză, numeroase articole pentru „Courrier de Moldavie”; este inițiatoarea și anima-

toarea Concursului anual de creație pentru tinerii studioși care scriu în franceză „Le coing d’or - Gutuia de aur” (din 2006).

Vicepreședinte al Asociației Romane de istoria presei; membru în colegiul redacțional al „Revistei romane de istoria presei” de la București (din 2007).

Gudima Mihail

Conferențiar universitar, doctor în filologie

Născut la 22 noiembrie 1939 în satul Egoreni, raionul Soroca, Moldova

Studii: Facultatea Filologie (Universitatea de Stat din Moldova, 1961-1966)

Posturi științifico-didactice: asistent (Catedra limba moldovenească, 1968-1974); lector superior (Catedra limba moldovenească, 1974-1984); conferențiar (Catedra limba moldovenească, 1984-1991); conferențiar univ. (Catedra limba română, 1991-până în prezent)

Grade științifice: doctor în filologie

Domenii de cercetare: științifică: sintaxa limbii romane

Lucrări publicate: 25 articole: *Despre apozitie și raportul apozitiv // Итоговая научная конференция профессорско-преподавательского состава университета за 1972 год. Секция обществ. и гуманитар. наук. – К., 1972. – P. 158-159; Cu privire la raportul explicativ // Итоговая научная конференция профессорско-преподавательского состава университета за 1973 год. Секция обществ. и гуманитар. наук. – К., 1973. – P. 356-357; Raportul explicativ – relație semantică între membrii construcției apozitive // Contribuții la studierea limbii și literaturii moldovenești. – Ch., 1979. – P. 59-72; Cu privire la predarea noțiunilor lingvistice // Invățătorul Sovietic. – 1980. – Nr 9. – P. 17-20; Valoarea semantică și funcțională a determinativelor exprimate prin substantive conotative în nominativ // Cercetări de limbă și literatură moldovenească. – Ch., 1984. – P. 11-24; Construcțiile nominale de tipul: nume comun+nume propriu // Probleme de gramatică și stilistică. – Ch., 1985. – P. 24-38; Valori circumstanțiale ale atributelor // Probleme de lingvistică. – Ch., 1988. – P. 30-35; Echivalențe semantice ale predicatului nominal // Актуальные проблемы теории и практики современной лингвистики. – Bălți, 1991. – P. 26-27; Subiecte apozitive în limba română // An. șt. / Univ. “A. Russo”. – 1995. – T. XVIII, fasc. b. Filologie. – P. 22-25; Relațiile sintagmatice din*

tre cuvintele propoziției // *Un lingvist pentru secolul XXI*. – Ch., 2002. – P. 159-161.

Coordonator științific: 5 teze de licență

Stagii științifice: Sintaxa limbii române (Chișinău, 1992)

Participări la foruri științifice: Conferința internațională “Un lingvist pentru sec. XXI” (Bălți, 2001); Conferința internațională consacrată academicianului Silviu Berejan (Bălți, 2002).

Gudumac Eva

Doctor habilitat în medicină (1986), profesor universitar (1987), membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (2000). A fost aleasă deputată în Parlamentul Republicii Moldova în două legislaturi consecutive (2001-2004); 2005-până în prezent.

S-a născut la 6 mai 1941 în satul Tătărauca Veche, raionul Soroca. A absolvit școala medie necompletă în satul natal, școala medie - în s. Visoca. A studiat la Școala de Medicină din Soroca (1958-1960).

După absolvirea Facultății de Pediatrie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (1966), urmează secundariatul (1968-1969) și doctorantura (1969-1973) la aceeași instituție. Își perfecționează cunoștințele profesionale în cadrul stagiilor și a cursurilor speciale, conduse de renumiți chirurghi pediatri din Moscova și Sankt-Petersburg. Apoi activează în calitate de chirurg pediatru în clinica de chirurgie pediatrică a Spitalului Republican de Copii, devenind astfel discipol al prof. Natalia Gheorghiu.

Începând cu anul 1972 desfășoară o intensă activitate didactică în funcție de asistent, conferențiar universitar, profesor universitar și decan (din 1986) al facultății de pediatrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”.

Teza de doctor habilitat cu tema „Argumentarea patogenică a tacticii diferențiate de tratament chirurgical al pneumoniei purulente distructive acute la copii” (1986) reprezintă o sinteză a cercetărilor privind crearea condițiilor optime de chirurgie fiziologică. Autoarea a elaborat pentru prima dată o schemă de lucru a etiopatogeniei, algoritme noi de diagnostic, tratament medico-chirurgical și profilaxie, care au intrat în tratatele de tehnică de chirurgie pediatrică.

Ampla activitate științifică este concretizată în cele peste 360 lucrări publicate, inclusiv 2 monografii: „Afecțiunile bronhio-pulmonare cronice nespecifice la copil” (1999); „Pneumoniile bacteriene distructive acute la copii” (2001) și un manual, în care este abordată întreaga problematică actuală a chirurgiei pediatrice.

A pregătit 27 de doctori și 4 doctori habilitați în medicină. A participat la numeroase reuniuni științifice și congrese în țară și în străinătate (Moscova, Sankt-Petersburg, Samarkand, Iași, București, Londra, Istanbul ș.a.).

Este director coordonator al Centrului național științifico-practic de chirurgie pediatrică „Natalia Gheorghiu”, chirurg principal al Ministerului Sănătății și Protecției Sociale, președinte al Asociației Chirurgilor Pediatri din republică, membru al Asociației Chirurgilor Pediatri din România, membru al Uniunii Europene a Asociațiilor Chirurgilor Pediatri (EUPSA), redactor-șef al revistei „Anale științifice” ale Asociației Chirurgilor Pediatri Universitari.

A fost distinsă cu titlul de „Om Emerit”, cu „Ordinul Republicii” (1994)

Guțu Aurel

Născut la Egoreni, Soroca. Își face studiile la Institutul Politehnic din Odessa, Ucraina, calificarea inginer-termoenergetician, Institutul Politehnic din Krasnodar – doctorat.

În anii 1962 – 1965 este încadrat ca inginer la Trustul de încercări și reglări a utilajului energetic, filiala Donețk.

1965 – 1967 - inginer superior la Cărmuirea Republicană “Moldenergo”.

Din 1967 lector asistent, conferențiar, șef catedra, profesor Universitatea Tehnică a Moldovei, Catedra termotehnica (prezent - termotehnica și management în energetică).

Predă cursurile: „Instalații de cazane”, „Motoare termice”, „Sisteme de alimentare cu căldura”, „Surse neconvenționale de energie” s.a.

A făcut stagieri în Rusia - 1972, 1982, 1988; Romania - 1992, 2003; Franța, Belgia - 1998.

Activități științifice și de cercetare: conservarea energiei, surse regenerabile de energie.

A fost distins cu numele de „Energetician Emerit al URSS”

A publicat peste 90 de publicații, inclusiv cărți:

- ✂ *Energetica și orizonturile ei. - Ch.: Cartea moldovenească, 1989;*
- ✂ *Surse regenerabile de energie. - Ch.: “TEHNICA-INFO”, 1999;*

Guțu Gherontie (1887-1937)

Protosinghel Gherontie Guțu, starețul mănăstirii „Sfânta Ana”, Rohia, originar din Basarabia. A fost un monah priceput, cu multă experiență și bun cunoscător al vieții monahale. S-a născut la 26 octombrie 1887, în comuna Holoșnița, județul Soroca.

În 1915 a fost tuns în monahism, iar la 29 iunie 1918 a fost hirotonit preot fiind numit, la 3 iulie 1918, stareț la mănăstirea Căpriana.

La 1 martie 1931 protosinghelul Gherontie Guțu depune o cerere la Episcopia Clujului prin care cere să-i fie încredințată conducerea mănăstirii Rohia, din care dorește să facă „un nou Sion românesc”. În calitatea sa de stareț a reușit să organizeze viața monahală, să achite toate datoriile care planau asupra mănăstirii (aproximativ 325.000 lei în 1934), să termine de construit casa de lângă biserică (1936), să repare și să mărească biserica (1937) și să formeze în jurul său o obște alcătuită din 14 viețuitori. Înzestrat cu o aleasă cultură, s-a îngrijit și de pregătirea teologică a viețuitorilor mănăstirii. În acest scop a trimis, între anii 1931-1937, șapte frați la Seminarul Monahal de la Cernica, pe care i-a întreținut, la studii, pe cheltuiala mănăstirii.

S-a stins din viață la 1 august 1937, la vârsta de 50 de ani. Prin tot ceea ce a realizat la mănăstirea „Sfânta Ana” din Rohia, atât din punct de vedere material, cât mai ales pe linia vieții duhovnicești și culturale, starețul Gherontie Guțu este considerat, pe drept cuvânt, al doilea ctitor al acestei mănăstiri.

Gutu Ilie

*Născut la 27 Iulie 193, satul Ego-
reni, județul Soroca*

Decedat: 26 Iunie 2002, or. Chișinău

Și-a început activitatea ca șef de club în satul Rublenița, apoi devine student la Școala Republicană de Ilu-

minare Culturală "Elena Sîrbu" din Soroca. În perioada 1957 - 1959 este actor la Teatrul Național "Vasile Alecsandri" din Bălți.

După absolvirea studiilor de actorie, intra în echipa Teatrului Moldovenesc "A. S. Pușkin" (în prezent Teatrul Național "Mihai Eminescu").

Debut la studioul "Moldova - film" în 1960 în filmul lui Vadim Lisenco "Dincolo de marginea orașului". Pe parcursul anilor a lucrat în mai multe locuri, dar principala vocație a fost filmul. Acolo s-a simțit în largul său.

A dublat la studioul "Moldova-film" în limba română circa 400 de roluri principale și episodice (1962 - 1991), iar în calitate de regizor a sonorizat 15 filme artistice (1988 - 1991).

Studii:

Conservatorul de Stat "G. Musicescu" din Chișinău (1959 - 1963), actor de teatru și film.

Filmografie:

Dincolo de marginea orașului, 1960;
Omul merge după soare, episod, 1961;
Călătorie în april, episod, 1962;
Așteptați-ne în zori, Culai Doru, 1963;
Ultima noapte în rai, episod, 1964;
Trânta, episod, 1968;
Lăutarii, jandarmul, 1971;
Podurile, Vîrlan, 1973;
Casa pentru Serafim, episod, 1973;
Bărbații încărunțesc de tineri, Nicanor Lungu, 1974;
Minia, episod, 1974;
Calul, pușca și nevasta, haiduc, 1975;
O șatră urca la cer, "Mosfilm", țigan de onoare, 1976;
Pe urmele fiarei, 1976;
Favoritul, f/t, agent de politie Bradley, 1976;
Cetatea, episod, 1978;
Si va veni o zi, f/t, 1979;
Codul "Tunetul de sud", 1980 s.a.

Premii si diplome:

Medalia „Meritul Civic”, 1997;
Diploma de Onoare a Ministerului Culturii al Republicii Moldova.

Guțu Ion T.

Născut în 1943, în satul Egoreni, raionul Soroca, președinte al executivului orășenesc Chișinău, ministru al Economiei și prim-viceprim-ministru al RM.

Din 2001 e deputat în Parlamentul RM. A absolvit Institutul Politehnic din Chișinău, Academia de Științe Sociale din Moscova. Doctor în filosofie. De specialitate este economist.

Director general al Uniunii Industriașilor din Republica Moldova.

Publicații: *Gutu Ion T. Republica Moldova: Economia în tranziție. - Chișinău: Litera, 1998*

Guzun Mihail

Șef Catedră jurnalism, doctor în filologie, conferențiar universitar, Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării. Secretar științific al Consiliului Științific Specializat.

Născut în 1949, satul Cureșnița, raionul Soroca.

Publicații: *Mihail Guzun. Dimensiunea axiologică a informației/documentării. / Al IX-lea Simpozion național de jurnalism, cu participare internațională "Documentarea în jurnalism". - Cluj-Napoca. - 22-23 octombrie 2010*

Guzun, M. Deontologia jurnalisticii și etica profesională a jurnalistului: cazul presei 25. din Republica Moldova// Culegerea Mass-media în societățile de tranziție: realizări și perspective.- Chișinău: CE USM, 2001.-p.

Guzun Mihai. Manipularea prin Mass-Media în Redefinirea Identității Naționale. - Ephemerides: Studia universitatis Babeș-Lolyai. - nr. 2. - 2008. - p. 15.

Ilievici (Tonofa) Maria

S-a născut la 15 martie 1938, în satul Bujereuca, orașul Soroca, în familia țăranilor gospodari Dumitru și Eugenia Tonofa.

A absolvit școala medie incompletă, apoi Școala de Luminare Culturala din Soroca (1955), Universitatea de Stat din Moldova, secția Biblioteconomie și Bibliografie a Facultății de Filologie (1965). Face parte din prima promoție de specialiști în bibliografie pregătiți în Basarabia. În iulie 1955 își începe activitatea biblioteconomica: șefa a serviciului ambulant al Bibliotecii raionale pentru copii, din 1957 - inspector-metodist al Secției Raionale

de Cultura Călărași, din iunie 1959 – șefa a bibliotecii raionale pentru copii Călărași.

În 1961 trece cu traiul la Chișinău și își leagă destinul de Biblioteca Republicana pentru Copii “A.S. Pușkin” (astăzi Biblioteca Națională pentru Copii “Ion Creanga”): șefa Serviciului activitatea cu publicul cl. I-IV, din 1968 – bibliotecar principal. Peste doi ani – șefa a Serviciului bibliografie.

În iulie 1971 devine șefa a Bibliotecii Orășenești pentru Copii nr. 2 din Chișinău, iar la înființarea Facultății de Biblioteconomie și Bibliografie a U.S.M. în septembrie 1972, este invitată în calitate de lector al catedrei respective. Din ianuarie 1973, prin ordinul Ministerului Culturii al R.S.S.M., este numita director al Bibliotecii Republicane pentru Copii “A.S. Pușkin”, funcție exercitată până în 1976, când este transferată cu familia în Cehoslovacia. În vara anului 1983 revine în Patrie și continuă activitatea la aceeași bibliotecă: șefă a Serviciului fondul de baza (până în 1990), director adjunct (1990-1994), șefă a Serviciului bibliografie națională și informare bibliografică (1994-1998), din august 1998 – șefă a Serviciului depozit de cărți și publicații periodice. Maria Ilievici este un bibliograf de vocație.

Biobibliografiile “Grigore Vieru” (1997) și “Spiridon Vangheli” (1999), constituie o realizare de vârf în bibliografia literară națională, fiind folosite pe larg de cercetători, pedagogi, studenți și elevi.

Iată ce scrie dna Maria Ilievici în Nota bibliotecarului: „Un cuvânt despre poetul Grigore Vieru produce emoție, trăire firească impusă dincolo de toate ce se produc în viață. Împreună cu alți creatori iluștri, reprezintă o școală poetică, în care poezia este chiar viața și sufletul omului. Maestrului i-a fost dat să scrie atât pentru adulți cât și pentru copii. De nenumărate ori s-a produs întâlnirea dintre acest neobosit slujitor al cuvântului cu cititorii în sălile bibliotecilor, școlilor, liceelor, caselor de creație ale copiilor, căminelor culturale. Prezenta biobibliografie pretinde a fi un cadou oferit poetului din partea bibliotecarilor și o sursă importantă de informare pentru cei interesați de a studia mai profund opera și activitatea marelui poet contemporan al neamului român...”

A participat la Seminarul internațional „Biblioteca pentru copii și cititorii ei” (Chișinău, 1993) etc.

Titluri și distincții: „Eminent al culturii R.S.S.M.”, Biblioteca anului 1999, medalia „Meritul Civic” Premiul I la Concursul Republican

„Cea mai bună lucrare în domeniul bibliografiei 1999” („Spiridon Vangheli”).

Imber Sofia.

Sofia Imber, **născută la Soroca, 8 mai 1924**, este unul dintre jurnaliștii de frunte în istoria jurnalismului Venezuelei și promotorii cei mai proeminenți de arta din America Latină.

Fiica lui Naum Imber Baru și Ana, în 1930 la vârsta de șase ani împreună cu familia, au fugit în Venezuela din cauza persecuției pe care comuniștii au aplicat-o asupra oamenilor de religie / cultură (evrei). Situația economică a familiei a fost extrem de precară și primii ani din Venezuela au fost extrem de grei. Cu toate acestea, părinții ei au lucrat din greu pentru a oferi educație bună ei și surorii sale. Lya, sora mai mare, născută în 1914, are o mare distincție, fiind prima femeie, care a absolvit medicina în Venezuela.

Sofia a fost o studentă avantajată în școală și liceu. La o vârstă fragedă demonstrează abilitățile sale jurnalistice și artistice. La patruzeci de ani Sofia Imber face trei ani de studii medicale în Merida și se întoarce la Caracas, unde a studiat jurnalismul și mai apoi a primit o diplomă pentru activitatea sa jurnalistică în anii patruzeci. Ea a scris multe publicații naționale și internaționale, și a colaborat la mai multe ziare și reviste în Venezuela, Mexic, Columbia și Argentina, timp de peste cincizeci de ani.

Lucrările sale cele mai remarcabile ca jurnalistă la televiziune sunt talk show "Good Morning", în colaborare cu Charles Rangel; programa de televiziune "Numai cu Sofia" și programul de radio „Posibile Venezuela”

Cu câțiva ani în urmă Sofia Imber, la Andres Bello Universitatea Catholică, a creat Consiliul de Cercetare împreună cu Charles Rangel, și s-a stabilit mai târziu, ca profesor de jurnalism. Sala de cercetare este digitizată în prezent și conține toate interviurile Sofiei Imber și Charles Rangel făcute în timpul emisiunii "Good Morning". Acest fișier este recunoscut ca ziar neprețuit în lumea mass-media venezueleană. Astăzi, Sofia Imber continuă să facă contribuții în lumea artei / jurnalism prin consiliere, scrieri, prezentări și interviuri.

În 1973, Sofia Imber a fondat și a regizat Muzeul de Artă Contemporană din Caracas, unde este expusă o colecție permanentă de aproximativ patru mii de lucrări, considerate ca cele mai bune colecții de artă contemporană latino-americană. Timp de 31 de ani, se află în funcție de șefă a muzeului.

Este singura femeie care a fost distinsă cu Premiul Național de Jurnalism Venezuela.

Printre numeroasele premii și recunoașteri a primit „Premiul Național de Arte Plastice” și „Ordinul Liberator” (Venezuela), „Medalia Picasso” (UNESCO), „Legionar de Onoare” în grad de Mare Ofițer (Franța), „Aguila Azteca” (Mexic), „Ordinul Boyacá” (Columbia), „Ordinul de Merit” (Italia), „Orden de Mayo” (Argentina), „Ordinul de Merit Educațional și Cultural „Gabriela Mistral”, (Chile), „Ordinul Rio Branco” (Brazilia), „Ordinul Merit Civil”(Regatul Spaniei) și multe altele.

Indricianu Victor

S-a născut la 16 decembrie 1954 în satul Stoicani, județul Soroca.

În anul 1962 merge în clasa întâia la școala medie de 10 ani din sat pe care o termină în anul 1972. În același an e admis la Facultatea de Limbi Străine a Universității de Stat din Moldova. După absolvirea ei, face slujbă militară. În 1980 se angajează la Institutul de Arte, unde lucrează până în 1980, apoi la Universitatea de Stat din Moldova (1985-1990). Participă la inaugurarea Academiei de Poliție din Moldova, a luat parte la crearea Catedrei de limbi străine (1990-1995).

În anul 1995 este invitat în calitate de decan a Facultății de Limbi Străine la Institutul Pedagogic „I. Creangă” (1995-1996). Dar se întoarce din nou la Universitatea de Stat a Moldovei, unde lucrează până la sfârșitul vieții. A decedat la 30 mai 2002 de o boală grea.

Ionescu Timotei

Arhimandritul Timotei Ionescu a fost cel mai venerabil stareț al Mănăstirii Neamț din a doua jumătate a secolului XIX (1860-1887). S-a născut în satul Bolboci, județul Soroca, în anul 1806. Tatăl său, fiind preot, i-a dat din copilărie

o creștere aleasă.

În anul 1833 părăsește casa părintească și vine la Mănăstirea Neamț. Aici, după câțiva ani de ucenicie pe lângă cei mai aleși duhovnici, este tuns în schima monahala de starețul Neonil. Apoi, timp de peste 25 de ani este rânduit la toate ascultările mănăstirești, de la cele mai de jos până la slujitor al sfântului altar.

În anul 1860, monahul Timotei Ionescu, a fost făcut preot și arhimandrit și numit stareț al Mănăstirii Neamț cu toate schiturile sale.

În acest timp, Mănăstirea Neamț trecea printr-o epocă de grea încercare din istoria ei: secularizarea averilor, închiderea tipografiei, lipsa celor necesare pentru bolnița și spitalul de alienați, care adăposteau până la 100 de bolnavi. Apoi, lipsa de hrană și cele de nevoie pentru Seminarul monahal și pentru întreaga obște care număra, împreună cu schiturile sale, aproape 400 de călugări; iar mai presus de acestea, slăbirea vieții duhovnicești din mănăstire.

Toate acestea așteptau o înnoire salvatoare din partea noului stareț. Incendiul din 25 noiembrie, 1862, care mistui aproape întreaga incintă, bisericile, clopotele și biblioteca, aduse într-o stare și mai grea obștea Mănăstirii Neamț.

În fața acestor grele încercări, starețul Timotei nu s-a descurajat, a început să adune ajutoare de la Biserică și de la stat, de la călugări și credincioși pentru refacerea incintei mistuite de foc.

O grijă deosebită a avut arhimandritul Timotei pentru refacerea vieții cărturărești din mănăstire. Mai întâi a organizat din nou și a pus în stare de funcționare tipografia. Timp de două decenii (1863-1883), în Mănăstirea Neamț s-au tipărit și retipărit numeroase cărți religioase și de cult în zeci de mii de exemplare, care apoi se distribuiau la biserici și mănăstiri.

Starețul Timotei a amenajat, de asemenea, și biblioteca, adunând de peste tot cărți valoroase, în manuscris sau tipărite, în număr de peste 20.000, în locul celor mistuite de foc. Totodată s-a străduit să poarte grijă deosebită față de cei bolnavi din spitalul și bolnița mănăstirii, cât și de cei din spitalul public de la Târgu Neamț, administrat de mănăstire, unde se tratau bolnavii gratuit. Aceeași grijă a purtat starețul Timotei și pentru încurajarea învățământului, menținând un timp seminarul din mănăstire și dând subvenții din veniturile ei pentru școlile publice din Târgu Neamț și satul Vânători.

În timpul Războiului de Independență din anul 1877, starețul Timotei

a dat dovadă de mult patriotism și milă față de cei răniți, adunând subvenții bănești pentru țară și trimițând călugări la ambulantele de pe front.

Marele stareț era prezent în toate: la biserica, la bolniță, la arhondaric, la bibliotecă, la tipografie, la primirea străinilor și la scaunul de spovedanie. Toate le conducea cu înțelepciune, pe toți îi îmbrățișa cu dragoste, pentru fiecare călugăr și mirean avea un cuvânt duhovnicesc de mângâiere și îmbărbătare.

Arhimandritul Timotei Ionescu a decedat la 10 iunie, 1887, fiind petrecut la mormânt de aproape 500 de călugări și plâns de clopotele celor 10 mănăstiri și schituri nemțene.

Josan Valeriu Ion

Șef—adjunct al Direcției generale resurse umane a MAI, șef al Direcției recrutare și activități de administrare, s-a născut la 3 februarie 1976 în orașul Soroca.

În anul 1993 a absolvit școala medie din s. Ario-nești, r-l Dondușeni.

În același an, în baza concursului de admitere a fost înmatriculat la studii la Academia Națională de Poliție „Ștefan cel Mare” a MAI, pe care o absolveste în anul 1998. După absolvire a fost numit în funcția de inspector, ulterior inspector superior al Biroului personal al Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare” a MAI.

În anul 2002 este promovat în funcția de șef al Biroului Personal al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI.

Este autor al mai multor articole științifice. În anul 2006 a elaborat „Ghidul metodic privind aplicarea formelor și metodelor educaționale în instituțiile de învățământ ale MAI”. În anul 2007, în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, susține teza de magistr, fiindu-i acordat titlul de “Magistru în drept”.

În perioada anilor 2006-2008 deține funcția de șef al Secției Resurse Umane a Academiei Ștefan cel Mare” a MAI.

La 25.04.2008 este numit în funcția de șef-adjunct al Direcției Completare și Evidență a Direcției Generale Resurse Umane.

La 15.04.2010 este avansat în funcția de șef-adjunct al Direcției Generale Resurse Umane a MAI, șef al Direcției Recrutare și Activități de Administrare.

Lența Anatol

S-a născut la 25 decembrie 1942 în satul Baxani, raionul Soroca.

După școala generală din **Baxani** și cea medie din Popeștii de Sus, Soroca, se înscrie la Facultatea de Limbi Străine de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți pentru a deveni mai târziu gramatician.

Pentru a-și realiza visul, pleacă la Moscova, la Institutul de Limbi Străine „Maurice Thorez”, la Catedra de gramatică teoretică, condusă pe atunci de Ludmila Ilia, savant de anvergură mondială.

Anatol Lența este doctor conferențiar, o personalitate complexă și multilaterală de o valoare inestimabilă nu numai pentru Catedra filologia franceză “Grigore Cincilei”, ci și pentru întreaga pleiadă de profesori francofoni ai republicii noastre. Printre argumentele favorabile acestei afirmații vom enumera:

1. Fondatorul Catedrei „Gr. Cincilei”.
2. Pregătirea calitativă și exigentă a nenumăratelor promoții de studenți, astăzi personalități distinse în diferite domenii ale vieții din Republică și de peste hotare.
3. Susținerea calitativă a cursurilor actuale în domeniul lexicului și gramaticii, și semioticii textului, a cursurilor opționale de semantică, stilistică a verbului francez, elaborate conform cerințelor Bologna.
4. Prestanța științifică personală prin pregătirea primei ediții și a celor două volume de articole a primului Colocviu, iar la 1 decembrie 2007 și a celei de a doua ediție a Colocviului științific internațional „Probleme de lingvistică generală și romanică”, consacrat profesorului Gr. Cincilei.

5. Publicații: în 2006 Lența Anatol. *Essai de grammaire discursive du français*. – Ch.: CE USM, 2006. - 175 p.; Lența Anatol. *Mereu prezent... Grigore Cincilei*. – Ch.: Epigraf, 2002. – 111 p.; Lența Anatol. *Omagiu profesorului Grigore Cincilei*. – Ch.: CE USM, 1997; Lența Anatol. *Pagini de muncă, pagini de succes*. – Ch.: CE USM, 2005. - 149 p., consacrată Aniversării a 40-ea de la fondarea Catedrei de filologie franceză «Grigore Cincilei».

6. Prestanța umană și culturală deosebită ca membru al Alianței Franceze din Moldova, a Asociației Profesorilor de Limbă Franceză din Moldova, dar și ca organizator sau participant la nenumărate serate ale francofoniei, a aniversărilor colegilor din domeniu prin ținuta muzi-

cală inconfundabilă, recunoscută de toate promoțiile de discipoli ai catedrei.

Levizor Inochentie de la Balta

Părinte, **născut la 24 februarie 1875** în partea de nord a Basarabiei, în **județul Soroca**, și anume în **satul Cosăuți**. (decedat la 30 decembrie 1917)

Despre copilăria ieromonahului Inochentie, nu se găsesc izvoare scrise. Aflăm numai că a făcut școala primară în limba rusă, cum e de crezut în satul natal Cosăuți.

În vara anului 1894, Ioan Levizor, având un pașaport (carte de identitate) eliberat de către Administrația Plasei, părăsește casa părintească, satul în care s-a născut și a intrat la ascultare la mănăstirea Dobrușa, ținutul Orheiului, ca frate (poslușnic) particular.

1894-1897 - face ascultare la mănăstirea Dobrușa.

După trei ani de ascultare la mănăstirea Dobrușa, timp în care a îndeplinit și ascultarea de chelar, Ioan cere de la arhimandritul Porfirie binecuvântarea și actele necesare pentru a putea pleca din mănăstire.

1897-1899 - ascultare la mănăstirea „Sf. Arhanghel Mihail” din Kiev.

Împreună cu câțiva mahalagii merge în pelerinaj la Sfânta Lavră Pecerska din Kiev.

Umblând prin peșterile în care se păstrează sfintele moaște, ascultând sfânta liturghie în sfânta lavră, Ioan este cuprins de dragostea și de frumusețea celor văzute, hotărându-se să rămână la mănăstirea „Sf. Arhanghel Mihail” la racla „Sfintei Mare Mucenițe Varvara”, unde este primit în postul vacant de cântăreț. La această mănăstire a stat un an și jumătate, cântând la strană.

1899-1890 - ascultare la mănăstirea „Sf. Mucenic Andrian”, gubernia Iaroslavl.

La mănăstirea „Sf. Mucenic Andrian”, Ioan a stat doar nouă luni, din pricina purtărilor rele și sălbaticilor năravuri a unor slujitori care mergeau împotriva sa. După care luându-și actele de la arhimandrit, se întoarce înapoi la Kiev la mănăstirea „Sf. Arhanghel Mihail”, acolo se îmbolnăvește de pneumonie.

Ținând cont de recomandările medicului, de a sta cât mai mult timp la aer curat, Ioan se reîntoarce la mănăstirea Dobrușa, unde clima blândă și aerul curat îi erau prielnice pentru un tratament corespunzător.

Иеромонахъ О. Инокентій Балтскій.
Фот. 24 февр. 1895 г. архивъ И. о. 1917 г.

tor. Peste trei sau patru luni Ioan Levizor a părăsit mănăstirea Dobrușa, de astă dată pentru totdeauna, și a mers la Sf. Lavră Pociaev din gubernia Volâni (Ucraina de vest).

„Însănătoșindu-se, Ioan merge la Sfânta Lavră Pociaev. Acolo, cu purtările sale cele bune, a fost plăcut Arhimandritului Antonie Volânschi, care îl iubea foarte mult pe dânsul.” Peste doi ani a fost luat de Arhimandritul Antonie la Petrograd la mănăstirea „Sf. Mitrofan”, unde a cântat în strana arhierescă și... „de multe ori și în дума împărătească a cântat, unde a șezut și la masă cu împăratul Nicolai și cu toți membri din Dumă.”

Când s-a întors din Petrograd la Sf. Lavră Pociaev el s-a dus acasă să-și vadă părinții și rudele, din satul său natal – Cosăuți, a mers la mănăstirea Chițcani (Noul Neamț).

Întorcându-se de la mănăstirea Chițcani înapoi acasă cu trenul, în compartimentul în care călătorea, a făcut cunoștință cu starețul mănăstirii de la Balta – părintele Ambrosie. „Văzându-l starețul pe dânsul așa smerit, blând și înțelept întru Domnul, a început a-i zice să meargă cu dânsul la Balta. Ioan s-a răzgândit și s-a dus cu dânsul la Balta.”

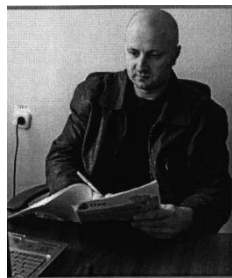
La mănăstirea de la Balta, Ioan este călugărit cu numele Inochentie. La 15 august 1908, călugărul Inochentie (Levizor) este ridicat în treapta de diacon, iar peste opt luni, la 19 aprilie 1909, diaconul Inochentie este hirotonit de către episcopul de Kamenetș-Podolsk, Preasfințitul Serafim.

În a doua jumătate a anului 1909, despre ieromonahul Inochentie de la Balta deja se zvonise în toată Basarabia, ținutul Podoliei, ținutul Hersonului, dar și în alte părți. La Balta se îndreptau mulțime de popor (basarabeni, ucraineni, ruși), ca să-l vadă pe Inochentie și să primească binecuvântarea lui. Acesta, la rândul său, învăța poporul „Evanghelia Mântuitorului Hristos”, chemându-i pe toți la pocăință. „Peste tot norodul striga părintele Inochenti în gura mare ca un leu, învățând și chemând norodul la pocăință.”

Vestea că la Mănăstirea de la Balta se petrec minuni de tot felul, vindecări, întoarceri la credință, preziceri ale viitorului, prin lucrarea miraculoasă de la racla preotului Teodosie Levițchi, dar și prin meșteșugul duhovnicesc și darul de taumaturg ale ieromonahului Inochentie, care de atunci avea să fie numit cu duiosie basarabeană – părințelul. Toate acestea umpleau de bucurie inimile țăranilor simpli, neștiutori de carte, dar însetați de dreptate și adevăr.

Lozan Aurel

Colaborator științific superior, doctor în biologie, specialist în entomologie și protecția biologică a plantelor. Profilul cercetărilor este sistematica, ecologia și diversitatea hymenopterelor parazitare în biocenozele naturale și agrocenoze. Cu scopuri de cercetare a avut stagieri în Cehia și Rusia. Au fost descrise 2 specii noi pentru știință. Rezultatele sunt publicate în cca. 30 lucrări științifice.

S-a născut la 6 noiembrie 1969 în satul Cosăuți, raionul Soroca.

Absolvește școala medie Cosăuți în 1986. Își face apoi studiile la Facultatea de Biologie și Pedologie a Universității de Stat din Moldova (1986-1992). În 1996 susține teza de doctor în biologie. Activează ca colaborator științific în Laboratorul de Entomologie al A.Ș.M.

Preocupările principale sunt biodiversitatea, ecologia, relațiile dintre lumea vie și mediu, ocrotirea Patrimoniului Natural Național, problemele protecției și conservării naturale.

În anii 1994-1995 a participat la două expediții internaționale pentru studierea problemelor biodiversității în Rezervația Biosferică Delta Dunării și Podișul Central Moldovenesc (Moldova, România).

În colaborare cu arheologul dr. Ilie Borzic, a executat proiectul „Restaurarea și amenajarea așezărilor paleolitice și medievale din pădurea „Stânca”, localitatea Cosăuți, raionul Soroca. În colaborare cu alți savanți emeriți a executat proiectul „Fundamentarea creării microrezervației istorico-naturale „Stânca din localitatea Cosăuți”.

A publicat două ghiduri de pregătire aprofundată pentru studenți și doctoranzi. Este autor și coautor al multor articole științifice, publicate în Moldova și România.

Publicații: Lozan A. & etc. Wetlands of the lower Prut River (School guide). - Chisinau, 2002. - 80 p.

Lozan A., Lozanu M., Șalaru V., Toderăș I., Climenco V. Zona umedă a Prutului Inferior: Ghid școlar. - Ch.: TABIECOM, 2002. - 79 p.

Lozan A., Diaconu A., Pisciă C., Andriescu I. The complex of parasitoids of the feeding larvae of *Cydia pomonella* L. (Lep.: Tortricidae) of fruit trees// Mitteilunger der schweizerischen entomologischen gesellschaft. - Switzerland, 2000. - 73 p. - p. 13-22.

Lozan A., Diaconu A. Ectoparasitoid braconids (Hym.: Braconidae) of certain species of leafrollers (Lep.: Tortricidae) of fruit trees// Mitteilunger der schweizerischen entomologischen gesellschaft. - Switzerland, 2000. - 73 p. - p. 5-11.

Lozan A., Costea G., Mustata Gh. Role of Braconidae in limitation of Lepidoptera cabbage pests'populations in Romania// Parasitic wasps: Evolution. - Biodiversity and Biological Control, 2002. - p. 391-395.

Lozan A., Tobias V. A new species of the genus *Chorebus* from Moldova (Hymenoptera: Braconidae, Alysiiinae)// Zoosys. Ross. 2002, 11. P.171-173.

Lozan A. Light traps' braconids (Hymenoptera, Braconidae) from the Mrtvý Luh bog (Central Europe, Bohemian Forest)// Silva Gabreta. 2002. - 8. - p. 247-254.

Lozan A., Tobias V. *Microchelonus Szépl.* (Hymenoptera, Braconidae) from central-European peatbogs with redescription of *M. basalis* (Curtis)// Linzer biol. Beitr. 2002. - 34. - p. 1179-1184.

Lozan, A., Tobias V. (2002) *Szépl Microchelonus*. (Hymenoptera, Braconidae) din central-europene turbă-turbarii cu redescription de *basalis M.* (Curtis) biol. Linzer. Beitr. - 34. - p. 1179 - 1184. ș.m.m.a.

Lozan Raisa

Lozan Raisa **născută la 29 noiembrie 1927, satul Hristici, raionul Soroca**, a fost un Eminent Om de cultură și un pedagog prin vocație. A absolvit liceul românesc. A activat la Institutul Învățătoresc din Soroca, la Institutul de Perfecționare a Cadrelor Pedagogice, meto-dist și inspector la Ministerul Învățământului.

Lozan – Ceacovschi Valentina

Valentina Lozan-Ceacovschi s-a **născut la 6 septembrie 1954 în satul Cosăuți**. După terminarea claselor gimnaziale din sat, în 1972 absolvește Școala de Medicină din Soroca, iar în 1972 și Universitatea Pedagogică „Ion Creangă ” din Chișinău. În 1992 este angajată la Academia de Studii Economice în calitate de șef al serviciului studii.

În 2011, la 10 iunie, a decedat în urma unui accident rutier.

Lozanu Mina

Născut la 4 septembrie 1929 în satul Hristici din Județul Soroca, Mina Lozanu este al șaptelea copil într-o familie de țărani înstăriți.

În îndepărtatul an 1947, se înscrie la Facultatea de Biologie și Chimie a Institutului Pedagogic din Chișinău.

In 1951 este proaspăt absolvent al acestei facultăți. Dar după un an de directorat va pleca la Kurgan. Kurganul acela siberian, unde s-au pierdut atâtea vieți omenești.

„După războiul crunt, după foamea din anii 1946-1947, sufletul cerea relaxare, cerea flori de dragoste, dorința de viață. Ieșeam seara de seara la întâlniri în parcuri, pe stradă, uitând adesea de obiectele de studiu, de biblioteci, de romane...”

Negreșit, în acești ani tânărul Mina Lozanu s-a îndrăgostit de Irina, colega de facultate, o fata frumoasă și de viță nobilă. Dar în 1949, în neagra noapte a deportărilor, este dusă în îndepărtatul Kurgan. Deci, tânărul director de școală, după un an de agoniseală de bani suficienți pentru o călătorie la Kurgan, pornește să facă acest drum predestinat al său. „Plecați la Kurgan să hotărâsc destinul meu și al fetei dragi.” Se va întoarce de la Kurgan cu adevărul de căsătorie cu Irina, pe care o găsisese acolo înstrăinată. Dragostea lui de o viață avea să revină abia peste doi ani după dispariția în 1953 a monstrului.

Astfel în 1957 îi găsim pe cei doi tineri profesori alături într-o școală. Tot în acel an Mina Lozanu se va înscrie la doctoratură, la Institutul de Biologie al Academiei, condus de cunoscutul și apreciatul profesor Mihail Iarosenko. Aici îl aștepta un laborator nou de cercetare a vertebratelor terestre.

În 1970, la vârsta de 41 de ani Mina Lozanu susține teza de doctor habilitat în biologie. Titlul științific venea după ani intenși de studiu și cercetări ai savantului, pornind de la cercetări empirice a faunisticii și până la procesele complicate din evoluția vieții animalelor. Până în anii 70 Mina Lozanu a studiat fundamental fauna mamiferelor, mai ales a micromamaliilor.

În acest răstimp îl preocupa de asemenea problemele microevoluției. Lucrările publicate în urma acestor cercetări: „Fauna de vânătoare din Moldova” (1969, în colaborare cu Gherasim Uspenski), „Rozătoarele Moldovei” (vol. 1-2, 1970), „Istoria provenirii micromamaliilor în Moldova și ecologia speciilor recente”. (1972) poartă caracter de unicat și i-au adus un renume binemeritat savantului nostru în lume.

Mina Lozanu a perseverat în direcția cercetării comportamentului animalelor, inițiind o nouă ramură a cercetării - etologia, care este baza științifică sigura a procesului de microevoluție. Publicațiile lui în

această problemă sunt deosebit de interesante, mai mult decât atât, sunt captivante. Pe lângă harul de cercetător, Mina Lozanu îl mai are și pe acela de povestitor. A scris „O noapte în codru” (1991), „Misterele codrilor” (1999) sau „Comportamentul mamiferelor în mediul ambiant” (2000, în colaborare cu Angela Lozanu), „Nemurire” (1991).

Profesorul Mina Lozanu a făcut cercetări pe teren în scopul evidențierii rațiunii la mamifere și pasări, descoperind că ele posedă o serie întreagă de capacități, considerate până nu demult strict umane.

Una dintre ipostazele prin care Mina Lozanu poate să comunice cu publicul dornic de cunoaștere și idei noi, este cea de autor de articole publicate în presa culturală și de atitudine: „Națiunea, statul și individul - sub aspect biosocial” și „Drepturile națiunilor teritoriale - drepturi prioritare”, „Omule, încotro mergem?” în care este abordată problema „Involuției speciei Homo sapiens” în perioada contemporană.

Odată cu venirea lui Mina Lozanu la catedra universitară, în viața acestei unități a început perioada unor reforme. A fost reevaluată importanța studierii faunei vertebratelor și nevertebratelor terestre, a dăunătorilor plantelor agricole (insecte, rozătoare) și animalelor - obiect de vânătoare. Savantul Mina Lozanu a evidențiat și a descris toate speciile de insectivore, rozătoare, chiroptere, paricopitate din Moldova, determinându-le și proveniența zoogeografică. Cursul normativ „Zoologia vertebratelor”, precum și cursurile și seminarele speciale: „Teriologia”, „Etologia”, „Gospodăria cinegetică” s-au bucurat și se bucură de o largă audiență în rândul studenților.

Profesorul Mina Lozanu este înzestrat cu o voce puternică și, cu auz muzical perfect, savurate sunt romanțele interpretate de el la diverse sărbători.

Mina Lozanu este doctor habilitat în biologie, profesor universitar, Laureat al Premiului de Stat, Om Emerit în științe, autor a peste 300 de lucrări (monografii, articole științifice, lucrări metodice etc.), cunoscute și apreciate acasă și în străinătate.

Luchian Teodor

- Șeful Secției Studii, Universitatea de Stat din Moldova

Data și locul nașterii: **24 noiembrie 1946, satul Cureșnița, raionul Soroca**

Titluri:

1980 - doctor în științe fizico-matematice

1992 - conferențiar universitar

Studii:

1972 – 1975 - doctorat la Universitatea de Stat din Moldova

1963 – 1968 - Facultatea de Fizică și Matematică, specializarea fizică,
Universitatea de Stat din Moldova

Activitatea profesională:

1995 –prezent, șeful Secției Studii a Universității de Stat din Moldova

1992 –prezent, conferențiar universitar, Facultatea de Fizică, USM

1982 – 1992 lector universitar, Facultatea de Fizică, USM

1975 – 1986 colaborator științific superior, Universitatea de Stat din
Moldova

1969 – 1975 colaborator științific inferior, Universitatea de Stat din
Moldova

1968 – 1969 serviciul militar

1968 – 1968 laborant superior, Catedra de electrofizică, Universitatea de
Stat din Moldova

Lupu Vitalie D.

Vitalie Lupu s-a născut în Volovița, raionul Soroca. A absolvit școala medie nr. 1 din Soroca în anul 1987, în 1994 - Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” din Republica Moldova.

A făcut doi ani doctoratul în neurologie la Universitatea din Texas „Southwestern Medical School” din Dallas. Mai apoi s-a antrenat la Atlantic City Medical Center din New Jersey în Medicina Internă.

Vitalie Lupu și-a continuat formarea sa profesională ca Rezident în Neurologie și Rezident-șef la Universitatea Georgetown pe lângă Spitalul din Washington. Apoi a urmat doi ani instruirea de specialitate la clinica „Fellowship”, specializându-se în Electromiografie și Neurofiziologie la Institutul Național de Tulburări neurologice și accident vascular cerebral, NIH, în Bethesda, Maryland.

În vara anului 2006 Vitalie Lupu și-a început activitatea de neurolog la Portland. Este membru al Consiliului de Certificate în Neurologie a Consiliului American de Psihiatrie și Neurologie și a Consiliului Ameri-

can de Medicină Electrodiagnostică. Este membru al Academiei Americane de Neurologie și a Asociației Americane Neuromusculare în Medicina Electrodiagnostică.

Lucrări: Fiziologia senzorială evoluată de potențialele evocate în supraviețuitorii de poliomielită. / Prokhorenko OA, Vasconcelos OM, Lupu VD, WW Campbell, Jabbari B. - *Nervoase musculare*. - Octombrie 2008; 38 (4) :1266-71.

Fiziologia cortexului motor la supraviețuitorii de poliomielită. /Lupu VD, L Danielian , JA Johnsen , OM Vasconcelos , Prokhorenko OA , B Jabbari , WW Campbell, MK Floeter. - *Nerve musculare* . - Februarie 2008; 37 (2) :177-82.

Boala lui Richter, transformarea creierului. Bagic A, VD Lupu, CM Kessler, Tornatore C. - *Jurnalul de Neurooncology*. - Iulie 2007; 83 (3) :325-328. Epub 2007 februarie 14.

Terminal de index latent în neuropatie cu anticorpi împotriva glicoproteinei asociate mielina. / Lupu VD, CA Mora, Dambrosia J, Meer J, M Dalakas, MK Floeter. - *Musculare și nervoase*. - Februarie 2007; 35 (2) :196-202.

Arsenic iatrogenă indusă de "liniile Mees. / Bagic A, V Lupu, CM Kessler, Tornatore C. - *Postuniversitare Medical Journal*. - 2006. - Aug; 82 (970): 515.

CNS myelomatosis. / Lupu VD, N Saini, Balish M. - *Neurologie*. - 22 martie 2005; 64 (6): 1007.

Cuplare funcțională a fosfatidilinozitol 4,5-bisfosfat la inositol 1,4,5-trisphosphate receptorilor. / Lupu VD, E Kaznacheyeva, UM Krishna, JR Falck, Bezprozvanny I. - *Jurnalul de Chimie biologică*. - 05 iunie 1998; 273 (23) :14067-70.

Malcoci Iulia

S-a născut la 21 ianuarie 1950, în satul Schineni, raionul Soroca, în familia "țăranilor-colhoznici" Gheorghe și Eudochia Rotari. Face școala de 8 ani din satul natal, unde la începutul anilor '60 unul și același profesor predă 3-4 discipline școlare, a învățat ceva mai mult decât ceea ce conțineau manualele – a învățat să studieze, să lucreze în mod independent cu cartea. Pentru aceasta le este și astăzi profund recunoscătoare tuturor dascălilor săi. Și-a dorit să le urmeze exemplul, astfel în 1965, după absolvirea școlii din sat, și-a depus actele la Școala Pedagogică din orașul Soroca, dar n-a fost admisă la examene din cauză că i-ar fi lipsit aptitudinile muzicale. Consideră însă că ghinionul de atunci i-a fost de bun augur. A urmat școala medie nr. 1 din orașul Soroca, unde i-a avut ca profesori și îndrumători spirituali pe Liubovi Kolker, Elizaveta Ganea, Mihail Ploteanu, Efim Lerner, Galina Bezrodnaia. A absolvit școala medie în 1967 cu Medalie de Aur și apoi a

studiat la Facultatea de Fizică a Universității de Stat din Moldova, încheindu-și studiile universitare cu diplomă cu mențiune.

După facultate, a urmat doctoratul la Catedra de fizică teoretică, în cadrul căreia a activat ulterior, pînă în 1991, în calitate de cercetător științific, lector universitar, cercetător științific superior. Concomitent cu elaborarea și predarea a numeroase cursuri universitare a publicat (ca autor și coautor) peste 20 de lucrări științifice privind „Studiul intensității spectrelor în cristalele activate cu ionii elementelor rare” și a susținut cursuri aprofundate de fizică pentru elevii Școlii Republicane cu frecvență redusă de Matematică, Fizică și Chimie.

În perioada 1991-2000 a activat în calitate de specialist principal la Ministerul Educației și Științei. Pînă în iulie 1994 a fost responsabilă, în cadrul Direcției Principale Învățămînt Preuniversitar, de procesul educațional de fizică în școlile din republică, de organizarea și desfășurarea concursurilor școlare de fizică. Este unul din coordonatorii „Programului de Fizică” (1993) pentru gimnaziu și liceu, aplicată în România și în Republica Moldova. În această perioadă, școlile din republică au fost asigurate cu manuale, culegeri de probleme, literatură metodică și didactică pentru elevi și profesori. Iulia Malcoci a contribuit la organizarea deplasării mai multor grupe de profesori de fizică la diverse unități de învățămînt din județele Iași, Brăila, Brașov, în vederea schimbului de experiență, ceea ce a creat condiții benefice pentru o colaborare fructuoasă a profesorilor de pe ambele maluri ale Prutului. Elevii din Moldova au participat la Școlile de Fizică (de iarnă și de vară) organizate de ministerul de la București, la Olimpiadele Naționale, precum și la diferite concursuri zonale, cum ar fi Concursul „Evrice” de la Brăila (România) și cele de la Odessa (Ucraina).

În iulie 1994 a participat, în calitate de observator din partea Republicii Moldova, la Olimpiada Internațională de Fizică (ediția a XXV-a) de la Beijing (China), ulterior contribuind la organizarea și susținerea participării elevilor talentați din republică la lucrările edițiilor curente ale Olimpiadei Internaționale de Fizică.

Din decembrie 2004 pînă în prezent este consultant la CSȘDT al Academiei de Științe a Moldovei, în Direcția Politici, Management și Monitorizare în sfera științei și inovării.

Este membră a Societății Fizicienilor din Moldova, a Societății Române de Fizică (Secția „Fizică și Învățămînt”), membră a colegiilor de redacție a revistelor de fizică „Evrice” (Brăila, România), „Fizica și teh-

nologiiile moderne” (Chișinău, Republica Moldova), „Cygnum” (Suceava, România). Pe parcursul anilor a participat la numeroase simpozioane și conferințe științifice naționale și internaționale, inclusiv la toate cele 15 ediții ale Colocviului Internațional de Fizică „Evrika-Cygnum”, a publicat zeci de lucrări științifice, didactice și metodice.

Manea-Cernei Eugenia

Originară din comuna Căinari Vechi, județul Soroca, vede lumina zilei la **5 noiembrie 1942**. Absolvind școala medie din Frumușica, același județ, devine apoi studentă a Universității din Tiraspol. Obținând licența de științe naturale și geografie, secția biologie și chimie, lucrează (anii 1965 - 1966) profesoară de chimie și biologie în școala medie din Văleni, județul Cahul. Urmează apoi doctorantura la Institutul de Botanică „V. L. Komarov” din Sankt Petersburg, fiind discipola Mariei Savcenko - savant anatomo-morfolog cu renume din laboratorul „Morfologia evolutivă”. În acești ani s-a specializat în domeniul plantelor tropicale și subtropicale, avînd la dispoziție un an de stagiere (1966-1967) în renumitele sere ale institutului.

Și-a luat doctoratul în anul 1971, realizând studii asupra particularităților anatomo - morfologice ale organelor reproductive ale unor reprezentanți din familia Araceae.

Pe parcursul a 29 de ani, începînd cu anul 1970 și pînă în 1999, a activat la Grădina Botanică a AȘM din Moldova, în cadrul laboratorului Floricultură, cu excepția anilor 1978-1980, cînd s-a ocupat de studiul anatomo-morfologic al fructului și seminței la 22 de reprezentanți din fam. Berberidaceae, Ceratophyllaceae, Paeoniaceae și Ranunculaceae în cadrul laboratorului „Anatomia plantelor”.

Face parte din generația, începutul activității căreia a corespuns cu realizarea noului proiect al Grădinii Botanice, participînd activ la construcția acestei oaze a republicii.

A contribuit nemijlocit la diversificarea și îmbogățirea sortimentului plantelor tropicale și subtropicale. A participat la transferarea lor în serele noului teren al Grădinii Botanice, la clasificarea sistematică și la sistematizarea lor conform zonelor fitogeografice, precum și la amenajarea serelor. A continuat studiul familiei araceelor.

Trece prin etapele de cercetător științific inferior (1970-1978), superior (1978-1989), iar apoi coordonator (1989-1999). Transferându-se mai apoi la floricultura de teren deschis, a fost obsedată de cercetările biomorfologice și de introducția reprezentanților din familia Alliaceae, Amaryllidaceae, Liliaceae și Iridaceae, în special, a genului *Iris*. A adunat o colecție de 250 de soiuri de stânjenei (din selecțiile franceză, engleză, germană, americană, rusă) și 65 specii din diverse zone fitogeografice ale globului. În baza acestei colecții a fondat pe principii științifice un Iridariu - o expoziție de proporții, o adevărată carte deschisă, în care se evidențiau sectoarele sistematic, geografic, evolutiv, cromatic etc.

Un mare aport a adus Eugenia Manea-Cernei în domeniul ameliorării plantelor decorative, în special a stânjeneilor din grupurile *Spuria*, *Sibirica* și *Germanica*.

Utilizând metodele de ameliorare intra - și interspecifică, precum și cele de mutagenază (prelucrarea semințelor cu diferite doze de raze Rhoentgen), a obținut mulți hibrizi și forme, selectând pe parcurs doar 170, care se deosebeau printr-o înaltă decorativitate și rezistență la boli, daunători și condițiile pedoclimatice ale Moldovei.

În anul 1989 Comisia de Stat a Federației Ruse pentru ocrotirea realizărilor în selecție a înregistrat soiul „*Viola*”. Mai târziu Comisia de Stat pentru încercarea soiurilor de plante din Republica Moldova a înregistrat 17 soiuri noi de *Iris*, printre care enumerăm „*Alunelul*”, „*Doina dorului*”, „*Grafie magică*”, „*Calea izvoarelor*”, „*Lia-Ciocârlia*”, „*Pecetea Latinei*”, „*Taina Luceafărului*”, „*Vraja Lumunii*” etc.

S-a ocupat de cercetarea, introducerea și aclimatizarea multor reprezentanți din genurile *Allium* (63 de specii), *Asphodelina* (7 specii), *Kniphofia* (17 specii) etc., precum și a faimosului aristocrat al lumii vegetale *Eremurus* (19 specii), aclimatizate pentru prima dată în Moldova.

Dintre cele 236 specii introduse în Moldova din diferite regiuni geografice, 40% sunt considerate plante rare sau periclitare. Analizele ecologică, fitogeografică și de apreciere a gradului de aclimatizare a 236 de specii i-au permis cercetătoarei să concluzioneze că în condițiile pedoclimatice ale Moldovei sunt recomandate pentru introducere reprezentanți ai zonelor Irano-Turanice, zonei Mediteraniene și ale Munților Stâncoși din America de Nord.

În baza cercetărilor științifice Eugenia Manea-Cernei a implementat în arhitectura peisageră din localitățile urbane ale Republicii Moldova mai bine de 40 de specii și soiuri de stânjenei și cepe decorative. Este coautor al „Sortimentului de plante decorative pentru amenajarea spațiilor verzi din Moldova” - recomandatie practică pentru specialiștii în ramură.

Și-a adus aportul alături de colegii săi în „Alpinariu” – una dintre principalele expoziții ale Grădinii Botanice.

Și-a demonstrat măiestria în domeniul artei aranjamentului floral, participând la multiple expoziții republicane și internaționale întru popularizarea acestei arte. A publicat „Curcubeul florilor” (cu ediții în limba rusă și bulgară), „Țvetî i fantazia” – cărți care s-au bucurat de un mare succes printre specialiștii în domeniu.

În anul 2001 a publicat „Clepsidra cu flori” – lucrare de popularizare a farmecului poetic al florilor. Iar peste patru ani vede lumina zilei culegerea „Cad ploile – amintiri”. Recent lucrează asupra plachetei de versuri și cântece „Sub poleiri de lună”.

A participat pe parcursul anilor la diferite congrese, conferințe și simpozioane științifice.

În baza investigațiilor în domeniul introducerii și ameliorării plantelor decorative dna Eugenia Manea-Cernei a publicat 110 lucrări și a fost distinsă cu două medalii de argint și două de bronz de către EREN din Moscova.

Publicații: Manea-Cernei Eugenia. Curcubeul de flori, 1980.

Manea-Cernei Eugenia. Țvetî i fantazia, 1987.

Manea-Cernei Eugenia. Clepsidra cu flori: Eseuri, 2001.

Manea-Cernei Eugenia. Cad ploile – amintiri: Versuri, 2005.

Manea-Cernei Eugenia. Lîngă rugurile toamnei: Cântece, 2006.

Manea-Cernei Eugenia. Valori eterne sau cântece de-ntors cocorii, 2006.

Manea-Cernei Eugenia. Sub poleiuri de lună: Cântece, versuri, cugetări, 2008.

Manea-Cernei Eugenia. Întâiul gând ți se cuvinte ție, Doamne: cântece, 2009.

Melnic Timotei

Critic literar, doctor habilitat în filologie, conferențiar. S-a născut la 22 februarie 1935, satul **Bulboci, județul Soroca**.

A studiat la Școala de Bibliotecari din Soroca, apoi a activat conform studiilor într-un sat de pe malul stîng al Nistrului. Peste un timp este recrutat

marinar în mările Nordului. Demobilizat, este admis la Facultatea de Litere a Universității de Stat din Moldova (1958-1963). Ulterior este colaborator științific la Secția de sociologie și filozofie a Academiei de Științe din Moldova (1966-1967). În 1967 își susține teza de doctor în filologie cu tema „Conținut și formă în opera literară” (sub conducerea doctorului în filologie Ion Racul), iar teza de doctor habilitat cu tema: „Specificul imaginii artistice și valoarea ei literar-estetică” o susține în 1997.

Activitatea pedagogică și-o începe în 1967, când este angajat în calitate de lector superior, apoi conferențiar la Institutul Pedagogic de Stat „I. Creangă”, unde se află până în 1980. Aici a fondat gazeta „Tânărul învățător”; a condus Cenaclul literar de la facultate; a îndrumat studenți la elaborarea tezelor de curs.

Din 1989 este angajat la Universitatea de Stat din Moldova cu titlul de conferențiar la Catedra literatura română a Facultății de Litere, fiind șef la această catedră în perioada 1991-1995. Datorită strădaniilor sale Catedra de literatura română a primit o nouă denumire: de literatura română și teorie literară.

Este un animator al restructurării și punerii în circuit a valorilor odinioară interzise. Interesul său științific este legat de teoria literaturii, în special de problema frumosului și a criteriilor valorii estetice în creația literară, precum și de istoria gândirii estetice în Moldova. Fiind un explorator al legilor și fenomenelor literare prin prisma principiilor estetice, publică mult în revistele Uniunii Scriitorilor și ale Academiei de Științe. A introdus în cercetarea și critica literară din Moldova curentul estetic-filozofic, pe care puțini au cutezat să-l întrețină. De pe aceleași poziții epistemologice abordează și educația literar-artistică a elevilor și studenților. Astfel au apărut lucrările: „Frumosul artistic și valoarea lui educativă” (1972), „Semnificația social-estetică a literaturii” (1980), „Imaginea artistică și procesul de creație” (1989) – cărți de referință pentru tinerii cercetători, autori de programe și manuale, profesori, studenți.

O lucrare despre investigațiile estetice ale autorilor moldoveni este amplul studiu „Din istoria gândirii estetice în Moldova” (1988). În 1997, a apărut o lucrare-sinteză „Specificul imaginii artistice și valoarea ei literar-estetică”, prezentată pentru obținerea titlului științific de doctor habilitat în filologie în baza lucrărilor publicate.

De-a lungul a peste 35 de ani de activitate a publicat circa 200 de studii, cărți și broșuri în care se examinează literatura din perspectiva estetică; a redactat lucrarea unui grup de autori „Proza moldovenească contemporană: material didactic” (1984); a publicat o serie de articole în enciclopedia „Literatura și arta Moldovei” (în 2 vol.), în care este abordată o serie de probleme privind fenomenul raportului estetic dintre om și realitate.

E unul din cei care formează nucleul științei universitare, al combatanților pentru revigorarea adevărului istoric și științific vizavi de limba, istoria, literatura și cultura națională.

T. Melnic și-a făcut un nume cunoscut în domeniul investigației de ordin teoretico-literar.

Melnic Vasile

Născut la 15 septembrie 1934, satul Bulboci, județul Soroca. *Absolvește școala de 7 ani în satul natal, cea medie – la Nădușita, raionul Drochia. Urmează apoi cursuri la Institutul Învățătoresc din Bălți, iar în 1952 se înscrie la Universitatea de Stat din Moldova. După absolvirea facultății, în 1957, e angajat la Filiala Moldovenească a Academiei de Științe a Uniunii Sovietice, la Institutul de Istorie, Limbă și Literatură, sectorul Lexicografie și Lexicologie, apoi în sectorul Dialectologie. Rezultatul trudei de mulți ani a acestui colectiv, în care activează Vasile Melnic, a fost publicarea monumentalei lucrări „Atlasul Lingvistic Moldovenesc”, apreciată de numeroși specialiști de peste hotare.*

Profesorul universitar Vasile Melnic colaborează la editarea celor două volume de „Texte dialectale” (1969 și 1971), care sunt o confirmare a unității limbii române, prefațată de academicianul Nicolae Corlăteanu; în 1977 apare monografia „Elemente de morfologie dialectală”, unde sunt prezentate în ansamblu particularitățile morfologice ale numelui și verbului din graiul moldovenesc în corelație cu variantele respective din limba literară. Este coautor al „Materialului dialectal” (cuvinte, sensuri, forme) în 5 volume (1976).

Din dragostea nemărginită pentru slova scrisă, pentru opera scriitorilor clasici și contemporani, Vasile Melnic alcătuieste (în colaborare) volumul „Comoara” (2 ediții, 1985, 1989), o antologie de texte și comen-

tarii adresate tuturor „iubitorilor de slovă scriitoricească română” (Nicolae Corlăteanu).

Din 1986 este șeful Catedrei limba latină și terminologie medicală, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițeanu” din Moldova. De aici și interesul lui Vasile Melnic pentru terminologia medicală, cea histologică în special, s-a manifestat în studiile „Cu privire la terminologia medicală în limba română” – 1995; „Terminologia histologică în limba latină”; „Terminologia clinică în limba latină” – 2003 etc. Latina – limbă a științei și civilizației mondiale – este leitmotivul lucrării „Aspecte umanistice ale limbii latine” – 2000.

În 2003 este coordonatorul manualului „Limba Română” (Profil medical).

O carte emblematică pentru destinul profesorului Vasile Melnic este intitulată „Mândria și speranța noastră” (1999), ce reflectă profunzimea personalității autorului, om îndrăgostit de țară, de neam, de limbă, de cultură.

Mihăluță Victor Ion

Născut în 1961 la 7 ianuarie în satul Cosăuți, Soroca. În anul 1978 a absolvit școala medie din sat, apoi își face studiile la Școala Militară Superioară din Serpuhov, regiunea Moscova (1978-1982).

Între anii 1983-1992 își satisface serviciul militar în trupele de rachete strategice, în regiunea Sumî, Ucraina.

Funcțiile: șef al Serviciului auto al divizionului, șef-adjunct al Serviciului auto al regimentului, șef al Serviciului auto al regimentului, comandant al Batalionului independent de reparații auto. A parcurs calea de la gradul militar de locotenent, la gradul militar de maior.

Din anul 1992 activează în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în funcția de șef al Serviciului auto al brigăzii trupelor de carabinieri, șef al Secției, șef al Direcției în Departamentul Trupelor de Carabinieri.

În 1995 i s-a acordat gradul militar de locotenent-colonel, iar în anul 1999 - gradul militar de colonel.

Decorat cu ordinul „Meritul militar”.

Mocanu Ion

Specialist în domeniul economiei, profesor universitar, doctor habilitat în științe economice.

S-a născut la 23 februarie 1918 în satul Parcani, raionul Soroca. A decedat în 1998 la Chișinău.

A absolvit Institutul de Economie Națională din Odessa (1938). A susținut teza de doctor în științe economice (1960), iar pe cea de doctor habilitat în 1982.

Din 1964 este șef de Catedră și decan al Facultății de Ingineri-economiști a Institutului Politehnic „S. Lazo” din Chișinău. A exercitat funcțiile de decan al Facultății de Economie și șef al Catedrei finanțe și credit a Universității de Stat din Moldova (1977-1991).

A publicat 53 de lucrări științifice, 6 monografii, o serie de manuale, 20 de articole în reviste unionale și 2 articole în cele de peste hotare.

A luptat în cel de-al Doilea Război Mondial și a participat la Mișcarea de rezistență din Belgia, fiind decorat cu ordine și medalii. Laureat al Premiului de Stat al RSSM.

Moldovan Gheorghe

Născut la 25 februarie 1949 în satul Stoicani, județul Soroca. A absolvit școala de 7 clase din sat (1963), apoi școala medie Nr. 1 din or. Soroca cu medalie de argint (1966). În 1966-1971 e student la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Limbi și Literaturi străine absolvând-o cu diplomă cu mențiune.

După serviciul militar (1971-1973) este angajat prin concurs la Catedra de limbi străine a Universității Tehnice din Moldova în funcție de lector de limbă franceză.

În perioada anilor 1979-1983 activează în calitate de traducător în Algeria. După susținerea doctoranturii (1989) la Institutul Pedagogic „N. Krupsciaia” din Moscova, lucrează la Catedra de limbă franceză a Universității de Stat din Moldova, începând cu anul 1991 este șef al Catedrei de limbi moderne de afaceri a Academiei de Studii Economice.

A publicat peste 50 de lucrări didactice și științifice, dintre care 4 manuale pentru studenți și o monografie. Are publicații în România, Canada, Rusia și Franța. A participat la numeroase colocvii și simpozi-

oane organizate de Consiliul Europei privind „Didactica limbilor moderne și politica lingvistică” (Austria, Malta, Luxemburg, Danemarca, Elveția, Franța, Belgia, Suedia, Italia, Monaco). În 1998 a absolvit și Facultatea de Management a Academiei de Studii Economice și a obținut diploma de economist - manager.

Pe lângă preocupările didactico - științifice Gheorghe Moldovan desfășoară și o intensă activitate extrauniversitară:

1998-2002 - membru al Comitetului permanent pentru învățământul superior și cercetare al Consiliului Europei.

2001 - coordonator național al Consiliului Europei pentru organizarea și desfășurarea Anului European al Limbilor în Republica Moldova.

1999-2002 - vicepreședinte al Asociației Profesorilor de Limbă Franceză din Moldova.

2003 - membru al Comisiei de experți pentru științele socio-umane și economice al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică.

Morari Vladimir

Născut la 6 iunie 1957 în satul Dumbrăveni raionul Soroca.

A obținut diploma Universității de Stat din Moldova, Facultatea Economie, Calificarea - Planificarea în Industrie (1983).

A urmat cursuri de perfecționare în domeniul “Prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”

A început activitatea de muncă în cadrul Ministerului Gospodăriei Comunale și Locuințelor în funcție de inginer-economist (1979-1981).

Din anul 1981 și până în anul 1986 a activat în cadrul Ministerului Industriei Alimentare în funcția de revizor, revizor-superior și șef adjunct al Direcției Revizie și Control.

În perioada anilor 1986-1993 a activat în cadrul Comitetului Agroindustrial în funcția de revizor principal.

În perioada anilor 1993-2002 a activat în cadrul Gărzii Financiare în funcția de inspector principal și șef adjunct al Direcției Control Operativ.

În perioada anilor 2002-2007 a activat în cadrul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în funcția de șef al Servi-

ciului Urmărire Forțată a Plăților.

La 20 iulie 2007, prin Hotărârea Parlamentului, a fost desemnat în funcția de membru al Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

Moraru Gheorghe

Născut la 3 septembrie, 1943, satul Țepilova, raionul Soroca.

Dr. hab. în științe fizico-matematice, profesor universitar, șef Catedră construcții și mecanica structurilor a UTM

Gheorghe Moraru a absolvit în 1965 Universitatea Tehnică din Chișinău, obținând titlul de inginer-constructor în specialitatea „Construcții civile și industriale”. După absolvire a lucrat ca inginer la Catedra de construcții a UTM. După absolvirea doctoranturii la Institutul de Construcții din Odessa (1968-1971) susține în 1972 la Universitatea de Stat din Odessa teza de doctorat „Rezolvarea unor probleme de contact care se reduc la ecuații integro-diferențiale de tip Prandtl” în specialitatea „Teoria elasticității și plasticității” (actualmente „Mecanica corpului solid deformabil”). Reîntors în 1971 la Universitatea Tehnică din Chișinău, el parcurge treptele de la asistent până la profesor universitar, șef de catedră.

În 1994, susține teza de doctor habilitat cu tema „Metoda soluțiilor discontinue în mecanica corpului solid deformabil” în specialitatea „Mecanica corpului solid deformabil”. Este autorul unei metode noi de obținere a soluțiilor discontinue în mecanica solidului deformabil. Soluțiile discontinue obținute stau la baza metodei elementelor de frontieră, care au o vastă răspândire în ultimii ani.

Are publicate 65 de articole științifice și o monografie, două cursuri de prelegeri și diferite materiale didactice.

Interesele lui în cercetare sunt: mecanica solidului deformabil, teoria plăcilor plane și curbe, calculul post-elastic al structurilor din bare și plăci, metodele elementului finit și de frontieră.

A participat cu referate la un șir de conferințe internaționale. A pregătit doi doctori în științe.

Gheorghe Moraru este membru al Comitetului Științific de organizare a conferințelor internaționale „Elemente finite și de frontieră” și președintele Consiliului de susținere a tezelor de doctor habilitat pe lângă UTM în specialitatea „Mecanica corpului solid deformabil”. El

este expert și verficator de proiecte autorizat. Gh. Moraru este membru al Comitetului editorial al revistei „Computing”, editată de Societatea de Inginerie Asistată de Calculator (România).

A participat în calitate de conducător și executor principal într-un șir de contracte economice executate în cadrul Centrului de Încercări și Cercetare a Construcțiilor și Materialelor de Construcție de la Catedra construcții și mecanica structurilor. În anii 2001-2003, a fost executor principal al unui grant obținut în cadrul Consiliului de Cercetare Științifică și Dezvoltare Tehnologică din RM.

În prezent Gheorghe Moraru, prof. univ., dr. hab., predă 3 discipline la Catedra construcții și mecanica structurilor: „Construcții metalice”, „Teoria elasticității”, „Metoda elementelor finite”. Ca specialist elevat în materie și având înaltul titlu de doctor habilitat, este și conducător științific al mai multor doctoranzi.

Munteanu Gheorghe

S-a născut la 9 octombrie 1935, în comuna Cosăuți, Județul Soroca.

Absolvește școala de 7 ani din satul natal, iar în 1952 - școala medie nr. 1 din Soroca. Își continuă studiile la Facultatea de Chimie a Universității de Stat din Moldova, pe care le absolvește în 1957, ca specialist în chimia organică.

Activitatea științifică a început-o la Filiala Moldovenească a AȘ din UR.S.S., transformată apoi în AȘ din R.S.S.M., sub conducerea academicianului G.V. Lazurievski. S-a ocupat de studiul componentelor chimici ai unor plante din Republica Moldova. Lucrările asupra tezei de doctor în științe chimice au fost efectuate în laboratorul de sinteză chimică fină al Institutului de Chimie Organică din Moscova, condus de doctorul habilitat în chimie Kucerov. În 1970 susține în această instituție teza de doctor în chimie cu tema „Studierea ciclizării selective a substanțelor izoprenoice”.

Doctorul Gheorghe Munteanu a ocupat din 1982 până în 1997, funcția de director al Întreprinderii Experimentale a Institutului de Chimie al AȘ a Moldovei.

Mutoi Grigore Luca

S-a născut la 14 februarie 1938, într-o familie de țărani mijlocași din Cosăuți, județul Soroca.

După absolvirea școlii din satul natal, în 1952, își continuă studiile la școala medie din or. Soroca. Lipsa de cadre pedagogice în acei ani îl face să activeze 3 ani la școala medie din Cosăuți.

În anul 1958 este înmatriculat la Facultatea de Medicină Generală a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. Urmează doctorantura la Catedra de medicină legală.

Susținând teza de doctor în chimie, se înrolează, în 1967, în activitatea pedagogică și științifică, inițial în calitate de asistent la Catedra de medicină legală, apoi în funcția de conferențiar universitar.

În 1971 susține teza de doctor în medicină.

Mutruc Valeriu

Născut în anul 1966, satul Egoreni, raionul Soroca.

În 1984, după absolvirea școlii medii, a fost admis la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova. În perioada studenției sale, Valeriu Mutruc a fost animatorul și protagonistul mișcării de emancipare națională în rândul studențimii. El a fost unul din co-fondatorii Cenaclului „Bogdan – Petriceicu Hașdeu” de la universitate și al revistei studențești clandestine „Mesagerul”.

În perioada anilor 1987-1991, V. Mutruc a fost liderul Ligii Studenților, angajându-se plenar în mișcarea studentească națională și anticomunistă din Republica Moldova.

Între anii 1990 și 1994, a activat la Institutul de Etnografie al Academiei de Științe a Republicii Moldova, iar în perioada anilor 1994-1996 la Institutul de Istorie.

Și-a luat doctoratul la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, sub îndrumarea academicianului Gheorghe Platon, cu lucrarea „Economia agrară a Basarabiei în secolul al XIX-lea”. A fost bursier al Serviciului German pentru Schimburi Academice cu Străinătatea (DAAD) și colaborator extern al Institutului Europei de Est de la Universitatea Liberă din Berlin.

Valeriu Mutruc a fost unul dintre fondatorii Societății Moldovenilor

din Germania și a Societății Germano - Române, fiind implicat în activități de promovare a culturii românești în țara lui Goethe. În calitate de președinte al Societății Moldovenilor din Germania, a organizat la Berlin și în alte orașe germane mai multe evenimente culturale, cu participarea unor artiști și grupuri de copii din Republica Moldova. De asemenea, a organizat vizite în Republica Moldova a unor oameni de cultură, oameni de afaceri și politicieni germani. Cu ajutorul unor fonduri private germane a inițiat mai multe acțiuni de ajutorare a copiilor săraci, în special a celor de la școala de orfani din satul Visoca, raionul Soroca.

În calitate de colaborator al „Media Finance Corporation” și „Flexkapital Corporation” a avut un merit important în dezvoltarea contactelor economice dintre Germania și Republica Moldova. Prin firma „Wein Import und Handel” Valeriu Mutruc a contribuit, în mod special, la promovarea vinurilor moldovenești în Germania.

Decedat la 16 mai 2010 la Berlin.

Nagacevschi Viorica.

Notar privat, textier.

Data și locul nașterii: **13 decembrie 1968, satul Cosăuți, raionul Soroca.**

Studii: Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Litere, Facultatea de Drept

Premii, distincții: „VIP-2004” – cel mai distins cuplu al anului, Diplomă pentru autor de scenariu „Mărțișor 2005”

Principiu de viață: „Ceea ce nu voi face, nu va fi făcut”

A întâlnit niște situații care au decis-o să urmeze dreptul pentru a-și apăra drepturile sale cetățenești. Este o femeie activă, iar meseria pe care o face o ajută să se mențină în graficul nebun al vieții. A ales notariatul pentru că aici poate fi mai aproape de oameni.

Oricine are nevoie de o consultație, un sfat, iar notarul găsește răspunsuri la solicitările oamenilor. Mai mult, din discuții cu ei au apărut și multe subiecte ale lucrărilor sale, cum a fost cazul piesei „Mi-e dor de voi, părinți!” Dintre colaborări, cea mai productivă a fost cu Vitalie Dani, majoritatea textelor pieselor sale fiind semnate de Viorica Nagacevschi. A scris textul imnului orașului Soroca, textul imnului

emisiunii „VIP” de la „Antena C” și pentru multe alte instituții și companii. În 2003 a lansat cartea de versuri „Flori de ziua ta”, în care sunt inserate toate textele pieselor, alăturate cu notele muzicale ale creațiilor lor.

În iulie 2010 Viorica Nagacevschi a lansat și o Fundație care îi poartă numele, Fundația "Viorica Nagacevschi". Scopurile Fundației sunt de a contribui la:

- promovarea în societate a valorilor spirituale și umane prin informarea și educarea spirituală, morală și etică a cetățenilor;

- acordarea benevolă, imparțială și necondiționată a ajutorului material, moral, spiritual și serviciilor gratuite orfanilor, familiilor cu mulți copii, oamenilor în etate, persoanelor cu dizabilități și familiilor din care acestea fac parte și altor categorii de persoane social-neprotejate, cât și pentru organizații neguvernamentale și alte instituții care lucrează cu aceste categorii de persoane în scopul eradicării sărăciei în republică;

- susținerea și promovarea culturii, științei, artei și creației;

- promovarea concilierii și unității în societate;

- promovarea și susținerea prin diverse mijloace a activității de ocrotire a naturii și restabilirea securității ecologice a mediului înconjurător;

- protecția mediului ambiant și promovarea conștiinței ecologice a cetățenilor.

Publicații: Nagacevschi, Viorica. *Flori de ziua ta: Versuri*. – Ch.: PRAG-3, 2003.

– 104 p.;

Nagacevschi, Viorica. *Eroul zilei: Versuri*. – Ch.: Prut Internațional, 2007.;

Nagacevschi, Viorica. *Cheia: Versuri*. Ch., 2010.

Nartea Nicolae

Născut la 1 februarie 1949 în satul Racovăț, raionul Soroca, în 1966 a absolvit școala medie din sat și a intrat la Universitatea de Stat din Chișinău la Facultatea de Matematică, pe care a absolvit-o în 1976 și a lucrat ca inginer-fizic la VNIIT, apoi la Academia de Stat la Institutul de Fizică Aplicată.

Năstase Gheorghe I.

Gheorghe I. Năstase **născut la 3/16 februarie 1896 la Hristici**, în Basarabia, decedat la 28 decembrie 1985 la Iași) – geograf, profesor uni-

versitar român.

A urmat cursurile școlii primare în satul natal, apoi pe cele ale gimnaziului din Soroca și pe cele ale Școlii Normale din Cetatea Albă, aceasta din urmă absolvită în 1915. După participarea la Primul Război Mondial (1915 – 1917), s-a angajat cu tot entuziasmul la lupta pentru integrarea Basarabiei în statul român, participând la fondarea Partidului Național Moldovenesc, fiind ales secretarul întâiului congres ostășesc moldovenesc și deputat în Sfatul Țării, adunare care a proclamat la 22 ianuarie 1918 constituirea Republicii Moldovenești Independente și Suverane, iar la 27 martie 1918 – Unirea cu celelalte ținuturi românești. Ulterior, Gh. I. Năstase a jucat un rol de seamă în elaborarea proiectului de lege pentru reforma agrară și a fost secretar al delegației Sfatului Țării, care a participat la pregătirea Păcii de la Versailles.

Începând din 1919, Gheorghe I. Năstase a urmat cursurile Facultății de Litere și Filosofie a Universității Iași, susținând licența în istorie, în anul 1923, și licența în geografie la Facultatea de Științe, în 1924. Din 1920 e încadrat ca asistent la Catedra de geografie, avansând la gradul de conferențiar suplinitor de antropogeografie, în 1925.

1925 – 1926, la Paris, susține strălucit doctoratul, referitor la “insula” Peuce. În 1932, a fost numit conferențiar definitiv, în 1938 – profesor suplinitor, iar câștigarea concursului de profesor i-a adus deplina recunoaștere a meritelor științifice și didactice în 1939. La aceasta s-a adăugat și activitatea din 1944 în calitate de membru permanent al Institutului de Cercetări Geografice. Din nefericire, după 1949, profesorul Gheorghe I. Năstase a avut mult de suferit ca urmare a activității sale patriotice și a convingerilor sale, profund democratice, fiind îndepărtat din învățământ, arestat și deținut în anii 1949 – 1950. Abia în 1955, a putut fi reîncadrat la Institutul de Geologie și Geografie al Academiei Române, unde a activat, fără drept de semnătură, până în 1961. Deși a fost propus ca membru al Academiei Române, în 1974, propunerea nu s-a acceptat, evident din motive politice.

Geografia fizică a reprezentat o preocupare însemnată a profesorului Năstase, preocupare materializată în lucrări de limnologie, de geomorfologie și paleogeomorfologie. Nu pot fi trecute cu vederea nici lucrările consacrate istoriei geografiei românești, cum sunt acelea asupra rezultatelor geografice ale participării lui Emil Racoviță la expediția

antarctică, cu vasul "Belgica", și cele de geografie politică, consacrate tinerelor state desprinse din fostul Imperiu Rus după primul război mondial.

Neamțu Leonida

Leonida Neamțu s-a născut la Soroca în anul 1934. Urmează cursurile secundare la Liceul "Dragoș Vodă" și cele universitare la Facultatea de Filologie, la Cluj. Considerat, mai ales la început, scriitor de romane polițiste și de aventuri, fiind "catalogat" de unii critici ca atare, conform clișeelelor vremurilor de atunci, Leonida Neamțu va da ulterior măsura realului său talent literar mai ales în romanele, nuvelele și nuveletele publicate în anii 1980 și 1990. Leonida Neamțu, face parte, alături de Radu Tudoran și Vladimir Colin, dintre cei mai puțin studiați și cei mai subcotați scriitori români ai secolului 20.

Decedată la 25 octombrie 1992.

Publicații: Neamțu Leonida. Cantecul constelației. - 1960;

Neamțu Leonida. Ochii. - Editura Tineretului, 1963;

Neamțu Leonida. Toporul de argint. - Editura Tineretului, 1964;

Neamțu Leonida. Întoarcerea focului. - Editura Tineretului, 1964;

Neamțu Leonida. Frumusețea pietrei nevăzute. - Editura Tineretului, 1965;

Neamțu Leonida. Celalalt prezent. - Editura Tineretului, 1965;

Neamțu Leonida. Acolo unde vântul rostogolește norii. - Editura Tineretului, 1966;

Neamțu Leonida. Înotătorul rănit. - Editura Tineretului, 1966;

Neamțu Leonida. Aventura și contraaventura. - Editura Tineretului, 1966;

Neamțu Leonida. Febra de origine necunoscută. - Editura pentru literatură, 1967;

Neamțu Leonida. Chirie pentru speranță. - Editura Tineretului, 1968;

Neamțu Leonida. Terra Orr. - ESPLA, 1969;

Neamțu Leonida. Știi Lavinia, caractițele .... - Editura Dacia, 1970;

Neamțu Leonida. Jurnalul oficial al misiunii Scorbowsky. - Editura Dacia, 1971;

Neamțu Leonida. Teroare pentru Colonel. - Editura Militară, 1971;

Neamțu Leonida. Mortea ca o floare de "Nu mă uita". - Editura Militară, 1972;

Neamțu Leonida. Acoperiș cu demoni. - Editura Militară, 1973;

Neamțu Leonida. Blondul împotriva umbrei sale. - Editura Albatros, 1973;

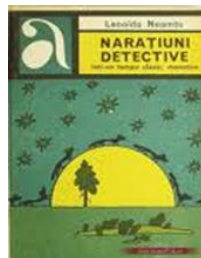
Neamțu Leonida. Casa Isolda sau cutremurul. - Editura Cartea Românească, 1973;

Neamțu Leonida. Norii de diamant. - Editura Dacia, 1974;

Neamțu Leonida. Comoara locotenentului Balica. - Editura Ion Creangă, 1975;

Neamțu Leonida. Speranță pentru marele vis. - Editura Albatros, 1975;

Neamțu Leonida. Când moare inamicul cel mai bun. - Editura Cartea Românească, 1977;

Neamțu Leonida. *O meserie de premiant.* - Editura Dacia, 1977;
 Neamțu Leonida. *Narațiuni detective.* - Editura Albatros, 1978;
 Neamțu Leonida. *La Goulue dansează cu Chocolat.* - Editura Dacia, 1979;
 Neamțu Leonida. *Speranță pentru Speranța.* - Editura Albatros, 1980;
 Neamțu Leonida. *Strania poveste a marelui joc.* - Editura Dacia, 1982;
 Neamțu Leonida. *Balada căpitanului Haag.* - Editura Albatros, 1984;
 Neamțu Leonida. *Legenda cavalerilor absenți.* - Editura Dacia, 1984;
 Neamțu Leonida. *Orhidee pentru Marifelis.* - Editura Dacia, 1986;
 Neamțu Leonida. *Curbura dublă a infinitului.* - Editura Junimea, 1988;
 Neamțu Leonida. *Deodată, inevitabilul ....* - Editura Albatros, 1990;
 Neamțu Leonida. *Sferele Infinitului.* - Editura Albatros, 1990.

Needelciuc Vasile

Vasile Needelciuc născut la 13 noiembrie 1948, comuna Bulboci, județul Soroca, este un om politic din Republica Moldova, ales ca deputat în Parlamentul Republicii Moldova, pe listele Partidului Forțelor Democratice.

Vasile Needelciuc s-a născut la data de 13 noiembrie 1948 în comuna Bulboci (județul Soroca). A absolvit cursurile Facultății de Electrofizică, specialitatea automatismă și telemecanică a Institutului Politehnic din Chișinău (în 1972).

A lucrat mai mulți ani la Institutul de Cercetări Științifice în domeniul planificării, urmând apoi cursuri de doctorat la Institutul de Aviație din Moscova în domeniul calculatoarelor. Revenit în Republica Moldova, și-a continuat activitatea la Institutul de Planificare în funcție de șef de laborator, efectuând cercetări în domeniul informaticii. În paralel, a predat la Catedra de calculatoare a Institutului Politehnic din Chișinău; din anul 1988 lucrează ca docent la același institut.

În anul 1990 este ales deputat în primul parlament democrat al Republicii Moldova, activând în această calitate până în anul 2001. În perioadele 1990-1993 și 1998-2001 a fost președinte al Comisiei Parlamentare pentru politică externă.

În perioada 22 iunie 1998 - 23 aprilie 2001, a fost membru în delegația Republicii Moldova la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, deținând și funcția de vicepreședinte al APCE (1999-2000). Din decembrie 2000, este președinte al Companiei Endava.

Negru Andrei

Biolog, domeniul științific: flora actuală și fosilă. Doctor habilitat în

științe biologice (1986), profesor universitar (1996). Membru corespondent (1988) și membru titular (1992) al Academiei de Științe a Moldovei.

Născut la 28 iulie 1937 în satul Stoicani, raionul Soroca. A absolvit Facultatea de Biologie și Chimie a Institutului Pedagogic din Tiraspol (1960), după care activează ca profesor de biologie la școala medie din s. Pragila, r-nul Florești (1960-1961), apoi - asistent la Catedra de botanica a Institutului Pedagogic din Tiraspol (1963-1966). Face doctorantura la Institutul de Botanică „V. L. Komarov” (Sankt-Petersburg, 1966-1969), fiind discipol al ilustrului paleobotanist P. Dorofeev.

Deține funcțiile de cercetător științific inferior în Laboratorul de Flora și Geobotanica al Grădinii Botanice a A.S.M. (1969-1974), cercetător științific superior (1974-1976), șef de laborator (1976-1981), director adjunct pentru problemele de știință (1981-1987), director al Institutului de Botanică al A.S.M. (1988 - 1996). Între 1996 și 2003 a fost profesor universitar la Catedra de ecologie și științe ale solului a Universității de Stat din Moldova. Din 2003 este șef al Catedrei silvicultură și a Grădinii Publice a Universității Agrare de Stat din Moldova.

Este fondator al Școlii Paleobotaniștilor din Republica Moldova. A descoperit peste 120 de taxoni fosili noi pentru știință, evidențiind etapele și fazele evolutive ale regnului vegetal pe parcursul ultimilor 13 mil. de ani, a elaborat concepția „Cronoflora-Cleome” și a argumentat-o științific ca genotip floristic nou în evoluția lumii vegetale a Eurasiei. A elucidat documentar procesul de florogeneză a florei și vegetației actuale europene. A contribuit la organizarea cercetărilor ce țin de domeniul conservării biodiversității forestiere, de elaborarea și implementarea Strategiei dezvoltării durabile a fondului forestier național. În calitate de organizator și conducător al Institutului de Botanică al A.S.M., a creat Laboratoarele de Biotehnologie, Arhitectură peisajeră, Protecția plantelor, de asemenea, un șir de sectoare expoziționale din cadrul Grădinii Botanice (Alpinariu, Iridariu, Peonariu, Pinariu, Siringariu, Sectorul ornamental, Grădina de Iarna etc.).

A publicat peste 200 de articole științifice și 10 monografii ce abordează domeniul floristicii evolutive, ecologiei, biodiversității și protecției lumii vegetale: „Раннесарматская флора северо-востока Молдавии” (1973); „Понтичская флора Днестровско-Прутского

Междуречья” (1982); „*Меотическая флора Северо-Западного Причерноморья*” (1986); „*Растения лесных полей и опушек*” (1986); „*Растения луговые, прибрежные и водные*” (1988, în colab.); „*Plante rare din flora spontana a Republicii Moldova*” (2002); „*Taxoni rari din flora Republicii Moldova*” (2002); „*Lumea vegetala a Republicii Moldova*” (vol. 2, 2005; vol. 3, 2006, în colab.). Deține 1 brevet de invenție. Rezultatele cercetărilor cu caracter teoretic sunt recunoscute și frecvent citate de savanți cu renume din SUA, Marea Britanie, Japonia, Polonia, Cehia, Germania, Finlanda, Danemarca, Bulgaria, Romania, Ungaria, Franța, Rusia, Belarus etc.

A fost președinte al Consiliului științific specializat pentru susținerea tezelor de doctor și de doctor habilitat în biologie la specialitatea „*Botanica*” (1988-1996). Sub conducerea lui au fost susținute 2 teze de doctor habilitat, 7 teze de doctor în biologie la specialitatea „*Botanica*” și teza de doctor la specialitatea „*Ecologie*”. Desfășoară diverse activități în calitate de membru al Colegiului Agenției pentru Silvicultura „*Moldsilva*”. Este redactor științific, coordonator și coautor al edițiilor „*Cartea Roșie a Republicii Moldova*” (2001); „*Biodiversitatea vegetala a Republicii Moldova*” (2002); al seriei „*Lumea vegetala a Republicii Moldova*” (în 4 vol., 2004-2006), coautor al edițiilor colective „*Primul Raport National cu privire la Diversitatea Biologica*” (2000, în limbile romana și engleza) și „*Strategia națională și Planul de Acțiune în domeniul Diversității Biologice*” (2001, în limbile romana și engleza), redactor-șef al seriei „*Cercetări botanice*”, președinte al Societății de Botanică din Republica Moldova (din 1992).

Este decorat cu Medalia „*Meritul Civic*”.

Ojog Mihaela

Michelle este noul nume de scenă al tinerei interprete, elevă la Colegiul de Muzică „*Ștefan Neaga*” din Republica Moldova, Mihaela Ojog.

Mihaela s-a născut la Soroca în anul 1993. În relativ scurta ei carieră solo, interpreta are la activ câteva premii importante, este câștigătoarea Concursului muzical din Anapa și deținătoarea premiului II al Festivalului de muzică din Istanbul și al premiului I de la Soci. În 2009 a câștigat Premiul Mare al Concursului tinerilor talente „*Colibri*” de la Hollywood. La preselecție s-au prezentat concurenți din 25 de țări, dintre care în semifinală au trecut candidații din 10 țări. Mihaela a câști-

gat Grand Prix-ul festivalului. Pe locul I s-a plasat concurentul din Canada, locul II – Franța și locul III a revenit Norvegiei. În calitate de câștigătoare, Mihaela a primit un premiu bănesc și o excursie la cele mai frumoase destinații turistice din SUA.

Mihaela Ojog a participat la Festivalul Internațional de Muzică „Colibri” la invitația impresarului și compozitorului american Zinovi Shersher, pe care l-a cunoscut la un concurs internațional, desfășurat la Soci, în 2007 (*The Crystal Magnolia*), și care colaborează cu mai multe nume grele din lumea muzicală de la Hollywood.

Mihaela va fi inclusă în proiectul lui Andrei Ropcea „Michelle”, care este manager și compozitor de muzică (Randi, din trupa românească „Morandi”, care a cunoscut succesul în toată lumea prin piese precum „Save Me”, „Angels”, „Love Me”, „Rock The World”, „Beijo”, „Afrika” etc., melodii care au fost cap de afiș în topurile muzicale din Europa și SUA).

Oprea Vasile

S-a născut la 19 octombrie 1943 în satul Cosăuți, județul Soroca. În 1960 absolvete școala medie din salul natal și în același an este înmatriculat la Facultatea de Chimie a Universității din Moldova, pe care o absolvete în anul 1966.

Își începe activitatea pedagogică în 1966 în calitate de profesor de chimie la școala medie din s. Costuleni, Ungheni. După demobilizarea din rândurile Armatei Sovietice, în 1967, lucrează ca asistent la Catedra chimie generală a Universității de Științe Medicină și Farmacie „N. Testemițianu”, apoi lector, lector superior, conferențiar universitar.

Ostianu Natalia

Născută la 7 martie 1922 la Soroca, matematiciană.

1945 absolvă Facultatea de Matematică a Institutului Pedagogic din Chișinău. Din 1951 până în 1952 este colaborator la filiala moldovenească a A. Ș. a URSS. În 1955 susține doctorantura pe lângă Institutul Municipal Pedagogic din Moscova.

1958 – 1961 colaborator științific inferior, superior din 1961 până în 1967 și șefă a secției de matematică în 1967 – 1986. Din 1973 este Doctor habilitat în științe fizico-matematice, iar din 1987 colaborator științific coordonator în cadrul Institutului de Informație Științifică și Tehnică

din Moscova. 1990 profesor universitar.

Autoare a peste 60 de lucrări și articole științifice în domeniul matematicii. Specialistă în geometria diferențială.

În 1991 este aleasă Membră de Onoare a AȘRM.

Pally Zenaida

Zenaida Pally născută la 10 iunie 1919 Soroca, în Republica Moldova - decedată 26 iunie 1997, Germania, a fost o mezzosoprană română de faimă internațională.

Strălucita mezzo-soprana avea o voce cu un tembru inconfundabil, iar creațiile ei scenice au rămas neuitate: „Aida” de Verdi, „Carmen” de Bizet, „Bal Mascat” de Verdi, „Samson și Dalila” de Saint Saens, „Werther” de J.Massenet și altele au fost cântate pe toate scenele din Europa și America Latină. A plecat din România stabilindu-se în Germania

A fost solistă a Operei Române din București. A interpretat un număr mare de roluri, printre care cel al Sfinxului din opera „Oedip” de George Enescu la premiera românească a operei. A efectuat turnee în străinătate și a realizat înregistrări pentru Radiodifuziunea Română.

Pentru meritele sale i s-a conferit titlul de Artistă a Poporului.

Totă apeluare pt
destinsa Lina Enescu
Lucia
11-X-1967

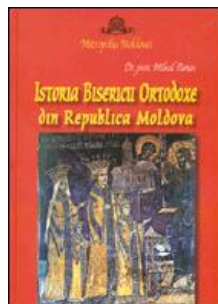
Panas Mihail

Născut la 15 noiembrie 1953 în satul Alexandru cel Bun, județul Soroca. Protoiereu mitrofor.

În 1980 a absolvit Academia Teologica din Lenin-grad cu susținerea tezei de doctor în teologie „Starea actuală a Bisericii Ortodoxe Române și activitatea ei ecumenică”.

În 1982 a absolvit Aspirantura de pe lângă Academia Teologica din Moscova. În anii de studii la aspirantură a activat în serviciul Departamentului Relații Externe al Bisericii Ortodoxe Ruse.

În februarie 1993 a fost numit decan al Facultății de Teologie din cadrul USM, iar din 13 octombrie

1993, după reorganizarea Facultății de Teologie în Academia de Teologie Ortodoxă din Chișinău, deține funcția de rector al acestei instituții de învățământ teologic.

Preotul Mihail Panas, paroh al Bisericii „Sfânta Vineri”, a scris „Istoria Bisericii Ortodoxe din Republica Moldova” în 2009.

Panfil Emilia

Emilia Panfil - **născută Eftodi la 31 iulie 1947, satul Hristici, raionul Soroca**, harnic propagandist a valorilor culturale al spațiului românesc.

Primele 4 clase le face la școala din s. Hristici. Următoarele studii le face la școala din s. Căinari, raionul Căușeni, apoi la școala medie moldovenească nr. 1 din Soroca.

Studii superioare - Facultatea de Filologie la Universitatea de Stat din Cernăuți. Activitatea o începe în 1970 la Muzeul Republican de Literatură „Dm. Cantemir” din Chișinău de pe lângă Uniunea Scriitorilor din republică. Prezintă mai multe lecții și prelegeri pe cele mai diverse teme din istoria dezvoltării literaturii naționale de la începuturi pînă în prezent.

Activează în funcțiile: colaborator științific, șef a secției de propagare a literaturii naționale, director al Muzeului de Turism din Chișinău, ghid de turism la Agenția de Turism Chișinău, prelegeri la Facultatea de Turism de pe lângă Universitatea Agrară a RM, lector la Centrul de pregătire a cadrelor din Industria Turismului din RM, agentia "Oldinex Tur".

Aprecieri: diverse diplome, printre care Medalia jubiliară 45 de ani ai Turismului moldovenesc (2004), titlul "Cel mai bun ghid de turism" (pentru anii 2007 și 2010), Diploma din partea Ministerului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale din România "Pentru contribuția la dezvoltarea parteneriatului turistic cu România" (2008). Premiul Mare la nominalizarea "Cel mai bun ghid".

A elaborat mai multe itinerare excursioniste prin R. Moldova, Ucraina, printre care: „Chișinău – oraș european”, „În căutarea orașelor antice” (Soroca-Cosăuți-Rudi-Drochia), „Donici – cuib de-nțelepciune”, „În Bugeac la Căușeni” (pe urmele lui Alexei Mateevici), „Bugeac – unduiri de lanuri și popoare...”, „Mănăstiri codrene – oază de spiritualitate în Moldova”, „Pe urmele războaielor ruso-turcești”, „Țipova – mistere și spiritualitate”, iar împreună cu Vasile Grișco a fost elaborat itinerarul „Moldova de Sud - veacuri de glorie și eroism” ș.a.

Panina, Varvara Vasilieva.

Născută la 28 mai 1872, Soroca - decedată la 10 iunie 1911, Moscova, cântăreață de romanțe (mezzo-soprană).

Studii muzicale la Chișinău (1883 - 1886) cu tenorul Angelo Disconti (canto).

Coristă în trupa Alexandrei I. Panina (1886 - 1901) și în formațiile instrumentale ale restaurantelor Iar și Streina (1886) din Moscova. În anii 1892 -1905 a condus corul de țigani al restaurantului „Iar”, cu care a evoluat și în unele localități din Basarabia. A susținut recitaluri de romanțe, cântece țigănești și ruse în multe orașe ale Rusiei. A evoluat și pe scena Sălii Nobilimii și a Teatrului Mariinsk din Petersburg (1906), acompaniată de chitariștii K. Vasiliev și N. Șișkin. Repertoriul ei cuprindea romanțe de Aliabiev, Varlamov, Pashalov, Derviz, Abaza, Gherman pe versurile poezilor Beranger, Nekrasov, Turghenev, Grebenka. A fost numită de către A. Blok Divina Varea. A înregistrat peste 40 de discuri, parțial recondiționate la Firma „Melodia” din Moscova.

Pânzaru Anatol

S-a născut la 1 septembrie 1937, în satul Pârlița, județul Soroca. Absolvește școala medie din s. Parcani, Soroca (1956).

Face studii de regie la Institutul de Stat de Artă Teatrală „A. V. Lunacearski” din Moscova (1960-1965). Este stagiar în laboratorul de regie al lui Andrei Gonciarov, prim-regizor al Teatrului „Vl. Maiakovski” din Moscova, Artist al Poporului.

Începe activitatea de actor în trupa moldovenească a Teatrului din Bălți, interpretând în special roluri de natură comică (1957). Primul său rol este al neamțului cu orga din spectacolul „Chirița în Iași”, urmând: Grigore Ciobanu în „O rază de întuneric” (1957), Berejnoi în spectacolul de debut „Sabia lui Damocles” de N. Hikmet (1963). Devine regizor responsabil al trupei moldovenești a Teatrului din Bălți (1965), dar se lansează și ca actor în unele spectacole: „Sărmanul meu Marat” de A. Arbuzov; Moș Tofan în „Opriți planeta” de A. Marinat; „Trei crai de la Răsărit” de Eduardo de Filippo; „Ultima oprire” de T. Cojușnic; Elbrus în „Bărbatul soției mele” de G. Hudaev; „Chirița în provincie” de V. Alecsandri (1965-1969).

Este numit prim-regizor al Teatrului Moldovenesc Muzical-Dramatic „V. Alecsandri” din Bălți (1970). Montează și joacă: Chiflea în „Dragostea din mai” de A. Marinat; Ciucă în „Și sub cerul acela...” de A. Busuioc; Punguță în „Cel mai bun om” de Gh. Malarciuc; Arvinte în „Arvinte și Pepelea” de V. Alecsandri; Cârnel în „Oameni energici” de V. Șukșin (1970-1975). Montează „Anecdote provinciale” de A. Vampilov, „Al nouălea cucernic” de Jerzy Turandot (1976), „Doi morți vii” de V. Alecsandri, „Arcul și baioneta” de A. Galiev, „Bani pentru Maria” de V. Rasputin, „Străinul” de P. Cărare, „Un furt nevinovat sau ce-am avut și ce-am pierdut” de N. Rusev (1977-1979).

Montează și joacă roluri principale în spectacolele: „Milo — director sau Mania posturilor”, „Chir Zuliarid”, „Despot – Vodă” de V. Alecsandri, „Grădina de trandafiri” de E. Vetemaa (1980-1985). Montează poemul dramatic „Alexandru Lăpușeanu” de D. Matcovschi, „Moldova” de I. Puiu (1987 - 1992), „Transfer de personalitate” (1993).

Artist Emerit din Moldova (1975). Artist al Poporului din Moldova (1986).

Anatol Pânzaru se numără printre primii angajați ai teatrului din Balti și moare exact peste 50 de ani – la 12 august 2007.

În cele 50 de stagioni teatrale ale Naționalului din Bălți, Pânzaru a montat în total 70 de spectacole. Din zece spectacole după piesele lui Vasile Alcesandri, care au fost montate la Bălți, șapte au fost regizate de Anatol Pânzaru. A avut însă colaborări și cu dramaturgi contemporani. A montat spectacole la teatre din Bălți, Cahul (R. Moldova) și Turda (Romania).

Una din Premiile Senatului Uniunii Teatrale din Republica Moldova îi poartă numele - Medalia „Anatol Pânzaru”.

Pârlea Gheorghe

Gheorghe Pârlea, **născut la 6 mai 1944, satul Vărăncău, raionul Soroca**, este actor și umorist din Republica Moldova. Tatăl său era brigadier silvic, iar mama sa croitoreasă. După primii șapte ani de școală în satul natal, își continuă studiile la școala medie nr.1 din orașul Soroca și apoi la Școala de Muzică din același oraș, unde studiază pianul. Urmează un an de studii la Școala de Culturizare din Soroca, unde învață arta dramatică în clasa profesoarei Sofia Vorobiova, actriță din Sankt Petersburg, profesoară de canto fiindu-i Maria Bieșu, iar de vorbire scenică - Vera Mereuță.

Participă la o selecție organizată de către Teatrul "Luceafărul" din Chișinău, proaspăt înființat și este admis în trupa noului teatru, de comisia formată din actorii Dumitru Caraciobanu, Ion Ungureanu și alții. Debutează în spectacolul „Două culori”. Joacă alături de maestrul Dumitru Caraciobanu, Ecaterina Malcoci, Valentina Izbeșciuc ș.a., în spectacolele montate de Ion Ungureanu, Ion Sandri Șcurea și Ilie Todorov.

După trei ani de actorie, se înscrie în anul 1964 la Institutul Teatral „A. Lunacearski” din Moscova. În anul 1967, revine la Chișinău și este inclus imediat în spectacolul „În căutarea surâsului”. A interpretat roluri de comedie și dramatice dintre care menționăm Andrei din spectacolul „Trei surori” de Anton Cehov, Răducanu în „Nota zero la purtare” de O. Stoenescu și V. Sava ș.a. A îndeplinit funcțiile de șef de trupă și directoradjunct, iar în 1989 a devenit primul director al Teatrului „Luceafărul” din Chișinău, ales în mod democratic de către întregul colectiv. A îndeplinit această ultimă funcție timp de 5 ani și jumătate. În această calitate, el a organizat primul turneu în România (Iași, Bacău și Botoșani). Gheorghe Pârlea a lucrat la acest teatru până la pensionarea sa. După pensionare, Gheorghe Pârlea a format un cuplu umoristic cu actorul Gheorghe Urschi, jucând în mai multe spectacole împreună cu acesta.

Pâslariuc Virgil

Istoric medievist, Virgil Pâslariuc **născut la 27 iulie 1969, în orașul Soroca**.

Studii universitare - Universitatea „Al. I. Cuza” din

Iași, Facultatea de Istorie.

În 2002 susține doctoratul cu tema „Marea boierime și domnie în Țara Moldovei în secolul al XVI-lea”, sub îndrumarea profesorului Ioan Caproșu. Interesele sale de cercetare se încadrează în următoarele domenii: istorie culturală, antropologie istorică, evoluția elitelor în epoca medievală și modernă și nobilimii basarabene în secolul XIX etc.

Este conferențiar universitar la Catedra de Istorie a Românilor a Facultății de Istorie și Filosofie a Universității de Stat din Moldova.

În prezent se află cu o bursă de cercetare post-doctorală la Universitatea din Bologna.

Publicații: Pâslariuc Virgil. Raporturile politice dintre marea boierime și domnie în Țara Moldovei în secolul al XVI-lea. – Ch., 2005;

Pâslariuc Virgil. Ștefan cel Mare în contextul epocii sale și a posterității./în colaborare/ – Ch., 2004;

Pâslariuc Virgil. Istoria Universală. Manual de liceu pentru clasa a X-a./în colaborare/ – Ch., 2007;

Pâslariuc Virgil. Istoria Evului Mediu (476 – 1000): Planșă didactică. – Ch., 2004 etc.

Petrache Vasile

S-a născut la 23 martie 1928, la Cerlina, Soroca. A decedat la 30 septembrie 1999, la Chișinău.

A absolvit Seminarul Teologic din Odessa și Academia Duhovnicească din Moscova. Doctor în teologie.

În 1956 este hirotonisit ca diacon, iar în 1957 ca preot. Slujește în parohiile Sudarca, Băcioi, apoi în Chișinău, la Biserica „Sf. Vineri”, Catedrala „Nașterea Domnului”, Biserica „Sf. Constantin și Elena”. A fost secretar al Eparhiei. Din 1973 e protoiereu.

A fost distins cu Crucea aurită; Crucea cu pietre scumpe; Mitra; două Cruci Patriarhale; diploma și insigna Fondului Păcii; Medalia „Sf. Ierarh Petru Movilă”.

A fost președinte al Frăției Ortodoxe „Sf. Ștefan cel Mare”, membru al colegiului redacțional al revistei „Alfa și Omega”, inițiator al redeschiderii Bisericii „Sf. Nicolae” din Chișinău și preot paroh al acestei parohii, consilier administrativ al Mitropoliei Basarabiei, membru al Adunării Naționale Bisericești a Patriarhiei Române.

Petrovici Sergiu

S-a născut la 3 februarie 1940 în comuna Voloave, județul Soroca, într-o familie de țărani.

În perioada 1947-1956 își face studiile în satul de baștină și în orașul Soroca (învățământul primar – în Voloave și învățământul mediu general – în școala medie nr. 1 din centrul raional Soroca).

După absolvirea școlii medii își continuă studiile la Tehnicumul Cooperatist din orașul Soroca la specialitatea „Merceologia mărfurilor alimentare și nealimentare”. Absolvind această instituție, este repartizat la lucru în comuna Camenca din raionul Glodeni în sfera cooperăției de consum. Între anii 1959-1962 își face serviciul militar în Republica Belarus. Întors din armată, își continuă studiile la Institutul Comercial-Economic din orașul Lvov la specialitatea „Economia comerțului”, institut de renume pe care l-a absolvit cu „Magna cum laude” în 1967.

În perioada 1968-1972 își face aspirantura la Academia de Științe a RM, în cadrul Institutului de Economie, iar în 1973 susține cu succes prima teză de doctorat. În 1988 susține cu brio teza de doctor habilitat în economie cu genericul „Probleme de organizare economică privind eficientizarea mecanismului de conducere în comerț”. Susținerea a avut loc la Moscova în cadrul Consiliului Specializat de la Institutul de Cercetări Științifice a Economiei, Comerțului și Sistemele de Dirijare, afiliat pe lângă Ministerul Comerțului al URSS.

I s-a conferit și titlul de profesor universitar de către Catedra „Economia și Organizarea Comerțului” a USM și Senatul acestei prestigioase instituții de învățământ superior din R. Moldova.

Din 1993 și pînă în prezent Domnia Sa activează în calitate de profesor universitar la Catedra „Marketing, Comerț și Turism” în cadrul Universității Cooperatist-Comerciale din Moldova.

Sergiu Petrovici în cei peste 50 de ani de activitate a parcurs toate treptele de ascensiune inerente atât procesului de cercetare, cât și învățământului universitar: de merceolog, șef de secție ce ține de Conjunctura Pieței Internaționale, cercetător științific superior, lector, lector superior, conferențiar universitar, profesor universitar. De asemenea, S. Petrovici s-a manifestat în mod plener și ca administrator, activând în perioada respectivă în diverse posturi: și șef de magazin, și director la baza angro, și director al colegiului, și director la biroul de proiectare, și șef de catedră, și prodecan, și decan, și prorector etc. Din 2001 și pînă în prezent S. Petrovici activează ca șef Catedră marketing, comerț și turism.

Cunoștințele fundamentale în domeniile profesate, l-au ajutat pe dl S. Petrovici să elaboreze și să editeze studii, monografii, manuale, articole științifice de referință în diverse probleme economice: economie modernă, comerț, tehnologii comerciale, management în comerț, marketing, turism, cooperarea de consum, bazele logisticii, tehnici și tehnologii educaționale etc.

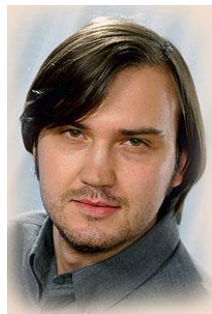
A publicat peste o sută de lucrări (monografii personale, monografii colective, manuale, suporturi de curs, broșuri, articole științifice, recenzii, avize etc.), precum și studiile.

Pilipetchi Serghei

Tenor, s-a născut la 4 decembrie 1981 în Soroca. Prima educație muzicală la pian a primit-o la Școala de Artă „E. Coca” din Soroca. A absolvit liceul „A. S. Pușkin” din Soroca în 1996. Apoi a studiat canto cu profesorul Vicenco la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, pe care a absolvit-o în 2004.

Este membru al Teatrului Național de Operă și Balet și a jucat, în rolurile Lenski, „Eugen Oneghin”, Don Ottavio „Don Giovanni” și Alfredo „La Traviata”. Repertoriul său include, de asemenea, lucrări „Winterreise” și „O ferne Geliebte muri”.

Este laureat al mai multor concursuri naționale și internaționale, precum „A Stârcea” (Chișinău), E. Moldoveanu și H. Darclee (România)

Pînzaru Angela

Angela Pînzaru s-a născut în satul Parcani din raionul Soroca, Republica Moldova, în anul 1968.

Este absolventa Universității de Artă Cinematografică și Teatrală și a Institutului de Literatură „Maxim Gorki”.

Locuiește în Krasnoiarsk din 1995.

Publică poezie și proză în română și rusă. În limba rusă, i-a apărut în 2004 volumul de poezie “Păsări de sâmbătă” și numeroase cicluri de versuri nonconformiste și sfidătoare publicate în revistele literare „Sibirskie ogni”, „Deni i noci”, „Deti Ra” și altele. Angela Pînzaru este, în opinia criticii de specialitate, una dintre cele mai autentice poete din Siberia de astăzi. Poezia ei șochează încă de la primele rînduri, lectura

acesteia lăsându-se, de multe ori, cu scandal și cu nenumărate discuții în contradictoriu despre rolul literaturii în lumea contemporană.

Angela Pînzaru este nominalizată la una dintre cele mai prestigioase premii din Rusia, premiul pentru proză scurtă în numele lui Lev Tolstoi.

Pirtachi Ion

Profesor universitar doctor, șef Catedră „Statistică și previziune economică” din partea Academiei de Studii Economice a Moldovei din Chișinău, doctor în economie **originar din satul Baxani.**

Studii:

Certificat UE proiectul "Takis"(Ianuarie - Septembrie 1998);

Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Matematica și Cibernetică 1972-1977;

Universitatea „M. V. Lomonosov”; Facultatea de Economie, doctoratura 1982-1985;

Doctor în științe economice 1990;

Conferențiar universitar 1996.

Stagii de perfecționare:

Universitatea „Al.I.Cuza”(Iași), Mai 1995;

Academia de Studii Economice (București), octombrie 1992; martie 1997;

Școala Superioară de Comerț „Grenoble” (Franta), octombrie - noiembrie 1998;

Universitatea „Pierre Mendes France”(Grenoble), octombrie - decembrie 1999;

New Economic School, Universitatea de Economie și Finanțe (Sankt-Petersburg) (Rusia), iunie 2000.

Articole publicate și participări la conferințe:

Peste 80 articole publicate în Moldova, Rusia, România, Franța și Letonia (1984-2001).

Peste 30 referate, comunicări prezentate la simpozioane, colocvii naționale și internaționale (1977-2001).

Articole mai importante în domeniul statisticii:

Pîrtachi Ion. Despre implementarea Sistemului de Conturi Naționale în Statistica Republicii Moldova /coautor V.Gadilica/ Formarea economiei eficiente prin forțele pietei. - Chisinau, 1995.

Pîrțachi Ion. *Conceptii teoretice și realizarea practică a comparațiilor internaționale ale indicatorilor macroeconomici. / Integrarea Republicii Moldova și României în structurile economice europene.* - Chisinau, 1996.

Pîrțachi Ion. *Privatization and restructure of enterprises (methodological aspects).* - Kishinev, 1998.

Pîrțachi Ion. *Elaborarea sistemului de indicatorii ai securității economice a țării.* - Sibiu, 2000.

Pîrțachi Ion. *Reformarea statisticii moldovenești în corespundere cu cerințele economiei de piață.* - Chisinau, 1999.

Pîrțachi Ion. *Statistica. Studii de caz/ coautor/.* - Chisinau, 1999.

Pîrțachi Ion. *„Analiza economica a Moldovei”: Curs./ Proiect „TACIS”/ Susținerea învățământului superior economic în Moldova.* - TACIS, 1999.

Pîrțachi Ion. *Controlul statistic al proceselor (CPP),/coautor/.* - Bucuresti. - *Revista Română de Statistică.* - N5. - 1999.

Pîrțachi Ion. *Analiza riscului economic și financiar al Republicii Moldova/coautor/.* - Chisinau. - *Revista internaționala Drept, economie și informatică.* - 2000.

Pîrțachi Ion. *Utilizarea contabilității naționale în comparații internaționale.* - Sibiu, 2001.

Pîrțachi Ion. *Conceptul de dezvoltare a statisticii în Republica Moldova în baza metodologiei internaționale.* - *Economie și finanțe.* - Nr.4. - 2001.

Membrii al echipei de autori la elaborarea:

Raport final. Invatamantul superior economic din Moldova. - Chisinau, 1999.

Raportul Național asupra dezvoltării umane din Republica Moldova - 1999.

Dezvoltarea umană și securitatea economică. - Chisinau, 1999.

Analiza mersului reformelor economice și sociale, și elaborarea propunerilor pentru perfecționarea lor. - Chisinau, 1999.

Domenii de activitate: *Statistică și econometrie; Concepte și strategii de dezvoltare; Previziune social-economică.*

Adeziuni:

Societatea Nationala de Statistica din România, Consiliul Republican de Statistică, Consiliul Metodic al ASEM, Senatul ASEM, Consiliul Facultatii Cibernetica, Statistica și Informatica Economică, Celula Inovațională Pedagogică a Universității Paris VI în econometrie etc.

Redactor-sef al revistei internaționale „Drept, economie și informatică”.

Plopii Angela

Născută la 19 martie 1966, Tătărauca Veche, Soroca. Poetă.

Studii întrerupte la USM, Facultatea de Litere.

A absolvit Institutul de Literatură „M. Gorki” din Moscova (1990). Publică volumul de poezie „Cununa de fulgere” (1988).

Din 1990 s-a stabilit cu traiul într-o localitate din apropierea Moscovei.

Opera: *Plopii Angela. Cununa de fulgere. - Ch., 1988.*

Плопий Анжела. Лес в моем доме: Стихи : [Для сред. шк. возраста]. - Кишинев Лит. артистикэ 1988

Popa Vladimir

Vladimir Popa, doctor habilitat în medicină, profesor universitar, catedra otorinolaringologie, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu".

S-a născut la 5 februarie, anul 1935, în satul Vasilcău, județul Soroca, într-o familie de țărani. Tata - Ananie, mama - Pelaghia.

După absolvirea a 7 clase în satul natal a fost înmatriculat la Școala de Felceri și de Moașe din orașul Soroca. Începând cu luna iulie anul 1952 a activat în calitate de șef al punctului medical din satul Dubna, apoi Napadova și Nimereuca, raionul Vertiugeni.

În octombrie 1954 a fost înrolat în Armata Sovietică, unde a slujit până în 1958. În septembrie 1958, a devenit student la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. Pentru întreținerea sa, în timpul studiilor la facultate a fost nevoit în toți acești ani să activeze ca felcer în Clinica Otorinolaringologie a Spitalului Clinic Republican.

A absolvit facultatea de Medicină Generală cu mențiune în 1964, apoi la recomandarea Ministerului Sănătății a muncit din 1964 până în 1973 în calitate de ORL-ist, șef al secției ORL, medic-șef adjunct Spitalul din Bălți.

În decembrie 1973 prin Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova a fost transferat în funcția de "medic-șef al spitalului Direcției a 4-a a Ministerul Sănătății al Republicii Moldova. Concomitent cu activitatea profesionistă, a activat și în domeniul științei. Studiile de doctorat și le-a făcut la Institutul de Stat de Perfecționare a Medicilor din Kiev.

Teza de doctor în medicină a susținut-o în 1974 la Kiev. Teza de doctor habilitat a fost susținută în 1986 în Sankt-Petersburg, Rusia.

În anul 1990, prin ordinul Ministrului Sănătății al Republicii Moldova, a fost numit medic-șef al Spitalului fostei Direcții a 4-a. Și-a continuat activitatea de profesor universitar la catedra ORL a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Din 1990 și până în 1994, concomitent cu funcția de medic-șef al spitalului nominalizat, a deținut și funcția de șef catedră ORL a USMF „Nicolae Testemițanu”.

A publicat peste 300 de lucrări științifice, dintre care 7 monografii, 3 invenții. A pregătit 2 doctori în medicină și mai pregătește alți 2, care cercetează aspecte importante ale medicinei contemporane.

Toate acestea i-au făcut un frumos renume atât în țara noastră, cât și peste hotarele ei. Meritele sale au fost apreciate, fiind decorat cu medalia „Pentru vitejie în muncă” și ordinul „Insigna de Onoare”. Pe parcursul activității, a manifestat cele mai frumoase calități de medic, savant, pedagog, educator, organizator și diriguitor, a îmbinat armonios activitatea științifico-didactică cu munca social-utilă, fapt pentru care, în 1972, a obținut categoria superioară de medic otorinolaringolog.

În 1992, i s-a conferit titlul științifico-didactic de profesor universitar.

Meritele sale au fost apreciate, fiind decorat cu medalia „Pentru vitejie în muncă” și ordinul „Insigna de Onoare”.

Popov Mihail

S-a născut la 23 decembrie 1931 în familia lui Simion și Parascovia Popov țărani înstăriți, în **satul Cosăuți, județul Soroca**.

După absolvirea școlii primare din satul natal, în a. 1943, se înscrie prin concurs la Liceul Tehnic Agricol „Ștefan cel Mare” din Soroca (cu nota 9, locul 4). Dar în martie 1944, în legătură cu ofensiva Armatei Sovietice, cursurile la liceu au fost întrerupte. Revine în sat, unde își continuă învățătura, absolvind școala de 7 ani, în anul 1947.

În 1950 absolvește școala medie nr. 2 din Soroca, cu Medalie de argint. Încă de pe băncile școlii îndrăgește chimia, devenind ulterior stu-

dent la *Facultatea de Chimie a Universității de Stat din Moldova*. A absolvit facultatea cu mențiune.

Își începe activitatea pedagogică la școala medie din satul Mejdure (Ciudei), regiunea Cernăuți (Ucraina). Este invitat să lucreze la USM, unde îl are ca îndrumător pe profesorul universitar Antonie Ablov.

Activează în calitate de asistent, lector superior, conferențiar. În anul 1974 susține teza de doctor în chimie. În anii 1974-1977 lucrează în calitate de profesor de chimie la Institutul Național al Industriei Ușoare din orașul Boumerdes (Algeria).

Pe parcursul a peste 40 de ani de activitate (1956-1997) a publicat mai mult de 80 de lucrări științifice, a fost coautorul a două manuale pentru școala superioară, a tradus din limba rusă două manuale pentru cursurile preuniversitare. În calitate de profesor universitar, a contribuit, în cadrul Facultății de Chimie a Universității, la pregătirea a zeci și sute de specialiști, care activează în țară și peste hotarele ei. A contribuit la perfecționarea cadrelor didactice la licee și școli. Este membru al Comisiei de validare a catedrelor pedagogice. Participă în calitate de membru al juriului la evaluarea cunoștințelor elevilor, participanți la olimpiadele republicane la chimie.

Popușoi Eugen

Savantul E. Popușoi a fost o personalitate marcantă în medicină: eminent savant în domeniul sănătății publice și al managementului sanitar, membru corespondent al Academiei de Științe a Republicii Moldova, doctor habilitat în medicină, profesor universitar, Om Emerit al Republicii Moldova, șef al Catedrei „Medicină socială și management sanitar” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Cavaler al Ordinului „Gloria Muncii”. Membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (2000)

Născut la 26 august 1936 în comuna Cosăuți, județul Soroca, într-o familie de țărani. Și-a făcut studiile la *Facultatea „Fizică și matematică” a Colegiului Pedagogic din Soroca*, apoi la *Institutul de Stat de Medicină*. În 1960 a absolvit cu mențiune *Facultatea Pediatrie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău*. Ulterior își continuă studiile în secundariatul clinic la *Catedra pediatrie și, concomitent, activează ca lider al studenților Institutului de Medicină*.

În perioada 1961 - 1965, îndeplinește funcția de prim-secretar al Co-

mitetului orășenesc al tineretului din Chișinău. Din 1965 este admis la studii în doctorantură la Catedra medicină socială a ISM din Chișinău, activând concomitent în calitate de medic-șef al Spitalului clinic pentru copii nr. 1 din or. Chișinău (1965-1967), șef al Direcției „Ocrotirea mamei și a copilului” a Ministerului Sănătății al Republicii Moldova (1967-1968), ordonator al Clinicii Orășenești de Ftiziologie din Chișinău (1968-1972).

Între anii 1972 și 1986 ocupă postul de conferențiar la catedra „Medicină socială” a ISM din Chișinău, în 1986 este ales în funcția de șef al catedrei „Istoria medicinei” și decan al Facultății de pediatrie, iar din 1987 până la finele vieții - șef al catedrei „Medicină socială și management sanitar”.

În anul 1970, Eugen Popușoi susține teza de doctor, iar în 1985 - teza de doctor habilitat în științe medicale. În 1986 i s-a conferit titlul științifico-didactic de profesor universitar. Profesorul E. Popușoi a desfășurat și o bogată activitate de cercetare științifică: a publicat peste 430 de lucrări științifico-didactice, inclusiv 22 de cărți, 187 de articole. A participat la mai multe congrese și simpozioane internaționale, devenind bine cunoscut și apreciat peste hotarele R. Moldova. A pregătit 5 doctori habilitați și 17 doctori în medicină. Până în ultimele clipe ale vieții, a activat ca președinte al Asociației „Sănătate Publică și Management”, a fost specialistul principal în domeniu al Ministerului Sănătății.

Profesorul Eugen Popușoi a lăsat o imensă moștenire științifică, îmbogățind știința cu studii care îi vor reprezenta geniul peste generații. A contribuit considerabil la cercetarea istoriei medicinei în Moldova, prezentând un tablou amplu al dezvoltării medicinei pe meleagurile noastre de la origini până în prezent.

A fost ales deputat al poporului din R. Moldova, membru al Comisiei parlamentare pentru ocrotirea sănătății, membru al Comisiei Ligii Medicilor din Moldova, membru al Prezidiului Fondului Carității și Sănătății din Moldova, membru al Uniunii Jurnaliștilor, membru al Comitetului Olimpic Național al Moldovei, membru al Colegiului Ministerului Sănătății al Republicii Moldova. A fost redactor-șef adjunct al revistei „Curierul Medical”, membru al Colegiului editorial al „Jurnalului de medicina preventivă” (Iași).

Realizările sale din domeniile medical, didactic și științific au fost apreciate de colegi și de conducerea statului. Profesorul fiind decorat cu ordinul „Gloria Muncii” și cu două medalii „Meritul Civic”, iar în 1991 i

s-a conferit titlul onorific de Om Emerit al Republicii Moldova.

Decedat 27 februarie 2001, Chișinău.

Popușoi Gheorghe

S-a născut în anul 1927 în satul Cosăuți, raionul Soroca într-o familie de buni gospodari. Termină școala primară din sat, apoi Liceul Industrial și Tehnicumul Agricol și de Mecanizare din Soroca (1944).

În anii 1947-1952 își face studiile la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, Facultatea Terapeutică. După absolvirea facultății, lucrează în calitate de șef de secție la spitalul din s. Congaz.

În 1963 este transferat la Spitalul Republican din Chișinău, unde ocupă funcțiile de medic-terapeut, medic-șef adjunct-terapeut, iar după plecarea la pensie îndeplinește funcția de medic-consultant.

Pentru meritele deosebite în domeniul medicinei, obține titlurile onorifice „Medic Emerit al RSSM” și „Medic Emerit al URSS”. Este decorat cu ordinul „Insignei de onoare”, cu medalia „Veteran al muncii”.

Popușoi Timofei

S-a născut la 16 iunie 1911 în satul Cosăuți, raionul Soroca.

După absolvirea școlii primare din sat, își continuă studiile la Liceul Tehnic din Soroca, pe care îl termină în a. 1932. Susține cu succes examenele de admitere la Facultatea de Științe Agricole a Universității Mihăileni din Iași. În 1937 obține diploma de inginer agronom, cu mențiune.

După studii lucrează, mai întâi, în calitate de șef al regiunii agricole din Vadul-Rașcov, jud. Soroca, apoi la Ministerul Agriculturii din România, îndeplinind funcția de șef al Departamentului Culturilor Vegetale. Susține teza de doctor în științe agricole, în problema „Nutrețul murat”.

După venirea lui Ceaușescu la putere în România, Timofei Popușoi este eliberat din funcție și chiar persecutat de securitatea românească. Timofei Popușoi este primul doctor în științe agricole din s. Cosăuți.

Porucic Teodor

Om de știință, profesor.

S-a născut la 24 februarie 1878, în familie de învățători din satul Baxani, județul Soroca. Se stinge din viață la 1 ianuarie 1954.

În 1889 a absolvit școala primară sătească **Casă geografului T. Porucic** în jud. Bălți, iar în 1893 – școala religioasă din Edineț. După absolvirea liceului din Chișinău, în 1900 devine student al secției fizico-chimice a Facultății de Fizică și Matematică a Universității din București. În 1906, după obținerea diplomei de licențiat, devine asistent principal la Institutul de Geologie din București. Paralel cu cercetările experimentale realizează o serie de cercetări în domeniul istoriei științelor naturii și industriei. Între anii 1906 și 1914 a publicat articole în cele mai prestigioase reviste științifice din România: „Natura”, „Revista petroliferă”, „Anuarul Institutului de geografie”, „Revista de silvicultură”, „Viața agricolă” ș. a.

Este autorul unor lucrări, actuale și astăzi, privitor la Marea Neagră („Intoxicarea Mării Negre cu hidrogenul sulfurat”, „Despre Marea Neagră”, „Geografia Mării Negre”, „Problemele cercetării Mării Negre”). Este primul savant care a stabilit că acumularea treptată a hidrogenului sulfurat în apele Mării Negre poate să aducă la o mare explozie ecologică.

A publicat și unele lucrări istorice, inclusiv „Partidele politice din Rusia și atitudinea lor față de renașterea culturii moldovenești”, „Istoria culturii moldovenilor basarabeni din secolul XIX”. Între anii 1915 și 1920 a funcționat ca hidrobiolog al guberniei Basarabia, precum și șef al Secției Miniere a Zemstvei din Chișinău.

A desfășurat și o activitate didactică, predând în școlile de specialitate din Chișinău. În 1924 a fost transferat la munca științifico-pedagogică în cadrul Academiei Agricole din Cluj, unde a activat până în anul 1931. A fost printre primii în această regiune, care au propus organizarea învățământului universitar popular.

Între 1915 și 1931 a publicat circa 30 de lucrări științifice, majoritatea cărora oglindesc condițiile fizico - geografice și istorico -naturale ale Basarabiei: „Straturile bogate în apă ale regiunii nistrene din Basarabia”, „Antichitățile Basarabiei și arheologia lor” (1966), „Harta fizico-geografică a Basarabiei” (1917), „Lacurile sărate la Sudul Basarabiei” (1926), „Relieful dintre Prut și Nistru” (1929) ș. a. În 1931 revine la Chișinău, unde la început lucrează timp de doi ani ca director al Muzeului de Istorie Naturală, apoi colaborator științific al revistei „Viața Basarabiei” (până în 1941). În 1944 e angajat în calitate de lucrător științific al

Institutului de Limbă, Istorie și Economie al Moldovei, iar în 1946 i se conferă titlul de colaborator științific superior în domeniul geografiei și economiei regionale din cadrul Bazei Moldovenești a Academiei de Științe URSS.

Prodan Hariton

S-a născut în satul Stoicani, județul Soroca la 28 septembrie 1932 într-o familie de răzeși, Parascovia și Isidor Prodan.

În 1949 a terminat școala de 7 ani din sat, apoi școala medie Nr. 1 din or. Soroca (1952). După absolvirea Institutului Agricol „Frunze” (1957), Facultatea Hidromeliorație, devenind inginer hidrotehnic, lucrează în calitate de șef de șantier la construcția fabricilor de zahăr din or. Drochia și Brătușeni (Calininsc) (1957-1960). Apoi lucrează în Institutul de Proiectare „Moldghidrostoi” (1960-1965) din Chișinău în calitate de inginer, inginer superior și șef de echipă. În același timp termină Universitatea de seară, Facultatea Filozofie. În anul 1966 absolvește Institutul Politehnic, Facultatea Construcției Civile și Industriale. Susținând concursul (1966) lucrează asistent la Catedra tehnologia construcțiilor a Institutului Politehnic din Chișinău. În anul 1967 a fost deplasat în aparatul Consiliului de miniștri al RSS Moldovenești ca referent lucrând până în 1970.

Susținând concursul (1970) se întoarce la Institutul Politehnic ca asistent la Catedra tehnologiei în construcții, parcurgând treptele ierarhiei de asistent, docent și profesor. În această perioadă afară de lucrul pedagogic, H. Prodan s-a ocupat și cu lucrul științific realizând 5 noi sisteme tehnice la nivel de invenții recunoscute prin brevete, care au fost realizate în diferite țări (Canada, Estonia, Ucraina, SUA, Italia). A publicat peste 15 lucrări științifice. A fost decorat cu Insigna „Inventatorul URSS”, Medalia de bronz a Expoziției Unionale (1978) și Atestatul Expoziției RSS Moldovenești.

Din 1987, lucrează în calitate de director pe studii la Colegiul Industrial și de Construcții din Chișinău. În această calitate a lucrat până în 1995 când și-a oformat pensia și a fost transferat în funcția de metodist. Din 1997 până în 2000 lucrează în calitate de șef de catedră.

Prodan Vasile

S-a născut în anul 1927 în satul Stoicani, județul Soroca într-o familie de gospodari-răzeși, Alexandra și Gheorghe Prodan. A terminat școala de 4 clase din sat, apoi intră la studii la Liceul Silvic din Chișinău, în 1944 împreună cu liceul este evacuat în România, unde după război prelungește studiile (1946-1947) la Școala de Brigadieri Silvici din or. Curtea de Argeș. După terminarea școlii lucrează (1947-1948) brigadier silvic.

În anii (1952-1954) urmează Facultatea Muncitorească, apoi Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Istorie (1954-1958). Lucrează profesor de istorie și director la școala generală din s. Rebricea, jud. Vaslui. Din anul 1975 - director de școală în s. Vorovești com. Miroslava, jud. Iași. A decedat în 1994 în vârstă de 67 ani.

Purice Lucia

Născută la 24 ianuarie 1949, satul Voloave, județul Soroca – decedată la 23 mai 1998, Chișinău.

A absolvit școala medie Nr. 1 din Soroca (1966), Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Filologie, secția jurnalistică (1972). Redactor la Televiziunea Națională; redactor la revista, „Nistru”, secția „Artă-Cultură” (1974-1984) și „Literatura și Arta”. Debutază editorial în 1983 cu monografia „Eleonora Romanescu” - un studiu amplu asupra vieții și creației cunoscutei plasticiene, laureată a Premiului de Stat din Republica Moldova. Urmează volumele de eseuri: „În fața formulelor de veșnicie” (1986), „A patra dimensiune” (în colab., 1991), „Lumea în chenarul geamului” (1996) ș.a. Fiind ținută la pat de o boală incurabilă, desfășoară o activitate literară și publicistică intensă, neîntreruptă, depășind o condiție fizică indisponibilă.

Mențiuni: laureată a mai multor premii ale săptămânalului „Literatura și Arta”; Premiul Uniunii Scriitorilor pe anii 1996, 1998, 2002; Premiul Uniunii Artiștilor Plastici pe anul 1998. Ordinul „Gloria Muncii” (1996).

Opera: Purice Larisa. Eleonora Romanescu: monografie. - Ch., 1983;

Purice Larisa. În fața formulelor de veșnicie. - Ch., 1986;

Purice Larisa. A patra dimensiune (în colab.). - Ch., 1991;

Purice Larisa. Lumea în chenarul geamului. - Buc, 1996;

Purice Larisa. Pasăre în alertă. - Ch., 1998;

Purice Larisa. Arca lui Noe. - Ch., 1999;

Purice Larisa. Viul din noi. - Buc, 2002.

Purice Mihail

Lingvist, profesor universitar.

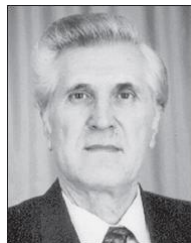
S-a născut la 20 octombrie 1936, în satul Dărcăuți, județul Soroca.

După absolvirea școlii medii incomplete din satul natal, în 1950 este înmatriculat la Școala de Cultură din Soroca.

Își face stagiul militar în Armata Sovietică (pe atunci – trei ani, la aviație) și în 1958 susține admiterea la Universitatea de Stat din Moldova, la Facultatea de Filologie. Ca licențiat al Facultății de Filologie (1963), este reparatizat ca asistent la catedră, cu o normă didactică formată din cursurile „Limba Română” pentru studenții alolingvi (ruși) și „Gramatica Normativă” – în grupele naționale.

În 1965 e admis la cursurile de doctorat, alegând ca subiect de cercetare „Grupul tematic al culorilor în graiuri”. Adună material factologic în circa 50 de sate basarabene și în primăvara lui 1969 susține cu succes teza. M. Purice are a carieră profesională de aproape 45 de ani, răstimp în care a exercitat, la aceeași facultate a USM, funcțiile didactice de asistent, lector, lector superior, docent (conferențiar), iar din 1995 profesor universitar. Un timp a fost prodecan, apoi este ales decan al Facultății de Litere (1993-2004), contribuind mult la restructurarea procesului de studii.

Numărul lucrărilor științifice publicate se cifrează 180, inclusiv monografii, manuale, suporturi didactice, îndrumare și alte lucrări metodice, studii, articole. „Ortografia părților de vorbire: Exerciții practice”, monografia „Cercetări de dialectologie moldovenească”. Pentru tinerii alolingvi de la noi, care studiază româna, a editat: „Moldavskij âzyk” (pentru studenții de la filologia rusă, 1982), „Limba română pentru secțiile de limba și literatura rusă din școlile de învățământ superior” (1992), „Limba română” (manual pentru școlile alolingve, 1997), „Limba română prin cultură și civilizație” (1997, în colab.), „Îndrumar la limba română” (Iași; Chișinău, 2005) ș. a. De o reală utilitate sunt lucrările vizând studiul unor aspecte ale studierii/predării limbii române în școlile naționale și la facultăți: „Ortografia părților de vorbire” (1974), „Curs

practic de ortografie și ortoepie” (1997), „Ortografia și ortoepia în școală” (2005). O serie de manuale și materiale didactice au ca temă istoria limbii: „Șchițe de istorie a limbii moldovenești literare” (1986, în colab.), „Problemele limbii române literare din secolul al XIX-lea” (1999), „Istoria limbii române” (2000), „Curs de istorie a limbii române literare” (2004), „Curs de dialectologie română” (1991, în colab.); „Dialectologia română. Prospectul cursului” (2003).

Calitățile de mare dascăl și bun organizator i-au permis ca să dețină pe parcursul a 15 ani funcțiile de prodecan și decan al Facultății de Litere.

Racevschi Efim

Efim Racevschi s-a născut în orașul Soroca, în 1949. A absolvit școala medie „Aleksandr Pușkin”, după care a studiat la Facultatea de Istorie și Filologie a Universității din orașul Kazan. După serviciul militar în Armata Sovietică se stabilește cu traiul la Moscova.

Pedagogul Efim Racevschi, a fost desemnat de către președintele rus Vladimir Putin în calitate de membru al Camerei Obștești. Camera Obștească, din care fac parte circa 130 de personalități proeminente ale Rusiei, este o punte de legătură dintre societatea civilă și autorități, având scop prioritar promovarea intereselor populației și a valorilor democratice.

Racevschi deține funcția de director general al Centrului de Studii „Tartano”, în paralel fiind și consilier al primarului Moscovei pe probleme de pedagogie și educație.

Radu Daria

Compozitoare, dirijor de cor, profesoară.

S-a născut la 21 septembrie 1947, satul Rădi-Cereșnovăț, raionul Soroca. A absolvit Școala de Luminare Culturală „E. Sârbu” din Soroca (1961-1965). A urmat studiile la Institutul de Arte „G. Musicescu” din Chișinău (1975-1980), la profesorii N. Ciolacu, Efim Bogdanovschi. Dirijor de cor în s. Vorniceni, Strășeni (1974-1978), concomitent profesoară de muzică în s. Sadova, Călărași.

Compune cântece pe versurile poezilor: Iulian Filip din cartea „Ruga

ieșilor cei trei”, Ianoș Țurcanu cartea „Cântec de-nceput”, Grigore Vieru, Constantin Dragomir, Ion Vatamanu, Anatol Ciocanu, Ion Gheorghiuță, Petru Cărare, Dumitru Matcovschi, Vasile Romanciuc, Nicolae Dabija, Arcadie Suceveanu, Serafim Belicov, Ștefan Melnic, Claudia Partole, Iulia Palade, Galina Darie etc. Colaborează cu interpreții: Anastasia Lazariuc, cu care și-a început, practic, cariera artistică; Valeriu Râșniță, Nina Crulicovschi, Aurel Margine, Ion Suruceanu, Olga Ciolacu, Angela Similea, Mirabela Dauer, Gabriel Dorobanțu, Stela Mitriuc, Janet Erhan, Vitalie Dani etc.

Compune muzică ușoară pentru maturi și pentru copii, cântece de dragoste și romanțe: „Valsul de toamnă”, „Strigăt șoptit”, „Destin”, „Dragostea poetului”, „Pe strada Creangă”, „În țara mea”, „Congresul florilor”, „Urcare de viață lungă”, „Nu ești tu vinovat”, „Ah, ce duminică frumoasă”, „Geografia cu minuni” etc. Majoritatea creațiilor Dariei Radu sunt înscrise în categoria șlagărelor. Colaborează cu grădinița de copii din s. Sadova „Țurtureii”, cu mai multe grădinițe din Chișinău. Cântecele compozitoarei le interpretează copii de la aproape toate grădinițele din republică.

Explorează și alt gen de muzică cum ar fi imnul. A scris „Imnul” Liceului român-englez „Mircea Eliade”, „Imnul” Colegiului Republican Sportiv, „Imnul” SA „Franzeleuța”, Imnul nevăzătorilor „Același soare pentru toți răsare” etc. Este și interpretă a multor piese lirice scrise atât pentru cei mici, cât și pentru cei mari.

Este autoarea culegerii de cântece pentru copii „Clopoțelul de argint” (1994). A organizat concerte, lansări de carte, omagieri la Palatul Național (1992, 1994, 1997). Participă la concursuri și festivaluri naționale și internaționale. Membră a Uniunii Muzicienilor din Republica Moldova.

Mențiuni: Premiul I la Festivalurile de romanțe „Crizantema de Aur” de la Târgoviște și „Crizantema de Argint” de la Chișinău. Maestru Emerit în Artă din Republica Moldova (1991).

Raevschi Nicolae

Doctor habilitat

Nicolae Raevschi s-a născut la 29 decembrie 1929 în satul Cosăuți, raionul Soroca.

Absolvent al Facultății de Istorie și Filologie de la Universitatea de Stat din Moldova (1955).

După absolvirea studiilor de doctorat la Institutul de

Lingvistică al Academiei de Științe a URSS (1958), este angajat la Sectorul de istorie a limbii din cadrul Institutului de Limbă și Literatură al AȘ a RSSM. Având o bună pregătire lingvistică, N. Raevschi se încadrează în activitatea de cercetare științifică a Institutului. Pe parcursul a mai multor decenii N. Raevschi abordează o tematică variată privind istoria limbii (proveniența lexicală, relațiile cu slavii etc.). Munca în acest domeniu s-a materializat printr-o serie de studii și articole, cum ar fi: „Curs de gramatică istorică...” (în colaborare, 1964, 1991), „Scurt dicționar etimologic...” (în colaborare, 1978), „Contactele romanilor răsăriteni cu slavii. Pe bază de date lingvistice” (1988), aceasta servind și în calitate de teză de doctor habilitat, grad științific obținut cu succes în 1998.

Lucrarea „Scurt dicționar etimologic...”, distinsă cu Premiul de Stat al RSSM în 1989, s-a învrednicit de recenzii elogioase ale unor specialiști în materie din România, Germania, fosta Iugoslavie etc.

Pe lângă munca de cercetare, N. Raevschi a contribuit la pregătirea cadrelor. Sub îndrumarea sa au fost pregătiți 3 doctori în filologie, iar în calitate de profesor universitar la Facultatea de Filologie de la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a predat un ciclu de cursuri „Gramatică istorică a limbii române”, „Gramatică comparată a limbilor romanice”, „Derivatologie”, „Istoria limbii latine”.

Membru în colegiul redacțional al revistei „Buletinul Institutului de Lingvistică”.

A participat la congrese, simpozioane și sesiuni științifice în străinătate (Iași, București, Moscova etc.).

Pentru merite deosebite în activitatea științifică N. Raevschi a fost decorat cu medalia „Meritul Civic” (1995) și cu Diploma de Onoare a AȘM (1996).

Pe 13 mai 2009, după o boală grea, Nicolae Raevschi, doctor habilitat în filologie, cercetător științific principal al Institutului de Filologie al AȘM se stânce din viață.

Raevschi Simion

S-a născut în anul 1941, în satul Cosăuți, județul Soroca. Absolvește școala medie din satul natal, iar în 1964 - Facultatea de Fizică și Matematică a Universității de Stat din Moldova. Face teza de doctorat la Institutul Fizico-Tehnic din Moscova. În 1976 obține titlul științific de doctor în științe tehnice. Este expert în metrologie.

Își începe activitatea de muncă în 1965, în calitate de inginer, apoi inginer superior, colaborator științific superior la filiala din Chișinău a Institutului Unional de Cercetări Științifice în domeniul surselor de curent.

Din 1984 este colaborator științific superior la Laboratorul de cercetări fundamentale în domeniul fizicii semiconductorilor al Universității de Stat din Moldova.

Raevschi Ștefan Dumitru

S-a născut în anul 1932 în satul Cosăuți.

A absolvit 7 clase în satul natal, apoi școala medie Nr. 1 din Soroca. Și-a continuat studiile la Universitatea de Stat de Medicină și Farmaceutică „Nicolae Testemițanu” din Chișinău, și-a aprofundat cunoștințele la aspirantură, la Institutul de Gastroenterologie din or. Moscova.

Doctor în științe medicale, conferențiar, ține lecții de terapie la Universitatea de Medicină și Farmaceutică. Colaborează la Institutul de Gastroenterologie din or. Moscova. Este specialist în domeniul bolilor de ficat.

Raievschi Mihail

S-a născut la 16 iulie 1934, în satul Cosăuți, județul Soroca. Absolvește școala de șapte ani din sat în anii, apoi urmează studiile la Școala de Felceri și Moașe din Soroca, promoția anului 1952. Continuă studiile la Institutul de Stat de Medicină din

Chișinău Facultatea de Medicină Generală, promoția 1959. Profesează medicina, în calitate de șef, la punctul medical din satul Napadova, apoi într-o unitate militară, în funcția de medic-șef (1962-1966). Este numit inspector superior în Direcția Curativă a Ministerului Sănătății, unde activează pe parcursul anilor 1966-1967. Concomitent este asistent la Catedra de medicină socială și organizarea ocrotirii sănătății a Institutului de Medicină (1966-1973).

Mihail Raievschi devine în continuare conferențiar la aceeași catedră (1973-1976), șef de studii la catedră (din a. 1975), transferându-se apoi la Catedra de medicină socială și organizarea ocrotirii sănătății, șef al

laboratorului în problema „Căile de apreciere a nivelului asistenței medicale a populației rurale și urbane” (1976-1985), șef de curs în cadrul programului „Ocrotirea mamei și a copilului” (din a. 1976). A activat ca membru al Consiliului Facultății de Pediatrie (din 1988), conduce cursurile de prelegeri în problemele actuale ale medicinei sociale și organizării ocrotirii sănătății, statisticii sanitare, istoriei medicinei (din a. 1972). Din anul 1978, mai îndeplinește și funcția de lector în problemele actuale ale organizării ocrotirii sănătății mamei și copilului la Facultatea de Perfecționare a Medicilor și funcția de șef al Catedrei de medicină socială și organizarea ocrotirii sănătății (1986-1987).

Doctorul Mihail Raievschi a participat activ la viața socială, fiind secretar și membru al cărmuirii Societății științifice a social-igieniștilor și organizatorilor ocrotirii sănătății din Republica Moldova; vicepreședinte al Centrului de reabilitare în cadrul Direcției Curative a Ministerului Sănătății al Republicii Moldova; membru al Ligii Medicilor din R.M.

Doctorul în științe medicale, conferențiar, Mihail Raievschi a activat peste 50 ani la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițeanu” din Chișinău și a efectuat cercetări științifice, încununate cu peste 200 de lucrări de specialitate, inclusiv 5 monografii, 34 broșuri, articole și teze metodice cu investigații științifice în domeniile publice, ale perfecționării organizării ocrotirii sănătății, dezvoltării asistenței sanatoriale, perfecționării metodelor de pregătire a cadrelor medicale.

Răilean Gheorghe

Șef al secției de Neuroortopedie a ICȘOSM și C., doctor în științe medicale, **născut în 1958 la Racovăț.**

În 1981, a absolvit Facultatea de Pediatrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițeanu”.

În 1982, a urmat internatura la Spitalul Republican de boli psihice din or. Chișinău.

Din 1983 până în 1988, a activat în calitate de medic-neurolog-pediatru în orașul Tighina.

Din anul 1988 până în 1990, a fost pregătit în secundariatul clinic la Institutul de Pediatrie al Academiei de Științe a URSS, iar din 1990, a urmat studiile în aspirantură pe specialitatea „Neuropediatrie” în același institut. În noiembrie 1992, a susținut teza de doctor în științe me-

dicale pe tema "Influența alimentației dietetice specifice la evoluția simptomelor clinice și tulburărilor schimbului de aminoacizi la copiii cu fenilcetonurie".

Din ianuarie 1993 până în aprilie 1994, activează ca asistent la Catedra de neurologie, narcologie și psihiatrie a Facultății de Perfecționare a USMF din Chișinău.

Din 1994 e angajat în funcție de colaborator științific superior în ICȘOSM și C., iar din 1997 îndeplinește funcția de șef al Secției Științifice de „Neuropediatrie”.

În 1994, a participat activ la pregătirea programei științifice de Stat „Rolul factorilor lezanți și psihosociali în patogenia dereglărilor neurovegetative segmentare și suprasedgmentare la copii”. Ulterior a condus tema științifică din Comanda de Stat „Rolul diferitor factori lezanți (perinatali, genetici, psihosociali) și favorizanți în structura morbidității neurologice, organice și funcționale ale SNC la copii” și pregătește un program științific pe grant „Structura morbidității, invalidității și mortalității neurologice la copiii din Republicii Moldova”, care a stat la baza lucrului științific al secției științifice de neuropediatrie a ICȘOSM și C în anii 2000-2003.

Lucrează asupra proiectului științific de Stat „Probleme de diagnostic și tratament în procesul de recuperare a copilului neurologic handicapat, născut prematur, în Republica Moldova”, pentru anii 2004-2006. Lucrează asupra tezei științifice de doctor habilitat în științe medicale „Rolul factorilor perinatali și psihosociali în patogenia dereglărilor neurovegetative segmentare și suprasedgmentare la copii”.

Este autorul a 68 de publicații științifice, dintre care 52 articole, 16 teze, este autorul a Vol. II al Cursului de Pediatrie, un brevet de invenție științifică.

Răilean Silvia

Medic chirurg oro-maxilo-facial, asistentă la Catedra de stomatologie pediatrică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie "N. Testemițeanu", s-a născut la 6 noiembrie 1959 în satul Racovăț, raionul Soroca.

În 1982 a absolvit Facultatea de Stomatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițeanu”. În 1983 urmează activitatea în secundariatul clinic la Policlinica Municipală de Stomatologie

pentru Copii din orașul Tighina. Din 1984 pînă în 1990 a lucrat în calitate de medic stomatolog pediatru în Policlinica Stomatologică de Copii din orașul Tighina.

În urma selecției prin concurs din anul 1990 pînă în 1993 a fost pregătită în secundariatul clinic în Institutul de Cercetări Științifice în Stomatologie din orașul Moscova, la specialitatea de chirurgie oro-maxilo-facială la copii. Din 1993 și pînă în prezent activează în calitate de asistent la Catedra de stomatologie pediatrică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițeanu”. Activează ca medic practic în Secția de chirurgie oro-maxilo-facială de copii a Spitalului Republican de Copii „Em. Coțaga”. În septembrie 2001, a susținut teza de doctor în medicină pe tema „Actualități în traumatismele oro-maxilo-faciale la copii”. Din noiembrie 2003, îndeplinește funcția de stagiere la titlul de conferențiar universitar.

Lucrează asupra tezei științifice: „Reabilitarea terapeutică și chirurgicală a hemangioamelor la copii”. Este autor a 30 publicații științifice. Are 5 certificate de raționalizare.

Raileanu Vitalie

Născut la 25 martie 1959, satul Soloneț, raionul Soroca, într-o familie de intelectuali.

Absolvent al Facultății de Litere, Universitatea de Stat din Moldova, promoția - 1986. Membru activ al cenaclului literar universitar „La steaua”.

După absolvirea facultății este repartizat la Institutul Pedagogic „T. G. Șevcenko” din or. Tiraspol - lector stagiar, lector, lector superior.

Din 1992 urmează doctoratul la Catedra de literatură română contemporană a USM, iar din 1995 pînă în 2003 - lector superior la aceeași catedră.

În anul 2003, este transferat la Institutul de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei, sectorul literatură contemporană pe post de cercetător științific, unde activează pînă în prezent.

Debutează la revista de știință și cultură „Limba Română” în anul 1996, ghidînd rubrica de cronică literară mult timp, colaborează cu eseuri, portrete literare, articole de critică literară, polemici în hebdomadarul „Literatura și arta”, „Biblopolis”, „Revista de Lingvistică și Știință Literară”, ziarul „Făclia”, „Porto - Franco” ș.a.

Este prezent cu noi metode de cercetare și interpretare a textului literar -artistic în mai multe volume colective, antologii, dicționare printre: *Literatura română artistică. Integrări, valorificări, reconsiderări.* – Chișinău, 1998; *Orientări artistice și stilistice în Literatura Contemporană (V. I-II).* – Chișinău, 2003; *Un secol de literatură națională din Basarabia și Republica Moldova.* – Chișinău, 2010 ș.a.

Participant la mai multe congrese, simpozioane și colocvii literare internaționale – București, Timișoara, Cluj-Napoca, Cernăuți, Iași, Bălți, Cahul.

Între 2004-2006, este angajat la Radio-Moldova, departamentul Proiecte, redacția literară în funcție de animator, autor de concept și prezentator al emisiunilor „Varietăți literare” și „Ritmuri contemporane”.

Volumul de critică literară „Chei pentru labirint” a fost menționat cu Premiul pentru debut al Salonului Internațional de Carte din Chișinău în 2009.

În 2010 – premiul „Critica de întâmpinare”, Salonul Internațional de Carte, Chișinău, ediția a 19-a consacrată Anului Mihai Eminescu, pentru volumul „...totul la prezent”.

Membbru al USRM

Publicații: Raileanu Vitalie. *Chei pentru labirint.* – Ch., 2009;

Raileanu Vitalie. *Ludic și/sau ironic în poezia contemporană: Puncte de vedere.* – Ch., 2010;

Raileanu Vitalie. „... totul la prezent”. – Ch., 2010;

Raileanu Vitalie. *În dialog cu omul.* – Ch., 2010.

Ranga Alexandru

Violonist și compozitor. S-a născut la 10 august 1920, în satul Cureșnița Nouă, județul Soroca, în familia lăutarului Grigore Ranga. A decedat la 3 ianuarie 1981, la Chișinău.

E preocupat de muzică încă din copilărie. În 1938-1940, a studiat vioara la Conservatorul din Iași. Din 1940 se stabilește cu traiul la Chișinău, unde își continuă studiile mai întâi la Conservatorul Municipal din Chișinău, cu Alexandru Pavlov (vioară), apoi ia lecții de vioară la mai mulți muzicieni cu renume din Moldova.

Până în 1955, a condus orchestre de muzică populară în diferite localități ale Moldovei: violonist în orchestrele restaurantelor din Bălți (1940-1944); violonist și conducător de formație la Cinematograful „Kotovski” din Bălți (1944-1955), concomitent preda muzica (vioara) la

Școala Pedagogică din Bălți. În perioada 1955-1970 este violonist în Orchestra de Studio a Radioteleviziunii din Chișinău, cu întreruperi de doi ani (1962-1964). Din 1970 până în 1974, este dirijor al Orchestrei de Muzică Populară a Casei de cultură din Delacău, Anenii Noi.

Bun cunoscător al muzicii populare, a compus muzică cu caracter popular, lucrări corale, vocale, pentru fanfară, cântece pentru copii.

A editat în 1970 culegerile: „Frunză verde, sălcioară” (pentru voce și pian); „Ciobănașe, ciobănel” (1972, pentru orchestră de instrumente populare). În 1980 i-a apărut culegerea de cântece „Mugur-mugurel” (pentru vioară și pian), care include un buchet de melodii difuzate la radioul moldovenesc și îndrăgite de ascultători.

De-a lungul activității sale a creat peste 200 de compoziții (cântece și lucrări instrumentale). Scrise într-o manieră lăutărească, creațiile sale se deosebesc prin melodicitatea, tipică pentru folclorul ritmic. Multe din cântecele sale au intrat în repertoriul unor interpreți vestiți ca: M. Bieșu, T. Negară, L. Mișova, A. Păduraru și al unor colective muzicale din republică. A colaborat cu Ș. Aranov, D. Fedov, M. Dubirâi, D. Gheorghiuță, N. Duda, I. Grosu, I. Fazlî, G. Săulescu ș.a.

A compus pentru orchestră de instrumente populare: „Fantezie” (1958), fantezia „Meleaguri moldave” (1959), „Fantezie despre Nistru” (1961); „Rapsodie” (1961), fantezia „În codru” (1967), „La strânsul strugurilor” – piesă pentru fluier (1961), „Piesă pentru cimpoi” (1963), „Piesă pentru vioară” (1964), „Piesă pentru flaut” (1965), „Ciobănașe, ciobănel” – culegere de orchestrații pentru instrumente populare (1972); pentru voce cu orchestră: „Hora muncii” (1976, vers.: V. Teleucă), „Pe un rămurel de soare” (1977, vers.: M. Roman), „Hora roadei” (1978, vers.: N. Roman), „Baladă despre mamă” (1978, vers.: P. Zadnipru) ș. a.; compoziție pentru cor: „Cântă, acordeon” (1954), „Cântec despre pace” (1955), „Of, dragostea mea” (1956), „Rodește, pământul meu” (1958), „Cântec despre mamă” (1971) ș. a.; creații vocale: culegerea de cântece pentru voce și pian „Frunză verde, sălcioară” (1970); „Doina”, „Amicul meu”, „Te aștept, te aștept” (vers.: V. Rusu), „Cireș-cireș”, „Dragostea soldatului” (vers.: N. Costenco), „Mândra mea țară” ș.a.; creații pentru fanfară: marșul „Rezervele muncii” (1966), „Marș” (1968), „Polca” (1968), fantezia „Ciobăneasca” (1972), „Rapsodia Nr. 1.” (1973); cântece pentru copii: „Hai la muncă” (vers.: Em. Bucov), „Timuroviștii” (vers.: F. Filip), „Hai în luncă” (vers. A. Blanovschi), „Epurașul” (vers.: L. Deleanu), „Bradul meu” (vers. Gr. Vieru), „Ninge” (vers.: L. Deleanu) ș. a.

Lucrător Emerit al Culturii din Republica Moldova (1967). Membru al Uniunii Compozitorilor din Moldova (1974).

Revenco Alexei

Revenco Alexei, născut la 30 martie 1957 în satul Bădiceni, raionul Soroca. Termină școala medie în 1974, în același an își continuă studiile la Universitatea de Stat, Catedra jurnalistică și lucrează ca crainic – stagiar la radio – televiziune. După absolvire continuă să lucreze ca crainic. Paralel lucrează și la televiziune. S-a dublat în multe filme la studioul „Moldova - film”.

În 2007 i s-a acordat Titlul Onorific „Maestru în Arta”.

Alexei Revenco, redactor-prezentator în Departamentul Actualități Radio, la 3 noiembrie 2010 a fost decorat de către președintele interimar al Republicii Moldova cu Ordinul „Gloria Muncii”.

Revenco Mihail,

doctor habilitat, profesor universitar, prorector pentru știință

Mihail Revenco s-a născut la 17 februarie 1947 în satul Bădiceni, Soroca. A absolvit școala medie din satul natal (1964), Facultatea de Chimie a Universității de Stat (1969). A susținut teza de doctor în științe chimice (1973), de doctor habilitat în chimie (1991), profesor universitar (1992). Cadru didactic la Universitatea Agrară de Stat (1972-1987), Institutul Hidrotehnic, Blida, Algeria (1978-1982), Universitatea de Stat din Moldova (din 1987 - prezent). A activat în calitate de șef al Catedrei chimie analitică și organică la USM (1988-2006), șef de Laborator Chimie Analitică (1997 - 2006), șef de laborator Chimie Coordinativă (2006 - 2007) al Institutului de Chimie al Academiei de Științe a Moldovei, decan al Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică a Universității de Stat din Moldova (2007-2008), prorector pentru activitatea științifică (din mai 2008).

Primele cercetări științifice au fost realizate încă în perioada studenției și apoi în cadrul Institutului de Chimie al Academiei de Științe a Moldovei, sub conducerea doctorului în chimie Nicolae Gărbălău, a

descoperit reacția condensării duble a tiosemicarbazidei cu aldehida salicilică, care a dat naștere unei direcții noi de asamblare a edificiilor polifuncționale cu contur deschis sau metalo-macrociclic. Această reacție a fost prima reacție templată cu participarea fragmentului tiosemicarbazidic, descrisă în literatura de specialitate. În baza acestui material experimental în anul 1973 susține teza de doctor în științe chimice.

În perioada anilor 1973 – 1991 sfera intereselor științifice ale savantului Mihail Revenco se extinde prin cercetarea efectelor de asamblare prin reacții de condensare și includerea fenomenelor redox. Rezultatele cercetărilor complexe au fost confirmate prin susținere în anul 1991 a tezei de doctor habilitat.

Pe parcursul cercetărilor în acest domeniu a apărut și fructuos se dezvoltă școala științifică a profesorului M. Revenco, durabilitatea căreia se confirmă prin cei 5 doctori în chimie, îndrumați de prof. M. Revenco, recunoașterea mondială a rezultatelor în cadrul manifestațiilor internaționale și prin publicare în reviste internaționale de specialitate, obținerea multor granturilor internaționale finanțate de NATO, Uniunea Europeană, CRDF/MRDA, SCOPES și altele.

Elaborator de manuale, cursuri de prelegeri, indicații metodice, a pus aportul la organizarea și desfășurarea Olimpiadelor Naționale de Chimie.

A ocupat posturile de șef de laborator, șef de catedră, iar din anul 2007 este decanul Facultății de Chimie și Tehnologie Chimică a Universității de Stat din Moldova. Timp de 4 ani a predat în limba franceză cursuri de chimie generală la Institutul Hidrotehnic din or. Blida (Algeria) și a condus Catedra de chimie de la acest institut.

Rezultatele cercetărilor au fost expuse în peste 320 de publicații științifice, 4 manuale, 7 brevete, 12 materiale didactice.

Profesor Mihail Revenco deține titlurile de Om Emerit al Republicii, Laureat al Premiului de Stat în domeniul Științei, doctor habilitat, profesor universitar.

Revenco Mircea

Profesorul universitar, doctorul habilitat în științe medicale Mircea Revenco s-a născut la 17 noiembrie, anul 1938, în satul Cureșnița, județul Soroca, într-o familie de pedagogi. După absolvirea cu

mențiune a 7 clase din satul natal, își continuă studiile în școala moldovenească nr. 1 din Soroca.

Între anii 1955-1961 își face studiile la Institutul de Medicină, actualmente Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Chișinău, la Facultatea Curativă. După absolvirea Institutului activează ca medic de circumscripție în satul Coșnița Mare, raionul Iampol, regiunea Vinița (Ucraina), activând totodată ca medic în spitalul raional de tuberculoză.

Ulterior, i se propune postul de medic-adjunct al raionului Iampol, pe care-l refuză. Hotărăște să se întoarcă în Moldova, unde este încadrat în funcția de psihiatru al spitalului raional Florești. Dar nu se ține nici aici mai mult de un an, căci de curând este admis în secunđariatul clinic de pe lângă Catedra de psihiatrie a Institutului de Medicină din Chișinău. Dând dovadă de perseverență, Mircea Revenco, în anul 1964 este admis în doctorantură la Institutul de Cercetări Științifice în psihiatrie judiciară „V. P. Serbskii” din Moscova, unde își scrie prima teză pe tema „Clinica și expertiza psihiatrică legală a reacțiilor psihopaticе”, pe care ulterior o susține cu succes. A urcat cu regularitate treptele scării ierarhice în domeniul didacticii – este asistent, conferențiar, profesor la Catedra psihiatrie, narcologie și psihologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. În anul 1997 este numit șef al Catedrei de psihiatrie și narcologie a Facultății de Perfecționare a Medicilor a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Este totuși o performanță – 47 de ani de activitate neîntreruptă într-un singur loc - a lucrat și lucrează la baza USMF din spitalul clinic de psihiatrie Costiujeni.

M. Revenco pe baza unui material destul de reprezentativ (peste 500 pacienți) a evidențiat o serie de modificări a dinamicii psihopatiilor sub influența diferiților factori exogeni. Aceste particularități sunt în mare dependență de etiologia acestor factori. Rezultatele obținute au fost expuse în teza de doctor habilitat „Dinamica psihopatiilor în modificările sub influența unor factori exogeni” (1997) și monografia „Aspecte clinice ale dinamicii psihopatiilor”.

Profesorul M. Revenco a mai studiat și alte probleme: Schizofrenia, alcoolismul, nevrozele, traumatismul cerebral, somatogeniile, tratamentul psihoterapeutic (hipnoterapie) al maladiilor psihice.

În ultimii ani profesorul M. Revenco studiază destul de detaliat clinica, dinamica și tratamentul depresiei care este unul din cele mai frec-

vente sindroame la etapa contemporană. Despre depresie și variantele ei profesorul M. Revenco a descris o serie de lucrări științifice și elaborări metodice.

În lunga și prodigioasă-i activitate științifică are în palmares peste 190 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii, 2 manuale de psihiatrie pentru studenții medici, multe cărți metodice și broșuri de popularizare a științei medicale.

M. Revenco ține prelegeri paralel și la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova.

Revenco Valeriu

Profesor universitar, șeful Catedrei cardiologie.

Valeriu Revenco a văzut lumina zilei la **16 ianuarie 1956, în orașul Soroca**. În 1973, absolvște cu succes școală nr. 1 din orașul natal.

În anul 1979, a absolvit cu mențiune Institutul de Stat de Medicină din Chișinău. Tot în acest an este înmatriculat în secundariatul clinic, specialitatea cardiologie, în cadrul Centrului Științific Unional de Cardiologie din Moscova.

Între anii 1981-1984, efectuează studii postuniversitare cu pregătirea doctoratului. În anul 1984, susține cu succes teza de doctor în medicină, iar în 1992 își ia cel de-al doilea doctorat, obținând titlul de doctor habilitat în medicină.

1984 este anul în care începe o activitate multilaterală la USMF „Nicolae Testemițanu”, unde urmează o carieră în continuă ascensiune - de la asistent (1984-1992) până la profesor universitar (din 1993), și șef al catedrei Cardiologie, din 1998.

În paralel, prof. Revenco desfășoară o amplă muncă de cercetare, fiind astăzi autor a peste o sută de lucrări științifice, printre care se remarcă în mod deosebit monografia sa în domeniul cardiologiei clinice și al diagnosticului funcțional. În activitatea sa a ghidat 8 teze de doctor în medicină, și o teză de doctor habilitat aflată în proces de finisare.

Pe parcursul celor 27 de ani de activitate a știut să-și aplice cunoștințele acumulate în practică, fiind un timp și șef al Secției a V-a (1990-1999) a Clinicii Institutului de Cardiologie, priveghind zi și noapte bolnavii, reanimând și salvând un număr mare de vieți.

Valeriu Revenco de mai mulți ani exercită funcția de președinte al Comisiei de Atestare a medicilor cardiologi și de diagnostic funcțional,

este membru al Senatului Universitar și al Consiliului de administrație al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Din anul 1995, este decanul Facultății Rezidențiat și Secundariat Clinic USMF „Nicolae Testemițanu”.

Romanescu Constantin

profesor, doctor, medic psihiatru, membru emerit al Academiei de Științe Medicale.

S-a născut în Basarabia, la Soroca. Și-a petrecut acolo o parte din copilărie, acea parte din viață, care constituie filmul care înregistrează primele amintiri și primele sentimente. Nu s-a mai întors niciodată acolo.

Profesorul Constantin Romanescu, reputat psihiatru al Spitalului de Psihiatrie „Socola” din Iași, membru emerit al Academiei de Științe Medicale din România, este cel care în 1975 a inițiat și înființat Catedra de psihologie medicală (prima din țară) la UMF Iași. Între 1959-1968 a fost șeful Secției Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) de malario-terapie, al doilea centru de acest profil din lume. A fost bursier OMS la Paris (cinci teme în patru ani), Liverpool, Roma. De-a lungul carierei universitare și medicale a publicat 15 cărți și 250 de lucrări de specialitate, iar din anul 1989 a început să se afirme ca eseist. În anul 2003 a inițiat „Centrul de Neuroștiințe” al Academiei de Științe Medicale („Socola”), al cărui coordonator este și în prezent.

Savca Victor

– pictor, artist decorator

Născut la Dubna în 1943, decedat în 2004.

Susținut de părinți și de sora Veronica, artistă a poporului din RM, Victor a absolvit Școala Republicană de Pictură, apoi Institutul de Artă Plastică din Lvov (Ucraina), specializându-se în domeniul sticlei artistice.

Din 1963-66 școala medie Seliște, Nisporeni profesor de artă plastică. Apoi 1966-69 școala medie Nr. 1 din Nisporeni, profesor de artă plastică. După studiile la Academia de Arte Livov, Ucraina 1974-76 activează la fabrica de sticlă din Chișinău, pictor – sticlă artistică.

1976-80 Șef de Secție fondul de expoziții de Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova

Din 1980 membru titular al UAP din Moldova

S-a manifestat și în domeniul artei monumentale, executând picturi murale, mozaicuri și vitralii. O bună parte din ele se găsesc în Colecția Muzeului Național de Arte din Moldova, cât și în colecții particulare din Canada, SUA, Rusia, Ucraina, Grecia, Germania. Pe parcursul vieții a participat la numeroase expoziții atât în țară, cât și departe de hotarele ei. S-a învrednicit în 1985 de Diplomă de Mențiune EREN – Moldova și 1998 Premiul UAP – 1998 Arte Decorative.

Secară Nicolae

Profesor în domeniul viei și vinificației, membru în Sfatul Țării.

S-a născut la 9 mai 1894 (sau 1893), în satul Rughi, județul Soroca. A decedat la 24 februarie 1942 Penza (după alte date 1969).

Licențiat al Facultății de Agronomie a Universității din Iași. Profesor la Facultatea de Agronomie din Chișinău. A fost printre fondatorii învățământului superior din Basarabia, ajutând să transfere Facultatea de Agronomie din Iași în Chișinău. Paralel cu munca pedagogică a efectuat și o intensă activitate ca inspector-agronom la Directoratul Agriculturii și Domeniilor Basarabiei. Organiza, expoziții agricole, promovând experiența frunțașilor. A exercitat și funcția de administrator al gospodăriilor armenești.

Ca politician a organizat comitetele moldovenesti militare dislocate în Odessa și pe Frontul Românesc. A fost ales deputat în Duma Rusă. Membru al Partidului Socialist - Revoluționar Naționalist. Membru al Sfatului Țării, Blocul Moldovenesc. Cariera politică și-o începe la Odesa, unde la 18 aprilie 1917, fiind înrolat în armată, ia cuvântul la un miting. I se încredințează misiunea de a se încadra în Comitetul din Chișinău, alături de separatiști, pentru a contrabalansa tendințele antiseparatiste ale fracțiunii țărănești. La 20 octombrie 1917, la Congresul ostășesc este printre cei 44 de deputați aleși pentru Sfatul Țării. Împreună cu Păscăluță, Osoian și marinarul Gafencu a reprezentat Comitetul din Odessa. Fiind deputat în Sfatul Țării (21 martie 1917 – 27 martie 1918), a votat pentru unirea Basarabiei cu România.

La 13 decembrie 1917, este ales în funcția de subsecretar de Stat la Ministerul de Război și de Externe al Republicii Democratice Moldovenești, însă a fost destituit din funcție peste o lună de zile, motivul fiind

acțiunile lui ferme și independente: a expedit o telegramă urgentă, cerând ajutorul detașamentelor ardelenesti formate și staționate la Kiev.

Din 1940, odată cu venirea sovieticilor și până la sfârșitul vieții sale s-a aflat în închisoarea „I. V. Stalin” din Tomsk. Inițial a fost condamnat la moarte, apoi pedepsit pe viață cu exilul în Siberia. S-a stins din viață tot acolo, în închisoarea din Tomsk, în 1942 (ori în 1969), fiind bolnav de tifos exantematic.

Mențiuni: „Coroana României” în gradele de ofițer și cavaler, „Steaua României” în gradele de cavaler și ofițer, medalia „Regele Ferdinand I”, medalie de care s-au învrednicit acei care au votat Unirea Basarabiei la 27 martie 1918.

Secară Vasile

Învățător. Militant pentru renașterea națională a basarabenilor.

S-a născut la **6 aprilie 1881, în satul Rughi, județul Soroca**, în familia lui Grigore I. Secară. Se stinge din viață la 7 octombrie 1938, la Soroca.

A urmat școala primară din Arionești și școala medie din Soroca (1896).

În 1898, pleacă la Școala Normală din Bairamcea, jud. Cetatea Albă, peste un an, trece la Institutul Pedagogic din Tiflis (Gruzia), după absolvirea căruia obține diploma de învățător (1902).

Timp de doi ani a lucrat învățător în orașelul Sulovera, gubernia Tiflis (1902-1904). Reîntors în Basarabia, obține un post de învățător la Arionești (1908-1909 și 1910-1911), la gimnaziul particular al lui Taras Șic din Soroca (1909-1910), la școala din Băxani (1911-1921), terminându-și cariera pedagogică ca institutor la școala mixtă din Soroca.

Paralel, se include în activitatea politică națională (1904). A întreținut legături cu basarabienii aflați la Iași: Pan Halippa, Dimitrie Bogos, Axentie Frunză și Constantin Stere. Animator de seamă al înfăptuirilor din anii 1917 și 1918.

A fost președintele primului congres al învățătorilor din județul Soroca, la care pune problema învățământului național din Basarabia și este ales în comitetul revoluționar județean (1917)

A participat la Congresul Învățătorilor din Basarabia (aprilie, mai 1917), fiind ales și vicepreședinte, fondând în cadrul Congresului fracți-

unea Blocul Moldovenesc. A fondat prima Asociație (Obște) a Învățătorilor din Basarabia, propunând și un program maximal pentru naționalizarea învățământului. A fost unul din organizatorii de seamă a Congresului Învățătorilor din 25-28 mai 1917 și a făcut parte din subcomisia pentru organizarea cursurilor și pregătirea învățătorilor moldoveni. A participat la Congresul tuturor Moldovenilor din Rusia de la 20 octombrie 1917, ca reprezentant al învățătorilor, unde, de asemenea, a susținut cauza românească.

Ca urmare a revendicărilor primului Congres al Învățătorilor (25 mai 1917) și ale Obștii, Zemstva gubernială a hotărât organizarea cursurilor pentru învățători la Chișinău, Soroca, Bălți și într-un centru din sudul Basarabiei.

Este inițiatorul apariției, la 10 mai 1917, a revistei de specialitate „Școala moldovenească”, fiind și redactorul primului număr. (Începând cu Nr. 2, revista s-a tipărit cu litere latine, avându-l ca redactor principal pe Onisifor Ghibu. Au apărut 8 numere și este prima revistă a Societății Culturale a Românilor din Basarabia). De asemenea, este inițiatorul fondării, la 10 mai 1918, a ziarului „Deșteptarea”, apariția fiind semnalată în ziarul „Neamul românesc” al lui N. Iorga.

Între anii 1917-1918, a deținut funcția de comisar al județului Soroca. A organizat, la Soroca, adunarea pentru proclamarea Unirii cu România, la 13 martie 1918.

A fost primul prefect al județului (1918). Subprefect al plasei Bădiceni (1918-1919), deținând această funcție până la 5 iunie 1919, când, prin Decret Regal, a fost numit președinte al Zemstvei. În anul 1918, a fost ales deputat al Partidului Țărănesc Basarabean în primul Parlament al României Mari, reales și în anii 1919-1921. Prin Decret Regal, este numit pentru a doua oară prefect al județului Soroca (1923-1924). Cariera de administrator o încheie ca președinte al Comisiei Interimare a Zemstvei (1924).

Distincții: Ordinul „Coroana României” în grad de cavalier (1930) și Medalia „Ferdinand I” cu spade și panglică (1932).

Sîtnic Eleonora

Eleonora Sîtnic, **născută la 9 septembrie 1943, satul Hristici, raionul Soroca.** După primele studii în satul natal absolvește școala

medie moldovenească nr. 1 din Soroca, apoi Facultatea de Limbi Străine a Institutului Pedagogic „Alec Russo” din Bălți.

A lucrat profesoară de franceză la Facultatea de Limbi Străine a Institutului Pedagogic din Bălți, traducător-interpret la Asociația „ABCdava”, profesoară de istorie a artelor la Colegiul Republican de Arte Plastice „A. Plămădeală”, colaborator științific, șefă de secție, director adjunct la Muzeul Național de Arte din Chișinău, coordonator, șefă de secție la Ministerul Culturii.

Publică numeroase articole în mass-media republicană și în diverse cataloage, pliante și buclete. Autoare de scenarii și prezentatoare de emisiuni „În lumea artelor”, lecții și prelegeri în fața unui auditoriu divers.

Publicații: Sîtnic Eleonora. Dicționar român-francez. – Ch.: Lumina, 1976.

Slutu Grama Claudia

La 16 septembrie 1943, în Țepilova s-a născut Claudia Slutu. Face studii superioare la Universitatea din Chișinău, la bibliografie și biblioteconomie.

Odată cu absolvirea facultății, Claudia se încadrează, din 1971, la Biblioteca Științifică Centrală (BȘC) a Academiei de Științe a Moldovei (AȘM), unde activează, neîntrerupt, pînă la începutul anului 2011. Din 1979 pînă la pensionare a condus Sectorul de carte rară și veche.

C. Slutu-Grama este autoare, coautoare sau redactor a 10 cărți, autoare a peste 100 de articole și studii; a prezentat la diferite manifestări științifice circa 50 de comunicări. Roadele muncii de investigație bibliografică, științifică și literar-istorică au fost remarcate și apreciate prin mai multe premii și diplome, inclusiv Premiul Prezidiului AȘM (1991) și Diploma de Recunoștință a AȘM (1997), Premiul I în cadrul Concursului bibliotecilor academice „Cea mai bună carte bibliografică” (1992), Premiul I pentru știință la Festivalul Național „Costache Conachi”, de la Tecuci, România (1995), Diploma Ministerului Culturii al R. Moldova (2002) ș.a. Din 1996 Claudia Slutu-Grama deține titlul onorific de Om Emerit al Republicii Moldova. Laureată a revistei „Glasul Națiunii” (2007-2008).

Dragostea pentru poezie a răsărit în sufletul Claudiei Slutu-Grama încă în anii de școală, apoi în anii de studenție și în primii ani de mun-

că, pe când publică deja în „Tinerimea Moldovei” și în alte publicații chișinăuene. În acest context – al elanului literar - se înscrie și mini-poemul (calificat de autoare ca „un imn, sau o odă, sau un cântec”), intitulat „Bibliotecarul: Portret de grup”. Membră al Uniunii Scriitorilor din RM.

Este mama scriitoarei Steliana Grama decedată prematur (1978 – 2006). În ultimul timp doamna Claudia se ocupă de adunarea și îngrijirea edițiilor fiicei sale.

Opera: Slutu-Grama Claudia. Prin Galaxia Biblios. – Ch., 2002.

Slutu-Grama Claudia. Cometele din sânge: versuri. – Ch., 2007.

Slutu-Grama Claudia. Un nume la templul adevărului: scriitorul Sergiu Victor Cujbă: studiu monografic. – Ch., 2002.

Страницы истории государства и права Молдовы: Сборник статей/ соаутор Клаудия Слуту-Грама. - Ch.: Понтос, 2005.

Slutu Nina

S-a născut la 23 februarie 1952, în satul Țepilova, raionul Soroca.

A absolvit Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Jurnalistică, 1974.

A activat ca redactor la Radioul Național. Redactor la publicațiile „Tinerimea Moldovei”, „Învățămintul Public”.

Publicații: Slutu Nina. Niciodată și Totdeauna. – Ch., 2000;

Slutu Nina. Timp abrupt. – Ch., 2000;

Slutu Nina. Boala de lume. – Ch., 2003;

Slutu Nina. La bunica în ogradă. – Ch., 2004;

Slutu Nina. Dumnezeia. – Ch., 2005;

Slutu Nina. În Papagală. – Ch., 2006;

Slutu Nina. Cum am trăit într-un măr. – Ch., 2008;

Slutu Nina. Împreună cu Binuțu. – Ch., 2010.

Este prezentă în antologiile: „Șapte poeți tineri”, 1989; „Eterna iubire”, 2000; „Iubire de metaforă”, 2002.

Deținătoare a Premiului Concursului de creație literar-creștin „Sergiu Grossu”, 1999. Membră a Uniunii Scriitorilor din RM.

Sochircă Andrei

Andrei Sochircă s-a născut la 13 decembrie 1959 în satul Dubna, raionul Soroca. Absolvent al Școlii Superioare de Teatru „B.V. Șciukin” din Moscova

(1985).

A activat la Teatrul „Eugen Ionesco”, iar din 2005 este angajat în trupa Teatrului Național „Mihai Eminescu”.

A obținut Premiul „Cel mai bun rol masculin” pentru rolul lui Henric al IV-lea, UNITEM (2005), Premiul „Cel mai bun rol masculin” pentru rolul Poetului din spectacolul „Dați totul la o parte ca să văd”, UNITEM (2007), Premiul „Cel mai bun rol masculin”, Festivalul „One man show”, România (2005).

A realizat roluri de referință în spectacolele „Cântăreața cheală”, „Regele moare” de E. Ionesco, „Așteptându-l pe Gogot” de S. Beckett, „Frumoasa călătorie a urșilor panda” de M. Vișniec, „Josif și amanta sa” de Val Butnaru ș.a.

Soltuz Nicolae

- Cetățean de Onoare al orașului Soroca

Nicolae Soltuz s-a născut la 21 decembrie 1864 la Soroca. Își face studiile la școala județeană din Soroca, pe care o absolveste la 1884. Din același an lucrează portărel. În 1892 își începe activitatea la Departamentul de Poliție din județ. La 16 decembrie 1892, unanim, este ales membru al Primăriei Soroca. La 29 ianuarie 1900, este desemnat primar-interimar al orașului. De atunci, la fiecare trei ani a fost ales primar de Soroca. La 21 iunie 1912, în timp ce N. Soltuz este invitat să părăsească sala de ședințe, consilierul Homițchi propune să-i fie acordat lui N. Soltuz titlul de Cetățean de Onoare al orașului. Consiliul orașenesc a votat unanim. Prin decretul țarului Nicolai al II-lea din 19 noiembrie 1912 este aprobată decizia Consiliului orașenesc. Nicolae Soltuz mai activa în cea de-a treia Dumă de Stat a Rusiei. Membru al Sfatului Țării, votează Unirea cu România la Soroca la 13 martie 1918 și la 27 martie la Chișinău. Și la 1924 îl găsim primar de Soroca. A decedat la 25 iunie 1940.

Decorații: Ordinul „Sf. Anna” clasa III, Ordinul „Sf. Stanislav” cl. II, Medalia de bronz cu tresă de Ordinul „Vulturul Alb”, Medalia de bronz deschis în memoria războiului din 1812, Medalia comemorativă „300 de ani de domnie a Romanovilor” (toate rusești); Ordinul „Steaua României” în gradul de ofițer, Ordinul „Coroana României” în gradul de ofițer.

Spinei, Vasile

Poet, publicist.

Născut la 15 octombrie 1948, satul Bădiceni, raionul Soroca.

A absolvit Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Filologie, specializarea - jurnalistică (1966). Redactor-șef la „Tinerimea Moldovei”, „Dialog”, „Viața satului”. Deputat în Parlamentul Republicii Moldova (1998-2001); vicepreședinte al Uniunii Jurnaliștilor din Moldova; Președinte al Centrului de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație Acces- INFO. Tipărește volume de publicistică: „Credință, Dreptul la fericire”, „Balada spicului de grâu”, „Nu împușcați în curcubeu” ș.a., precum și de poezie: „Teamă de semn rău” (1993), „Scut de zăpadă” (1994), „Surâsul călugărului” (haiku, ediție româno-engleză, 1996), „Nu-mă-uita” (haiku, ediție româno-engleză, 2000), „Blândețea tăcerii” (haiku, ediție româno-engleză, 2003), „Poeme în alb-negru”(haiku, ediție româno-engleză, 2003), „Păsări și stânci” (haiku, ediție româno-engleză, 2005). Haiku-urile au fost publicate în reviste din SUA, Anglia, Austria, Japonia, Grecia, Slovenia. Este inclus în antologia „Haiku Internațional” (Londra, 2000). Premiul „George Bacovia” al revistei, „Ateneu” (Bacău). Om Emerit al RM (1996).

„Vasile Spinei are știința versului, pe care îl alintă în întorsături de rostiri bătrânești, dar de împerecheri de vocabule făcute după regulile postmodernismului”. (Dan Mănuță)

Opera: Spinei Vasile. Teamă de semn rău. - Ch., 1993;

Spinei Vasile. Scut de zăpadă. - Iași, 1994;

Spinei Vasile. Surâsul călugărului. - Constanța, 1996;

Spinei Vasile. Vadul cu siguranțele arse. - Ch., 2000;

Spinei Vasile. Nu-mă-uita. - Ch., 2000;

Spinei Vasile. Blândețea tăcerii. - Ch., 2003;

Spinei Vasile. Poeme în alb-negru. - Ch., 2003;

Spinei Vasile. Păsări și stânci. - Ch., 2005.

Știrbu Larisa

S-a născut la 1 decembrie 1950 în satul Stoicani, județul Soroca.

În 1968 termină școala medie din sat, apoi în 1973 Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Chimie. După absolvirea Universității, lucrează laborant superior la Institutul de Chimie al Academiei de Științe din Moldova (1973-1975), la școala medie din satul natal (Stoicani), ca organizator al lucrului educativ (1976), la Asociația de Producere Republicană „Universal” în calitate de maestru, inginer - tehnolog, inginer chimist superior (1971-1980), profesor de chimie la Școala Republicană Pedagogică de Arte Plastice (1980-1991).

A mai lucrat profesor de chimie la Colegiul Național de Comerț (1991-1994), director adjunct la Colegiul Național de Comerț (1994-1998).

Director la Colegiul Național de Comerț, are grad didactic I și gradul II managerial.

Se ocupă cu pictura, poezia și muzica.

Strechii Maria

– doctor în științe economice, conferențiar universitar.

Născută la 11 august 1957, satul Dărcăuți, raionul Soroca.

Studii: Institutul Agricol „M.V. Frunze” (1980), Facultatea Economie; aspirant la Institutul Unional de Cercetări în Domeniul Economiei Agrare (or. Moscova) unde în 1988 a susținut teza de doctor în științe economice.

Stagii profesionale – 13, inclusiv în Grecia, SUA.

Domeniul de cercetare: micro - și macroeconomia, activitatea economică externă.

Publicații: 45 de lucrări științifice, metodicodidactice.

Tap Iurie

S-a născut la Nimereuca, raionul Soroca în 1956.

În clasa a VIII-a, a fost transferat la școala nr. 1 din Soroca. De acolo a plecat să învețe la Chișinău, la Facultatea de Istorie.

În 1978, cu diploma de profesor, a sosit la Florești, la școala rusă nr. 2, în calitate de profesor de istorie și științe sociale. După patru ani de dăscălie, a fost numit director al școlii moldo-ruse din oraș.

Mai târziu, e ales primar de Florești. Grație efortului comun, la Florești a fost restabilită fabrica de sticlă, pe timpuri o întreprindere de talie unională cu 1500 angajați. Aici lucrează 500 de persoane. Lui îi aparține inițiativa (fiind susținut de colegii de la Proiectul „Reforma autorităților publice locale” în frunte cu Duane Beard), de a forma Asociația Orașelor, pentru a încerca să dialogheze mai dinamic cu puterea centrală și a crea un cadru legislativ ce le-ar permite primarilor să facă ceva util pentru orașele și satele lor.

Iurie Țap a fost reales pentru a doua oară în calitate de „gospodar general”, aducând la Florești experiența americanilor, francezilor și nu numai în administrarea publică. Orașenii îi acceptă inițiativele și încearcă, împreună cu primarul, să schimbe viața în bine.

2009 vicepreședinte al Parlamentului RM.

Țapu Pavel

Doctor în medicină, docent, Universitatea de Medicină „N. Testemițeanu”, șef de studii, Catedra traumatologie, ortopedie și chirurgie în campanie.

Născut în Racovăț la 6 ianuarie 1940.

Studiile de 7 clase le-a absolvit excelent și a hotărât să continue învățătura la Tehnicumul de Mecanizare din Soroca, unde a fost admis fără examene. Tata de sine stătător a schimbat locul documentelor fără a-l informa. Și la 1 septembrie pleacă la Școala de Medicină de 3 ani în Soroca. Practica finală la Camenca.

Lucrează în calitate de felcer în Spitalul republican al invalizilor de război din Camenca, sanatoriul „Sergheevca”, serviciul în Armata Sovietică în Germania (or. Potsdam), ca felcer-șef al blocului de operație (fostul spital al elitei lui Hitler), un spital foarte bine aranjat. Când a fost vizitat de către chirurgul principal al Armatei URSS, generalul A. Vișnevski, a fost uimit și a spus: „Orișice clinică din Uniunea Sovietică ar dori să lucreze în așa condiții” și l-a recomandat de a fi „primit” la studii la Institutul de Medicină din Chișinău prin semnătura lui.

După absolvirea Institutului de Medicină a activat ca chirurg și traumatolog în spitalul din Glodeni pe parcursul a 3 ani. Își continuă studiile în aspirantură la Catedra traumatologie și ortopedie, Chișinău.

Lingura de „amar” a fost dată la finisarea tezei, la 24 decembrie 1974, când A. Cosâghin a semnat Hotărârea Guvernului URSS de a lichida sistemul de apreciere a tezelor de candidat și doctor în științe în toate

domeniile științei. Această perioadă a durat 2 ani, care au adus la o stagnare mare în știință. Cu teza înaintată pentru susținere, a rețrăit această perioadă până când Ștefan Vetrilă (pământeianul nostru), lucrând în Moscova, i-a deschis secretul: de la 1 ianuarie 1977 a fost restabilă sistemul de susținere a tezelor științifice. CITO - Institutul Central de Traumatologie are 2 consilii. Acolo a și confirmat rezultatele tezei și diploma de doctor în medicină nr.1.

În 1979, a plecat cu familia la lucru în Mongolia în calitate de traumatolog al spitalului ambasadei URSS. După un control riguros al KGB ului (repetat) a fost numit ca medic personal a ambasadorului plenipotențiar al URSS în Mongolia - Smirnov Alexandr Ivanovici.

După reîntoarcerea în țară a activat ca profesor la Catedra „natală” până în 1986. A studiat în Kiev engleza 7 luni, după 4 luni de la catastrofa din Cernobil.

După finisarea acestor studii, a fost invitat împreună cu familia la lucru în Republica Yemen, or. Aden, Spitalul central militar, unde a activat 3 ani.

Înteruperea contractului a fost condiționată de conflictul în Kuwait „Буря в Пустыне”.

A fost coordonator al familiilor Președintelui și a Prim-ministrului țării, iar soția - a Secretarului general al Partidului Socialist.

După revenire continuă activitatea la Universitatea de Medicină „N. Testemițeanu” în calitate de docent (conferențiar) și șef de studii la Catedra de traumatologie, ortopedie și chirurgie în campanie.

A publicat în cărți, reviste, 86 de lucrări științifice (în țară și alte țări) Este autorul la 48 de inovații în traumatologie. Cunoaște limbile străine: engleza, franceza, araba și mai puțin chineza și mongola.

La Universitatea de Medicină citește cursuri pentru studenți, medici și rezidenți în română, rusă și engleză.

Tarălungă Antip

Maestru-coregraf, etnograf, și cercetător la Institutul de Arte al Academiei de Științe din Republica Moldova.

Născut la 15 mai 1949 în satul Redi - Cereșnovăț, raionul Soroca. Absolvește 8 clase la școala din sat (1956 - 1964), apoi studiază la Colegiul de Construcții din Hîncești (1964 - 1968).

Din 1968 activează ca mastru de șantier de construcții civile în Co-loana Mecanizată – 55, or. Soroca, de unde este chemat în rândurile armatei, făcându-și datoria timp de doi ani, după care, se reîntoarce înapoi la șantier.

Mai apoi, din 1971 până în 1973, este student la Colegiul de Arte, Sec-ția coregrafie din Soroca, după absolvirea cărui este angajat ca condu-cător artistic al Casei de Cultură din satul Parcani și conducător al ansamblului de dans popular „Cireșar” în satul Redi – Cereșnovăț.

În 1974 – 1978, își prelungește studiile, tot pe această cale, la Institu-tul de Stat din Leningrad.

Din 1978 până în 1991, este șef al Secției coregrafice la Centrul de Creație Populară al Ministerului Culturii din Chișinău.

1980-1991 - fondator și coordonator al Laboratorului de Creație al coregrafilor din RM, cu organizarea lecțiilor practice trimestriale;

Iar din 1991 este cercetător științific la Institutul Patrimoniului Cul-tural, profesor de coregrafie, grad didactic superior.

1989 – a fondat împreună cu familia - soția, Raisa, feciorii, Dumitru și Andrei (din resursele financiare ale familiei) ansamblul etnofolcloric de muzică și dans „Comoara”, activează până-n prezent.

1990-2000 - profesor la Institutul de Perfecționare a Cadrelor Didac-tice pe lingă Ministerul Învățământului (dansul popular)

1994 - fondator și coregraf al ansamblului de dans popular „Lăstă-rel” (copii de 6-9 ani), activează până-n prezent.

1996 - fondator al asociației obștești Societatea Academica de Fol-clor „Comoara”, permanent președinte al asociației (valorificarea fol-clorului autentic prin intermediul ansamblurilor de dans), fondator al arhivei de dans folcloric în cadrul fostului Institut de Etnografie și Fol-clor al ASM.

1998 - fondator, director și coregraf a ansamblului de dans popular „Cireșarii” (studenți ai Colegiului Financiar - Bancar „A. Diordiță”, or. Chișinău) activează până-n prezent.

2005 - membru fondator al Asociației obștești Asociația coregrafilor „Centrul Folcloric Moldovița”, ales președinte al Asociației.

2009 - la adunarea generală al coregrafilor ales președinte al Uniu-nii coregrafilor din R. Moldova.

A participat la diverse stagii și cursuri de formare profesională din Rusia, Ungaria, România și din țară.

Publicații: Țaralunga, Antip. Ion Furnică : Ieri și azi / Antip Țărălună // Arta. – 2004. – P. 119-123;

Țărălună, Antip. Sîntem pe marginea prăpastiei, nu numai cu dansul popular, ci cu întreaga artă: [intervi cu A. Țărălună, maestru în artă] / consemnare : Arina Roșca // Gazeta liberă. – 2006. – 25 mai. – P. 14;

Țărălună, Antip. Ion Furnică – celebru dansator moldav / Antip Țărălună ; Acad. de Șt. a Rep. Moldova. Inst. Patrimoniului Cultural, Dir. Cultură a Consiliului mun. Chișinău, Soc. Academică de Folclor „Comoara”. – Chișinău : Grafema Libris, 2006. – 187 p. : imagini, fig., n. muz.;

Țărălună, Antip. Spiridon Mocanu – o legendă vie / Antip Țărălună ; Acad. de Șt. a Rep. Moldova. Inst. Patrimoniului Cultural, Dir. Cultură a Consiliului mun. Chișinău, Soc. Academică de Folclor „Comoara”. – Chișinău : Grafema Libris, 2006. – 119 p.: il., imagini.;

Codreanca : [din istoria ansamblului sportiv de dansuri : album] / Clubul Sportiv de Dans Codreanca ; aut. concepție : Petru Gozun, Antip Țărălună ; trad. în lb. rusă : Iurie Balan ; trad. în lb. engl. : Angela Moțpan ; cop. : Simion Coadă ; design : Olesia Plugaru, Andrei Ichim ; fotoprocesare : Igor Hmelnițchi. – Chișinău : „Baștina-Radog” SRL, 2009. – 199 p. : fot., fot. color. – Text paral. : lb.rom., engl., rusă.;

Țărălună, Antip. Lexicul dansului folcloric și evoluția lui în dansurile scenice ale ansamblului „Joc” : (Tăbăcăreasca și Hora fetelor montate de Nicolae Bolotov în 1949 și de Vladimir Curbet în 1960) / Antip Țărălună // Arta. – 2003. – P. 151-153. – Rez. în lb. fr.;

Țărălună, Antip. Spiridon Mocanu – o legendă vie : [actor] / Antip Țărălună // Arta. – 2001. – P. 92-95.;

Țărălună, Antip. Cântul, jocul de acasă ne fac viața mai frumoasă : [notorietate a artei coregrafice Tatiana Usaci] / Antip Țărălună // Moldova suverană. – 2000. – 11 noiemb.;

Consătenii mei : (din Rădi-Cereșnovăț, Soroca) / ed. îngrijită de Antip Țărălună : [ist. și prezentul localității]. – Chișinău : S.n., 2000. – 301 p.;

Rec.: Partole, Claudia. Sfânta datorie... // Moldova suverană. – 2000. – 10 aug. – P. 3.;

Consătenii mei: (din Rădi-Cereșnovăț, Soroca) : [folclor autentic] / Soc. Academică de Folclor “Comoara”; ed. îngr. de Antip Țărălună ; descifrarea și îngr. creațiilor " muz. de Dumitru Blajinu. – Chișinău : S.n., 2000. – 301 p.: fotogr.;

„Jaca așa se joacă, măil..” : [pe marginea cărților “Ion Furnică, celebru dansator moldav” și “Spiridon Mocanu, o legendă vie”, semnate de Antip Țărălună] // Moldova : serie nouă. – 2007. – Nr. 3-4. – P. 7. – [Art. Semnat “M”];

Bantoș, Tatiana. Ion Furnică și Spiridon Mocanu – dansul lor a devenit subiect de carte : [în incinta BNRM a avut loc lansarea cărților “Spiridon Mocanu – legendă vie” și “Ion Furnică – celebru dansator moldav”, semnate de folcloristul Antip Țărălună] / Tatiana Bantoș // Flux : cotid. naț. – 2006. – 18 dec. – P. 4.;

Curbet, Vladimir. Valori perene românești : Tradiții. Obiceiuri. Rapsozi populari. – Chișinău : Pontos, 2003. – 432 p.;

Rec.: Țărălună, Antip. Valori perene românești // Lit. și arta. – 2004. – 12 febr. – P. 8.;

Țaralunga, Antip. Talentul vine odată cu laptele mamei : [creionări la portr.

compoz. și dirijorului de cor "Renaissance" Tudor Zgureanu] // Moldova literară : supl. al ziarului "Moldova Suverană". - 1998. - 31 ian. - P. 4.;

Țarălungă Antip. Arta coregrafica // Frumos e la șezătoare.— Ch.: Lit. artistica, 1983.; Țarălungă Antip. Tinerețea - ansamblul de dansuri populare: Buclet.— Ch.: Timpul, 1984.;

Țarălungă Antip. Moldavschie tanti.—Ch.: Lit. Artistica, 1985.;

Țarălungă Antip. Moldavschie tanti, (Moldova) tematicescaia programa. - Moscva, 1988;

Țarălungă Antip. Coregrafia populara si foto // Folclor din cimpia Sorocii.— Ch.: Știința, 1989.;

Țarălungă Antip. Dansuri populare: Manual.—Ch.: Edit. „Universitas”, 1992.;

Țarălungă Antip. 12 dansuri populare // Ruga iezilor cei trei.— Ch.: Prut internațional”, 1999.;

Permanent în anuarul Institutului Studiul Artelor, și Patrimoniului Cultural al A.S.M, capitolul „Arta Contemporana”- coregrafia.

Mențiuni: este distins în 1990 Titlul „Za otlicinuiu rabotu”, 1996 Titlul Onorific „Maestru în Artă”. Deținător al medaliilor de aur și Laureat al Festivalurilor Unionale din 1967, 1977, 1985, 1992.

Din 2008 Membru cu drepturi egale al Consiliului Internațional de Dans UNESCO.

Țașnic Măria

S-a născut la 28 august 1926 în satul Cosăuți.

Termină școala primară din sat, apoi școala medie din Soroca (1941) Continuând învățătura, participă și în activitatea artistică în calitate de solistă a corului din sat. În anul 1944 este invitată în calitate de solistă la Capela Corală „Doina” a Filarmonicii de Stat din Chișinău.

Pe parcurs își perfecționează cunoștințele muzicale în Studioul de operă a Filarmonicii.

În anul 1956, este invitată la Teatrul de Operă și Balet, unde până în 1990 este o solistă de prima mărime.

Din anul 1974, poartă titlul onorific de Artistă Emerită a Republicii Moldova. În anii 1947 și 1953 este deputat în Sovietul orașenesc Chișinău.

A avut numeroase turnee cu „Doina”, și cu Teatrul de Operă și Balet în străinătate, prezentând cu mare succes arta muzicală din Moldova.

Pentru succesele obținute în arta corală-teatrală, pe parcursul a mai bine de 45 ani, a fost menționată cu ordinul „Insigna de onoare” (1960) și cu Diploma Prezidiului Sovietului Suprem al R.S.S.M. (1964), cu diplome ale Ministerului Culturii al R.S.S.M.

Tetelea Margareta

Născută la 3 august 1959 în satul Iorjnița, raionul Soroca, Republica Moldova.

Studii: Facultatea Muzică și Pedagogie Muzicală (IPSB, 1978-1982); doctorantura (Institutul Pedagogic de Stat din Kiev, 1989-1993).

Posturi științifico-didactice: lector (Catedra pregătirea instrumentală și metodică a învățătorului, 1982-1993); lector superior (Catedra instrumente muzicale și metodică, 1993-2000); conferențiar universitar (Catedra instrumente muzicale și metodică, 2000 - până în prezent).

Funcții administrative: șef de Catedră instrumente muzicale și metodică, 2000-2005); decan (Facultatea Muzică și Pedagogie Muzicală (2005)

Grade științifice: doctor în pedagogie

Domenii de cercetare științifică: pedagogie și estetică muzicală

Lucrări publicate: Circa 20 articole:

Tetelea Margareta. Ideile estetice ale lui George Breazu și rolul lor în pregătirea profesorului de muzică // Realizări și deschideri științifice. – Bălți, 1995. – P. 74-75;

Tetelea Margareta. Dimensiuni estetice ale educației muzicale // An. șt. / Univ. "A. Russo". – 2001. – T.19,

fasc.c.: Tetelea Margareta. Pedagogie și Psihologie. Muzică și Pedagogie muzicală. – P. 64-65;

Tetelea Margareta. Cadrul enciclopedic al pregătirii profesorului de muzică // Reforma învățământului: teorie și practică. – Bălți, 2002. – P. 60-64;

Tetelea Margareta. Conceptul curricular de educație muzicală ca idee centrală în pregătirea profesorului de muzică // Tradiționalism și modernism în educație: realitate și deziderate. – Ch., 2003. – P. 181-183;

Tetelea Margareta. Dimensiuni stilistice de pregătire instrumental-pedagogică a profesorului de muzică // Probleme actuale și de perspectivă ale pedagogiei muzicale. – Bălți, 2003. – P. 13-15;

Tetelea Margareta. Activitatea catedrei Instrumente muzicale și Metodică // Standarde, conținuturi și tehnologii moderne în educația muzicală. – Bălți, 2004. – P. 13-17;

Tetelea Margareta. Semnificația multiplă a "valorii" în educația muzicală din perspectivă curriculară // Educația artistic-spirituală în contextul învățământului contemporan. – Bălți, 2005. – Vol. 2. – P. 8-12.

Coordonator științific: 8 teze de master; 20 teze de licență

Stagii științifice: Pedagogie și estetică muzicală (Kiev, 1993; Cluj-Napoca, 1996).

Participări la foruri științifice: Conferința jubiliară, USB (1995); Conferința internațională “Звучать или не звучать музейным музыкальным инструментам» (Sanct-Petersburg, 2002); Conferința internațională «Tradiționalism și modernism în educație: realitate și deziderate» (Tiraspol, 2003); Simpozionul internațional «Standarde, conținuturi și tehnologii moderne în educația muzicală» (Bălți, 2004); Conferința internațională «Educația artistic-spirituală în contextul învățământului contemporan» (Bălți, 2005).

Activitate artistică: Promotor a circa 20 de concerte anuale de muzică clasică

Activitate publică: Coordonatorul activității concertistice în cadrul Filarmonicii de copii din Bălți

Tighinean Victor

S-a născut în 1968 în orașul Soroca, Termină 10 clase la școala nr. 1 în anul 1985, iar în 1993 a terminat Facultatea de Medicina de la Cluj. În următorii cinci ani a urmat specializarea în chirurgie pentru ca la finalul studiilor sa intre în afaceri. A început cu comerț de încălțăminte sanitară pentru medici. A continuat apoi la „Transinvest”, o companie specializata tot în încălțăminte sanitară pentru medici, unde a avansat până la postul de director general. Următorul pas a fost sa dezvolte o rețea de magazine multibrand în Cluj-Napoca „Michelle”. În 2004 a semnat contractul de franciza (dreptul de aexploata sau de a dezvolta o afacere, un produs, un serviciu sau o tehnologie) cu „Ecco” si a început să reprezinte brândul în România și Moldova. Pe 5 martie 2005 deschide primul magazin „Ecco” din Romania, în Cluj-Napoca.

Au urmat apoi 11 magazine deschise pe parcursul a 5 ani, 10 milioane de lei cifra de afaceri în 2009 și un plan de extindere agresivă pentru 2010. A fost anul în care au lansat 5 noi magazine.

Tinică Grigore

Unul dintre cei mai recunoscuți medici străini din Iași este profesorul, doctorul Grigore Tinica, șeful Institutului de Boli Cardiovasculare.

E născut la 11 noiembrie 1960 în orașul Soroca și cea mai mare parte a familiei sale este în

Republica Moldova.

În 1984, a absolvit Universitatea de Medicina și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Chișinău.

A venit în România în anul 1991 pentru a susține doctoratul la Universitatea de Medicina și Farmacie „Carol Davila” din București, fiind bursier. În 1996 își susține teza de doctorat, urmând mai apoi stagieri în Belgia, Austria, Ungaria, SUA.

În 1998 a câștigat prin concurs postul de șef de Secție chirurgie cardiovasculara la Institutul de Boli Cardiovasculare, care se deschidea la Iași.

A construit această secție practic de la zero, ajungând una dintre cele mai bune instituții medicale din România. În data de 21 aprilie 2000 s-au făcut primele 4 intervenții vasculare la Iași, iar pe 8 mai 2000 a făcut prima operație pe cord deschis, după care au urmat altele - în număr de 5.000, peste 60 de transplanturi renale cu rezultate imediate și tardive foarte bune, zeci de operații cardiovasculare și congenitale extrem de complexe.

Pentru toate aceste rezultate excepționale Tinică a fost răsplătit cu recunoaștere pe plan național. Jurnaliștii din medicină premiându-l în 2000 pentru cea mai spectaculoasă evoluție (pentru reconstrucția clinicii), iar în 2001, PRO TV i-a acordat premiul „Viața cu orice preț” pentru serviciile aduse orașului Iași.

Publicații: Tinica, Grigore, Colar, Liliana. Risc si beneficiu in revascularizarea chirurgicala a miocardului. - Editura Polirom, 2001;

Tinica, Grigore. Notiuni de chirurgie cardiaca congenitala. - Editura Medicala, 2005.

Țirdea Teodor

Profesorul Teodor Țirdea s-a născut la 28 septembrie 1937 în satul Sobari, județul Soroca

In 1954, după absolvirea școlii din satul natal este admis la Facultatea de Fizică și Matematică a Universității Pedagogie „Ion Creanga” din Chișinău, iar în 1964 face Facultatea de Automatică și Construcție a Institutului Politehnic din Harkov.

Filozoful Teodor Țirdea este autorul unui șir de lucrări științifico-metodice consacrate problemei instruirii și perfecționării cadrelor didactice din sistemul de învățământ universitar.

Teodor Țirdea este Cavaler al Ordinului „Gloria Muncii”, Eminent al Învățământului Public din Republica Moldova, deținător al multor dis-

tincții și diplome.

Publicații: Bioetica, Filosofia, Economia și Medicina în strategia de asigurare a securității umane: Materialele Conf. a XII-a Șt. Int., ... 2007 / red. resp. Teodor N. Țirdea. – Ch.: Centrul Ed.-poligr. "Medicina", 2007. .... p.: fig. tab.: 20 cm.

Țirdea Teodor N. Noosferizarea și globalizarea - mecanisme de realizare a dezvoltării durabile : Articol

Țirdea Teodor N. Sinergetică, aliniaritate, autoorganizare - - calea spre știința postneclasică . - Chișinău, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie N. Testemițanu, 1998

Țirdea Teodor N. Filosofie și bioetică - - istorie, personalități, paradigme . - Chișinău, [s.n.], 2000

Țirdea Teodor N. Informatizarea, cunoașterea, dirijarea socială . - Chișinău, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie N. Testemițanu, 1994

Țirdea Teodor N. Filosofie în concepții și personalități / L. P. Dergaciov, T. N. Țirdea, Gr. M. Cat. - Chișinău : Universitatea Agrară de Stat, 1995.

Tismăneanu Leonte

Leonte Tismăneanu (născut Leonid Tisminețki) **născut 26 februarie 1913 la Soroca - decedat 1981.** A fost un om politic, militant comunist și teoretician român de naționalitate evreiască.

Aderă la Uniunea Tineretului Comunist în anii 1930 și este secretar al organizației UTC în sectorul 2 al capitalei București; a fost activist comunist la Brăila și Galați. Din 1933 a fost membru în Partidul Comunist Român, pe atunci ilegal. După o perioadă de șase luni în închisoare ca deținut politic, s-a întors în orașul natal Soroca, unde a fost secretar regional al PCR. După un an a revenit la București, în sectorul 3, iar în 1935, a fost condamnat pentru deținerea unor documente ilegale. La ancheta acestui caz, a refuzat să colaboreze cu Siguranța Statului. A fugit în Spania și în anii 1937-1939, împreună cu soția sa, Hermina Marcusohn, a luptat în Brigăzile Internaționale (comuniste) în Războiul Civil din Spania, unde și-a pierdut brațul drept. În 1939 s-a retras din Spania în Franța, iar de acolo a fost transferat în URSS.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial a lucrat la Moscova în calitate de crainic, apoi ca redactor la secția română a postului de radio Moscova, fiind coleg cu Leonte Răutu, Ana Pauker și Vasile Luca. La Moscova, Leonte Tismăneanu a urmat cursurile Facultății de Limbi Străine. Se presupune că a fost repatriat în România din inițiativa NKVD, în anul 1948 și că atunci și-a românizat numele în Tismăneanu

(1949). S-a numărat printre „nomenclaturiștii” regimului, oamenii privilegiați din aparatul de stat: în anii 1948-1952 lucrează în aparatul de agitație și propagandă al PMR-ului, apoi îndeplinește funcțiile de director adjunct al Editurii „PMR”, ulterior Editura „Politică”; a fost șef al Catedrei de marxism-leninism la Universitatea (pe atunci numită „C.I. Parhon”) din București, precum și șef de Catedră la Școala de Științe Sociale „A. A. Jdanov”. A fost și redactorul ediției române a revistei ideologice patronate de conducerea sovietică „Problemele păcii și socialismului”, care apărea la Praga.

Între 1958-1960, a fost anchetat pentru "fracționism" și opinii "anti-partinice" și în mai 1960 a fost exclus din PMR; ulterior a fost reprimis în partid (1964) și reangajat, ca redactor la Editura „Meridiane”.

Fiul lui Leonte Tismăneanu, Vladimir Tismăneanu (n. 1951), politolog stabilit în SUA, profesor la Universitatea Maryland, a fost numit, la data de 5 aprilie 2006, în fruntea comisiei prezidențiale de studiu a diktaturii comuniste în România.

Tkaciuk Mark

Mark Tkaciuk s-a născut la 26 septembrie 1966 în orașul Soroca. Provine dintr-o familie mixtă, mama fiind armeană, iar tatăl – ucrainean. La sfârșitul anilor 1980 a studiat la Facultatea de Istorie a Universității de Stat. În 1987 a fost primit în ștatele sectorului arheologic slavon-moldovenesc a secțiunii arheologie a Academiei de Științe. Din 1990 pînă în 1992 este laborant la Institutul de Cultură din Sanct-Peterburg. În 1991 își finalizează studiile în școala de Arheologie din Satton-Hu, Saffolc din Marea Britanie. Din 1992 pînă în 1994 - aspirant al Institutului de Cultură din Sanct-Petersburg. În 1995, sub conducerea doctorului în istorie K. K. Marcenco, și-a apărut teza de doctor «Гетика. Культурогенез и культурная трансформация в Карпато-Дунайских землях в VII—II вв. до н. э.» (Oronești: M. B. Șciuchin, L. S. Klein). Din 1995 pînă în 1998 - cercetător științific superior la Institutul de Arheologie al Academiei de Științe a Republicii Moldova. Între anii 1997 - 2000 este președinte al Centrului de studii științifice «Rudi-Maetonium». În 1998, devine rector al Universității «Școala de Antropologie superioară». Din 2000 - redactor al revistei "STRATUM plus". Din martie 2001 pînă în iunie 2002 - deputat în Parlamentul Republicii Moldova. Din iunie 2002 pînă în noiembrie 2008

activează drept consilier al prezidentului RM pe politică internă. La 5 aprilie 2009 este ales deputat în Parlamentul RM din partea PCRM.

A publicat mai mult de 30 de lucrări științifice, printre care monografia "Arheologia Libertății" (Chișinău, 1996). Este autorul a mai multor articole, eseuri («Тройная бухгалтерия», «Что такое Молдавия», «Первый воронинский удар»).

Toma Marcel

redactor, revista „VIP-magazin”

S-a născut la 25 martie 1973 în comuna Cosăuți, Soroca, în familia intelectualilor Marcu și Vera Toma.

Absolvește Școala din satul Cosăuți (1990) cu medalie de argint.

Face studii universitare la Univesitatea de Stat din Moldova Facultatea de Jurnalistică și Științe ale Comunicării între anii 1995-1999.

Debutează în jurnalistică la ziarul „Fotbal-Hebdo”, apoi la AP „Flux”, la Agenția Informațională „Moldova Plus”.

A îndeplinit funcția de redactor-șef adjunct la săptămânalul „Luceafărul”. A colaborat la ziarele „Alianța”, „Sport-plus”, la postul de radio „Antena C”.

Publicații: Toma Marcel. Victoria Lungu / Marcel Toma. - VIP magazin Moldova. - 2009. - Chișinău. - Martie - P. 110-114

Toma Marcel. 99 femei ale Moldovei/ Almanah VIP Magazin. - Ch.: Elita Media, 2006. - 232 p. : il., fotogr.

Rodica Trofimov, Marcel Toma. Nicu Țărnă / Rodica Trofimov, Marcel Toma [solis-tul trupei „Gândul Mâței”]. - VIP magazin Moldova. - 2008. - Decembrie - P. 38-39.

Marcel Toma. Emilian Galaicu-Păun sau... cum să-l împaci pe omul credinței (călă-uză) cu omul tuturor îndoielilor (scriitorul)? / Marcel Toma. - VIP magazin Moldova. - 2009. - Chișinău. - Iunie - Iulie - P. 32-38

Marcel Toma. Andrei Sochircă / Marcel Toma. - VIP magazin Moldova. 2008. - Ianuarie - Februarie - P. 29-32

Topor Valeriu

Maestru-coregraf

Născut la 4 iunie 1952 în satul Redi-Cereșnovăț, raionul Soroca.

Studii: 1975 absolvent al Școlii Republicane de Iluminare Culturală "E. Sîrbu" din orașul Soroca din anul.

1998 - Institutul de Stat al Artelor, specialitatea pedagog-culturolog, manager în cultură, animator cultural și începe activitatea la Palatul de Cultură din or. Soroca în funcție de coregraf și profesor de coregrafie la Școala de Iluminare Culturală „E. Sîrbu” or. Soroca, în funcție de director artistic și maestru de balet al ansamblului „Nistrenii”, care în 1977 la primul Festival Unional s-a învrednicit de titlul „Laureat al Festivalului” și a fost decorat cu Medalia de Aur. În același an colectivului i s-a oferit titlul de „Colectiv Popular”. Denumirea ansamblului a devenit populară cît în țară atît și peste hotare, în multe orașe din: Germania, Bulgaria, Rusia, Anglia, Grecia, Țările Baltice, Romania, Italia, Franța, Israel, Africa de Sud.

În anul 1988 prin intermediul Ministerului Culturii din fosta U.R.S.S. a fost invitat în S.U.A. în or. San Francisco, în trupa de băiet "Dansurile lumii", unde a montat dansuri populare moldovenești, pe care și pînă astăzi americanii le dansează cu plăcere. Pentru propaganda vastă a artei muzical-coregrafice și înalta măiestrie artistică prin decretul președintelui R.M. la data de 21 martie 1994 i s-a conferit titlul onorific "Maestru în Artă".

Cu ocazia jubileul de 35 ani de la formarea ansamblului „Nistrenii” i s-a conferit titlu „Cetățean de Onoare” al or. Soroca.

A activat pîna în 1997, apoi este transferat la Centrul Național de Creație Populară a Ministerului Culturii, șef al sectorului de coregrafie; lector superior la Universitatea de Stat al Artelor.

Din anul 1998 activează în funcție de pedagog-coregraf în clasele cu profil coregrafic, la liceul "N. Dadiani", contribuind la dezvoltarea aptitudinilor coregrafice și muzicale a elevilor, la cultivarea unui sentiment rafinat de acceptare a artei coregrafice și atitudine față de lumea înconjurătoare.

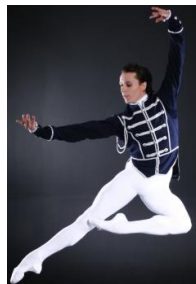
Din 2001, prim-maestru de balet al Ansamblului de dansuri populare „Plai Moldovenesc” al MAI RM (maior de poliție), Chișinău.

Cetățean de Onoare prin Decizia Consiliului Orășenesc Soroca, nr. 28/28 din 22.04.2010.

Topor Ulian

Născut la 31 mai 1983, orașul Soroca, Republica Moldova.

1997 – 1998 începe să practice baletul la Liceul Coregrafic din Chișinău, apoi în 1998 - 1999 își continuă studiile la Conservatorul din Viena (Austria).

Una din primele victorii de nivel internațional a fost și concursul «Rudolf Nuriev» din Budapesta. Variațiile mărețului Rudolf Nuriev au fost interpretate de artiști din Japonia, America, Franța, Italia și Anglia, și acest concurs l-a făcut pe Iulian să trăiască emoții de neuitat. Urmează invitația din Franța, pentru a dansa în trupa celor mai talentați tineri din lume, în „Jeune Ballet de France”, din Paris în 1999 - 2000. Această experiență de 2 ani le-a permis dansatorilor de balet modern să fie aplaudați de spectatorii din Rusia, Polonia, Germania, Africa. Pe timpul conflictului din Kosovo, acestor tineri le-a reușit prin spectacolele lor, să-i facă pe oamenii de acolo să uite de război măcar pentru câteva ore.

2000 - 2002 - a studiat la Școala Academiei John Cranko, Stuttgart, Germania. Anul 2002, i-a adus în palmares 2 victorii foarte importante: locul I la concursurile din St. Polten și din Luxemburg. Aceste victorii l-au făcut să fie și mai ambițios.

În toamna anului 2002, după cel mai prestigios Concurs de Balet Internațional din Varna (Bulgaria), ziarele germane scriau: «Iulian Topor este talent cu un stil caracterizat de mișcări libere, curgătoare, încărcate emoțional. Variațiile sînt interpretate exact fiind concentrat sprinten, grațios, agil și nu lasă nici un tact sau moment nefolosit». La acest concurs au participat artiști cu o experiență mult mai mare, dar Iulian a reușit să obțină medalia de bronz, care i-a fost înmănată de vestitul Grigorovici.

A urmat practica artistică în trupa de balet din Elveția (2002 – 2004), recent activează la Opera de Stat din Berlin, condusă de Malakov, unde își realizează visele prin spectacolele clasice.

Repertoriu:

La Sylphide, PDD

La fille mal gardee, PDD

Don Quijote, PDD

Grand Pas clasique, PDD

Festivalul de flori, PDD

Spargatorul de nuci, PDD

Frumoasa Adormita, PDD

Halt Cavalerie, PDD

Giselle, PDD

Arlequinade, PDD

Flacara Paris, PDD

albastru Bird.pdd

Corsaire, PDD

La Vivandiere, PDD

Paquita, PDD

Carnaval de la Veneția, PDD

Cei trei mușchetari - balet,

D'Artagnan, (coregrafie Prokofiev)

Trofăilă Vasile

Vasile Trofăilă, **născut la 5 februarie 1942 în satul Visoca din județul Soroca.** Studii superioare.

A activat ca profesor de istorie în școală, din 1969 - corespondent titular al ziarului „Moldova Socialistă” în regiunea Soroca-Florești-Camenca-Drochia, instructor la comitetul raional de partid Soroca, din 1981 - șef de secție, membru al colegiului redacțional al ziarului: „Moldova Socialistă”, apoi, consecutiv, prim-redactor-șef adjunct al revistelor „Comunistul Moldovei”, „Politica”. „Moldova și Lumea”, „Business Globe” și al ziarului „Moldova Suverană”. în 1994-1995, concomitent e și redactor al publicației „Privat Express”. Tot atunci, împreună cu alți colegi: fondează Firma Editorială „VAST-M” SRL, pe care o conduce pînă în prezent. Autor de nuvele istorice, povești și schițe documentare. A scris două scenarii de filme documentare. E autor, redactor și editor al serialului de cărți privind istoria satelor și orașelor din Republica Moldova.

A publicat monografiile ilustrate „Județul Soroca”, „Raionul Soroca”, „Orașul Soroca”, „Visoca”, „Căprești și Prodănești”, „Ghindești”, „Comuna Cremenciug”, „Oclanda”, „Comuna Vădeni”, „Mănăstirea de maici „Adormirea Maicii Domnului” din Calarașovca”, „Bușila și Chirileni”, „Ignăței”, „Pitușca”, „Orașul Florești”, „Comuna Dărcăuți”, „Comuna Bădiceni”, „Maximovca - 100 de ani” ș.a. E alcătuitor, coautor și redactor al cărților „Mănăsur. basarabene”, „Orașul Otaci”, „Orașul Călărași”, „Ciobalaccia”, „Ermoclia”, „Podgorenii”, „Glia” din valea Tigheciului”, „Dominteni dir. valea Cuboltei”, „Timpul ne-a ales pe noi”, „Firul vremii”, „Destine în furtuni” ș.a. Redactor al cursului universitar „Administrația publică” (2007), autor Mihail Platon. Redactor creativ și traducător de scrieri memorialistice. în 2000 a scos de sub tipar culegerea „Căderea în păcat” cu subtitlul „Fabule și povești moldovenești de la finele veacului XX”, iar în 2002 - culegerea de nuvele și povești documentare „Cireșe amare”.

Membru al Uniunii Jurnaliștilor din Republica Moldova. Prin decretul președintelui Republicii Moldova din 5 martie 2002, i s-a conferit titlul onorific „Om Emerit”.

Tudor (Melnic), Ștefan

Născut la 24 decembrie 1941, în satul Cureșnița, județul Soroca.

A absolvit Facultatea de Română și Franceză a Institutului Pedagogic „Alec Russo” din Bălți.

A activat în calitate de profesor de limbă franceză. Redactor la Teleradio-Moldova. Corespondent la revista „Scânteia leninistă”, redactor-șef al revistei „Alunelul”. Membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova.

A editat: Tudor Ștefan. Casa puiului de soare: proză. – Ch.: Lumina, 1973;

Tudor Ștefan. Verde căpitan și echipa lui: proză. – Ch.: Lumina, 1975;

Tudor Ștefan. Comandant în vacanța de vară. – Ch.: Lumina, 1976;

Tudor Ștefan. Avionul: proză. – Ch.: Literatura Artistică, 1980;

Tudor Ștefan. Grănicerul. – Ch.: Literatura Artistică, 1982;

Tudor Ștefan. Mi-i dor de iepurași: versuri. – Ch.: Literatura Artistică, 1985;

Tudor Ștefan. Mînea fermecată: versuri. – Literatura Artistică, 1988;

Tudor Ștefan. Coroana de regină: versuri. – Ch.: Literatura Artistică, 1989;

Tudor Ștefan. Băiețelul din balcon: proză. – Ch.: Hyperion, 1991;

Tudor Ștefan. Satana pe pământ: publicistică. – Ch.: Hyperion, 1992;

Tudor Ștefan. Pomul fermecat. – Limba Română, 1995;

Tudor Ștefan. Drepturile tale. – 2000;

Tudor Ștefan. Poveste amară: proză. – Ch.: Hyperion, 2002;

Tudor Ștefan. Prietenul: poezii. – Prut Internațional, 2002;

Tudor Ștefan. Răzvrățiți contra regimului. – Ch., 2004.

Deținător al Premiului Uniunii Ziariștilor „Cea mai valoroasă lucrare publicistică a anului 1990”; Premiul II la Concursul „Cea mai bună oglindire a drepturilor omului în mijloacele mass-media”, 1991.

Umanef Valeriu

S-a născut la 22 octombrie 1941, în satul Grigorăuca, județul Soroca. A decedat în decedat 2003, Chișinău.

A absolvit școala medie din satul natal, după care a făcut studii la Facultatea de Economie a Universității.

În anii 1968-1972 a făcut doctoratul la Facultatea de Economie a Universității de Stat „M. V. Lomonosov” din Moscova, susținând teza de doctor în economie, iar în 1988, la aceeași universitate, susține teza de doctor habilitat în economie. Din 1989 este profesor universitar.

A început activitatea la Universitatea de Medicină din Chișinău (1966-1967), apoi este angajat la Catedra de economie politică a Universității de Stat, unde avansează pe scara ierarhică în calitate de: asis-

tent, lector superior, conferențiar (1974), profesor universitar (1990), iar din 1993 – șef de catedră.

A ținut cicluri de prelegeri la disciplinele blocului teoretic al științei economice: „Economia politică”, „Istoria doctrinelor economice”, „Macro-microeconomie”, „Complexul economic al Republicii Moldova”, „Problemele economiei de piață modernă”. Paralel cu munca didactică activează și în cercetare.

A publicat 4 manuale de teorie economică și istorie a gândirii economice, 3 materiale didactice (cursuri speciale), 3 traduceri de manuale (unele în colaborare cu membrii catedrei); a consultat traducerea din limba română în rusă a manualului în 2 vol. lansat de Catedra de economie politică a Universității „Al. I. Cuza” din Iași: Economie politică. – Ch.: Știința, 1992.

În total are publicate circa 100 de lucrări științifico - didactice (monografii, studii, broșuri, articole etc.), în care sunt abordate probleme de cercetare, cum ar fi: teoria diviziunii muncii și a cooperării în sectorul agro - alimentar, istoria gândirii economice, problemele globalizării economice (mondiale). Printre lucrările de bază trebuie menționate: „Diviziunea muncii în agricultură” (1982), „Proprietatea” (1998); manualele: „Istoria gândirii economice” (1992); „Bazele teoriei economice” (1993); „Complexul economic al Republicii Moldova” (1996) ș. a. Sub conducerea sa au fost pregătiți 5 doctori în economie și un doctor habilitat. De asemenea, au fost susținute preventiv și prezentate la Consiliul științific specializat 3 teze de doctor în științe economice. Șase doctoranzi și competitori ai Catedrei științe economice au efectuat cercetări științifice în domeniul economiei sub conducerea nemijlocită a prof. V. Umanetș.

Membru al Senatului Universității de Stat din Moldova, membru al Societății Oamenilor de Artă, Știință și Cultură a Republicii Moldova.

Distins cu ordinul „Veteran al Muncii”.

Ursu Gheorghe

Gheorghe Ursu **născut la 1 iulie 1926, Soroca, Republica Moldova – decedat 17 noiembrie 1985, București.**

Este un poet, eseist și inginer-constructor. Este fiul Margaretei Ursu și al lui Vasile Ursu, medici. Urmează la Soroca școala elementară (1932-1936) și primele clase de liceu (1936-1941), pe care le va continua după o întrerupe-

re de un an, din cauza războiului, la Galați (1942-1945), unde familia se refugiase.

Între 1945 și 1950, este student la Institutul de Construcții din București. După absolvire lucrează neînterupt ca inginer la Institutul de Proiectări în Construcții din Capitală.

În 1944, debutează cu un eseu în pagina literară a cotidianului „Ecol”, iar în 1971 publică placheta „Mereu doi”.

Din 1943, începe să țină un jurnal ce se va întinde până în 1983 și va însuma peste șase mii de pagini, în care notează zilnic observații despre sine și despre familie, despre diverse aspecte politice și culturale ale epocii. Manuscrisul, cu „însemnări dușmănoase și compromițătoare politic”, confiscat de Securitate, devine în 1984 motivul arestării, iar în 1985 al torturării și morții sale violente în arestul din Calea Rahovei, în București.

După 1989, câteva reviste culturale vor publica fragmente din acest jurnal, considerat mărturia unui scriitor martir al comunismului.

Prin formula poetică, placheta de debut, „Mereu doi”, se înscrie în lirica modernă cu aderențe suprealiste. Tema esențială, iubirea, o iubire explozivă, totală, devine pretext al unui discurs polifonic, intertextual, generat de un eu liric disimulat. În poeziile coagulate în ciclurile „În Litere”, „În Melodramă”, „În Lucruri”, „În Sonete”, Ursu animă mituri, resemnifică elemente vegetale, minerale și animale, improvizează, iar spiritul său ludic se înrudește cu cel barbian ori stănescian: „Undeva plânge o broască / mă plânge pe mine / Undeva moare un rilke / mă moare pe mine / Undeva soare în noapte / mă sare pe mine” („Semnalul nopții țară dragoste”). Mai apropiat de forma tradițională este Ursu în poezia apărută ulterior, prin izbânda apolinicului la nivelul expresiei lirice și printr-o vădită preferință pentru construcția fixă: sonetul.

Volumul de versuri „Presentimente” (1993) cuprinde piese antume și postume, prima parte incluzând ciclurile „Așteptam secunda”, „Căderi în golul inimii”, „Vino, tâmplă lângă tâmplă”, „Un cer fără coloane, în ceas dens”, câteva poeme din jurnalul parțial recuperat, partea a doua fiind o reeditare a cărții de debut. Excepție de la gama liricii sale sunt versurile ironice la adresa regimului politic: „într-un singur glas, într-un consens unanim / emit pe aceeași lungime de undă / Ovații, urale, osanale / Către cei mai mari și mai tari / prezenți acum și aici tiribombări / foști și viitori, acum și pururea / și-n vecii vecilor. Amin” (La cel de-al XII-lea Congres). Trei texte afective (In memoriam) sem-

nate de Geo Bogza, Dan Deșliu și Sorin Vieru, plasate în ultimele pagini, fac un pandant pios de prietenie pentru Babu (cum îi spuneau apropiații) cuvintelor scrise de Ștefan Aug. Doinaș și Nina Cassian.

În 1980, în urma unei călătorii, Ursu încearcă să tipărească volumul „Europa mea”, cu impresii de voiajor intelectual în secolul al XX-lea. Tergiversată și în cele din urmă respinsă de editură, cartea va fi publicată abia în 1991. Ironia și umorul, complementare unei structuri vitale, răzbat din paginile în care lejeritatea părerilor iubitorului de artă este dominată de bucuria întâlnirii cu o Europă surprinsă la persoana întâi singular. Prezente în descrieri și digresiuni, Viena, Veneția, Zurich, Paris, Barcelona, Madrid, Granada, Cordoba, Londra etc. sunt orașele muzeelor, piețelor, străzilor, parcurilor, ale artiștilor ce le reprezintă și cărora peregrinul le dedică rânduri scrise cu tandrețe și cu un sentiment al familiarității, Ursu fiind în fond un „sentimental generos, pe care cultura și gustul îl ocrotesc de banalitatea expresiei” (Ștefan Aug. Doinaș). În ciuda faptului că a fost „prins într-un mare bloc de timp care-a înghețat” (Traietorii), Ursu rămâne o conștiință a cărei consecvență, manifestată în căutările sale literare - cele peste șaiszeci de caiete ale jurnalului sunt o dovadă - dar și în atitudinea morală nealterată de-a lungul unei existențe pecetluite de totalitarism, recheamă la considerație.

Opera literară: Ursu Gheorghe. Mereu doi, prefață de Nina Cassian, cu desene de Constantin Piliuță. - București, 1971;

Ursu Gheorghe. Europa mea. - Cluj Napoca, 1991;

Ursu Gheorghe. Presentimente. Postsentimente / prefață de Ștefan Aug. Doinaș, Nina Cassian / In memoriam (semnează Geo Bogza, Dan Deșliu, Sorin Vieru). - București, 1993.

Valica Vladimir

Doctor în farmacie, conferențiar universitar.

Născut la 11 iunie 1956, orașul Soroca.

Vladimir Valica a absolvit Facultatea de Farmacie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

Teza de doctor pe tema „Standardizarea și aprecierea calității produselor farmaceutice din grupa tetraciclinelor prin metoda HPLC” a susținut-o la Moscova, sub conducerea vestitului savant farmacist rus, academicianul A. Arzamasov. V. Valica a activat în calitate de asistent la catedra de Chimie Farmaceutică și Ttoxicologică a ISMC, director științific al Centrului Farmaceutic

Științific și de Producție, vicedirector al Institutului Național de Farmacie.

Actualmente este șef de laborator cercetări farmaceutice INF, șef de catedră Chimia Farmaceutică și Toxicologică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”.

V. Valica a obținut următoarele brevete de invenție: „Procedeu de obținere a preparatului bacterian pentru tratarea disbacteriozelor”, „Principiu activ al remediilor cu acțiune antimicotică”, „Procedeu de obținere a preparatului antiseptic”, „Remediu medicamentos antibacterian și antimicotic”, „Săruri de alchilamoniu ale acidului N,N' - malonilbis-p-aminobenzoic, procedeu de obținere și utilizarea lor în calitate de remediu hipotensiv și antiaritmie”.

Pentru invențiile enumerate a fost menționat cu diplome și medalii la saloane naționale și internaționale de inventică. Este, de asemenea, autor a 69 lucrări științifice publicate.

Vartosu Valentin

Născut la 21 septembrie 1962, satul Slobozia-Cremene, raionul Soroca

În 1981, absolvit Colegiul de Construcții, Chișinău, Secția Arhitectura

E participant a multor expoziții de grup în străinătate: 1996 - Sculptura "Ion Zderciuc-Valentin Vartosu", Casa "Vasile Pogor", Iași, Romania;

Expoziții colective în republica: 1990-1991 - "Arta plastica moldoveneasca", Centrul Expozițional "C. Brâncuși", Chișinău; 2002 - Bursierii Fundației Soros, Centrul Expozițional "C. Brâncuși", Chișinău; 2002 - Sculptura, Muzeul National de Arte Plastice, Chișinău;

Expoziții ale artiștilor plastici din Moldova in străinătate: 1986 - Ulan-Bator, Mongolia, 1988 - Odessa, Ucraina, 1996, 2000 - Federația Rusa, 2000 - "Artiști plastici din Republica Moldova", București, Romania, 2001 - Hanovra, Germania

Este deținător al premiilor: 1995 - "Saloanele Moldovei", Premiul special al Juriului; 1996 - Premiul II - Monument M. Eminescu, Chișinău; 1997 - Premiul pentru Tineret al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova; 1999 - Premiul pentru Sculptura al Uniunii Artiștilor Plastici din Moldova; 2001 - Bursa de Excelența a Fundației Soros; 2002 - Pre-

miul "Moisei Gamburd", Chișinău; 2002 - "Saloanele Moldovei", Premiul Centrului Județean de Cultura, Culte și Patrimoniu Cultural Bacău

Lucrări: *Challenger (Integrul negru)*, 1996, *Jocul melcilor*, 1996, *Cactus iluminat* (din seria "Cactuși în repaos"), 2001, *Ierarhie* (varianta III), 1995, *Boleslav Hașdeu* (unul din cele cinci portrete a dinastiei Hașdeu), 1994, *Puișorul din ou, care va fi cocos*, 1993, *Filonov* (portret formula), 1989, 1997, *Eugene Ionesco*, 1998, 2000, *Chitul Biblic* (după "Neamul lui Ioana" de A. Suceveanu), 1993, *O poveste despre cactuși*, 1997, 1998.

Valentin Vartosu este fenomenul cel mai original, mai complex și mai plin de speranțe al sculpturii basarabene. (Vasile Malanetchi)

Vataman, Paul

Născut la 30 octombrie 1899, Soroca – decedat în iarna lui 1941-1942, închisoarea din Penza, Federația Rusă.

Pedagog și scriitor. După absolvirea Școlii Normale din Soroca (1 iulie 1919) își continuă studiile la Liceul „Alecu Russo” din Chișinău, apoi la Facultatea de Litere și Filozofie a Universității din Iași (specializarea istorie și geografie). Își începe activitatea pedagogică la 1 noiembrie 1924, fiind angajat ca suplinitor la Școala Normală din Vaslui. După obținerea licenței, în 1925 este profesor, iar din 1928 până la 8 decembrie 1933 - director al Liceului, AD. Xenopol” din Soroca. Timp de mai mulți ani este responsabil de editarea Anuarului acestei instituții de învățământ. Concomitent se ocupă de studierea trecutului cultural și istoric al județului natal. Drept urmare, în 1938 editează volumul „Figuri sorocene”, care include o serie de portrete ale celor mai mari patrioți pe care i-a dat neamului românesc județul Soroca: Emanuil Gavriliță, Simeon Murafa, Iustin Frățiman, Vasile Sacară ș.a. Se gândea și la scrierea unei Istorii a românilor. Culege un șir de creații populare. Participă la organizarea căminelor culturale în mai multe sate și comune. Activitatea sa nobilă se întrerupe la 25 iunie 1941, când este arestat la Ocnița, unde fusese numit profesor.

OPERA: *Figuri sorocene* / prefață de Pan. Halippa. - Ch., 1993.

Velîșco Nadejda

Născută în satul Căinariii Vechi, raionul Soroca absolvște școala medie din sat, apoi Facultatea de Chimie și Tehnologie Chimică a Universității de Stat.

Activează în calitate de șef Direcția Învățământ Preuniversitar, la Ministerul Educației și Tineretului.

Publicații: Chimia. Ghid de implementare a curriculumului modernizat pentru etapa liceală / Elena Mihailov, Nadejda Velîșco, Maia Cherdivara [et. al.]. – Ch.: Cartier, 2010

Chimia : culegere de itemi și teste pentru gimnaziu și liceu/ Hasnas, Constantin; Velîșco, Nadejda. – Ch.: Epigraf, 2004

Volnițchi Igor

Igor Volnițchi s-a născut la 10 iunie 1977 în satul Bădiceni, raionul Soroca.

În anul 1999, a absolvit Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM.

Din 1994 și pînă în 1997, a activat la postul de radio „Unda Liberă” și la multe publicații periodice.

Începând cu 1997 și pînă în 2009, a activat în cadrul agenției de presă "Infotag" în funcțiile de reporter politic, analist și redactor-șef adjunct.

Din luna noiembrie 2009, este consilier principal de stat, purtător de cuvânt al Prim-ministrului Republicii Moldova.

Publicații: Volnițchi Igor. Istoria partidelor. – Ch, 2010. – 310 p.

Cartea include istoria partidelor politice din Moldova, care este produsul activității de jurnalist, timp de 15 ani.

Vrabie Diana

Critic și istoric literar, teoretician, conferențiar universitar la Catedra de literatură română și universlă, Universitatea „Alecru Russo”, Bălți.

Născută la 2 martie 1976 în satul Volovița, raionul Soroca, Republica Moldova.

Își face studiile la Facultatea Litere (Universitatea “Al. I. Cuza” din Iași, 1994-1998); masterat (Universitatea “Al. I. Cuza” din Iași, 1999-2000); doctorantura (Universitatea “Al. I. Cuza” din Iași, 2000-2004).

Deține postul de asistent univ. (catedra Literatura Romană și Universală, 2003 – prezent); lector univ. (2005).

Este doctor în filologie. Domeniile de cercetare științifică fiind: stilistică și poetică, hermeneutică și interpretare textuală.

Are lucrări publicate: *Vrabie Diana. Anton Holban sau arta de a scrie un roman despre roman // Omagiu academicianului Silviu Berejan. – Bălți; Ch., 2002. – P. 253-259;*

Vrabie Diana. Confesiunile eroului din romanul “Însemnările unui flămând” de Ioan Sulacov // Rev. de lingv. și șt. lit. – 2003. – Nr 5-6. – P. 10-14;

Vrabie Diana. Dăruire și răsplată // Lit. și arta. – 2004. – 9 sept. – P.8;

Vrabie Diana. Nae Ionescu și generația condamnată la luciditate // Limba română. – 2004. – Nr1-3. – P. 169-172;

Vrabie Diana. Metamorfozele personajului românesc // Limba română. – 2004. – Nr1-3. – P. 149-152;

Vrabie Diana. Sorana Gurian: impudicitatea ca autenticitate // Convorbii lit. – 2004. – Nr7. – P. 79-81; Nr 8. – P. 90-92;

Vrabie Diana. Mihail Sebastian sau despre tentația autenticității // Limba română. – 2004. – Nr 7-8. – P. 97-103;

Vrabie Diana. Implicații contradictorii ale conceptului de autenticitate // Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară. – Bălți, 2004. – Vol. IV. – P. 18-21;

Vrabie Diana. Text, arhitext, paratext // Lb. română. – 2004. – Nr 12. – P. 87-91;

Vrabie Diana. Personajul cere dreptul la replică // Lb. română. – 2004. – Nr 9-10. – P. 36-38;

Vrabie Diana. Privighetoarea oarbă // Lb. română. – 2005. – Nr 1-3. – P. 169-177;

Vrabie Diana. Urme pe nisip. – Ch.: Integritas, 2005. – 167 p.;

Vrabie Diana. Imaginea celui care scrie în ore vespérale // Semn. – 2005. – Nr 1-2. – P. 36-37.

Vrabie Diana. Cunoaștere și autenticitate. – Timișoara, 2008.

Vrabie Diana. Literatura pentru copii. – Ch., 2009.

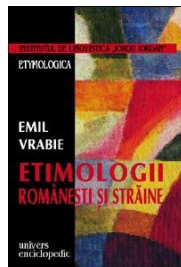
Participă la diferite foruri științifice: Conferința națională “Omagiu profesorului Silviu Berejan” (Bălți, 2002); Conferința internațională “Filologia sec. XXI” (Bălți, 2004); Conferința internațională “Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară” (Bălți, 2004); Colocviul național “Mihai Eminescu” (Bălți, 2004).

Premii: *Premiul Special al Uniunii Scriitorilor din RM, 2008. Premiul Salonului Internațional de Carte Românească, Iași. Premiul Ministerului Educației al Republicii Moldova.*

Vrabie Emil

Profesor doctor în filozofie, președinte al Asociației Naționale de Studiere a Artei de Comunicare.

Născut în Soroca, Moldova la 31 iulie 1927, a fost student la Universitatea din București, unde ulterior a predat.

În 1984, a părăsit România. A predat la un număr de universități americane, inclusiv Virginia, Ohio State, Pittsburg, și Universitatea din Michigan.

A publicat șapte cărți și 82 articole, în primul rând în domeniul lingvisticii și dialectologie.

Emil Vrabie a decedat la 5 iulie 2002 în Florida, la vârsta de 74 de ani.

Publicații: Vrabie Emil. Un oaspete binevenit. – Limba Română. - Nr. 5-6, anul XX, 2010.

Vrabie, Emil. Un filosof cunoscut mai mult în Europa : [Alexandru Strurdza]. - Chișinău, 2004.

Vrabie Emil. Arta de a vorbi frumos și convingător / Emil Vrabie, Grigore Rusu. – Cimișlia, 1998. ș.a.

Zabulica Grigore Matei

Născut la 10 octombrie 1939 în satul Racovăț, raionul Soroca, într-o familie de țărani săraci. A absolvit școala medie din Racovăț, Soroca. în anul 1956 a fost înmatriculat la Tehnicul Agricol din Cucuruzeni, raionul Orhei. Terminând studiile în anul 1960, a fost repartizat la lucru în centru de normare tehnică din or. Soroca. În anii 1960-1963 face serviciu în rândurile Armatei Sovietice.

În anul 1963, a fost înmatriculat în Universitatea de Stat din or. Chișinău la facultatea de Construcții Civile și Industriale.

A absolvit Institutul Politehnic din or. Chișinău în 1968 și a fost repartizat la Tehnicumul Industrial - Pedagogic din or. Chișinău, care mai târziu s-a numit Colegiul de Ecologie din mun. Chișinău.

În anul 1978-1979, a fost recomandat de Comitetul de Instruire Profesională al Uniunii la cursurile de limbă engleză la Universitatea din Kiev.

În anul 1980, a fost recomandat la lucru în Republica Algeria în calitate de profesor de geodezie, topografie și cartografie unde a activat pînă în anul 1983. Limba franceză a studiat-o pe loc.

1983 – 1987 – Colegiul de Ecologie - profesor de geodezie, șeful secției cu frecvență redusă.

În anul 1987, a fost trimis pentru a activa în calitate de consultant în or. Beira, republica Mozambic.

Pe parcursul anilor 1987-1989 a pregătit 6 profesori de desen tehnic și obiecte de specialitate în construcții.

1989 – 2006 – Colegiul de Ecologie - profesor de geodezie, topografie și cartografie, șeful secției studii.

A elaborat îndrumări metodice pentru lucrările de laborator la geodezie; la folosirea instruirii programate la geodezie;

Zgardan Eugen

Ctitorul medicinei veterinare din țară

Domeniul științific: parazitologie, helmintologie.

Doctor habilitat în medicina veterinară (1986), profesor universitar (1988), membru corespondent al Academiei de Științe din Moldova (1993).

Profesorul Eugen Zgardan s-a născut la 8 iunie 1929 în satul Tăărăuca – Veche, județul Soroca.

După absolvirea Colegiului Zooveterinar din Grinăuți (Moldova) și studiile la Universitatea de Medicină Veterinară din Lvov (Ucraina) obține în 1954 diploma de medic veterinar.

Pe parcursul anilor 1954-1956 a fost lector la Colegiul Veterinar din Cricova. În următorii 17 ani (1956-1973) activează în calitate de colaborator la Institutul Național de Cercetări Științifice în domeniul Zootehniei și Medicinei Veterinare din Republica Moldova, iar ulterior devine șef al Laboratorului de helmintologie, pe care l-a fondat.

În anul 1963, susține teza de doctor în medicină veterinară la Institutul de Helmintologie „K.I. Skriabin” din Moscova, iar în 1986, în incinta aceleiași institut - și teza de doctor habilitat. În anul 1988 i se conferă titlul de profesor universitar, iar în 1993 este ales în calitate de membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei.

În 1973, în comun cu un grup de specialiști entuziaști au fondat Facultatea de Medicină Veterinară din cadrul Universității Agrare de Stat din Moldova. Timp de două decenii (1974 - 1994) profesorul universitar Eugen Zgardan activează cu succes în postura de decan al acestei facultăți, contribuind, prin înalta sa competență și autoritate, la creșterea prestigiului ei atât în republică, cât și peste hotare.

Profesorul Eugen Zgardan a fondat și a condus Catedra de parazitologie din cadrul Facultății de Medicină Veterinară pe parcursul a 30 de ani.

A publicat 170 de lucrări științifice, metodice și recomandări pentru practică. Principalele rezultate ale investigațiilor sale științifice au fost expuse în monografiile: „Helmintozele animalelor domestice” (1974);

„Cestodozele animalelor domestice” (vol. 1 – 1982, vol. 2 – 1984), „Parazitozoonoze, probleme la sfârșit de mileniu în România” (1999), „Poliparazitismul la om, animale, plante și mediu” (2001).

De o largă anvergură și valoare, cu semnificație aplicativă, sunt lucrările „Helmintofauna la ovine, bovine și porcine”, „Epizootologia, patogenitatea, tratamentul și profilaxia trichostrongilidozelor la ovine”, „Reinvazia și superinvazia animalelor cu agenții etiologici ai monieziozei și a trichostrongilidozelor prin utilizarea meilor-indicatori” etc. A participat la numeroase simpozioane și congrese științifice republicane și internaționale.

Pentru realizările deosebite în activitatea didactică și de cercetare în anul 1989 profesorului Eugen Zgardan i s-a conferit Titlul Onorific de „Lucrător Emerit al Învățământului Public al Republicii Moldova”. A fost distins cu medaliile „Academicianul „K.I. Skriabin” (1983), „Pentru Vitejie în Muncă” (1984), „Meritul Civic” (1993), „Pentru Progresul Medicinii Veterinare Românești” (1997), „Dimitrie Cantemir” (2004), „Diploma de Recunoștință a Academiei de Științe a Moldovei” (1999).

Zgardan Vasile

Vasile Zgardan s-a născut la 2 iulie 1948, în satul Redi-Cereșnovăț, raionul Soroca. A absolvit Institutul Politehnic din Chișinău în 1982, de specialitate fiind inginer-mecanic. A activat în calitatea de mecanic în cadrul Direcției de Construcție a Drumurilor (1969-1970). Ulterior, a lucrat în cadrul Comitetul raional al comsomolului din Florești (1971-1976). A fost șef al Direcției Locativ-Comunale nr.18 din Chișinău (1976-1983); șef al Biroului inventariere tehnică din Chișinău (1983-1987); director general al Combinatului "Protex" din Chișinău (1987-1998); vice-ministru al Transporturilor și Comunicațiilor (1998-2002), mai apoi ministru al Transporturilor și Comunicațiilor.

Zolotariov Elena

Conferențiar universitar, doctor.

Născută la 25 septembrie 1946 în satul Iorjnița, raionul Soroca, Republica Moldova

1961-1965 face studii la Școala pedagogică din or. Soroca; apoi Facultatea Pedagogie și Psihologie (Insti-

tutul Pedagogic de Stat din Kiev, 1965-1969); doctorantura (Institutul de Cercetări Științifice în domeniul Educației Preșcolare din or. Moscova, 1976-1983) .

A deținut funcția de lector (Catedra pedagogie preșcolară, 1969-1971). Lector superior (Catedra învățământ primar și educație preșcolară, 1972-1997); conferențiar univ.(Catedra pedagogie și psihologie generală și socială, 1997-2002); conferențiar univ. (Catedra psihologie și asistență socială, 2002 - pînă în prezent).

Deține gradul științific de doctor în pedagogie

Domeniile de cercetare științifică a doamnei Zolotoriov sunt: educație etico-valorică, educarea modului sănătos de viață, educație incluzivă

A publicat lucrări: Zolotariov Elena. Planificarea muncii instructiv-educative în instituțiile preșcolare. - Ch.: Lumina, 1979. - 92 p.;

Zolotariov Elena. Formarea relațiilor morale între preșcolari la grădinița de copii. - Ch.: Lumina, 1981. - 68 p.;

Zolotariov Elena. Alfabetul omeniei. - Ch.: Lumina, 1985. - 63 p.;

Zolotariov Elena. Plăzmuind un suflet nobil: lecții de omenie pentru copiii de 5-6 ani și mai mari. - Ch.: Lumina, 1991. - 176 p.; ș.a.

A făcut stagii: „Pedagogie preșcolară” (Moscova, 1974); „Știința educației” (Germania, 1996); „Asistență socială și drepturile omului. Planificarea familială” (Centru de Resurse în Asistență Socială, Chișinău, 2000/2002).

Participă la foruri științifice: Conferința internațională “Pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice în domeniul învățământului preșcolar și primar (Chișinău, 1999); Conferință internațională “Psihologie managerială și Management relațional” (Bălți, 2002); Conferința internațională “Tradiționalism și Modernism în educație” (Chișinău, 2003);

Este secretar științific al Consiliului Facultății Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială; Membru al Comisiei Metodice a Facultății Pedagogie, Psihologie, Asistență Socială.

Биленький Исаак

Исаак Моисеевич Биленький (реже Биленький; **18 (30) ноября 1889, Сороки** Бессарабской губернии — 1950, Ленинград) — российский и советский живописец, график, портретист.

В 1912 году окончил Киевское художественное училище (по классу А. А. Мурашко и И. Ф. Селезнёва). До 1923 года учился в петроградском ВХУТЕМАСе у Д. Н. Кардовского и И. И. Творожникова.

Участвовал в выставках Нового общества художников (1917), Московского товарищества художников (1917), в юбилейной выставке «Художники РСФСР за XV лет» (1932—1933). В 1930-х годах занимался книжной графикой — с его иллюстрациями был издан роман Марка Твена «Том Сойер». В 1930-х годах работал в Крыму, создал серию литографий колхозников Крыма.

Ретроспективная выставка художника была организована в Кишинёве в 1954 году.

Галерея

Пляж в Евпатории (1910-е)

Портрет Петра Корнилова (1930)

Женский портрет (1930-е)

Голова спящей девочки (1930-е)

На отдыхе

На отдыхе (2)

На отдыхе (3)

Портрет старухи

Женский портрет

Портрет девушки

Женский портрет

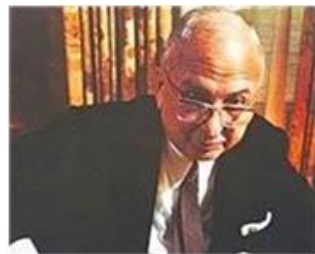

Бронфман, Сэмюэл

Сэмюэл Бронфман (Шмил, или Самуил Ихилевич, Бронфман, англ. Samuel Bronfman; **родился 27 февраля 1889, Сороки** Бессарабской губернии — скончался 10 июля 1971, Монреаль, Канада) — канадский бизнесмен, миллиардер, меценат, основатель ликёро-водочной компании «Seagram» (на протяжении

многих лет самого крупного производителя спиртных напитков в мире) и богатейшей канадской династии Бронфман. Компании «Seagram» в разное время принадлежали такие торговые бренды как соки «Tropicana», виски «Chivas Regal», «Crown Royal», «VO», «Calvert», «Dewars», «Seven Crown», и ром «Captain Morgan».

Династия Бронфман

21 июня 1922 года Самуэл Бронфман женился на Сэйдие Рознер (1897—1995). У них было четверо детей, которые в свою очередь стали крупными предпринимателями или меценатами:

Эйлин Миндл Бронфман де Гюнцибург (1925—1986) — парижский филантроп.

Филлис Барбара Лэмберт (род. 24 января 1927) — архитектор и меценат, основатель Канадского центра архитектуры. Среди её работ — Центр Торонто-Доминион и монреальский «Центр Сэйдие Бронфман».

Эдгар Майлс Бронфман (род. 20 июня 1929) — предприниматель и филантроп, основатель «Distillers Corporation Limited», президент Всемирного еврейского конгресса (с 1981 года). Известен своим вкладом в международную еврейскую студенческую организацию, чьи образовательные программы поддерживаются учреждённым им Фондом «Еврейской Студенческой Жизни» («The Foundation for Jewish Campus Life»). Основатель Бронфмановского товарищества молодежи в Израиле, лауреат американской «Медали свободы» (1999).

Чарльз Рознер Бронфман (род. 27 июня 1931) — канадский предприниматель, миллиардер, меценат, муж Андреи Бронфман.

Сейчас в династию Бронфман входят племянники, внуки и правнуки Сэма Бронфмана. Внук Сэма Бронфмана Эдгар Майлс Бронфман, младший (р. 1955) — в прошлом президент совета директоров «Seagram», ныне — президент компании звукозаписи Warner Music Group.

Благотворительная деятельность и награды

В 1952 году Самюэл Бронфман основал «Фонд Самюэла и Сэйдие Бронфман», ставшим одной из крупнейших

благотворительных организаций Канады. Самюэл Бронфман был активен в еврейской общинной жизни страны, возглавлял Канадский еврейский конгресс с 1939 до 1962 год, был основателем «Companion of the Order of Canada» в 1967 году.

В 1971 году он открыл «Дом семьи Бронфман» в Университете Макгилла, в котором разместился факультет менеджмента. Здание факультета было названо в честь большого благотворительного вклада семьи Бронфман в развитие Университета. В дальнейшем Бронфманы продолжали оказывать существенную поддержку Университета, в 1993 году ими был создан Макгилловский Институт изучения Канады и в 2002 году на пожертвования был возведен небоскреб Сиграмбилдинг Университета на улице Шербрук.

Гендлер, Аркадий Хунович

Аркадий (Аврум) Гендлер родился в декабре 1921 года в бессарабском городке Сороки в бедной еврейской семье. Учился в талмуд-торе (бесплатная еврейская школа), работал портным. С началом Великой Отечественной войны — в действующей армии. После демобилизации выяснилось, что из всей семьи Гендлер выжили только он и его брат: все остальные члены погибли на фронте.

Гендлер закончил среднее образование в вечерней школе рабочей молодёжи, затем окончил Московский химико-технологический институт имени Д.И. Менделеева по специальности инженер-технолог по полимерам. Работал в Запорожье, а после выхода на пенсию в 1992 году занялся педагогической деятельностью в запорожской городской еврейской национальной школе-гимназии «Алеф». Разработал комплект материалов по начальному курсу языка идиш, рекомендованный Центром еврейского образования на Украине; расширенный вариант был опубликован как «Методические рекомендации по языку для учителей еврейских общеобразовательных школ России и Украины».

Все эти годы Аркадий Гендлер собирал авторские и народные еврейские песни, а также писал и свои собственные. В 2000 году вышел его первый компакт-диск «Майн штэтэлэ Сороке» (Мой

городок Сороки — *My Hometown Soroke*) — записанный в Беркли (Калифорния) — в который помимо авторских песен вошли песни на стихи Зейлика Бардичевера, Герцл Гайсинер-Ривкина, Шулема Бернштейна и неизвестная прежде песня Ицика Мангера. Впоследствии вышли ещё два концертных компакт-диска Гендлера, записанных в Запорожье («Невостребованный еврейский фольклор», 2001) и в Чепэл-Хилл (Северная Каролина) в 2002 году («*Arkady Gendler In Field Recording*»). Песни Гендлера с нотами были включены в «Антологию современной авторской еврейской песни на идише», выпущенную в 2005 году Департаментом еврейской музыки при Центре еврейского образования Украины. В 2006 году запорожской студией OPT на DVD был выпущен видеофильм «*Arkady Gendler In Concert*» с концертного выступления (с дополнительными материалами).

Аркадий Гендлер — неперенный участник всех основных клезфестов (фестивалей клезмерской музыки) в России, на Украине, в США, Канаде, Германии и Польше. Почётный гражданин города Веймар (Германия).

Гольдельман, Соломон Израилевич

Шулэм Гольдельман родился в уездном бессарабском местечке Сороки в 1885 году. С 1901 года работал в керченской газете «Южный курьер» (публиковался под псевдонимом «Сиг» — по первым буквам имени, отчества и фамилии), специализировался на театральной критике. В 1905 году стал членом сионистской социал-демократической рабочей партии «Поалей Цион», с 1907 года жил в Киеве. В 1913 году окончил Киевский коммерческий институт (Высшее коммерческое училище, 1907—1913), до 1915 года преподавал там же. Первую монографию опубликовал в 1913 году в Киеве на русском языке («Хрестоматия по экономической политике», в 2-х томах). Принимал участие в Февральской революции на Украине, состоял в Украинской социал-демократической рабочей партии. В эти годы печатался на русском и украинском языках под псевдонимами «С. Золотаренко» и «С. Золотов» (оба — дословные переводы фамилии Гольдельман). В феврале 1917 года был назначен

заведующим украинским отделом министерства труда Временного правительства (по шести губерниям Украины). В апреле по инициативе Гольдельмана юго-западный отдел партии «Поалей Цион» признал украинскую Центральную Раду и в июне 1917 года он был избран членом Украинской Центральной Рады и её более узкого состава (исполнительного органа) — Малой Рады от партии «Поалей Цион». В первом правительстве Украинской Директории стал заместителем генерального секретаря труда.

В 1920—1922 годах жил сначала в Польше, потом в Вене, работал в Украинском социологическом институте и в Украинской вольной академии, начал активно публиковаться в эмигрантской украинской прессе и в периодических изданиях на идише. Опубликовал в Вене на идише (потом также на немецком и украинском языках) свою первую книгу «Ин голес ба ди украйнер: брив фун а идишн социалдемократ» (В украинском рассеянии: письма еврейского социал-демократа, 1921).

В 1930—1939 годах был активистом сионистских организаций в Праге, основал небольшое частное издательство («Professor Salomon Goldelman»), специализирующееся на выпуске сионистской литературы, главным образом на немецком языке. До 1938 года руководил созданной им Высшей сионистской школой (первоначально Институт сионистского образования). В 1937 году на немецком языке в Вене был опубликован труд Гольдельмана «Разрешает ли коммунизм еврейский вопрос: красная ассимиляция и советский сионизм», посвящённый биробиджанскому проекту

С августа 1939 года жил в подмандатной Палестине, сначала в Хайфе, затем до конца жизни в Иерусалиме. Работал в Еврейском университете в Иерусалиме, продолжал публиковать экономические и политологические обзоры в прессе на идише, иврите и на английском языке. В 1940 году воссоздал теперь уже заочный институт сионистского образования, которым руководил до начала 1960-х годов. В 1950 году стал одним из учредителей Лиги борьбы против религиозного принуждения в Израиле (возглавлял лигу до 1960 года).

В 1950 году вновь начал активно сотрудничать с эмигрантскими украинскими организациями и публиковаться в украинской прессе. В 1961 году на украинском языке в Мюнхене

вышла его монография «Ассимиляция и денационализация евреев в Советском Союзе», а в 1963 году там же его монументальное историческое исследование «Еврейская автономия на Украине, 1917—1920», в 1968 году переизданное в США на английском языке. Несколько монографий по истории российского еврейства, в частности еврейского землевладения на юге России, были опубликованы в последние годы жизни Гольдельмана и посмертно на немецком языке. Умер в 1974 году в Иерусалиме.

Григель Георгий

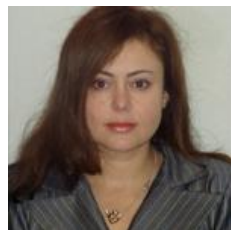

Григель Георгий – родился в г. Сороки в декабре 1933 года, мастер спорта по вольной борьбе, 14 лет тренировался у заслуженного тренера СССР С. Семенеева. 7-кратный чемпион Молдавии (1956-67), 2-кратный победитель Международного турнира «И.Заикина», председатель Федерации Вольной Борьбы (1987-91). В 1956 году занял 7-е место на 1-й Спартакиаде народов СССР, в 1967 году - 4-е место на первенстве Союза среди сельских спортсменов. Закончил Кишиневский Университет, доктор биологических наук, заведующий отделом Республиканского Центра Прикладного Почвоведения.

В 1951 году в Сороки приехал экс-чемпион мира по вольной борьбе Иван Заикин и его ученик Сергей Семенеев. Они провели показательные занятия и пробудили интерес местных мальчишек к этой увлекательной борьбе. В 1953 году, когда я учился на первом курсе Биолого-Почвенного Факультета Кишиневского Госуниверситета, наставник Сергей Семенеев пригласил меня в свою секцию. На протяжении 14 лет я тренировался у Семенеева, который стоял у истоков молдавской вольной и классической борьбы", вспоминает ветеран.

Жуковская Юлия

Юлия Жуковская - заместитель председателя Правительства Ивановской области. Полномочный представитель

губернатора в Ивановской областной думе.

Юлия родилась в 1968-м году в городе Сороки, Молдова. Образование - высшее. В 1991-м году окончила факультет романо-германской филологии Ивановского Государственного Университета. Имеет второе высшее образование на факультете юриспруденция в филиале Северо-Западной Академии Государственной Службы в Иванове. Свободно владеет английским языком. С 1993-го года работала в ряде коммерческих структур в Иванове. Последнее место работы - генеральный директор завода керамических изделий. Член общественной организации Клуб «Деловая женщина», попечительского совета баскетбольной команды «Энергия».

Камков, Борис Давидович

Борис Давидович Камков (настоящая фамилия *Кац*; родился в **1885 году, Сорокский уезд** Бессарабской губернии — умер 29 августа 1938) — социалист, лидер российских социалистов-революционеров, один из создателей партии левых эсеров.

Сын земского врача-еврея. Участвовал в революционном движении в Кишинёве, Одессе, Николаеве. В 1904 арестован как член боевой организации эсеров. В 1905 выслан в Туруханский край. В 1907 бежал за границу. Установил связи с М. А. Натансоном, В. М. Черновым; сотрудничал в эмигрантской прессе. В 1911 окончил Гейдельбергский Университет, юрист. В годы Первой мировой войны «интернационалист». Входил в редакцию антивоенной газеты «Жизнь», в Парижскую группу содействия ПСР; участник Циммервальдской конференции (1915).

В декабре 1918 Камков в Литве воссоздавал партийные организации, затем стал одним из лидеров Украинской ПЛСР. В январе 1920 в Москве Камков был арестован, но в мае освобождён.

В феврале 1921 арестован вновь. В 1923 сослан в Челябинск, затем в Тверь, Воронеж. Отсидел 2 года в тюрьме по делу "Трудовой крестьянской партии". С 1933 в ссылке в Архангельске.

Камков был арестован ОГПУ в феврале 1937. В марте 1938 выступал свидетелем на процессе "Правотроцкистского антисоветского блока".

29 августа 1938 Тройкой НКВД по Московской области осуждён к расстрелу. Приговор приведён в исполнение в тот же день на Бутовском полигоне. В соответствии с законом Российской Федерации от 18 октября 1991 подлежит реабилитации.

Катловкер, Бенедикт Авраамович

Родился в 1872 году в уездном бессарабском городке Сороки. Учился в 1-й кишинёвской гимназии, затем на медицинском отделении Киевского Университета, работал врачом.

В 1897 году в Петербурге основал издательство «Копейка» и одноимённое акционерное общество (совместно с М.Б. Городецким, 1869—1918, и А.Э. Коганом, 1878—1949). Издательство выпускало газету «Копейка» с приложениями и ряд других изданий, выходивших колоссальными по тем временам в России тиражами — «Газета-копейка», «Журнал-копейка» с иллюстрациями, юмористический «Листок-копейка», «Весёлый балагур», «Альбом Копейки», еженедельник «Всемирная панорама» (1909—1918, в 1909—1913 годах — иллюстрированное приложение «Газеты-копейки»), иллюстрированный журнал "Солнце России", журналы "Волны" (1912—1917) и «Ежедневная почта» (1907—1916), еженедельный художественно-сатирический журнал «Вампир» (1906), уголовно-приключенческие романы[2]. С 1909 года газета «Копейка» издавалась теми же издателями и в Москве, во многих российских городах имелись собственные листки—приложения к газете.

Катловкер был редактором большинства из этих изданий, в том числе журналов «Всемирная панорама», «Ежедневная почта», «Вампир» и «Волны». После революции — был главой редакции «Рабочей газеты» и газеты «Батрак».

Керсновский, Антон Антонович

Родился 23 июня 1907 года в родовом имении деревне Цепилово, близ города Сороки в Бессарабии. Отец Антон Антонович, юрист-криминолог, следователь Одесской Судебной Палаты. Мать Александра Алексеевна, преподаватель иностранных языков. С гимназических лет увлекался военным делом, вполне очевидно, что он пошёл бы по стопам деда полковника-геодезиста Антона Антоновича Керсновского.

В Одессе, где в мирное время семья Керсновских жила на Марзливцевской улице, Керсновский оказался в Добровольческой армии и храбро воевал в её рядах малолетним гимназистом-воином. В 1920 году, вместе с остатками Белой армии, эмигрировал в Сербию, а уже затем вернулся в родное Цепилово, вошедшее в состав Румынии, откуда и выехал в Австрию с целью продолжить своё обучение.

В Вене Керсновский окончил Консульскую Академию. Переехал во Францию. В Дижоне учился в университете. В Сен-Суре прослушал курс в знаменитой военной школе.

Во второй половине 1920-х годов окончательно обосновался в Париже. Зарабатывал разными занятиями: давал уроки, возносил почту, выполнял мелкие заказы и прочее.

Его первая статья «Об американской артиллерии» появилась 20 марта 1927 года в белградском еженедельнике «Русский Военный Вѣстникъ» (с 1928 года «Царский Вѣстникъ»). Издатель последнего Н.П. Рклицкий (впоследствии архиепископ Вашингтонский и Флоридский Никон) благосклонно предоставил ему возможность публиковать свои труды, благодаря чему до 1940 года Керсновский опубликовал здесь более 500 различных материалов. Сначала писал в основном о истории и современном состоянии вооружённых сил государств и уделял внимание внутреннему и международному положению стран, особенно Германии начала 1930-х годов; в цикле статей он не просто предсказал возврат войны и приход Гитлера к власти, сделал предостережение: «Для нас, Русских, важно не забывать, что с воскресением германской армии восстанет из небытия наш

недавний заклятый враг». По своим убеждениям Керсновский был монархистом.

С конца 1932 года в «Царском вестнике» стала публиковаться в сокращённом варианте «Философия войны» Керсновского (книга с дополнениями вышла в 1939 году). А с 1933 года по 1938 год выходил в Белграде его основной труд «История Русской Армии» в 4-х томах (переиздан, в частности, изд-вом «Голос» в 1992—1994 годах). Двухтомное «Военное дело» так и осталось в рукописи, а от «Русской стратегии в образцах», «Крушении германской военной доктрины в 1914 ггоду», «Синтетическом очерке современных компаний» и ряда других трудов остались только косвенные и отрывочные упоминания.

Юбилейный номер «Царского вестника» издатели и читатели целиком посвятили Керсновскому. Незадолго до нападения Германии на Францию Керсновского призвали во французскую армию и отправили на фронт. Вскоре пришло сообщение о гибели Антона Антоновича под Деммартеном. И хотя оно оказалось ошибочным, но приблизило его смерть, ведь тяжелое ранение и нищая жизнь по демобилизации вконец обострили застарелый, ещё с Гражданской войны, туберкулёз.

Мать и сестра Керсновского Ефросинья (глава семьи умер в 1936 году) остались на территории Бессарабии, присоединённой в 1940 году к СССР, и от них, репрессированных, не было никаких известий.

Семья Антона Керсновского долгое время жила в чердачной комнатке в Париже.

Скончался 24 июня 1944 года от обострения туберкулёза. Галина Викторовна не перенесла смерти мужа и выбросилась из окна на тротуар, как только поняла, что его больше нет.

Значение его трудов: Антон Керсновский один из самых значительных русских военных историков 20 столетия. Не будучи офицером российского Генштаба, вообще не получив академического образования, это выдающийся ученый сам, только самообразованием и титаническим трудом создал свою "Историю русской армии", которая занимает поистинне исключительное положение в ряду фундаментальных работ по русской военной истории. Особую ценность его трудам придает неординарность и широчайший кругозор, понимание русской

геополитики в традиции Н.Я. Данилевского. Керсновский любил свое Отечество особой любовью человека, насильно оторванного от Родины. Служению России, русской истории он посвятил всю жизнь.

Произведения: „Об американской артиллерии” (1927) „Германская конная дивизия военного времени” (1927—1932) „Сущность французской военной реформы” (1927—1932) „Организация броневых сил Красной армии” (1927—1932) „Вооружение Италии” (1927—1932) „Японская армия” (1927—1932) „Упущенная возможность” (1927—1932) „Ко второй гражданской войне” (1927—1932) „Военизация страны” (1927—1932) „Наша будущая малая армия” (1927—1932) „Наш будущий офицерский корпус” (1927—1932) „Философия войны” (1932—1939) „История Русской Армии” в 4-х томах (1933—1938) (переиздан, изд-вом «Голос» в 1992—1994 гг.) „Военное дело” в 2-х томах (1941—1944) не издавалось „Русская стратегия в образцах”, „ Крушение германской военной доктрины” в 1914 г (1941—1944) „Синтетический очерк современных компаний” (1939—1944) не завершено.

Клобуцкий Валентин Станиславович

(26.09.1934-24.06.2009 гг.)

Основатель и руководитель кафедры связей с общественностью ТГТУ, доктор исторических наук.

Валентин Станиславович родился 26 сентября 1934 года в Сороки, Республики Молдова.

В 1960 г. окончил Киевский Государственный Университет. С 1952 по 1968 гг. работал журналистом в "Советской Молдове" и "Литературной газете".

В период с 1968 по 1994 гг. заведовал Кафедрой журналистики Кишиневского Государственного Университета.

В 1979 году Валентин Станиславович защитил диссертацию на соискание ученой степени доктора исторических наук.

С 1994 года являлся основателем и руководителем Кафедры связей с общественностью ТГТУ. Под его руководством Кафедра дважды - в 2003 и 2004 гг. - была награждена дипломом как

"Лучшая кафедра в области преподавания рекламы, связей с общественностью и смежных дисциплин" на Всероссийском конкурсе, организованном Ассоциацией Коммуникационных Агентств России (АКАР).

Долгие годы состоял членом диссертационных советов Киевского и Воронежского государственных университетов, являлся членом Союза Журналистов России. Валентин Станиславович - обладатель почетного знака "За заслуги перед Тамбовским Государственным Техническим Университетом".

Колкер, Аркадий Михайлович

Аркадий Михайлович Колкер — российский химик, специалист в области физической химии растворов. Доктор химических наук (1989), профессор, заместитель директора ивановского Института Химии Растворов РАН. Действительный член Российской Академии Инженерных Наук им. А.М. Прохорова. Заслуженный деятель науки Российской Федерации.

Аркадий Колкер **родился в 1948 году в молдавском городке Сороки**. Его отец — Михаил Ушеревич (Оскарлович) Колкер (1910—1974) — врач-педиатр, выпускник университета города Нант (Франция), в послевоенные годы был заместителем начальника Уездздраотдела, потом долгие годы заведовал детским отделением Сорокской Районной Больницы. Мать — Любовь (Либа) Ароновна Матевич (1914—1999) — родом из Капрешт, выпускница Черновицкого Университета, преподавала французский язык в сорокской еврейской школе, а после войны - в Сорокском Педучилище и в молдавской средней школе №1.

Будущий химик окончил среднюю школу №2 имени А.С. Пушкина в Сороках (1966), а в 1971 году с отличием — Ивановский Химико-Технологический Институт (по специальности «Химическая технология электровакуумных материалов»), при котором был оставлен в аспирантуру (1971—1974) и защитил кандидатскую диссертацию (1974). В 1974—1977 годах — старший научный сотрудник проблемной лаборатории института, в 1977—1979 годах — старший преподаватель, в 1979—1986 годах — доцент кафедры неорганической химии. С 1986 года —

заведующий лабораторией «Криохимия неводных растворов» и одновременно с 2004 года лабораторией «Структура и динамика молекулярных и ион-молекулярных растворов» Института Химии Растворов АН СССР, в 1989—1992 годах и с 2001 года — заместитель директора по научно-исследовательской работе Института Химии Растворов РАН. Член учёного совета института, редколлегии журнала «Известия ВУЗов. Химия и химическая технология», научного совета Российской Академии Наук по Химической Термодинамике и Термохимии, профессор Химико - Технологического Института. Руководитель экспертной комиссии Главного Управления Природных Ресурсов Ивановской области.

Основные научные труды А.М. Колкера — в области физической химии растворов, термодинамики ионной сольватации, PVT свойств жидких систем, сверхкритических явлений, структуры и свойств жидкофазных материалов при экстремальных воздействиях. Им были выявлены фундаментальные физико-химические характеристики водных и неводных систем в низкотемпературной области, а также при высоких давлениях; обоснованы закономерности влияния низких температур на термодинамические свойства неводных растворов электролитов, на характеристики сольватации ионов, их ассоциацию и подвижность; разработаны новые типы высокоэффективных экологически чистых смазочно-охлаждающих композиций, неорганических теплоносителей и фильтрующих хладагентов для лазерных устройств.

Кройтор, Люда

Люда Кройтор родилась 14 июня 1982 в Сороках в семье преподавателя дирижирования и управления оркестром народных инструментов городского Училища Культурно-Просветительных Работников Розалии Михайловны Кройтор-Шамис. Училась во 2-й сорокской средней школе и одновременно обучалась игре на фортепиано. В 1992 году семья переехала в Австралию и поселилась в Сиднее, где Люда стала танцевать в паре с чилийским танцором Оливером Пинедой.

Училась в сиднейской еврейской школе „Эмануэль” (англ.).

С 2001 года пара Кройтор—Пинедра пять раз выигрывали чемпионат мира по танцу сальса. Л. Кройтор также победительница чемпионатов Австралии по бальным танцам в других категориях. Последние пять сезонов работает в телевизионном шоу «Танцы со звёздами», где выступала с Константином Цзю (второе место), Люком Джейкобзом (англ., первое место, 2008) и Линкольном Льюисом.

Она окончила Университет в Сиднее, тренирует других людей, сама выступает перед публикой с мастер-классами. Она популярна и знаменита. Уже пять сезонов подряд её приглашают работать на телевизионном шоу «Танец со звёздами». Там она обучала танцам не только легендарного боксёра Костю Цзю, но и знаменитого американо-канадского певца Дэвида Кемпбелла, актёров, музыкантов и представителей других профессий. В ноябре 2008 года она обучила танцам австралийскую «кинозвезду» Люка Джейкобса и заняла вместе с ним первое место. У неё есть своё шоу. Она разъезжает по всему миру, танцует на «сальса-конгрессах», её уже приглашают судить большие соревнования. Одна компания будет выпускать танцевальные туфли под её именем.

Лебедев Юрий

Родился 18 октября 1951 года в городе Сороки Молдавской ССР. Он генеральный директор ООО «ДПМК Ачинская», „Заслуженный Строитель РФ”, „Почётный Дорожник России”, член Союза Промышленников и Предпринимателей Красноярского края. Руководит организацией, на которой держится вся дорожная отрасль Красноярского края.

Лейзерман Лев

Преподаватель математики Лев Лейзерман **родился в Сороках в 1926-м году.** Проживал в Рышканах. Участвовал во 2-й мировой войне. После демобилизации в 1951-м году преподавал математику в селе Кицканы, средних школах Бельцы, заочно окончил математический факультет Кишинёвского

Педагогического института им. И. Крянгэ в 1955-м году. Преподавал на заочном отделении Факультета Математики Бельцкого Педагогического института, составлял математические пособия для совершенствования преподавания математики. Награждён орденами, медалями, почётными грамотами. Ему было присвоено звание «Учитель-Методист». С 1991-го года проживает в Израиле.

Мильштейн, Олег Сергеевич

Олег (Цолик) Мильштейн родился в молдавском городке Сороки, где окончил среднюю и музыкальную школы, культпросветучилище, а затем Кишинёвскую Консерваторию по классу композиции и дирижирования. Ещё во время учёбы в консерватории создал ансамбль «Фортина» при городском Доме молодёжи (расформирован в 1969 году) и оркестр «Сонор» при Дворце культуры профсоюзов. В последнем начинался творческий путь известных молдавских певцов Анастасии Лазарюк и Юрия Садовника.

В 1975 году основал ВИА «Оризонт» при Молдавской государственной филармонии. Первые несколько лет ансамбль специализировался на молдавской народной музыке, но в 1979 году Мильштейн полностью поменял его состав и радикально изменил репертуар, переориентировавшись на современную эстрадную песню.

Многие песни для коллектива написал он сам (в том числе «Мотылёк», «Амор, амор», «Не забывай», «Монолог», «Ничего не оспорю», «Апрель», «Мой светлый мир», «Старая песня», «Пятая парта», «Душа цыгана», «Без тебя», «Во имя любви», «Листопад», «Возвращение»), но уже через несколько лет специально для ансамбля начали создавать песни и другие известные композиторы и поэты (Юрий Саульский, Петря Теодорович, Андрей Дементьев, Игорь Шаферан). ВИА «Оризонт» быстро завоевал всесоюзную популярность (не в последнюю очередь благодаря успеху таких песен как «Калина» и «Иванэ,

Иванэ»), но из-за конфликта с Молдавской филармонией вынужден был перейти под крыло Росконцерта при Ставропольской филармонии. Репертуар этого периода продолжали тем не менее составлять песни как на русском, так и на молдавском языке (например «Сани с бубенцами» композитора Рикарда Штейна, 1909—1992, на стихи Ливиу Деляну). Постоянный состав ансамбля включал более дюжины музыкантов (в период пика — 16).

ВИА «Оризонт» во главе с Олегом Мильштейном стал лауреатом фестиваля «Зелена Гура» и телеконкурса «С песней по жизни», на протяжении 1980-х годов выпустил 8 дисков-гигантов и 10 грампластинок формата миньон на студии грамзаписи «Мелодия». С ним сотрудничали такие известные молдавские исполнители как Штефан Петраке и Михай Долган. В начале 1990-х годов Мильштейн возглавлял концертно-творческий центр при внешне-экономической ассоциации «МОИЗ», занимающейся организацией гастролей зарубежных артистов в Молдове. С 1996 года проживает в баварском городе Нюрнберге (Германия).

Младший брат О. С. Мильштейна — Игорь Мильштейн — аккордеонист и певец, основатель и руководитель ансамбля еврейской песни на идише «Нехама» в Кишинёве, в конце 1990-х годов воссозданного им под названием «Нехама-2» в Нюрнберге уже в виде популярной клезмерской капеллы Аранжировщиком этого квинтета выступает Олег Мильштейн.

Муратова Кира Георгиевна

Кира Муратова **родилась 5 ноября 1934 года** в бессарабском местечке **Сороки** в семье секретаря сорокского подпольного обкома коммунистической партии Румынии Юрия Александровича Короткова. Изучала филологию в МГУ, в 1959 году окончила режиссёрский факультет ВГИКа, где училась в мастерской Сергея Герасимова и Тамары Макаровой.

В 1961 году Кира Муратова стала режиссёром на Одесской киностудии. Как сценарист и режиссёр Муратова дебютировала

в 1962 году, совместно с Александром Игоревичем Муратовым поставив короткометражный фильм «У Крутого Яра», а через два года, с ним же, сняв полнометражную ленту «Наш честный хлеб». Уже первыми своими фильмами - «Короткие встречи» и «Долгие проводы» - режиссёр заявила о своём интересе к современной нравственной проблематике и неоднозначным человеческим характерам. Среди наиболее заметных её работ — «Перемена участи» и «Астенический синдром», ленты, привлёкшие к себе значительное внимание критики и общества. Последняя картина была удостоена приза Берлинского кинофестиваля.

В фильмах Киры Муратовой заявили о себе Владимир Высоцкий, Зинаида Шарко, Нина Русланова, Рената Литвинова.

Сотрудничала с композиторами Олегом Каравайчуком и Валентином Сильвестровым.

Режиссёрские работы

1962 — «У крутого яра»	1997 — «Три истории»
1964 — «Наш честный хлеб»	1999 — «Письмо в Америку» (короткометражный)
1967 — «Короткие встречи»	2001 — «Второстепенные люди»
1971 — «Долгие проводы»	2002 — «Чеховские мотивы»
1972 — «Russia»	2004 — «Настройщик»
1979 — «Познавая белый свет»	2005 — «Справка» (короткометражный)
1983 — «Среди серых камней»	2006 — «Кукла» (короткометражный)
1987 — «Перемена участи»	2007 — «Два в одном»
1989 — «Астенический синдром»	2009 — «Мелодия для шарманки»
1992 — «Чувствительный милиционер»	
1994 — «Увлеченья»	

Сценарии

1962 — «У крутого яра»	1992 — «Чувствительный милиционер»
1967 — «Короткие встречи»	2001 — «Второстепенные люди»
1979 — «Познавая белый свет»	2002 — «Чеховские мотивы»
1987 — «Перемена участи»	2004 — «Настройщик»
1989 — «Астенический синдром»	

Актёрские работы

- 1964 — «Наш честный хлеб» — Агапа
- 1967 — «Короткие встречи» — Валентина Ивановна
- 1969 — «Опасные гастроли»
- 1987 — «Сад желаний»

Награды и достижения

Лауреат Всесоюзного кинофестиваля в номинации «Большая премия» (1987)

Лауреат Всесоюзного кинофестиваля в номинации "Приз за режиссуру (1988)

Народная артистка Украинской ССР (1990)

Премия «Ника» в номинации «Лучший игровой фильм» (1990)

Специальный приз Берлинского кинофестиваля (1990)

Премия «Кинотавр» в номинации "Специальные призы в конкурсе «Фильмы для избранных» (1992)

Почетный «Леопард» Международного кинофестиваля в Локарно (1994)

Премия «Кинотавр» в номинации "Специальные призы российского конкурса (1994)

Премия «Ника» в номинации «Лучший игровой фильм» (1994)

Премия «Ника» в номинации «Лучшая режиссура» (1994)

Лауреат Российской независимой премии «Триумф» (1995)

Лауреат Государственной премии Украины им. Т. Г. Шевченко (1997)

Премия «Кинотавр» в номинации «Специальные призы за режиссуру» (1997)

Лауреат Главной премии Искусств (1999, Берлинская Академия искусств)

Лауреат Премии «Свобода» (2000, Американский фонд кино)

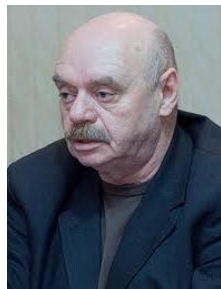
Награждена орденом Ярослава Мудрого.

Награждена орденом князя Ярослава Мудрого V степени "за весомый личный вклад в развитие украинского киноискусства, высокое профессиональное мастерство и по случаю юбилея акционерного общества «Одесская киностудия», как указано в документе, подписанным В. Ющенко (март 2009).

Рачевский Ефим Лазаревич

Ефим Лазаревич Рачевский родился 6 января 1949, Сороки, Молдавской ССР — российский педагог, директор Центра Образования № 548, заслуженный учитель России.

Преподаватель истории и политологии.

Член Общественной Палаты Российской Федерации.
Заместитель министра образования Российской Федерации
(второй срок).

Под его руководством школа № 548 завоевала звание «Лучшей школы России» и два года назад отметила своё семидесятилетие.

Выступает на радио и телевидении, ведущий передачи «Родительское собрание» на канале «Столица».

Ройтберг Григорий Ефимович

Григорий Ройтберг родился **20 августа 1951** в молдавском городке **Сороки**. В 1968 году окончил сорокскую среднюю школу № 2 имени А. С. Пушкина, затем 2-й Московский Медицинский Институт имени Н. И. Пирогова (1974) и клиническую ординатуру при Кафедре госпитальной терапии № 1 там же (1976). В 1976—1981 годах работал врачом-терапевтом московской городской клинической больницы № 7; с 1981 года, после защиты кандидатской диссертации — заведующий кардиологическим отделением и доцент кафедры госпитальной терапии Московского Стоматологического Института. С 1990 года — профессор Кафедры Пропедевтики Внутренних Болезней Российского Государственного Медицинского Университета. 28 апреля 2005 года избран членом-корреспондентом РАМН.

В 1990 году открыл многопрофильную частную клинику (лечебно-диагностический центр) ОАО «Медицина», на основе которой в январе 1998 года Г. Е. Ройтбергом была организована первая в стране Кафедра семейной медицины на Факультете Усовершенствования Врачей Российского Государственного Медицинского Университета.

Г. Е. Ройтберг стоял у истоков внедрения в клиническую практику в СССР коронароангиографии и эхокардиографии, занимался изучением состояния эндотелия сосудов при заболеваниях миокарда и метаболическом синдроме. Автор монографий «Сократительная функция и ишемия миокарда» (1987), «Лабораторная и инструментальная диагностика заболеваний внутренних органов» (1999), «Внутренние болезни.

Система органов дыхания» (2005), «Внутренние болезни. Сердечно-сосудистая система» (2007), «Внутренние болезни. Система пищеварения» (2007), учебного пособия «Основы семиотики заболеваний внутренних органов» (1-е издание — 1997, 3-е издание — 2006), редактор сборника «Метаболический синдром» (2007).

Сын — Павел Григорьевич Ройтберг (род. 1977, Москва) — кандидат экономических наук, литератор, генеральный директор ЗАО "Цифровые Миры".

Сельцер, Довид

Поэт Довид Сельцер родился в 1904 году в бессарабском уездном городке Сороки; там же получил традиционное еврейское религиозное образование. В 1920 году уехал в США, поселился в Нью-Йорке, где в 1928 году окончил Еврейский Рабочий университет. В 1928-1932 годах работал директором рабочих клубов в городе. Писать стихи начал в 1928 году, дебютировал в Нью-Йоркской коммунистической газете «Моргн-фрайһайт» (Утренняя свобода) в 1931 году. Публиковался в левых еврейских периодических изданиях города — «Фрайһайт» (Свобода), «Дэр һамэр» (Молот), «Сигнал» и других. В 1936 году стал редактором журнала «Функен» (Искры), впоследствии занимался редактированием различных периодических изданий Нью-Йорка.

Сельцер тесно сотрудничал с видными иллюстраторами и художниками Нью-Йорка. Так, его первый стихотворный цикл «Бессарабэр Лидэр» (Бессарабские стихи), созданный в 1928 году, вышел в издательстве «Сороки» в 1937 году с иллюстрациями Зуни Моуда (Zuni Maud, 1891—1956), одного из самых известных книжных графиков Нью-Йорка 1930-1940-х годов. Поэтические сборники «Бронзвилер Гезанг» (Браунсвильский напев, 1942) и «Ди Ойсгебэнтэ Шо» (Выстраданный час, 1947) сопровождалась репродукциями резьбы по дереву известной американской гравировальщицы Хелен Уэст Геллер (Helen West Heller—Barnhart, 1872—1955). В 1961 году вышла книга прозы Сельцера мемуарного характера «Билдэр Ун Гешталтн Фун Сороке» (Картинки и образы Сорок), а в 1964 году — том избранной лирики «Гезанген Фар Шолэм Ун Фрэйд» (Напевы за мир и радость).

Некоторые стихотворения Сельцера были положены на музыку композитором Марком Олфом (1904—1987) и по сей день входят в репертуар клезмерских капелл (Ба дэм нэстэр брэг — На берегу Днестра, Рэйзл — Роза, Баладэ фун цвэй швэстэр — Баллада о двух сёстрах, Гринэ блэтэр — Зелёные листья и другие; см. в каталоге Фридмана). Сборник песен Д. Сельцера «*Тен Modern Songs From Moldavia*» с сорокскими фотографиями автора был выпущен альянсом *Jewish Music* в Нью-Йорке в 1972 году.

Тальников, Давид Лазаревич

Давид Лазаревич Тальников (литературный псевдоним Дельта, настоящая фамилия Шпитальников); **родился 26 ноября 1882** — скончался 13 сентября 1961 — российский и советский театральный критик, историк театра, литературовед, журналист.

Литературную деятельность начал в 1904 году. До 1917 года проживал в **Сороках** (Бессарабской губернии), где в 1909—1912 годах был сотрудником газеты «Бессарабское обозрение» (редактор — Илья Вайсман, литературный псевдоним — Григорьев). Публиковал статьи на театральные темы и о современных русских писателях в столичных журналах «Современный мир», «Вестник Европы», «Русское богатство», «Летопись», «Театр» и других. Был дружен и состоял в переписке с И. А. Буниным и В. В. Воровским, с которыми познакомился в Одессе.

С 1917 года был сотрудником редакционно-кооперативного издательства и акционерного общества «Русский Библиографический Институт братьев А. и И. Гранат и К°», затем секретарём редакции журналов «Новая Москва» и «Жизнь».

Книги: Новая ревизия „Ревизора“: опыт литературно-сценического изучения театральной постановки. - М.-Л.: Госиздат, 1927; Гул времени. Литература и современность. - М.: Федерация, 1929; Комиссаржевская. - М.: Искусство, 1939; Система Щепкина. - М.-Л.: Искусство, 1939; Горячее сердце на сцене МХАТ. - М.-Л.: Издание Всероссийского театрального

общества, 1940; Театральная эстетика Белинского. - М.: Искусство, 1962.

Статьи: «Чехов на советской сцене». В сб. «Литературный современник», ч. 1-2, 1935. «Театр автора». В сб. «Литературный современник», ч. 2, 1936. «Островский и русский национальный театр». В сб. «А. Н. Островский-драматург», М., 1946. «Сценическая история "Бесприданницы"». В сб. «Бесприданница. Материалы и исследования», М., 1947. «Актёр-современник». В сб. «Советский театр». М., 1947. «Проблема режиссуры и русская классика». В сб. «Театральный альманах», кн. 6, М., 1947. «Лука и Хлынов». В сб. «И. М. Москвин. Статьи и материалы», М., 1948.

Узуньян Рафаэль

Узуньян родился 8 октября 1955 г. в городе Сороки Молдавской ССР. До 1994 г. служил в армии, окончил Ростовское Высшее Командное Училище и Гуманитарную Академию ВС.

С 1994 г. — замгендиректора ВСК. С 2000 г. — замгендиректора «Гута-страхования».

С 2002 г. — замгендиректора «Макса».

С 2006 г. — вице-президент Межотраслевого Страхового Центра.

Флексор, Давид Самсонович

Родился в 1871 году в городе Сорока. В 1893 году окончил юридический факультет Императорского Санкт-Петербургского Университета. С 1895 года на службе в Министерстве Земледелия и Государственных Имуществ.

Принимал участие во многих комиссиях по разработке различных законопроектов, главным образом в области водного права. Участвовал в работе Особого совещания о нуждах сельскохозяйственной промышленности, где был редактором по сводке и обработке трудов местных комитетов.

Давид Самсонович Флексор — автор и редактор ряда законодательных актов Российской империи. До 1917 года состоял чиновником особых поручений 5-го класса при главноуправляющем землеустройства и земледелия, заведующим делами мелиоративного законодательства, членом-юристом гидрологического комитета, членом межведомственной

комиссии по выработке водного законодательства. Печатался в «Журнале Санкт-Петербургского юридического общества», «Судебной газете», «Трудовой помощи» и других специализированных изданиях. Автор книг «Аренда», «Переселенческое дело», «Охрана сельскохозяйственной собственности» и других. В 1928 году участвовал в составлении Большой медицинской энциклопедии под общей редакцией Н. А. Семашко.

Труды: Отмена решений по просьбе третьих лиц, не участвовавших в деле: Опыт историко-догматического исследования. - Санкт-Петербург: Типо-лит. „М. Я. Минкова“, 1894.

Право на воды по разъяснениям Гражданского Кассационного Департамента Правительствующего Сената. Издание второе, пересмотренное и исправленное. - Санкт-Петербург: Издательство Отдела Земельных Улучшений Министерства Земледелия и Государственных Имуществ. Типография „М. Ф. Пайкина“, 1898.

Аренда. Высочайше учрежденное Особое Совецание о нуждах сельско-хозяйственной промышленности (Свод Трудов местных Комитетов по 49 губерниям Европейской России). - Санкт-Петербург: Типография „В. Ф. Кирибаума“, 1903.

Охрана сельскохозяйственной собственности. Свод трудов местных комитетов по 49 губерниям Европейской России. - Санкт-Петербург: Типография „В. Ф. Кирибаума“, 1904.

Аренда казенных земель (записка, составленная для особого совещания). - Санкт-Петербург: Приложение к «Вестнику финансов», 1904.

Законы Франции, Австрии, Пруссии, Бадена, Гессена и Вюртемберга о водных товариществах (см. полный текст здесь). - Санкт-Петербург: Издательство Отдела земельных улучшений Министерства Земледелия и Государственных Имуществ, 1904.

Дело земельных улучшений, его настоящее положение и задачи в будущем. - Санкт-Петербург, 1906.

Переселенческое дело в 1908 году (составитель Д. Флексор). Переселенческое Управление Главного Управления Землеустройства и Земледелия. - Спб., 1908.

Действующее законодательство по водному праву. Систематический сборник узаконений об орошении, обводнении, осушении, судоходстве, сплаве, пользовании водой для промышленных целей, рыболовстве, минеральных источниках и прочем с разъяснениями Гражданского Кассационного Департамента Правительствующего Сената. 2-е изд., испр. и доп. Санкт—Петербург: Типография Ф. Вайсберга и П. Гершунина, 1910.

Флексор, Самсон

Самсон Флексор родился 9 сентября 1907 в уездном бессарабском городке Сороки – умер 31 июля 1971, Сан-Паулу, Бразилия.

Его отец, Модест Флексор, сын негоцианта из сельскохозяйственной колонии Згурица— был известным во

всей губернии агрономом, землевладельцем и одним из самых богатых людей города; мать — Мари-Жоржетт (урождённая Кляйнер) была родом из Франции.

Самсон получил образование в частной гимназии в Сороках, затем в Одесском Художественном Училище и в Бухаресте, куда переехала вся семья. В 1922-1924 годах он учился в Бельгийской Королевской Академии Изыщных Искусств (Academie Royale des Beaux-Arts) в Брюсселе, а с 1924 года — в Парижской Национальной Школе Изыщных Искусств (École Nationale des Beaux-Arts) у Люсьена Симона (Lucien Simon, 1861—1945) и одновременно посещал лекции по истории искусств в Сорбонском Университете. В 1926 году он обучался технике фрески в частной Academie Ranson. В конце 1920-х годов его родители тоже поселились в Париже и в 1929 году семья получила французское подданство.

Рисовать Флексор начал с сорокских пейзажей, к 1920-м годам почти целиком сосредоточился на портретистике, поначалу выполненной в реалистическом ключе. С годами в портретных

работах появляются всё более выраженные экспрессионистские черты. Первая персональная экспозиция работ Флексора состоялась 22 апреля 1927 года в брюссельской галерее *Salon de la Premiere*, после чего последовало участие в групповых выставках в Париже; на протяжении 1930-х годов он регулярно выставлялся в *Salon des Surindépendants*.

В 1933 году при родах умерла жена Флексора Татьяна Яблокова. Эта трагедия повлекла за собой творческий и экзистенциальный кризис: в том же году Флексор принял католичество и некоторое время не занимался живописью. Когда же он вновь начал рисовать, в его работах появились явные религиозные мотивы. Отношения художника с семьёй в этот период резко охладились и материальное положение ухудшилось.

В 1939 году Флексор женился вторым браком на Магде Межичер, в том же году родился его первый сын и он восстановил отношения с семьёй. Уже в следующем году отец приобрёл для него дом в Нормандии, где после кратковременного участия в движении сопротивления, художник уединился с семьёй и провёл все военные годы.

После войны оставаться во Франции Флексору уже стало не по душе. В 1946 году он впервые посетил Бразилию, а весной 1948 года насовсем покинул Францию и поселился в Сан-Паулу. С переездом в Бразилию реализм полностью исчез из работ художника; всё дальнейшее его творчество было абстрактно.

В 1951 году Флексор открыл первое в Бразилии абстракционистское ателье *Atelier-Abstração*. В 1961 году Флексор открыл второе абстракционистское ателье.

Единственным исключением из целиком абстракционистского творчества художника в Бразильский период были фрески, выполненные им в 1948 году для церкви *Nossa Senhora de Fátima* и в 1958—1960 годах для церкви *Nossa Senhora do Perpétuo Socorro* в Сан-Паулу.

В последние годы жизни и на протяжении 1970-х годов работы Самсона Флексора регулярно экспонировались в Бразилии, в последние годы расширился интерес к его творчеству и за рубежом. Всеобъемлющая выставка из ста полотен художника к столетнему юбилею его рождения «Сто лет/сто

работ» (100 de ani/100 de opere) прошла с 11 по 28 сентября 2007 года на его родине в Национальном художественном музее Молдовы в Кишинёве, откуда в октябре переехала в Бухарест и далее — повторяя жизненный путь художника — в Брюссель, Лондон, Париж, Рио де Жанейро и другие города Бразилии — Белу-Оризонти, Сальвадор, Посус-ди-Калдас, и Сан-Паулу.

Хайлис Лиля

Родилась 7 июня 1952 г. в Молдавском городе Сороки. Жила в Сороках, Великих Луках, Кишенёве. Эмигрировала из Кишинёва в США в 1979 году. 1979-1980 – Нью-Йорк. 1980-1994 – Сан-Франциско и разные города Северной Калифорнии. С 1994 года живёт в Сакраменто, столице Калифорнии.

Пишет стихи, песни, прозу. Автор книг "Катастрофа или гибель Атлантиды" (изд. Петрополь, Петербург), "Ступеньки в небо" (изд. в Сакраменто), "Хэппи энд" в соавторстве с Александром Зевелёвым (изд. в Москве). Стихи и рассказы публиковались в разных альманахах, сборниках, газетах и т.д.

Чайковский Израиль

Известный физик Израиль Чайковский родился в Сороках в 1937-м году. Окончил в 1961-м Физико-Математический Факультет Кишинёвского Университета.

В 1961-1991-м годах работал в лаборатории кинетической физики Института Прикладной Физики АН Молдовы на разных должностях вплоть до ведущего научного сотрудника. Основное направление его исследований - кинетические процессы в неоднородных полупроводниках. Автор научного обзора, а также статей, опубликованных в бывшем СССР и за рубежом. Репатриировался в 1991-м году.

Штейнберг, Генрих Владимирович

Генрих Владимирович Штейнберг родился 14 января 1900, Сороки Бессарабской губернии — умер 25 января 1973, в Ленинграде — советский военачальник, инженер-контрадмирал (1945), участник Великой Отечественной Войны.

С 1956 года — первый заместитель начальника Военно-Морской Академии Кораблестроения и Вооружения им. А. Н. Крылова.

Эдуард Шум.

Эдуард Шум, руководитель Ассоциации Музыкантов «ВДОХ», три группы из которой станут хедлайнерами фестиваля «Старый Новый Рок. НА ВОЛНЕ»: 5'nizza, «Люк», «...И друг мой Грузовик».

Родился в Молдавии 25 мая 1976, городе Сорока. В 18 лет начал самостоятельную жизнь. В 1996 году образовал культовую группу W.K.?, которая на данный момент собирает залы вместимостью до нескольких тысяч человек, а команда при этом не имеет ни одного студийного альбома. В 1999 году выпустил три книги стихов. Еще через год основал Ассоциацию Музыкантов «ВДОХ». В 2003 году рассказал миру о группе 5'nizza. Уже в 2004 году в ассоциацию входят 12 коллективов, среди которых Markscheider Kunst, W.K.?, «Люк», 5nizza, Billy`s Band, «Фруктовый Кефир», «...И друг мой Грузовик», «Miss is BIG», «Хоронько Оркестр». В 2005 году открыл лейбл «Музыка ВДОХ», основным приоритетом которого является поиск талантливых музыкантов, проще говоря, «ВДОХ» – археолог в мире музыки. Не занимается Попсой, Шансоном и Русским Роком (три направления, на которых в России делают деньги). Музыкант, поэт, фотограф, хореограф, философ. Живёт в Москве.

Всему научила жизнь и хорошие люди. Самостоятельно изучал восточную философию, массовую психологию, эзотерику, нотную грамоту.

Bibliografie:

Calendarul Național .../Valeria Matvei, Maria Șveț; col.red.: Petru Soltan, ...; Bibl. Naț. a Rep. Moldova. – Ch.: BNRM, 200...

Ciobanu, Tudor, Grigore. Vasilcău: [istoria satului: raionul Soroca]/Tudor Ciobanu, Grigore Ciobanu; cop.: Andrei Dănilă./Ch.: „Cu drag” SRL, 2009 (Tipografia „Bons Offices” SRL). – 580 p.

Femei din Moldova: Enciclopedie. Editor Iurie Colesnic. – Ch.: Museum, 2000. – 312 p.

Internet.

Prodan Hariton. Satul meu natal - Stoicani : Din cele mai vechi timpuri/ Hariton Prodan. - Ch.: FP "Pres-Expres", 2004. - 328 p. : tab., fotogr.

Soroca 2007: Almanah anual/AO „Pro-Cultura”, Muzeul de Istorie și Etnografie, Săptămânalul independent „Observatorul de Nord” [et al.]; col. red.: Ignat Berbeci, Nicolae Bulat, Victor Cobăsneanu [et al.]; resp. Ed.: Ignat Berbeci. – [Ed. a 1-a]. – Ch.: „Cu drag” SRL, 2011 (Tipografia „Bons Offices” SRL).

Soroca 2008: Almanah anual/AO „Pro-Cultura”, Muzeul de Istorie și Etnografie, Săptămânalul independent „Observatorul de Nord” [et al.]; col. red.: Ignat Berbeci, Nicolae Bulat, Victor Cobăsneanu [et al.]; resp. Ed.: Ignat Berbeci. – [Ed. a 2-a]. – Ch.: „Cu drag” SRL, 2011 (Tipografia „Bons Offices” SRL).

Soroca 2009: Almanah anual/AO „Pro-Cultura”, Muzeul de Istorie și Etnografie, Săptămânalul independent „Observatorul de Nord” [et al.]; col. red.: Ignat Berbeci, Nicolae Bulat, Victor Cobăsneanu [et al.]; resp. Ed.: Ignat Berbeci. – [Ed. a 3-a]. – Ch.: „Cu drag” SRL, 2011 (Tipografia „Bons Offices” SRL).

Trofăilă, Vasile. Comuna Cremenciug: File din istorie/Vasile trofăilă. – Ed. a 2-a rev. – Ch.: S. n., 2011, (FE-P „Tipografia Centrală”). – 208 pag., 32 p.: fot., fot. Color.

Trofăilă, Vasile. Raionul Soroca. Cronică documentară [sec. XV – încep. Sec. XXI]/Vasile trofăilă. – Ch.: „VAST-M”, 2006, ÎS FE-P „Tipografia Centrală”. – 544 pag.

Zagaevski, Alexei. Zagaevski, Vasile. Cosăuți. Comuna din preajma cetății Soroca/Alexei Zagaevski, Vasile Zagaevski. Red. coord., șt. și stil. Vladimir Zagaevski. – Ch.: ÎS FE-P „Tipografia Centrală”, 2005. – 728 p.